

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SLÆGTEN

HASSELBALCH

SLÆGTEN HASSELBALCH

SLÆGTEN
HASSELBALCH

VED

TH. HAUCH-FAUSBØLL

STEEN HASSELBALCHS FORLAG

KJØBENHAVN

M · CM · XXX

*Charles Lerberg's Bogtrykkeri,
København.*

Tanken om denne Bog er udgaaet fra Godsejer, Dr. med. K. A. Hasselbalch, den har fundet Støtte hos Fabrikejer Chr. Hasselbalch og efter hans Død hos hans Børn samt hos Overretssagfører Jacob Hasselbalch, Aalborg, og venlig Imødekommenhed hos Størsteparten af Slægtens Medlemmer.

Alle, der saaledes har lettet mig Arbejdet, bringer jeg en hjertelig Tak. Indenfor Familien retter jeg særlig denne Tak til Fru Dorteia Harpoth, f. Rich, og Hr. Postkontrollør Axel Hasselbalch. Udenfor denne er jeg mest Tak skyldig til vore Arkivers Personale, der med aldrig svigtende Taalmodighed har frembaaret de mange Protokolrækker, jeg har maattet benytte til mit Arbejde.

Th. Hauch-Fausbøll.

DANSK GENEALOGISK INSTITUT

Juleaften 1930.

OVERSIGT OVER DE ENKELTE KAPITLER

(PERSONER, DER IKKE ER SÆRSKILT OMTALT, VIL FINDES UNDER FORÆLDRENE)

I

	Side
Borgmester Jacob Christensen Skriver i Nykjøbing F. (c. 1595—1657). Børn, se II	1

II

(fra I)

1. Ingeborg Jacobsdatter, Hr. Gert Eriksen Bremers i Kjettinge (c. 1626—1680) ..	8
2. Sophia Jacobsdatter, Hr. Jørgen Lauritsen Falsters i Stadager (1628—1686) ..	11
3. Sognepræst Christen Jacobsen i Veggerløse (c. 1630—1672), Børn, se III	12
4. Magdalene Jacobsdatter, Hr. Jesse Jessens i Nykjøbing Falster (c. 1632—c. 1657)	15

III

(fra II, 3)

1. Johanne Christensdatter, Søfren Andersøns i Nysted (f. c. 1654)	20
2. Karen Christensdatter, Hr. Abraham Salomons og siden Seigneur Johannes Olufsen Frøms i Idestrup og Nykjøbing F. (f. c. 1661)	—
3. Magdalene Christensdatter, Hr. Carsten Thomæsen Osltrups i Nykjøbing F. (c. 1663—1694)	22
4. Provst Jacob Christensen Hasselbalch i Øster og Vester Alling (1664—1741). Børn, se IV.	—

IV

(fra III, 4)

1. Sognepræst Christen Jacobsen Hasselbalch i Nørnbæk (1693—1772). Søn, se V a	28
2. Møller Jørgen Jacobsen Hasselbalch i Mel Mølle i Voldum (1695—1737)....	30
3. Godsforvalter Christian Hasselbalch til Rødegaard (1702-1759). Børn, se V b	31

II

	Side
4. Stadskaptajn, Købmand Hans Jacobsen Hasselbalch i Randers (1705—1787). Børn, se V c	37
5. Anna Jacobsdatter Hasselbalch, Student og Sogndegn Morten Scheels i Hørning (c. 1707—1774)	39
6. Købmand Niels Jacobsen Hasselbalch i Randers (c. 1709—1766). Børn, se V d	40

V

a.

(fra IV, 1)

1. Pastor Jacob Christensen Hasselbalch i Nørbæk (1727—1805)	44
--	----

b.

(fra IV, 3)

1. Anna Elisabeth Gleerup, f. Hasselbalch (1734—1777)	48
2. Maren Hasselbalch, Møller Jens Schousboes (1737—1786)	49
3. Viceraadmand Johan Hasselbalch i Aarhus (1739—1794). Børn, se VI a.....	51
4. Sognepræst Jørgen Hasselbalch i Lerup (1745—1820)	61

c.

(fra IV, 4)

1. Købmand, Postekspeditør Niels Severin Hasselbalch (1731—1788)	63
2. Sognepræst Jacob Hansen Hasselbalch i Knebel (1732—1788). Børn, se VI b	64
3. Herredsfoged Niels Schiøtt Hasselbalch (1735—1809). Søn, se VI c.....	67

d.

(fra IV 6)

1. Kammerraad, Toldforvalter Jacob Nielsen Hasselbalch i Mariager (1740—1809). Børn, se VI d.....	71
2. Anna Elisabeth Hasselbalch, gift med Jens Clausen Foss til Ovegaard (1745—1809).	74

VI

a.

(fra V, b, 3)

1. Sophie Elisabeth Hasselbalch, gift med Kammerraad Jacob Møller paa Rasch (1773—1848)	77
2. Severine Christiane Hasselbalch, gift med Godsforvalter Jens Nielsen Leth paa Aakjær (1775—1843)	—
3. Marie Christiane Hasselbalch, gift med Stabskaptajn Robertus Müller (1776—1863)	78

III

Side

b.

(fra V, c, 2)

1. Kirstine Marie Hasselbalch, gift med Købmand Søren Klem i Viborg (1775—1862)	80
2. Maren Bloch Hasselbalch, gift med Købmand, Borgerrepræsentant Niels Lange (1776—1854)	82
3. Købmand Hans Jacobsen Hasselbalch i Kallundborg (1778—1812). Datter VII a	83
4. Rektor Frederik Hasselbalch i Viborg (1779—1860)	86
5. Proprietær Bartholomæus Hasselbalch til Vestrupgaard (1781—1832). Børn se VII b	113

c.

(fra V, c, 3)

1. Overretsprokurator Hans Hasselbalch i Nørre Sundby (1773—1809)	117
---	-----

d.

(fra V, d, 1)

1. Cargadeur Niels Hasselbalch (1767—1796)	119
2. Handelsassistent Ditlev Hasselbalch (1768—1810)	—
3. Proprietær Steen Hasselbalch til Tamdrup Bisgaard (1771—1827). Børn, se VII, c	120
4. Marie Kierstine Hasselbalch (1772—1815) og Edel Hasselbalch (1778—1864), gifte med Kancelliraad, Distriktskirurg Peter Jørgensen	124
5. Krigsraad Peter Hasselbalch i Randers (1774—1848). Børn, se VII d.	125
6. Anne Hasselbalch (1775—1818)	130
7. Oldfrue Anne Elesabeth Hasselbalch (1779—1864)	131

VII

a.

(fra VI, b, 3)

1. Jacobine Charlotte Hasselbalch, gift med Skræddermester Joh. Chr. Hansen i Skjelskør (1808—1876)	132
---	-----

b.

(fra VI, b, 5)

1. Proprietær Jacob Hasselbalch til Vilbæksminde (1808—1883). Børn, se VIII a	133
2. Folketingsmand Frederik Hasselbalch til Aalegaard (1810—1880). Børn, se VIII b	135
3. Proprietær Hans Thorlund Hasselbalch (1812—1879). Børn, se VIII c	138
4. Marie Cathrine Hasselbalch, gift med Proprietær Johan Peter Hoff til Vestrup Mølle og Vestruplund (1814—1850)	142
5. Købmand Severin Lange Hasselbalch i Blokhus (1815—1858). Børn se VIII d	143

IV

Side

c.

(fra VI, d, 3)

1. Hansine Marie Frederikke Hasselbalch, gift med cand. pharm. Johan Christian Ludvig Pontoppidan (1806—1875)	146
2. Jacobine Cathrine Hasselbalch, gift med Intendant Peder Beder (1808—184.)	—
3. Oline Henriette Hasselbalch, gift med Mølleejer Niels Friborg Christensen, (1810—1876).	147
4. Farver Jacob Steensen Hasselbalch i Bogense (1811—1864). Børn, se VIII e.	148
5. Politiassistent Peter Hasselbalch (1818—1892). Børn, se VIII f.	151
6. Købmand Steen Hasselbalch i Randers (1820—1881). Børn, se VIII g.	153
7. Sophie Hasselbalch, gift med Vejassistent Herman Christopher Fischer i Vejle (1821—1903)	156
8. Frederikke Hasselbalch, gift med Handskemager Rasmus Simon Bruun i Randers (1824—1889)	157

d.

(fra VI, d, 5)

1. Cathrine Marie Hasselbalch, gift med Kaptajn, Toldkontrollør Georg Fr. Jørgensen i Horsens (1805—1889)	159
2. Toldassistent Jens Lauridsen Hasselbalch i Aarhus (1806—1884)	160

VIII

a.

(fra VII, b, 1)

1. Bartholine Hasselbalch, gift med Proprietær Andreas Nicolai Ryge til Nør-torup (1833—1919)	162
2. Prokurator Anders Müller Hasselbalch i Aalborg (1835—1919). Børn, se IX a	163
3. Landmand Lauritz Høyer Hasselbalch i Røde Mølle (1838—1918). Børn, se IX b	165
4. Proprietær Bartholomæus Hasselbalch til Overgaard (1843—1927). Børn, se IX c	168
5. Cand. phil. Georg Hasselbalch (1844—1926)	170
6. Marie Hasselbalch (1841—1929)	—
7. Nielsine Hasselbalch, gift med Proprietær Vilhelm Frederik Hornemann (f. 1849)	171
8. Gjertrud Hasselbalch, gift med Boelsmand Søren Kristian Kristensen (f. 1853)	—

b.

(fra VII, b, 2)

1. Proprietær Bartholomæus Hasselbalch til Aalegaard (1834—1925). Søn, se IX d	172
2. Frederikke Hasselbalch, gift med Proprietær Maximilian Franciscus v. Blaunfeldt (1836—1912)	174
3. Forpagter Siegvard Hasselbalch paa Vibeholm (1835—1867). Børn, se IX e.	175

V

Side

c.

(fra VII, b, 3)

1. Charlotte Amalie Hasselbalch, gift med Proprietær Johan Christoffer Salicath til Lundergaard (f. 1840)	177
2. Proprietær, Sagfører Peter Hasselbalch til Aastrup (1843—1916). Børn, se IX f	178
3. Proprietær Bartholomæus Hasselbalch til Linderumgaard (1845—1917). Børn, se IX g	182
4. Diakonisse Margrethe Hasselbalch (f. 1847)	184
5. Rasmine Frederikke Hasselbalch, gift med Landmand Ulrik Christian Boesen (f. 1849)	—

d.

(fra VII, b, 5)

1. Købmand Barthol Hasselbalch (1836—1892). Børn, se IX h	186
2. Etatsraad Andreas Agerbeck Hasselbalch i Kjøge (1838—1907)	188
3. Proprietær Johan Charles Hasselbalch til Skjæggesholt (1840—1902). Børn, se IX i	190
4. Charlotte Amalie Hasselbalch, gift med Landinspektør Mandrup Peder Kruuse til Lille Rodegaard (1842—1923)	193
5. Proprietær Frederik Hasselbalch til Frederikshvile (1844—1917). Børn, se IX j	196
6. Theodor Hasselbalch (1846—1865)	199
7. Købmand Frantz Vilhelm Hasselbalch i Haarlev (1850—1907)	200

e.

(fra VII, c, 4)

1. Marie Hasselbalch, gift med Manufakturhandler Georg Peter Rich i København (1840—1917)	201
2. Elisabeth Hasselbalch, gift med Forstkandidat Søren Nicolai Weisner Wendelboe (1842—1910)	202
3. Antoinette Hasselbalch, gift med Farver Carl Eduard Mortensen i Kolding (f. 1843)	203
4. Farver Steen Vilhelm Hasselbalch (1845—1912). Børn, se IX k	206
5. Charlotte Hasselbalch (1848—1925)	—
6. Helene Hasselbalch, gift med Grosserer Peter Laue Christian Lauesen (1849—1897)	207
7. Farmer Emil Hasselbalch (f. 1851). Børn, se IX l	208
8. Dorothea Adolphine Hasselbalch, gift med Etatsraad Carl Henrik Schnakenburg (1853—1913)	209
9. Caroline Jenny Hasselbalch, gift med Grosserer Christian Frederik Hein (f. 1856)	211
10. Købmand Niels Christian Hasselbalch i St. Edward (1858—1926). Børn, se IX m.	212

f.

(fra VII, c, 5)

1. Valeria Hasselbalch, gift med Skibsreder Chr. Iversen (f. 1845)	215
--	-----

VI

	Side
2. Slagtermester Laurits Steen Sophus Frederik Hasselbalch i Vejle (1846—1925)	216
3. Sømand Carl Hasselbalch (1850—c. 1873)	217
4. Tobaksfabrikant Georg Hasselbalch i Vejle (1852—1914). Søn, se IX n....	—
5. Skibstømrer Peter Hasselbalch, St. Pedro, Californien	219
6. Slagteribestyrer Erik Hasselbalch i Masnedsund (1860—1895)	220
7. Marie Hasselbalch, gift med Tømrermester Gynther i Kolding (1863—1895)..	—
8. Laura Hasselbalch, gift med Pianosnedker Jens Matth. Møller Christensen (f. 1866)	221

g.

(fra VII, c, 6)

1. Fabrikejer Christian Hasselbalch (1851—1925). Børn, se IX o.....	222
2. Grosserer Steen Hasselbalch (1852—1914). Børn, se IX p.....	226
3. Jernstøber Otto Hasselbalch (1858—1928)	228
4. Direktør André Hasselbalch (1859—1929)	229
5. Sophie Hasselbalch (1861—1927), gift med Fabrikant Rudolph Thrane	—

IX

a.

(fra VIII, a, 2)

1. Overretssagfører Jacob Hasselbalch i Aalborg (f. 1873). Børn, se X a.....	231
2. Cathrine Sophie Hasselbalch (1874—1909)	232
3. Proprietær Henning Colding Hasselbalch til Vilsbæksminde (f. 1876). Børn, se Xb	—

b.

(fra VIII, a, 3)

1. Montør Jacob Hasselbalch i København (f. 1872). Børn se X c.....	233
2. Købmand Niels Würtz Hasselbalch i København (f. 1875). Børn, se X d..	—
3. Bartholine Hasselbalch (1888—1905)	234

c.

(fra VIII, a, 4)

1. Ane Margrethe Charlotte Hasselbalch, gift med Landmand Peter Jensen Groot (f. 1870)	235
2. Proprietær Jacob Hasselbalch til Torslev Overgaard (f. 1871). Børn, se X e	—
3. Landinspektør, Branddirektør Peter Ryge Hasselbalch i Ringkøbing (f. 1874)	237

d.

(fra VIII, b, 1)

1. Proprietær Jacob Klem Hasselbalch til Aalegaard (1857—1922). Søn, se X f	239
---	-----

VII

Side

e.

(fra VIII, b, 3)

1. Tegner Eugen Hasselbalch i U. S. A. (f. 1859). Børn, se X g	240
2. Postkontrollør Axel Hasseblach (f. 1860). Børn, se X h.....	—
3. Olga Hasselbalch, gift med Redaktør Kr. Dahl (1862—1915)	242
4. Signe Hasselbalch, gift med Proprietær P. S. Wichmand (1865—1928)	243

f.

(fra VIII, c, 2)

1. Godsejer Johannes Thorlund Hasselbalch, Linderumgaard (f. 1873). Børn, se X i	245
2. Godsejer, Dr. med. Karl Albert Hasselbalch, Borupgaard (f. 1874). Børn, se X j	247
3. Betty Hasselbalch (f. 1880), gift med Snedkermester Hans Flensted, Hjørring	250
4. Ette Hasselbalch (f. 1885), gift med Proprietær Rasm. Johs. Mortensen, Aas- holm	—

g.

(fra VIII, c, 3)

1. Forvalter Axel Hasselbalch, Oregaard (f. 1871). Børn, se X k	251
2. Frederikke Hasselbalch, gift med D'Arcy Cunningham Stevens (1873—1930)	252
3. Henriette Hasselbalch, gift med Proprietær Ingvor Michael Hunter (f. 1874) ..	—
4. Margrethe Hasselbalch, gift med Hestehandler Laurits Johan Busch (1876—1927)	—
5. Godsejer Hans Christian Hasselbalch, Løvegaard (f. 1877). Børn, se X l....	253
6. Frk. Helga Hasselbalch, Holbæk (f. 1880)	—
7. Lucie Hasselbalch (f. 1880), gift med Købmand Hans Frederik Henry Smith..	—
8. Statskontrollør Bartholomæus Hasselbalch, Frederikssund (f. 1882). Børn, se X m	—
9. Frk. Fritze Hasselbalch, Holbæk (f. 1883)	254

h.

(fra VIII, d, 1)

1. Mathea Hasselbalch, gift med Købmand Niels Beck, Storehedinge (f. 1863) ..	255
2. Signe Hasselbalch, gift med Købmand Thorvald Larsen, Præstø (f. 1865)....	256
3. Elseline Hasselbalch, gift med Forpagter Carl Chr. Plambech Christiansen (1868—1927)	257
4. Frihavnsfuldmægtig Andreas Agerbeck Hasselbalch (f. 1870)	—
5. Christine Hasselbalch, gift med Købmand Christen Hansen i Haarlev (1872— 1905)	258
6. Telefonbestyrerinde Frk. Alma Hasselbalch (f. 1880)	259
7. Handelsagent Svend Henrik Hasselbalch, Slagelse (f. 1881). Børn, se X n...	—

i.

(fra VIII, d, 3)

1. Mathea Hasselbalch, gift med Pianist Carl Theodor Leser, senere med Stabs- sergent Hans Peder Liser (f. 1865)	260
	261

VIII

	Side
2. Fritze Hasselbalch, gift med Lærer Peter Volten i Slagelse (f. 1867)	261
3. Astrid Hasselbalch, gift med Varmemester Lauritz Alfred Hansen i Kjøbenhavn (f. 1869)	262
4. Ellen Hasselbalch, gift med Severin Lange Kruise til Lille Rodegaard (f. 1873)	—
5. Kontrollør, Løjtnant Asger Hasselbalch (f. 1875). Børn, se X o	--
6. Forvalter Hans Thorlund Hasselbalch (1877—1908)	264
7. Gartner Johan Hasselbalch (f. 1878). Børn, se X p	—
8. Antonie Hasselbalch (f. 1881), gift med Proprietær Chr. Olsen	265

j.

(fra VIII, d, 5)

1. Seminarieførster Christian Hasselbalch, Jellinge (f. 1873). Børn, se X q.	266
2. Landmand Frederik Hasselbalch, Aalborg (f. 1874). Børn, se X r.	267
3. Karen Hasselbalch, gift med Pastor Hans Otto Frimodt-Møller (f. 1876).	—
4. Proprietær Severin Lange Hasselbalch, Brunsvang (f. 1877). Børn, se X s.	269
5. Overretssagfører Jacob Hasselbalch, Nørre Sundby (f. 1881). Børn, se X t.	—
6. Proprietær Albert Hasselbalch, Carlsberg (f. 1882)	—
7. Landmand Niels Peter Hasselbalch (f. 1884)	271
8. Boghandlerske Henny Hasselbalch (f. 1889)	—

k.

(fra VIII, e, 4)

1. Elisabeth Hasselbalch, gift med Kelley Barnett (f. 1874)	272
2. Frederikke Hasselbalch, gift med Harley L. Olcott (f. 1875)	—
3. Helene Hasselbalch, gift med Farmer Bert Ball Powell (f. 1877)	273
4. Marie (Maja) Hasselbalch, gift med Howard David Hahn (f. 1878)	—
5. Tømrer William Hasselbalch (f. 1883). Børn, se X u.	—
6. Gerda Hasselbalch, gift med Dr. Ward Hughes Powell (f. 1886)	274
7. Maskinforhandler Nels Hasselbalch, Omaha (f. 1888). Børn, se X v.	—

l.

(fra VIII, e, 7)

1. Hotelejer og Grundejer Otto Hasselbalch, Columbus, Nebraska (f. 1881). Børn, se X x	275
2. Marie Hasselbalch, gift med Grundejer William Bernt (f. 1883)	—
3. Dorthea Hasselbalch, gift med Farmer Fred Shank (f. 1887)	—
4. Farmer Nels Hasselbalch, Polk County (f. 1888)	276
5. Farmer Georg Hasselbalch, Polk County (f. 1889). Børn, se X y	—
6. Caroline Hasselbalch, gift med Farmer Jeff Miller (f. 1892)	—
7. Farmer Ralph Hasselbalch, Polk County (f. 1896). Søn, se X z	277
8. Farmer August Hasselbalch, Polk County (f. 1897)	—

m.

(fra VIII, e, 10)

1. Alma Hasselbalch, gift med William S. Kennedy, St. Edward, Nebraska (f. 1885)	278
--	-----

IX

	Side
2. Forretningsmand Holger Roy Hasselbalch, St. Edward (f. 1887). Barn, se X æ	278
3. Dr. vetr. Arnold Hasselbalch, St. Edward (f. 1890) Børn, se X ø	—
4. Sagfører, Dr. jur. Earl Hasselbalch, St. Edward (f. 1901)	279

n.

(fra VIII, f, 4)

1. Tobaksfabrikant Georg Jespersen Hasselbalch i Vejle (1895—1920)	280
2. Erna Hasselbalch, gift med Overretssagfører Emil Stakemann (f. 1897)	281

o.

(fra VIII, g, 1)

1. Alice Hasselbalch, gift med Ritmester, Greve Knud Danneskiold-Samsøe til Visborggaard (f. 1886)	282
2. Fabrikant Hugo Hasselbalch (f. 1888)	283
3. Fabrikant Erik Hasselbalch (1890—1925). Barn, se X aa	284

p.

(fra VIII, g, 2)

1. Forlagsboghandler Steen Hasselbalch (f. 1881)	286
2. Anna Hasselbalch, gift med Grosserer Carl Heger, Randers (f. 1884)	287
3. Ingeniør Christian Hasselbalch, Ivigut (f. 1888)	288
4. Redaktionssekretær Carl Hasselbalch, Canada (f. 1890)	—
5. Grosserer Poul Hasselbalch, Kjøbenhavn (f. 1892)	—

X

a.

(fra IX, a, 1)

1. Gerda Hasselbalch, Aalborg (f. 1903)	290
2. Emilie Hasselbalch, gift med Erik Tønnesen til Kolstrupgaard ved Aabenraa (f. 1905)	—
3. Else Hasselbalch (f. 1909)	—

b.

(fra IX, a, 3)

1. Amalie Margrethe Hasselbalch (f. 1903)	291
2. Jacob Hasselbalch (f. 1905)	—
3. Ellen Hasselbalch (f. 1910)	—
4. Vibeke Hasselbalch (f. 1913)	—
5. Anne Thea Kirstine Hasselbalch (f. 1917)	—

c.

(fra IX, b, 1)

1. Formand Oskar Jakob Hasselbalch (f. 1900)	—
--	---

X

Side

2. Alma Marie Hasselbalch, gift med Chauffør Will. Victor Hansen (f. 1901)	291
3. Kontorist Erik Johan Laurits Hasselbalch (f. 1908)	-

d.

(fra IX, b, 2)

1. Grosserer Kai Würtz Hasselbalch (f. 1901)	—
2. Kassererske Mary Bartholine Hasselbalch (f. 1906)	292

e.

(fra IX, c, 2)

1. Elisabeth Dorthea Hasselbalch (f. 1906)	—
2. Bartholomæus Hasselbalch (f. 1908)	—
3. Maren Nymark Hasselbalch (f. 1909)	—
4. Larzetty Nymark Hasselbalch (f. 1911)	—
5. Esther Hasselbalch (f. 1913)	—
6. Hjalmar Bolwig Hasselbalch (f. 1914)	—
7. Margrethe Hasselbalch (f. 1916)	—

f.

(fra IX, d, 1)

1. Proprietær Carl Hasselbalch til Aalegaard (f. 1884)	—

g.

(fra IX, e, 1)

1. Arne Hasselbalch (f. 1884)	293
2. Kaare Hasselbalch (f. 1885)	—
3. Gudrun Hasselbalch, gift med Direktør Chas. H. Rohrbach (f. 1887)	—
4. Karen Hasselbach (f. 1891)	—
5. En Pige (f. 1905)	—

h.

(fra IX, e, 2)

1. Kay Hasselbalch, White Plains (f. 1884). Datter, se XI a	294
2. Elna Hasselbalch, gift med Propr. Hakon Holm til Louisendal (1886—1919)	295
3. Salgsleder John Hasselbalch, Minneapolis (f. 1888). Søn, se XI b	296

i.

(fra IX, f, 1)

1. Hedvig Hasselbalch, gift med Forpagter Kristen Grundtvig-Sørensen, Tvevang (f. 1901)	298
2. Johanne Louise Hasselbalch, gift med Inspektør Emil Jensen Aas, Aastrup (f. 1902)	—
3. Sygeplejerske, cand. phil. Ida Hasselbalch (f. 1904)	—
4. Toto Hasselbalch, gift med Proprietær L. Kronborg, Øster Mejlsted (f. 1906)	—

XI

	Side
5. Sygeplejerske, cand. phil. Søster Hasselbalch (f. 1908)	299
6. Karl Johannes Spärck Hasselbalch (f. 1913)	—
7. Elisabeth Hasselbalch (f. 1915)	—

j.

(fra IX, f, 2)

1. Stud. polit. Karl Gustav Hagemann Hasselbalch (f. 1907)	300
2. Stud. polyt. Steen Hagemann Hasselbalch (f. 1909)	—
3. Ole Bruun Hasselbalch (1911—1914)	301
4. Anders Spärck Hasselbalch (1913—1929)	—
5. Hagen Hasselbalch (f. 1915)	—
6. Ivar Hasselbalch (f. 1920)	—

k.

(fra IX, g, 1)

1. Carl Hasselbalch (f. 1908)	302
2. Inger Hasselbalch (f. 1909)	—
3. Poul Axel Hasselbalch (f. 1919)	—

l.

(fra IX, g, 5)

1. Axel Frederik Hasselbalch (f. 1905)	—
2. Hakon Christian Hasselbalch (f. 1907)	—
3. Fritz Arenth Hasselbalch (f. 1910)	—
4. Eva Sonja Hasselbalch (f. 1912)	—
5. Annelise Hasselbalch (f. 1915)	—
6. Jørgen Barthol Jansen Hasselbalch (f. 1917)	—

m.

(fra IX, g, 8)

1. Ellen Maud Hasselbalch (f. 1909)	—
2. Gerda Hasselbalch (f. 1910)	—

n.

(fra IX, h, 7)

1. Margit Hasselbalch (f. 1909)	303
2. Gudmund Hasselbalch (f. 1910)	—
3. Finn Hasselbalch (f. 1922)	—

o.

(fra IX, i, 5)

1. Laborant Erik Hasselbalch, Kallundborg (f. 1902)	—
2. Gunnar Hasselbalch (f. 1904). Datter, se XI c.	—
3. Andreas Agerbeck Hasselbalch (1906—23)	—

XII

	Side
4. Aase Hasselbalch (f. 1908)	303
5. Esther Hasselbalch (f. 1912)	—
<p>p. (fra IX, i, 7)</p>	
1. Kontorassistent Hans Hasselbalch (f. 1910)	304
2. Antonie (Tyt) Hasselbalch (f. 1914)	—
3. Karen Ragna Hasselbalch (f. 1921)	—
<p>q. (fra IX, j, 1)</p>	
1. Cathrine Hasselbalch, gift med Lærer Jens Videbæk (f. 1899)	—
2. Vilborg Hasselbalch (f. 1909)	—
3. Stud. polyt. Harald Bernhard Frederik Hasselbalch (f. 1911)	—
4. Eva Hasselbalch (f. 1913)	—
5. Oluf Johannes Hasselbalch (f. 1915)	—
<p>r. (fra IX, j, 2)</p>	
1. Portier Jens Christian Hasselbalch, Korsør (f. 1901)	305
2. Karen Hasselbalch (1903—26)	—
3. Anna Hasselbalch (f. 1905)	—
<p>s. (fra IX, j, 4)</p>	
1. Henning Melballe Hasselbalch (f. 1904)	—
2. Søren Melballe Hasselbalch (f. 1906)	—
3. Mette Kirstine Melballe Hasselbalch (f. 1908)	—
4. Rasmus Melballe Hasselbalch (f. 1912)	—
5. Frederik Melballe Hasselbalch (f. 1913)	—
<p>t. (fra IX, j, 5)</p>	
1. Jacob Michael Frederik Hasselbalch (f. 1913)	—
2. Bodil Hasselbalch (f. 1915)	—
3. Grete Hasselbalch (f. 1918)	—
<p>u. (fra IX, k, 5)</p>	
1. William Lee Hasselbalch (f. 1922)	—
2. Norma Jean Hasselbalch (f. 1927)	—
<p>v. (fra IX, k, 7)</p>	
1. Norman Poul Hasselbalch (f. 1922)	306
2. Curtis Steen Hasselbalch (f. 1925)	—

XIII

Side

x.

(fra IX, l, 1)

1. Alma Harriet Hasselbalch (f. 1904)	306
2. Merle Alven Hasselbalch (f. 1909)	—
3. Oma Eleenora Hasselbalch (f. 1915)	—
4. Lais Marie Hasselbalch (f. 1926)	—

y.

(fra IX, l, 5)

1. Lester George Hasselbalch (f. 1917)	—
2. Elaine Marie Hasselbalch (f. 1924)	—

z.

(fra IX, l, 7)

1. Emil Niel Hasselbalch (f. 1927)	—

æ.

(fra IX, m, 2)

1. Duane Lee Hasselbalch (f. 1924)	—

ø.

(fra IX, m, 3)

1. Neal Irving Hasselbalch (f. 1920)	—
2. Jean Marilyn Hasselbalch (f. 1923)	—

aa.

(fra IX, o, 3)

1. Sonja Varvara Hasselbalch (f. 1920)	—

XI

a.

(fra X, h, 1)

1. Rita Marie Hasselbalch (f. 1911)	307

b.

(fra X, h, 3)

1. Robert Hasselbalch (f. 1921)	—

c.

(fra X, o, 2)

1. Henny Hasselbalch (f. 1928)	—

BORGMESTER JACOB CHRISTENSEN SKRIVER

I NYKØBING F.

(c. 1595—1657)

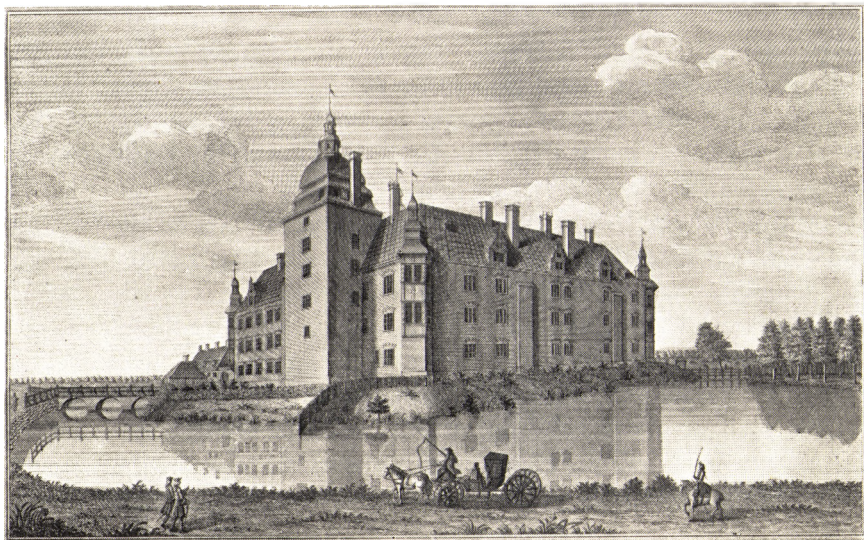
JACOB CHRISTENSEN var antagelig født ved Aar 1595 i Nykjøbing F. som Søn af en Mecklenborger Christen Hasselbalch, der enten har været i Dronning Sophies Følge, da hun 1572 som Kong Frederik IIs Brud kom hertil fra Mecklenborg eller senere er bleven indkaldt af hende.

Nykjøbing var paa den Tid i Opkomst. Efter Kongens Død 1588 havde Enkedronningen faaet Lolland-Falster overdraget som Livgeding, og hun holdt fra 1589 til sin Død 1631 Hof paa Nykjøbing Slot. I hendes Sold kom Jacob Christensen omtrent 1613 som Skriversvend, siden avancerede han til Underskriver og Slotsskriver; men efter Dronningens Død ser vi Jacob Christensen optræde som Borger i Byen, idet han nævnes blandt de 31 fornemste Borgere, som 18. Marts 1632 stiftede Nykjøbing Borger- og Købmandslav. Han nævnes endda her lige efter de to Raadmænd og foran de andre menige Borgere.

Af Lavsartiklerne kan vi delvis se, hvorledes det gik til, naar Jacob Christensen samledes i festligt Lag med de andre fremstaaende Borgere. I hele hans Levetid førtes der et formeligt Hof paa Nykjøbing Slot, hvor fornemme Damer og Herrer, ja fyrstelige Personer færdedes, og hvor Slotsskriveren sikkert ofte har været med; navnlig da han blev Borgmester, har han været en selvskreven Gæst.

I Lavet kunde kun optages uberygtede Personer, der ikke stod i noget andet Lav, Haandværkere var derfor i Begyndelsen udelukkede, men efter den Nedgangsperiode, der fulgte paa Krigen, søgte Lavsbrødrene at bøde paa Tilbagegangen ved at vedtage, at ogsaa fornemme Haandværksmænd kunde indtages i Lavet. Dette skete imidlertid først 1676, da Jacob Christensen forlængst laa under Mulde. I hans Tid krævedes der for at blive optaget i Lavet Borgmestrenes, Raadets og de fleste Lavsbrødrers Samtykke. I Indskud betaltes 4 Rdl. og 8 Sk. i Fattigbøssen. Lavets Sammenkomster lededes af Oldemanden og hans Medtjenere (Bi-

siddere); man sad til Bords efter Rang og Værdighed. Lavsbrødrene havde Lov til at tage Hustru og Børn med eller indføre en Gæst, men kun Borgmestre, Raad og Oldermænd maatte have en Tjener hos sig. Oldermænden var Ordfører, og naar han slog til Lyd, skulde han straks have Ordet, og man skulde svare ham »beskedentlig uden Bulder og Kiven«, ligesom Forsamlingen paa hans Bud skulde opløse sig. Al utugtig Snak og Tale, Bagtalelse, blodige Eder, Skælden, Kiven, Sværgeren og Banden var forbudt, men naar det gode Øl var skænket tilstrækkeligt rundt

Nykjøbing Slot paa Falster.

i Kanderne, kunde der jo nok komme lidt Uro i Gemytterne, hvorfor Klammer, Trætte, Slagsmaal, Trusel og Undsigelse i Lavet strengeligen var forbudt, og den, der gav Aarsag til nogen Klammer, skulde bøde 4 Rdl., men kom det til Haandgjerning, da straffedes han »efter Lavsbrødres Sigelse, dog kongl. Maj^{ts} og Bysens Sag hermed uforkrænket«. Man kunde ogsaa forlyste sig med en Dans, men den, som ikke brød sig om at danse, skulde have Lov at sidde i Fred og maatte ikke med Dansen overiles og besværges.

En stor Del af Lavsartiklerne angik Lavsbrødrenes Begravelse, thi det spillede i det 17. Aarhundrede en betydelig Rolle, at man paa hæderlig Maade kom i Jorden. Alle Lavsbrødrene med deres Hustruer skulde følge Liget, og Lavsbrødrene fungerede paa Omgang som Ligbærere.

Disse Lavsartikler, som Jacob Christensen muligt har ført i Pennen, i hvert Fald været med at affatte, fik ogsaa Betydning for det daglige Liv, thi det blev paabudt Lavsbrødrene at tage sig i Vare for grove Synder og Laster, som er Horeri, Aager, falsk Vægt, Alen og Maal, ikke at have en Alen at maale ind med og en anden at maale ud med imod Guds Lov, men at holde sig ærlig, oprigtig i Omgængelse, Handel og Vandel som en Kristen. Dersom saadanne eller lignende Laster fandtes hos nogen af Lavsbrødrene, da skulde han af Lavet forvises.

Senere blev Lavets Forlystelser forøget med Papegøjeskydning. Denne fandt første Gang Sted 1643. Udenfor Byen var der rejst en Papegøje, og 2. Pinsedag eller den 22. Maj Kl. 12 mødte Lavsbrødrene med hver sin Bøsse paa Byens Raadhus for samlede at drage ud til Papegøjen. Enhver skulde skyde for sig selv, og den, som afskød en Vinge, Rumpen eller Hovedet, fik som Belønning en Sølvske, og den, som skød Kroppen af, fik et »Sølv-Gechir« (Sølvfiad) og maatte til Gengæld give Lavet nogle Tønder Rostocher Øl. Den, som tre Aar i Træk skød Papegøjen ned, skulde efter gammel Vis beholde Sølvpapegøjen »for sin Flittighed og Umage«, og alle Lavsbrødrene skulde følge ham til hans Hus eller Herberge og siden møde paa Raadhuset. Her var man samlede til 9 slet (Klokken 9), til det ringede paa Vagt.

Det var et meget fornemt Selskab, der paa Indvielsesdagen mødtes til Fugleskydning paa Papegøjepladsen. Først og fremmest den 1608 til Tronfølger valgte Prins Christian, Christian IVs næstældste Søn, der efter sin Bedstemoders, Enkedronning Sophies Død 1631 var bleven forlenet med Nykjøbing Slot og samme Aar var bleven trolovet med den 13-aarige sachsiske Prinsesse Magdalene Sybilla; han levede siden mest paa Nykjøbing Slot, men døde 1647 paa en Rejse til de bøhmiske Bade. Hans Gemalinde beholdt derefter Falster i Livgeding, til hun 1652 ægtede Hertug Frederik Vilhelm II af Sachsen-Altenburg.

Blandt de andre fremmødte, som denne Dag skød til Papegøjen, kan nævnes Hertug Mauritz, Kurfyrste af Sachsen, de tre Landgrever af Hessen, Hofmarskal Johan Christoph v. Korbitz, Hans Vilhelm v. Harstall, Kammerjunker Abraham Jacob v. Plato, de unge Landgrevers Marskal, Kammerjunker Bino, Oberstløjtnant Gabriel Regensburg, Hofjunkerne Blomme og Delou samt Byens fornemme Borgere og Hofbetjentene. Siden mødtes man paa Raadhuset med Prinsens Gemalinde og »hendes fyrstelige Naades ganske Fruentimmer«, »hvor hans fyrstl. Naade med stor Lyst og Glæde haver holdt Aftensmaaltid med de andre fyrstelige Personer og Ridderskab, Fruer, Jomfruer, Hofjtjenere og Borgerskab; og

efter Maaltid var holden, haver hans fyrstl. Naade Prinsen selv opstanden og anfanget Dansen, som kontinuerede, indtil Klokken var slagen 12 om Midnat, da forrejste hans fyrstl. Naade med ganske comitat til Slottet.« Dagen efter maatte Lavsbrødrene vedtage hver at yde 2 Rdl. til »Papegøjestangens Bekostning«.

Jacob Christensen blev antagelig Borgmester 1641, idet han 24. Aug. dette Aar nævnes som saadan i Falsters nørre Herreds Tingbog, og det er maaske med dette Valg for Øje, at han 9. Marts 1641 tager sit Skudsmaal ved Nørre Herreds Ting af Bønder og menige Almue for de 28 Aars Tid, han har tjent paa Nykjøbing Slot, først som Skriversdreng, siden som Underskriver og senest som Slotsskriver. De stod alle frem og gav Jacob Christensen »et godt, ærligt Rygte og Skudsmaal og takkede hannem for god Troskab og for god Omgængelse, han haver haft hos dennem, mens han haver været hos dennem, idet at dem ingen Uret er sket og vederfaret imidlertid, hverken af hannem selv, ej heller af nogen hans Tjenere i nogen Maader, og var deres Ønsker og Begæring, at han endnu fremdeles havde blevet i samme sin Bestilling for Slotsskriver, da havde de gerne set det, efterdi han forvared dem vel for deres Udgift. Saa og vel vidste og rammende Bøndernes Lejlighed og Vilkaar til Gavn, og at de ikke véd hannem i nogen Maade andet at beskylle end det som troligt, ærligt og kristeligt vel anstaar i alle Maader, det Skudsmaal og Rygte ville de give hannem baade her og hvert Sted.«

Jacob Christensen brugte aldrig Familienavnet Hasselbalch, men han faar undertiden tillagt Navnet Skriver, et Tilnavn, han skyldte sin Slotsskriverbestilling.

Han ejede en Gaard i Langgade Matr. Nr. 1, bekendt under Navnet Czarens Hus, der omtales i Tingbogen 22. Aug. 1670 og 15. April 1672; i samme for 26. Juni 1671 nævnes hans øde Jord, og hans Handelsvirksomhed maa formodes ogsaa at have bragt ham Velstand, han var i hvert Fald en velgørende Mand, herom vidner, at han og Hustru i Juli 1640 lod hele Koret i Nykjøbing Kirke, hvor Enkedronning Sophie 1627 havde ophængt »den mecklenborgske Tavle« med sine 32 Aner, restaurere og forny, og 1650 gav han et Tilskud til sin Sjælesørgers Indkomster, hvorom følgende endnu bevarede Brev handler:

»Nest een god Aftens Ønske og min Redebon Willige tiennistes erbøding, aff yderste formuffwe fremsender ieg hervdj indlagt till min gode Wen och kiere Siele Sørger M. Lauritz Pedersen, paa hans gode Schriffuelse och begiering, min Erklering, huad ieg for min

Persoen er till sinds att giøre, forhaabende, att ij derfor med mig well bliffwer tilfridtsz och fornøiget, Wille Ønske, Att de andre got folck hervdj byen sig och effter eders nøige wille Erklere, och erbyder mig altid till eders Willige Tieniste, Vale

Nyckjøbing

6. Decbr. 1650.

E: W: T:

alle mine dage

Jacob Christensen

Egen hand«

»Hæderlig och Høiylærd Mand, M: Lauritz Pedersen Sogneprest vdi Nyekiøbing och Prouwist vdi Sønnder Herritt vdi Falster, Min fornem besønderlig gode Ven, Venligen«.

Da denne Borgmester Jacob Christensens Sognepræst 1655 døde, søgte Borgmesteren at skaffe sin Svigersøn Embedet, men da Raadmændenes Tal ikke var komplet, gjorde han sin egen Broder til Kirkevæрге for at sikre Svigersønnen Flertal ved Præstevalget. Borgerskabet var imidlertid ikke enig om Valget, idet 3 Mænd 23. Feb. klagede til Biskop Dr. Laurits Jacobsen Hindsholm, medens Borgmesteren fandt Medhold hos Viceprovsten, Hr. Jesper Jepsen i Stubbekjøbing. Kongen befalede derfor 2. Marts 1655 Lensmanden Offe Schade, at han enten straks skulde indsætte saa mange Raadmænd, som der er ledige Pladser, eller Borgerskabet og Sognefolkene skulde vælge en Person for hver manglende Raadmand, hvilke saa tillige med Borgmestre og Raadmænd skulde være befuldmægtigede til at kalde Sognepræsten, samt at Viceprovsten ved Valget skulde erstattes med den ældste Præst i Sønder Herred som Viceprovst. Striden endte med, at Lensmanden og Bispen 4. April tildømte Borgmesterens Svigersøn, Hr. Jesse Jessen, Embedet. Denne Episode synes at vise, at Jacob Christensen ogsaa har været en myndig Mand. I sin Dagbog siger hans Sadolin om ham, at han var »en velforstandig Borgmester, en saare gudfrygtig og god Mand«.

8. Nov. 1653 havde Lensmanden paa Nykjøbing Slot givet Jacob Christensen Bestalling som Ridefoged, da Hans Jensen var forlovet, men den nye Stilling har han næppe beholdt ret længe, thi det er vist i Anledning af sin Afgang, han 12. Juni 1655 paany æsker sit Skudsmaal paa Nørre Herreds Ting. Herom hedder det i Tingbogen:

»Var mødt i Dag Ærlig, Velagt og Velfornemme Mand Jacob Christensen Borgmester udi Nykjøbing og Ridefoged til Nykjøbing Slotslen«

og æskede sit Skudsmaal af menige Herredsmænd og Almue, »om nogen haver dem over hannem at beklage, enten i en Maade eller i anden, desmidlertid han ud af velbyrdige Hr. Slotsherren haver været Ridefogeds Tjeneste betroet at forestaa, da er han overbødig nu at svare enhver dertil, hvis Ret kan være, hvilket han formoder sig, at ingen med god Samvittighed eller med Rette skal have dem over hannem noget ubilligt at beklage.« Da fremstod tre Sognefogder paa egne og deres menige Sognemænds Vegne og gav Jacob Christensen det Vidnesbyrd, »at han haver skikket og forholdet sig imod dem til denne Dag og imod alle og enhver som en ærlig, god og kristen Mand egner og anstaar i alle Maader, og at aldeles ingen derudi Sognet med al Billighed haver Aarsag [sig] over hannem at beklage i nogen Maade.« Derefter fremkom en hel Række Fogder og menige Sognemænd og gav Jacob Christensen samme gode og ærlige Skudsmaal.

At Jacob Christensen har drevet Kornhandel paa Norge, kan ses af et Kongebrev af 13. Jan. 1653, fremkaldt ved en Klage, ført i Pennen af Jacob Christensen paa egne og 5. andre Nykjøbing Borgeres Vegne, nemlig Laurids Mortensøn, Hans Bastiansøn, Morten Christoffersøn, Lyder Cortsøn og Rasmus Nielsøn. De havde nemlig betalt Told baade efter den danske og den norske Toldrulle af det Korn, de havde udført til Norge, og efter Kongebrevet skulde de nu have tilbage, hvad de havde udgivet efter den norske Toldrulle.

Borgmester Jacob Christensen maa være død paa en Rejse, thi 25. Maj 1657 udstedes der Bevilling til, at hans Lig maa føres til Nykjøbing, hvor Begravelsen fandt Sted 1. Juni. Behandlingen af hans Bo paabegyndtes 6. Aug. og var endnu ikke bragt til Afslutning i Okt. 1658, hvilket tyder paa, at han har været en velstaaende Mand med mange udestaaende Fordringer. Endnu 10 Aar efter dømtes hans Arvinger 21. Aug. 1667 ved Højesteret til at udbetale Oluf Nickelsen Lundts Arv, som Jacob Christensen havde været Formynder for.

Jacob Christensen var gift med *Magdalene Jensdatter*. Hun har muligvis overlevet Manden, lever i hvert Fald 1656, da hun holder Herredsfogden Peder Hansens Søn over Daaben i Systofte Kirke.

Af Borgmester Jacob Christensens Børn kendes Ingeborg, der først var gift med Rektor Peder Pedersen Horbeløv i Nykjøbing, senere med de tre Præster i Kjettinge, Magister Peder Bredal, Rasmus Alrø og Gert Bremer, Sophia, der var opkaldt efter Dronningen og blev gift med Pastor Jørgen Lauritsen Falster i Stadager, Sønnen Sognepræst Christen Jacobsen og Magdalene, der var gift med Pastor Jesse Jessen i Nykjøbing.

INGEBORG JACOBSDATTER, HR. GERT ERIKSEN BREMERS
I KJETTINGE
(c. 1626—1680)

Borgmester Jacob Christensens ældste Barn var uden Tvivl Datteren Ingeborg, der maa antages født c. 1626 og blev hele 4 Gange gift. Hendes første Mand var Peder Pedersen Empolejus Horbelewius. Han var Søn af Sognepræsten i Horbelev, Hr. Peder Lauridsen Bogense og Hustru Margrethe Jacobsdatter og var rimeligvis, da han bærer samme Fornavn som Faderen, født i dennes Dødsaar 1619. Hans Moder blev gift med Eftermanden, Provst Hans Theophilus Sadolin, og i deres Hjem fik han sin første Opdragelse, indtil han sendtes i Slagelse Skole, hvorfra han 1639 dimitteredes til Universitetet. Han lod sig immatrikulere med sit Fødesogns Navn Horbelev som Familienavn. Han studerede nu ved Universitetet, hvor han 23. Juni 1643 holdt en Disputats: de philosophia, ved hvilken Christian Joachim Stenbuch var Respondens. 15. Juni 1646 blev han kaldet til Rektor ved Nykjøbing F. Skole. Den 25. Maj det følgende Aar erhvervede han Magistergraden ved at forsvare Peder Spormans: »Dissertatio, geographiam omnium literarum studiosis esse summe utilem«. Han immatrikuleres som Magister Philosophiæ under Navnet »Petrus Horbelovius«. Ved en velskreven Ansøgning fik han 1650 udvirket, at Sundby og Nørre Kirkeby Degnekald lagdes til Skolen, hvorved dens Indtægter forøgedes. I Skolen holdt han streng Mandsugt, saaledes hedder det i Skolebogen:

»En Skjelm, som bar Bøssen, ved Navn Anders Kloskou, tog Pinden bag af og stjal Pengene, hvorfor han maatte staa Skoleret, og efter [at] hver af dem, som gik om[kring] i Byen [med Bøssen] hafde givet ham seks Slag, fik han Resten af Rektore og [blev] forvist Skolen.« Hr. Peder Horbelev døde i Embedet 14. Marts 1652, endnu ikke fyldt 32 Aar, og efterlod sig et saare hæderligt Eftermæle, elsket og savnet af sine Disciple. Det hedder herom i Skolebogen: »M. Petrus Horbelewius 14 die Martii defunctus præclaram famam suiqve maximum desiderium præsentibus omnibus reliquit, egregium vero successoribus exemplum«, og Kon-

rektor lod Dagen efter hans Død øverste Klasses Disciple skriftlig tolke deres Følelser i Anledning af hans Død i Skolebogen.

Allerede samme Aar, den 19. Søndag efter Trinitatis, ægtede Ingeborg Jacobsdatter i Nykjøbing sin anden Mand Peder Andersen Bredal, der var Enkemand efter Digteren, Biskop Arreboes Datter. Han var født 1600 i Rudkjøbing, hvor hans Fader, Anders Rasmussen Bredal, var Provst og Sognepræst, og dimitteredes 1620 fra Odense

Det Indre af Kjettinge Kirke.

Skole. Han immatrikuleres som »Petrus Andreæ Langlandius«, og 27. Maj 1622 tog han Bakkalaugraden. 21. Jan. 1624 blev han Rektor i Svendborg, men allerede 26. Juni 1625 ordineres han til Sognepræst for Kjettinge paa Lolland. Han kunde her ikke forliges med sin Provst, og Biskoppen maatte ved sin personlige Nærværelse 15. Juli 1631 mægle dem imellem, men Striden blussede op paany, og 13. Juli 1633 klagede Provst Knud Lerche over, at Hr. Peder gjorde ham Spot, hvorfor han blev stævnet, og 15. Juli befalede Biskoppen ham at forlige sig med Provsten. 28. Maj 1633 havde Hr. Peder taget Magistergraden. Han døde 10. Feb. 1660 i Kjettinge.

3die Gang blev Ingeborg Jacobsdatter gift med Hr. Rasmus Simonsen Alrøe. Hans Fader Simon Pedersen Alrøe havde i 49 Aar været Præst i Alrø i Aarhus Stift, og selv er han vel født omkring 1630.

da en ældre Broder, der efterfulgte Faderen i Embedet, var født 1628, og han selv blev Student fra Sorø 1648. Han immatrikuleres som »Erasmus Simonis Alrodius«. 1654 blev han Rektor i Nysted og 1660 ved Magister Peder Bredals Død hans Efterfølger i Sognepræstembedet i Kjettinge. 10. Aug. samme Aar blev han ordineret. Han var en gudfrygtig og gavmild Mand, der gav Kalk, Disk og Oblatæske, alt af Sølv, til Kjettinge Kirke. Ligesom han havde tiltraadt Embedet, brændte Præstegaarden 1. Sept. 1660, og han fik derfor 27. Feb. 1661 kgl. Bevilling til at nyde en Rigsdaler i Brandhjælp af hver Kirke i Fyns Stift. Hr. Rasmus blev kun nogle og tredive Aar gammel og døde 11. Jan. 1664 i Kjettinge. Med Ingeborg Jacobsdatter havde han to Børn: Elline, der 22. Okt. 1680 i Nysted ægtede Sognepræst i Herridslev, senere til Saxkjøbing, Hr. Anders Beyerholm, og Peter, der begravnes 1680 i Kjettinge.

Kjettinge Præsteembede skulde nu besættes igen, og 3. Søndag efter Helligtrekonger 1664 skulde de forskellige Kandidater lade sig høre for Kaldsmændene. Provsten Knud Lerche var stemt for Gert Eriksen Bremer, og ogsaa Enken, der med sine Børn skulde have en ny Forsørger, foretrak ham, medens Stemningen blandt Kaldsmændene nærmest var for Kapellan Eskil Rasmussen Rosenqvist i Toreby. Ved Overrumpning fik Provsten de 7 Kaldsmænd 11. Feb. 1664 til at kalde Bremer, men de to faldt siden fra, og Provsten med de 5 tilbageværende af de 7 Kaldsmænd indstævnedes 5. Marts 1664 for Landemodet. En af Hovedmændene i Oppositionen var Landsdommer Rasmus Enevoldsen Randulf i Nykjøbing, han anmodede 23. Feb. 1664 Biskoppen om at foranledige, at en af de lollandske Provster tillige med Amtsforvalteren maatte dømme i Sagen. 26. Feb. skrev Provst Lerche til Biskoppen, at de to frafaldne »Mamerlukker« burde ordentlig straffes og takker Gud, at han har skrevet sine fleste Kaldsbreve. Kapellan Eskil Rosenqvist havde voldt stor Uro i Kirken, ligesom Landsdommeren, der truede og trodsede, skønt han dær intet havde at bestille; kort efter fulgte den kgl. Konfirmation paa Kaldsbrevet.

Gert Eriksen Bremer var Søn af Raadmand Erik Nielsen og Hustru, Gertrud Hermansdatter Bruun, i Nakskov, hvor han var født 1629. Han kom i Herlufsholm Skole 1642 og blev Student derfra 1650. Ved Universitetet immatrikuleres han som »Gerhardus Erici«. I 1658, da han skulde prædike paa Valg til Fejø Sognekald, var han Hører i Nakskov. 1661 blev han personel Kapellan hos Provst Jacob Clausen i Errindlev og Olstrup, og derfra blev han saa 11. Feb. 1664 kaldet til Kjettinge. Ogsaa for ham brændte Præstegaarden — det var 2 Aar efter hans Kaldelse —

og 8. Nov. 1671 fik han Bevilling til at faa 1 Rdl. i Brandhjælp af hver Kirke i Sjælland og Fyn. Ved Reskript af 17. April 1688 bestemtes det, at Bregninge, der tidligere havde været Anneks til Herridslev, skulde lægges til Kjettinge, og denne Forandring blev 5. Okt. 1695 foretaget, til Gengæld havde Kjettinge Sogne kald mistet Taagense og Vantore, som Nysted Præsten havde manøvreret sig til. Disse Ændringer oplevede Ingeborg Jacobsdatter dog ikke. Hun blev begravet 14. Sept. 1680 i Kjettinge. Hendes Mand overlevede hende i 25 Aar og blev begravet 4. Juni 1705 samme Sted. To Aar efter hendes Død var han gift med Anna Hammer.

I sit 4. Ægteskab havde Ingeborg Jacobsdatter 5 Børn, der alle blev døbt i Kjettinge: Rasmus 9. Søndag efter Trinitatis 1666 (han døde 1707 som Præst i Vollerslev og Gjorslev), Malene 15. Søndag efter Trinitatis 1667 (begravet 25. Nov. samme Aar), Erik 14. Søndag efter Trinitatis 1669, Christen Marie Renselsesfest 1671 (han boede først i Nakskov, senere i Nysted, hvor han døde som Købmand c. 1724) og Gertrud 7. Søndag efter Trinitatis 1672 (hun ægtede 7. Juli 1696 i Kjettinge Degnen Matthias Bergen i Skjærringe, hvor hun døde 1729 som Enke).

**SOPHIA JACOBSDATTER,
HR. JØRGEN LAURITSEN FALSTERS
I STADAGER
(1628—1686)**

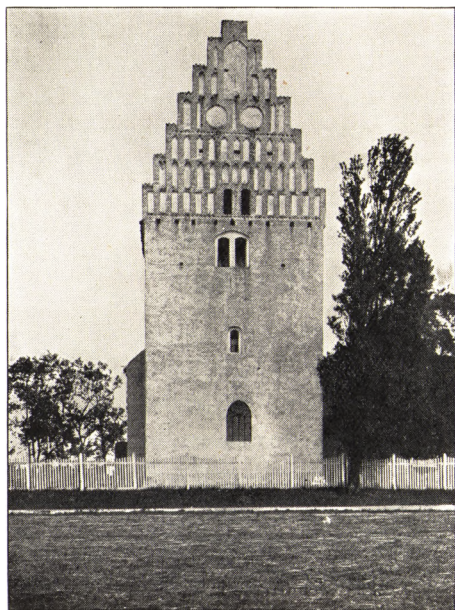
Sophia Jacobsdatter, Borgmester Jacob Christensen Skri-vers Datter, var ifølge den ved hendes Død opgivne Alder født 1628, og var allerede gift, inden hun var fyldt 20 Aar, idet hun som gift 25. Juli 1647 holder Rasmus Bertelsens Datter over Daaben i Stubbekjøbing Kirke. Hendes Mand, Hr. Jørgen Lauritsen Falster havde kort i Forvejen mistet sin første Hustru, Margrethe Rasmusdatter. Hr. Jørgen var vistnok en Søn af Borgmester Laurids Pedersen i Stubbekjøbing, efter hvem han og Raadmand Hans Wolsen af Stubbekjøbing nævnes som Arvinger, da de ved Falsters Nørre Herreds Ting 20. Nov. 1661 indstævner nogle Bønder for det Saakorn, hvormed Borgmesteren har forstrakt dem.

Lolland-Falster hørte den Gang til Fyns Stift, og det var derfor naturligt, at Jørgen Lauritsen kom i Odense Gymnasium. 1638 blev han immatrikuleret ved Universitetet og valgte Dr. Johan Resen til Privatpræceptor. Nu kender vi intet til hans Skæbne, før han 28. April 1641 i St.

Knuds Kirke i Odense ordineres til Sognepræst til Stadager og Nørre Kirkeby. I dette Embede forblev han til sin Død 1679. Han døde i Landsbyen Sundby, hvor Præstegaarden laa. Efter sin Svigerfader havde han arvet Czarens Hus i Nykjøbing.

Sophia Jacobsdatter overlevede sin Mand i 7 Aar og flyttede som Enke til Stubbekjøbing, hvor hun begravnes 1. Juni 1686.

I deres Ægteskab havde de følgende Børn: Hr. Jørgen Jørgensen Stadager, der blev sin Faders Efterfølger i Stadager og Nørre Kirkeby Præstekald, men allerede døde 1681, Hr. Peder Jørgensen Stadager, der 1694 blev Præst i Aastrup paa Falster, hvor han døde 1717. Han havde først i 14 Aar været Sognepræst i Eskildstrup og efterlod en talrig Eiterslægt. Endvidere Hr. Hans Jørgensen Stadager, der

Stadager Kirke.

1691 blev Præst paa Fejø, men allerede døde 1693, Natten før den Dag, han vilde rejse til Sjælland for at holde Bryllup, Jacob Jørgensen Stadager, der tog teologisk Embeds-eksamen og ogsaa prædikede for Dimis, men aldrig opnaede gejstligt Embede og døde ubefordret 1736 i Stubbekjøbing. Desuden var der to Døtre: Margrete Jørgensdatter (død 1702), der først var gift med Possementmager Samuel Kurmand (død 1695), saa med Possementmager Lot Frederik Wolf (død 1698) og sidst med Philip Antoni Becher, alle 3 i Nykjøbing Falster. Den anden Datter, Anne, gik det galt. Hun fik 1678 kongelig Bevilling til at fritages for aabenbart Skrifte for begaaet Lejermaal.

SOGNEPRÆST CHRISTEN JACOBSEN

I VEGGERLØSE

(c. 1630 — 1682)

Christen Jacobsen, Borgmester Jacob Christensens eneste kendte Søn, var født omtrent 1630. Hans ældre Søster var født 1628, og

1654 var han endnu ikke fyldt 25 Aar. Han maa være identisk med den Christiernus Jacobæus Falstrius, der 1649 bliver Student fra Trondhjem, men Grunden til, at hans Forældre har sendt ham saa langt væk fra Hjemmet, kender vi nu ikke. Det var vel ikke almindeligt at sende Børnene saa langt bort, men dog heller ikke usædvanligt, naar en Skole havde rige Legater og Stipendier eller en særlig dygtig Lærer, og ogsaa Familieforbindinger kunde gøre sig gældende.

Efter at være immatrikuleret har Christen Jacobsen rimeligvis fort-

Veggerløse Kirke.

sat sine Studier ved Universitetet, indtil han 21. Juni 1653 blev Rektor i Nykjøbing Falster, og da han »med gode Gaver paa Prædikestolen af Gud er benaadet og han udi Liv og Levned sig hidindtil skikkeligen haver forholdet«, tillader Kongen 27. Juli 1654, at han maa kaldes til Sognepræst til Veggerløse, skønt han ikke er sine fulde 25 Aar. Han blev ordineret 4. Aug. 1654. Under Krigen med Sverige blev Veggerløse Præstegaard i Aug. 1660 plyndret og afbrændt af Svenskerne, og for at raade Bod herpaa blev det 19. Sept. 1660 tilladt Christen Jacobsen, at enhver af Kongens og Kronens Kirker i Sjællands Stift maatte komme ham til Hjælp med en Rdl. Tillige er vel Størstedelen af den Formue, han havde arvet efter sin Fader, gaet med til at faa Hjemmet i Orden igen, men ret længe fik han

ikke Lov til at fryde sig over det nyskabte Hjem, thi allerede 14. Feb. 1672 afgik han ved Døden.

Christen Jacobsen var gift med Birgitte Svendsdatter. Om hendes Fødsel og Forældre vides intet. Da hun som Enke med 7 Børn skulde forsørges, giftede hun sig med Eftermanden i Veggerløse Præstekald, Hr. Niels Eriksen, en Borgmestersøn fra Nakskov, hvor han var født 1636. Han døde efter 10 Aars Præstegerning »meget hastig« 25. Sept. 1682. Birgitte Svendsdatter overlevede ogsaa sin anden Mand, men kort efter maa hun være død, thi Skiftet efter hende paabegyndtes 19. April 1683.

Hvorledes Veggerløse Præstegaard har set ud i Hr. Christen Jacobsens Tid, kan vi danne os et Billede af ved at se, hvordan det var, da Hr. Niels Eriksen døde 1682, idet der næppe i den mellemliggende Tid kan være foretaget store Forandringer. Selve Præstegaarden vurderes til 400 Sletdaler, og der holdes en temmelig stor Besætning: 18 Heste, 10 Køer, 6 Kvier, 2 Studlinger, 8 Kalve, 13 Svin og Grise, 9 Faar og 2 Lam. Gaarden indeholdt følgende Værelser og Rum: »Den store« og »den lille Stue«, Studerekammeret, Kælderstuen, Pigernes Kammer, Stegerset, Spisekammeret, Skolen, Kammeret vesten for Skolen, Svendekammeret og Bryggeret. Præstegaarden bestod kun af en Etage, over denne fandtes Lofterne, der var delt i det store Loft, Brygger Loftet og Malt Loftet. Værelserne var efter Tidens Fordringer vel møbleret, der fandtes endog Kobberstykker paa Væggene i Studerekammeret, skønt Skilderier ellers er sjældne i den Tids Hjem, derimod er der som sædvanlig Overflod af Sengetøj. Børnenes Lærer »Præceptor« sov i Skolen, og Præstens Bibliotek, hvoraf vi tør formode, at en Del hidrører fra Hr. Christen Jacobsens Tid, var usædvanlig righoldigt. Der er 16 Bøger i Folio, deriblandt et Par tyske Postiller paa Latin, Værker af Luther og »Tabulæ Melanthon«, af de 25 Bøger i Kvart kan nævnes Michaelis værdslig Lov, Magister Povels Ligprædikener, Salomons Højsang, Rosenkrands over Davids Salmer, Mathesij Ligprædikener, Glossarium juridico Danicum, Christiani qvarti Forordninger. Blandt de 77 Bind i Oktav fandtes Casmanni Astrologia og et latinsk-tysk Leksikon. Der var ogsaa adskillige Skolebøger, endnu en Postil og Frederik II.s Bibel.

En Del af Præstens Indtægter ses at bestaa af Tiendekorn hos Bønderne i Raabjærg, Marrebæk og Hasselø. Ialt opgjordes Boets Formue til 1328 Sletdaler, 1 Mark og 13 Skilling, men Gælden beløb sig til samme Sum, heri var indbefattet Stedbørnenes Arv, der indestod i Boet, nemlig Maren Christensdatters 79 Daler og 12 Skilling, Jacob Christensens 137

Daler og 2 Skilling og Barbara Christensdatters 68 Daler, 2 Mark og 4 Skilling (med Renter ialt 89 Daler), Ingeborg, Johanne, Karen og Magdalene Christendatters Arv havde samme Størrelse som Barbaras. Marens Formynder var Hr. Laurids Nielsen, Barbara, Jacob, Ingeborg og Johanne havde Svogeren, Hr. Abraham Salomon til Formynder, og for Karen og Magdalene var Efterfølgeren i Veggerløse Præstekald, Hr. Oluf Jørgensen Lund Formynder.

Af Hr. Christen Jacobsens egne Børn var Maren Christensdatter gift med Degnen Christen Nielsen Calludan, der blev begravet 12. Sept. 1727 paa Fejø og lagt i Kirkens Kor under Degnestolen. De havde flere Børn i 1694, der arvede Mosteren Malene, men deres Navne kendes ikke. Søsteren Barbara Christensdatter levede 1694 ugift hos Broderen, Hr. Jacob Christensen Hasselbalch, medens en tredie Søster Ingeborg Christensdatter var gift med en Christen Christensen, om hvem intet vides. De øvrige Søkende Johanne, Karen, Magdalene og Jacob omtales i det følgende.

MAGDALENE JACOBSDATTER, HR. JESSE JESSENS I NYKJØBING FALSTER (c. 1632—c. 1657)

Magdalene Jacobsdatter, Borgmester Jacob Christensens Datter, er antagelig født ved Aar 1632 og har saaledes været omtrent 7 Aar yngre end sin Mand. Hendes Bryllup har nok fundet Sted i 1655, det Aar, hendes Mand blev Præst, og hun holder som hans Hustru et Barn over Daaben 1656, medens hendes eneste Barn fødes i 1657. Barnet var født i Juli og døbt med Navnet Anna. Sandsynligvis har Barnets Fødsel kostet Moderen Livet, thi allerede 2. Søndag i Fasten 1658 nævnes hendes Mands anden Hustru Anna Rostrup, Borgmesterens Datter.

Magdalene Jacobsdatters Mand hed Jesse Jessen og var født 1625 »i det holstenske«. Herved betegnes i Reglen Sønderjylland, og 1670 nævnes da ogsaa hans Svoger »ærlig og velagt Mand« Hans Marckuszen af Cappel. 1647 blev Jesse Jessen Student fra Odense og har sandsynligvis studeret videre ved fremmede Universiteter og taget Magistergraden i Udlandet, thi da han selv tredje 25. Juni 1667 faar Bevilling til Indførsel hos Erik Kaas paa Bremersvold, kaldes han Magister, men han ses ikke at have erhvervet denne Grad ved Kjøbenhavns Universitet.

Da den Nykjøbing Sognepræst var død 7. Jan. 1655, skulde der vælges en anden i hans Sted. Borgmester Jacob Christensen vilde gerne have

sin Svigersøn valgt. Valget fandt Sted 11. Feb. 1655, men ved dette fik Sognepræst, Magister Marius Christensen i Dragsholm 4 Stemmer og Præsten i Skive, Magister Jacob Faber 3. Disse to skulde derfor holde Prøveprædiken i Kirken for Menigheden. Der var allerede sket Bøn fra Prædikestolen, men saa viste det sig, at ingen af Prædikanterne var mødt. Herover følte Valgmændene sig fornærmede, og de 4 af dem udstedte da et Kalds-Brev for Jesse Jessen, ventelig ikke uden Paavirkning af Borgmesterens Broder Hans Lange, der som Kirkeværge var blandt Vælgerne, men de 3 Valgmænd nægtede at skrive under og nedskrev deres Protest paa selve Kaldsbrevet. Saa skrev de 4 førstnævnte Valgmænd Kaldsbrevet om med Udeladelse af Protesten og indsendte dette nye Kaldsbrev til kongelig Konfirmation. Allerede forinden havde Borgerne dog indgivet Klage over Borgmester Jacob Christensen, thi 2. Feb. 1655 udgik der følgende Brev til Lensmanden Offe Schade: Eftersom samtlige Borgere og Indvaanere i Nykjøbing have ladet andrage, at den ene Borgmester Jacob Christensen skal findes villig at kalde en Sognepræst i M. Laurits Pedersens Sted og af egen Myndighed have til sig taget en Kirkeværge, som er hans egen Broder, eftersom Raadmændenes Tal ej er komplet, hvorved han agter at indtrænge sin egen Søn i Kaldet, hvori ogsaa Viceprovsten, Hr. Jesper Jepsen i Stubbekjøbing, skal være ham behjælpelig, skal Lensmanden indsætte saa mange Raadmænd, som der er ledige Pladser, eller Borgerskabet og Sognefolkene skulle vælge en Person for hver manglende Raadmand, hvilke saa tillige med dem, der allerede er Borgmestre og Raadmænd, kunne være befuldmægtigede til at kalde Sognepræsten. I Hr. Jesper Jepsens Sted, som skal entholde sig derfra, skal den ældste Præst i Sønder Herred tilforordnes som Viceprovst at overvære Kaldelsen.

Sagen var imidlertid allerede bragt for Retten, der 20. Feb. 1655 frifandt Viceprovsten og fastslog, at Kald havde fundet Sted inden de fastsatte 6 Uger. De to nævnte Præster havde ej ladet sig høre, og Jesse Jessens Kaldsbrev var underskrevet af de fleste og de bedste Mænd. Denne Dom blev indanket for Konsistoriet, der bestod af Befalingsmand paa St. Hans Kloster i Odense Henning Valkendorf og Biskoppen over Fyns Stift, Dr. Laurits Jacobsen, der ved Konsistoriedom, dateret Odense 4. April 1655, frifandt de 4 Valgmænd: Borgmestrene Jacob Christensen og Frederik Rostorf, Raadmand Povl Andersen (Bøsseskyt) og Kirkeværgen Hans Lange, der havde valgt Jesse Jessen. Men de 3 Valgmænd, der havde protesteret, nemlig Raadmændene Anders Jepsen og Knud Bentsen samt Kirkeværge Johan Hegerfeldt, indankede Dommen

for Herredagen, hvor de kun fik Skam til Tak, thi Herredagsdommen, der faldt 9. Juli 1655, fastslog, at Flertallet havde Ret til at kalde, og af de tre Valgmænd, der havde opponeret og ikke villet høre Jesse Jessen, skulde Anders Jespersen og Johan Hegerfeldt hver bøde 20 Rdl. til de Fattige og Knud Bentsen for »ubilligt Ophold« betale 100 Rdl. til Kirken. Endelig skulde de Borgere, som sig »mod Ordinansen og deres Øvrighed have for skrevet«, tillaes af og staa til Rette for Lensmanden.

Saa var da Jesse Jessen lovlig valgt Sognepræst. Han var ligesom sin Svigerfader en myndig Mand og havde ofte Trætte med Folk, som han stevnede for Pengemellemværender, men man glemte ham ikke, at han havde frelst Byen fra Undergang i 1658, da Carl Gustav havde erobret Lolland. Paa Vejen over til Sjælland dvælede den svenske Konge et Par Dage i Nykjøbing, som blev skrækkelig plyndret og ovenikøbet paalagt en Brandskat. Da Borgerne ikke saa sig i Stand til at betale denne, befalede Kongen, at Byen som Straf skulde afbrændes den førstkomende Søndag. Søndag Morgen samledes Borgerne i Kirken, og Hr. Jesse talte trøstende Ord til dem, men da Kongen og en Del svenske Officerer ogsaa var kommen til Stede i Kirken, talte han frygtesløst om Fjendens Grusomhed mod Værgeløse, og Talen gik alle til Hjerter. Straks efter meldte Kongen sig til Middag hos ham, men Hr. Jesse undskyldte sig og sagde, at han undsaa sig ved at byde Kongen lidt Ærter og Flæsk, som var alt, hvad hans Soldater havde levnet i hans Hus. Kongen kom alligevel og blev nu af Præsten tiltalt saa djærvt, at han tilsidst lovede at standse de begyndte Voldshandlinger, og Nykjøbing var frelst. Hr. Jesses Sønnesøn lod et Portræt af ham med Hustru og 4 Børn ophænge paa Raadhuset. Under Maleriet stod følgende Vers:

Da Falster trøstesløs Carl Gustav var i hænde
 Og Dommen afsagt var, Nyekiøbing skulle brænde
 Har denne Herrens Mand for Fienden sig teed
 Og heele Staden frelst ved sin veltalenhed.
 For sliig Fortieneste er til et Æreminde
 Paa denne Raadstue-Sahl hans Skilderie at finde.
 Han her afmaled staar med Hustru, Døttre, Søn
 Og Rammen giver nu hans Sidste Sønne-Søn.

Lorentz Jessen.

Pastor Jessen var nøjeregnende i Pengesager og i det hele en Mand,

der stod paa sin Ret, baade naar det gjaldt ham selv og hans Embede, og han vilde have Orden i Sagerne.

I Skolens Regnskabsbog sætter han et NB ved en Indkomstpost fra Kollekten med Bøssen og skriver:

»Denne tredie Post er ikke nogen Tid gjort Regning for, siden jeg kom hid, hverken paa, hvis som kan være indsamlet eller udbyttet, tvivler dog ikke paa, at jo de gode Mænd Rektors haver haft tilbørlig Opsyn, at alting er ganget saa til, at ikke Almissen utilbørligen er bleven anvendt, mens rigtig udbyttet til de nødtørfte.«

Den 2. April 1661 fik Christopher Lindenow Befaling at give Hr. Jesse

Hr. Jesse Jessen med Familie.

Jessen saa meget Brændeved af Kronens Skove, som hans Formænd havde haft, og 15. Dec. 1674 forundte Dronningen ham den øde Plads neden for »Jørgen Roberts Gaard« ved Stranden, norden op til Færgbroen. Den omtalte Gaard, hvis Bygning var »moxen ruineret«, synes han sammen med sine Svogre at have arvet efter sin Svigerfader, thi 24. Jan. 1670 protesterer han imod fremfor Svogrene at skulle betale 2 Mk. og 12 Sk. i Baadsmændsskat af Gaarden, der her kaldes »Jørgen Roberts øde Plads«, og som han og hans Medsvogre ikke har haft ringeste Skillings Profit af. 1661 gjorde han paa Falsters nørre Herreds Ting Ophævelser over, at han skulde betale en Rest af 30 Rdl. paa 50 Rdl., som Gunslev Kirke havde til Gode i Borgmester Jacob Christensens Bo.

I 1670 skænkede Hr. Jesse Jessen og hans anden Hustru Nykjøbing Kirke 100 Sletdaler. 1674 var han af Biskop, Dr. theol. Niels Bang i Odense bleven beskikket til Provst, og 20. Maj samme Aar underskrev han Eden. Knap 2 Aar derefter, den 7. Maj 1676, døde han. Hans Enke gav ham en

smuk Begravelse. For Begravelsesstedet i Kirken og Ligstenen gav hun 66 Sletdaler samt Klæde til 6 Skoledisciple. Hun giftede sig siden igen og døde 77 Aar gammel 1713. 10. April begravnes hun i Nykjøbing Kirke.

I Nykjøbing Skolebog kalder R. P. Bruun Rektor Jessen »en troværdig Mand«, og Immanuel Barfod siger ved Omtalen af Billedet paa Mindetavlen: »De ærværdige Træk vidne om Mandens Kraft og mandige Djærvhed.«

Magdalene Jacobsdatters og Hr. Jesse Jessens Datter Anna blev gift med Provst Jacob Sadolin i Horbelev, hvis Oldefader var Poeta laureatus Hans Jørgensen Sadolin.

Om Provst Sadolin skrives i Kirkebogen: »Mandag før Pintse-Helligdage 1701 blev vor gode, ærlige, redelige Provst Hr. Jacob Sadolin begravet 73 Aar gammel.« I 22 Aar overlevede Anna Jesdatter sin Mand. Hun døde først 1723 og blev den 2. Dec. nedsat i sin Faders Begravelse i Nykjøbing F. Kirke. De havde en talrig Efterslægt.

JOHANNE CHRISTENSDATTER, SØFREN ANDERSØNS

I NYSTED

(F. c. 1654)

Johanne Christensdatter var vistnok Sognepræsten i Veggerløse Hr. Christen Jacobsens ældste Barn og maa antages at være født omkring 1654. Hun blev omtrent 1674 gift med en Borger Søfren Andersøn i Nysted, hvor han 9. Dec. 1674 tog Borgerskab som Bager. Ved Kop-, Heste- og Ildsted-Skatten 1692 sættes han og Hustru hver i Skat til 3 Mark og deres Ildsted til 2 Mk., det vil sige, at han har hørt til den mindre bemidlede Del af Byens Borgere. Ægteparret havde følgende Børn: Maren (døbt 10. Søndag efter Trinitatis 1674), Ane (døbt 21. Søndag efter Trinitatis 1676). Hun maa være død som lille, da den næste Søster ogsaa døbes med Navnet Ane (denne var født 18. Jan. 1679). Saa kommer Marie-Elizabeht (født 3. Sept. 1681) og endelig Giertrud (døbt 25. Søndag efter Trinitatis 1684). Ved Børnenes Daab er det i Reglen Byens Borgere, der staar Faddere, et Par Gange træffer vi dog ogsaa Medlemmer af Embedsstanden blandt disse, saaledes 1676 Cathrine Frederik Skri-vers paa Slottet og 1679 Anders Hansen Visiterer og Marie Hr. Hansis.

Johanne Christensdatter og hendes Mand levede begge 1694, da de tog Arv efter hendes Søster Malene, men de synes døde før 1706, da Tilførslerne om begravede i Nysted Kirkebog begynder.

KAREN CHRISTENSDATTER, HR. ABRAHAM SALOMONS og siden SEIGNEUR JOHANNES OLUFSEN FROMS

(F. c. 1661)

Forannævntes Søster Karen Christensdatter var vel født ved Aar 1661; hun blev to Gange gift, hendes første Mand hed Abraham Salomon. Han havde naturligvis ikke noget med Jøderne at gøre, men den Gang var det almindeligt at give Børnene bibelske Navne. Han var født 1653, og den lille Abraham var et fremmeligt Barn, da han allerede 1661 sad i anden Lektie i Nykjøbing F. Skole, men han blev

dimitteret 1673 fra Vordingborg Skole og tog 30. Juni 1680 Attestats med Karakteren illum. Han tabte saaledes atter sit Forspring, hvad rimeligvis skyldes Trang. Den lange Tid mellem Studenter- og Kandidateksamen tyder paa, at han har maattet ernære sig som Lærer samtidig med, at han fortsatte Studierne. 20. Marts 1681 holdt han sin Dimis Prædiken i Trinitatis Kirke. Hans Testimonium findes endnu i Fyns Bispearkiv i Kopi. Det er underskrevet af Chr. Nold, Jens Bircherod og Johan Lassenius, der siger, at han giver dem det bedste Haab om engang paa værdigste Maade at ville forestaa sit kristelige Embede. Med mandig Veltalenhed forbandt han maadeholdne Bevægelser. 30. April samme Aar blev Hr. Abraham Salomon kaldet til Sognepræst i Idestrup paa Falster, i hvilket Embede han døde, ikke 40 Aar gammel, 20. Feb. 1690. I Kirken blev lagt en Træramme over hans Grav, paa hvilken stod at læse:

Her under hviler hæderlig og vellærd Mand S[alig] H[r] Abraham Salomon, Sognepræst i Idestrup i 9 Aar. Døde d. 20. Februari 1690 i sin Alders 37 Aar.

Han efterlod sin Enke med 4 smaa Børn. Hans Abrahamsen, der var ældst, født omtrent 1685, og som 20 Aar gammel blev Student 1705 fra Nykjøbing Skole. Han kaldte sig da med Familienavnet Mule. Christen, om hvem ligesom om den yngste Salomon intet vides, og Datteren Birte Christine, der døde 1692.

Hr. Abraham havde siddet i en temmelig stor Bedrift, der registreres efter ham 7 Heste, 3 Foler, 4 Hopper og 1 Horsføl, 15 Køer, 2 Kvier, 1 Kviekalv, 12 Stude, 3 Studekalve, 3 Kviekalve, 1 Galt, 12 Søer, 3 Ungsvin, 20 unge Grise og 13 smaa Grise. Selve Præstegaarden vurderedes af Nabopræsterne i Skelby og Falkerslev til 360 Daler, og hver af Sønerne arvede 95 Daler og 3 Mk., medens Søsterens Lod var det halve, 47 Daler, 3 Mk. og 6 Sk. Karen Christensdatter sad et halvt Aar i uskiftet Bo, og naar der endelig 16. Juni 1690 afholdes Skifte, maa Grunden være den, at hun har skullet giftes paany. Hendes anden Mand hed Johannes Oluvsøn From og siges, da han 5. Juni 1697 tog Borgerskab i Nykjøbing, at være født i en By kaldet Vexø (formentlig Viksø) paa Sjælland. Han angiver, at han »agter sig med Købmandsskab med Gud og Æren at ernære«, og han benævnes ogsaa som »velformuende Handelsmand i Nykjøbing«, men Købmandsskabet blev ikke af lang Varighed. Han boede siden paa Ørslev Anneksgaard og drog derefter til Sjælland »at søge Kondition«. Sine sidste Dage tilbragte han paa Herregaarden Engestofte ved Maribo hos sin Broderdatter, Wichfeldt'ernes Stammer, Bodil Cathrine From, der var gift med Konferensraad Rasmus Rasmussen til En-

gestofte, og her døde han, da han kun manglede 4 Uger i at være 80 Aar i Maj 1744 og blev begravet 1. Juni i Engestofte Kirke. Hvornaar hans Hustru Karen Christensdatter døde, vides ikke.

**MAGDALENE CHRISTENSDATTER,
HR. CARSTEN THOMÆSEN OLSTRUPS**

I NYKJØBING F.

(c. 1663—1694)

Hr. Christen Jacobsens tredje Datter, den »hæderlige, dydige og gudfrygtige Matrone« *M a g d a l e n e*, til daglig kaldet *M a l e n e*, Hr. Carsten Thomæsens var vel født ved Aar 1663 og døde omtrent den 25. Juni 1694 i Nykjøbing F., thi paa denne Dag »straks efter« Dødsfaldet registreres hendes Bo, men hvornaar hun blev gift, vides ikke. Hendes Mand Hr. *C a r s t e n T h o m æ s e n* havde Tilnavnet *O l s t r u p*, hvilket lader formode, at han stammer fra Olstrup Sogn paa Sjælland, og han blev da ogsaa Student fra Herlufsholm 1674. Han var eneste Dimittend fra Herlufsholm dette Aar og maa derfor være den Herlovianer, om hvem Bircherod fortæller, at han med fire andre blev rejiceret ved Universitetet propter ruditatem, men formedelst Intercession blev de dog siden antagne. Han valgte Magister Bertel Bartholin, den senere Antiquarius Regius, til Privatpræceptor, og under hans Tilsyn gik han frem i Lærdom, saa han 28. Jan. 1679 blev indsat »ad tempus« som Hører i Nykjøbing Skole, en Stilling, der svarer til vor Tids Adjunkt. 9. April samme Aar blev han fast ansat. I Begyndelsen af 1683 blev han Kapellan i Nykjøbing og Systofte, men døde allerede 10. Maj 1684. Hans Hustru overlevede ham i 10 Aar og døde i Juni 1694 i Nykjøbing F., hvor hun beboede et Hus i Kirkestræde, deres Ægteskab var barnløst, og hendes Søskende arvede hende, Broderen Hr. Jacob Christensen fik 47 Sletdaler og 2 Mk., medens Søsterlodderne var paa det halve: 23 Sletdaler, 3 Mk. og $2\frac{5}{7}$ Sk.

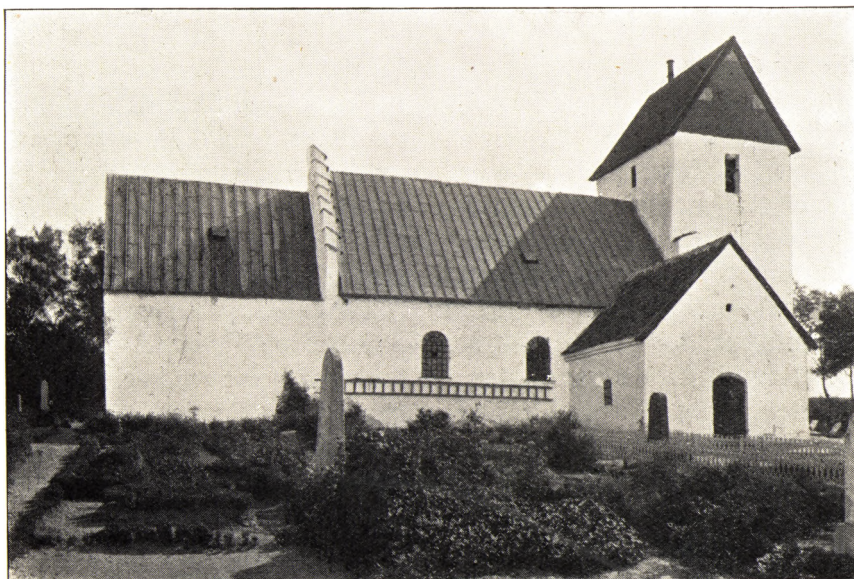
PROVST JACOB CHRISTENSEN HASSELBALCH

I ØSTER OG VESTER ALLING

(1664—1741)

Hr. *J a c o b C h r i s t e n s e n*, som han i Almindelighed kaldtes, var Hr. Christen Jacobsens eneste Søn og fødtes 27. Dec. 1664 i Veggerløse Præstegaard. Han var kun $6\frac{1}{2}$ Aar gammel, da han mistede sin Fader,

men han fik i dennes Efterfølger, Hr. Niels Erichsen, en god Stedfader, som selv underviste ham, indtil han kom i Nykjøbing Skole. Herfra blev han 1681 Student og immatrikuleres under Navnet »Jacobus Christiani Hasenbalch«, en Stavemaade, der synes at være faldet Folk naturlig, inden Navnet endnu var kendt. Han opholdt sig nu i nogen Tid ved Universitetet og tog teologisk Embedseksamen under Dr. Lassenius og Dr. Wandal. Derpaa var han i 6 Aar Informator paa Isgaard hos Rentemester,

Øster Alling Kirke.

Amtmand over Kalø Amt, Etatsraad Christian Gersdorff for dennes Søn, den senere Konferensraad og Amtmand Jochum Gersdorff, hvorved Forbindelsen med denne Familie indleddes, og Grunden lagdes til Slægten Hasselbalchs 100aarige Tilknytning til Mols. 9. Nov. 1689 kaldtes Hasselbalch til Sognepræst til Øster og Vester Alling af Kammerjunker Jørgen Scheel til Estrup, hvis Søster var gift med Overceremonimester Frederik Gersdorff, en Broder til ovennævnte Rentemester. Kaldsbrevet blev kgl. konfirmeret 10. Dec. samme Aar. Han ordineres som Sognepræst 4. April 1690 og forblev i dette Embede i over 50 Aar lige til sin Død.

Alling Præstegaard laa syd for Kirken, den bestod af 4 Længer, dog tilhørte den halve Længe af Udhusene Nabogaarden, der var indbygget

i den. Stuehuset («Isteraden») var paa 25 Gulv, Udhusene paa 46 Gulv. Straks ved Præstegaarden paa den nordre Side laa en lille »Abildhaage« og paa den søndre Side en liden Toft paa »ungefehr« 2 Skæpper Land. Præstegaarden havde et Tilliggende af 12 Tdr. og 4 Skp. Hartkorn. Jorden var delt i forskellige Vænger, og hver Vang igen i forskellige Agre og Smaastykker («Blokker»), som hver havde sit Navn, hvilket var nødvendigt for det daglige Arbejde i Præstegaarden, da Jordstykkerne laa ind imellem Bøndernes Jord. Det var Skik, at den ny tiltrædende Præst indløste Præstegaardens Bygning af den afgaaede og dennes Arvinger, men Hr. Jacob Christensen havde ikke haft Penge dertil, og endnu 1690 maatte han derfor svare Rente til de Fattiges Direktion af de 100 Rdl., hvortil Vurderingsmændene havde ansat Præstegaarden paa Skiftet efter Hr. Tyge Michelsen. Desuden maatte han svare Enken Pension og betale 2 Rdl. aarlig til Biskoppens »Cathedraticum«. Til Præstegaarden laa iøvrigt »et lidet ringe Hus«, bygget paa Præstegaardens Grund, hvoraf aarligt svaredes 1 Rdl. til Præsten, dets Beskaffenhed »var ikun ganske slet, saasom dertil er ganske intet Kornland, Eng eller noget sligt«. Desuden hørte der til Præstekaldet en Anneksgaard i Vester Alling, hvis Bygninger, der bestod af »Isteraden«, Laden og Fæhuset, hver havde 12 Gulv Hus. Af denne Gaard, der dog ikke var holdt »ret vel ved Magt«, fik Præsten aarlig i Landgilde 20 Skæpper Rug, 4 Tønder Byg og 2 lette Pund Smør. Desuden fik han af samme Gaard alle tre Parter af Korn-tienden (omtrent 6 Skæpper Rug og 6 Skæpper Byg) samt den ganske Kvægtiende, der aarligt ikke kunde »importere« mere end 1 Lam. Sæden dertil er i det højeste 20 Skæpper Rug, 1 Tønde Havre, 2 Skæpper Hvede, og der avles ikke over 3 smaa Læs Hø, men Herlighedsretten til denne Gaard tilkom ikke Præsten, men Herremanden paa Estrup.

Præstens Indtægter ud over, hvad Jorden kunde give, bestod af Tiende og Offer. I Korntiende havde han ialt 10 Tdr. Rug, 12 Tdr. Byg og 1 Tønde Hvede, der svaredes af 11 Gaarde i Øster Alling, 5 smaa Gaarde i Ring, 2 Gaarde kaldet Ougstrup og 4 Gaarde, foruden Præstegaarden, i Øster Alling. Annekssognet Vester Alling bestod kun af denne ene By, der havde 10 Gaarde foruden Anneksgaarden, og Præstens Anpart af Korntienden var her 5 Tdr. Rug og 6 Tdr. Byg, medens Hvede »kand intet for noget vist anslaes«. »Kvægtienden af begge Sognene kand ungefehr være, det ene Aar bøde paa det andet, Præstens Anpart 1 Sletdaler og 5 Lam«. Med Hensyn til Offeret skriver Hr. »I. Christensen« 28. April 1690: »Da jeg u-værdig opbar Offeret til Jul, faldt her udi begge Kirkerne 10 Sletdaler, og bliver det vel ikke højere nogen Tid, saa som

Folkets Vilkaar er ikun slette. St. Hans Rente — Jule Rente falder her slet intet i disse Sogne. (Paasken) gives af hver Gaard en Snes Æg.«

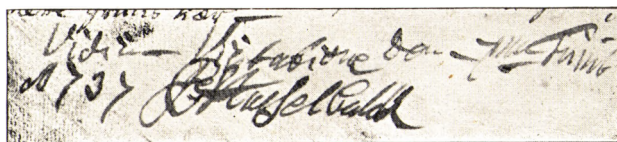
Hr. Jacob Christensen sad i smaa Kaar, da han 1691 betaler 4 Rdl. i Fortifikationskat, er han den lavest beskattede af Præsterne i Sønderhald Herred, og i Mandtal til Krigsstyr 1710 hedder det: »Øster Al-ling Præsten Hr. Jacob Christensen, ringe Indkomst med otte smaa uop-fødte Børn, slet Tilstand, 2 Rdl.« Til Sammenligning tjener, at Hr. Jacobs Herremand Christen Scheel paa Gammel Estrup, der rigtignok ogsaa var en af Landets rigeste Adelsmænd, maa betale 700 Rdl., og af de andre Præster betaler én 10 Rdl., én 6 Rdl., tre 4 Rdl., tre 2 Rdl., og to betaler slet intet, fordi den ene er helt forarmet, og den andens Præstegaard nylig er afbrændt, og han intet fik reddet. Ogsaa her er Hr. Jacob Christensen blandt de lavest beskattede.

Ved den 17. Juni 1712 ansatte Forstrækning af Gejstligheden i Aarhus Stift betaler én Præst 25 Rdl., Provsten 20 Rdl., én Præst 15 Rdl., en anden 12 Rdl., tre 10 Rdl., Hr. Jacob Christensen 8 Rdl. og to 6 Rdl. Til Krigsstyret 1713 slipper han med 2 Mark, iøvrigt er Forholdet om-trent det samme. Helt uden Midler har Hr. Jacob Christensen dog ikke været, thi han betaler 1690 6 Rdl. i Formueskat til Præstegaardenes Byg-ning, hvortil Præsterne i Aarhus Stift aarligt bidrog med en vis Rente af deres Kapitaler.

Det er sandsynligt, at Hr. Jacob har haft nogen Glæde af sit Herskab. Kammerjunker Jørgen Scheel var godt 8 Aar ældre end sin Sognepræst og havde først studeret ved Københavns Universitet, senere udvidet sine Kundskaber ved Rejser i Holland, Frankrig, England, Italien og Tysk-land. Han havde bl. a. i England efter Indbydelse overværet Bilageret mellem Prins Jørgen og Kong Jacob IIs Datter Anna og rejste derfra med sin Svoger Frederik Gersdorff til Paris for at kondolere Ludvig XIV paa den danske Konges Vegne i Anledning af hans Gemalindes Død. Efter sin Hjemkomst ægtede han 1691 Benedicte Margrethe Brockdorff fra Bot-kamp, og 1695 har de rimeligvis begge efter Tidens Skik været Faddere ved Hasselbalchs Søns, Jørgens, Daab, da denne Søn blev opkaldt efter Scheel. Scheel, der var bekendt som Nyadelens bitre Modstander, havde ifølge Braems Ligprædiken et ædelt Hjerte, en oplyst Aand og et skjønt Udvortes, og for Hr. Jacob har det nok været værd at tale med en saa-dan Mand.

I 1724 valgtes Hr. Jacob Christensen til Provst i Sønder Hald Her-red, hvilket viser, at han har været anset og vellidt af sine Kaldsfæller. Som Provst foretog han i den milde Tid hvert Aar Visitationsrejser til de

andre Sogne i Herredet, dog ikke de sidste Par Aar, han levede. Han plejede da at indføre Visitationsdatoen i Kirkebøgerne tillige med sit Navn, som han hyppigst skrev enten paa Dansk J. Christensen eller paa Latin: J. Christiani. I de senere Aar skrev han dog ogsaa Hasselbalch, saaledes i Søby Kirkebog 23. Maj 1728: J. Christiani Hasselbalch og 7. Søndag efter Trinitatis 1737: J. C. Hasselbalch, sidstnævnte Underskrift bruger han ogsaa 3. Søndag efter Trinitatis 1735, 10. Søndag efter Trinitatis 1736 og 23. Juni 1739 i Fausing Kirkebog. Ogsaa ved Vintertid kunde

Embedsforretninger undertiden føre ham ud fra Hjemmet, saaledes indsatte han 17. Nov. 1720 Hr. Jens Jacobsen Aarestrup til Præst i Søby, efterat han 8. Søndag efter Trinitatis samme Aar havde prædiket dær i Kirken under Vakancen.

Provst Hasselbalch afgik ved Døden 20. April 1741 i sit 77. Aar. Hans Efterfølger som Provst giver ham det Vidnesbyrd, at han har været en tro og opbyggelig Lærer og i sit Levned gudfrygtig, from og retsindig.

I 1689 eller 90 havde Hasselbalch indgaaet Ægteskab med Anne Elisabeth Tygesdatter. Paa hendes Søns Epitafium tillægges hun Familienavnet Benzen. Hun var Datter af Hasselbalchs Formand i Embedet Hr. Tyge Michelsen, der maa være identisk med den Tycho Michaelis Tychonius, der 1664 blev Student fra Randers, og da den adelige Slægt Benzon havde talrige Familieforbindinger i denne By, er det ikke usandsynligt, at der har eksisteret en Tilknytning til denne Slægt, som nu ikke kan paavises. Hr. Tyge var død i 1689, og som det var Tidens Skik, skulde Eftermanden ægte enten sin Formands Enke eller hans Datter, for at den afgaaede Præstefamilie derved kunde blive forsørget. Hasselbalch har da foretrukket Datteren for Enken. Hun var 6 Aar yngre end han og overlevede ham i godt 9 Aar. Efter hans Død flyttede hun til sin Datter i Hørning. Det tør dog formodes, at hun er bleven boende nogle Aar i Øster Alling, thi hun nævnes ikke som Fadder ved Datterens Børns Daab, hvilket vilde være en urimelig Forbigaaelse, hvis hun havde

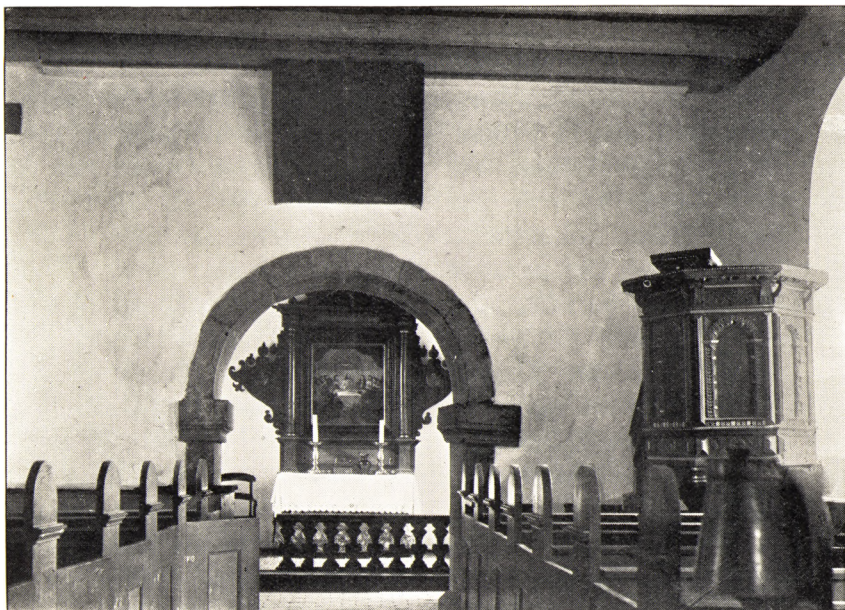
været i deres Hjem, medens det i Slutningen af hendes Levetid — hun blev begravet 80 Aar gammel 20. Aug. 1750 i Hørning — kan forklares ved hendes høje Alder og dermed følgende Svagelighed. Desuden antager jeg, at Provst Hasselbalchs Efterfølger som Sognepræst Andreas Richard Halse, der siden 1735 havde været hans Medhjælper i Embedet, ogsaa har været gift med en tidlig afdød Datter af Hasselbalch, thi Forbindelsen mellem ham og Hasselbalch'erne vedbliver at være intim, og han gifter sig først, altsaa anden Gang, over et Aar efter Hasselbalchs Død 5. Juli 1742 i Randers med Kirsten Sørensdatter Bay, ved hvilken Lejlighed Købmand Hans Hasselbalch er hans Forlover. Er denne Formodning rigtig, var der derved Grund for Hasselbalchs Enke til at blive i Præstegaarden.

Af Provst Hasselbalchs 12 Børn, hvoraf flere maa formodes at være døde, inden de naaede den voksne Alder, kendes Sognepræst Christen Jacobsen Hasselbalch i Nørbæk, Møller Jørgen Jacobsen Hasselbalch i Mel Mølle, Godsforvalter Christian Hasselbalch til Rødegaard, Købmand Hans Jacobsen Hasselbalch i Randers, Degnen Morten Scheels Hustru Anne Jacobsdatter Hasselbalch og Købmand Niels Jacobsen Hasselbalch i Randers.

SOGNEPRÆST CHRISTEN JACOBSEN HASSELBALCH
I NØRBÆK
(1693—1772)

Christen Jacobsen Hasselbalch fødtes 27. Marts 1693 i Øster Alling som Søn af Provst Jacob Christensen Hasselbalch og Anna Elisabeth Tygesdatter Benzen. Han kom i Grenaa Skole og blev Student dærfra 19 Aar gammel i 1711. Man var endnu ikke blevet fortrolig med Navnet Hasselbalchs Stavemaade, thi han indføres i Universitetsmatriklen som »Christianus Jacobæus Hassenbach«. 2 Aar efter sin Eksamen vendte han tilbage til Grenaa og blev »collega scholæ« eller Hører ved Grenaa lærde Skole, hvor hele Undervisningen forestodes af en Rektor og en Hører, hvis visse aarlige Løn udredtes af Sædedegnene. I 1732 opgøres den til omtrent 20 Tdr. Korn, Rug og Byg, og 5 Rdl. af Skolens Rentepenge. Endvidere havde Høreren Offer af Menigheden, ikke alene paa de tre store Højtidsdage, men ogsaa ved alle andre »deslige Occasioner«, og han var tillige dansk Skoleholder og holdt som saadan Skole for de af Borgernes Børn, der ikke gik i »den sorte Skole«, ogsaa herved havde han nogen Indtægt. Endelig havde de lærde Skoler visse Kapitaler, hvis Renter anvendtes til Indkøb af Vadmel og Hørlærred til Skolens fattige Disciple, men ogsaa Høreren fik sin Del heraf. Det vil sige, han fik i Stedet herfor som Regel hvert Aar 2 Skp. Rug og 4 Skp. Byg. Endelig var der et særligt Legat paa 150 Sletdaler, hvoraf han aarlig oppebar Renten, 7 Sletdaler og 2 Mark. 11. April 1713 nævnes endnu Ole Erichsen Karlebye som Hører, men 10. Sept. 1714 Christen Jacobsen, saa i den mellemliggende Tid maa han være bleven ansat. Hans Rektor var Magister Johan Schmidt Mariager, der var bleven kaldet 1707. Hasselbalch havde ikke faaet fuldendt sine Studier ved Universitetet, men maatte nu som Hører læse videre. Den Gang læste man til de forskellige Karakterer ved at opgive større eller mindre Pensa, og 17. Okt. 1719 blev »Christianus Jacobi Hasselbalch« teologisk Kandidat med Haud. Knap to Aar efter, den 12. Aug. 1721, holdt han Bryllup i Grenaa med Berthe Hansdatter. Forlover var Kapellanen, Hr. Søren Bagge, der senere

blev Præst i Ikast. Hasselbalch har nok af og til hjulpet ham i Embedet og saaledes haft Lejlighed til at øve sig til sin fremtidige Gerning. Den anden Forlover var Seyer Pind og mærkelig nok ikke Brudens Fader Hans Jacobsen Tønder, der levede som Stadskaptajn, Vejer og Maaler i Randers. 27. Maj 1722 blev Hasselbalchs førstefødte Datter *Anna Barbara* døbt i Grenaa Kirke. Hun blev baaret til Daaben af *Mormoderen, Hans Jacobsens Hustru, medens Provstinden, Madame Anna*

Det Indre af Nørbæk Kirke.

Larsdatter Rafn, Hr. Ove Brochs gik hos. De øvrige Faddere var Hans Jacobsen, Niels Bruun, Hr. Søren Bagge, Seyer Pind, Frandtz Blichfeldts Tolderens Datter og Jens Hansens Datter. Det var saaledes væsentligt Borgerskabet, som han var knyttet til ved sin Skolegerning, han havde valgt til sit Barns Faddere.

Som Familiefader maatte Hasselbalch nu se at komme under bedre økonomiske Forhold, og han søgte derfor 1722 Kapellanembedet i Ebeltoft, som var blevet ledigt ved Hr. Hirtznachs Død i April. Ved denne Lejlighed oplyser han, at han i 9 Aar har været Hører i Grenaa, og at han har prædiket for Dimis og faaet Karakteren laud, ligesom Biskop Ochsen

attesterer, »at Supplikanten er af meget skikkeligt Forhold, flittig udi sit Embede og haver gode Gaver for Prædikestolen«. Han fik dog ikke Embedet, men blev 1723 kaldet som Hører til den større Skole i Randers. Her var den knap 50aarige Magister Morten Vintmølle Rektor, og der var i hvert Fald en Hører til, der tillige var Kordegn, foruden Hasselbalch.

14. Sept. 1724 lod »Collega« Christen Hasselbalch sit andet Barn Anna Elisabeth døbe i Randers. Hans Moder bar Barnet, der var opkaldt efter hende, og Anna Laursdatter stod hos. De øvrige Faddere var hans Fader, Niels Nielsen Bay og Birgitte Elisabeth Jensdatter. Han foretrak altsaa igen Borgerskabet frem for fornemme Patroner.

Virksomheden i Randers blev ikke af lang Varighed, thi allerede 16. Aug. 1725 kaldtes han til Præst for Nørbæk, Sønderbæk og Læsten i Viborg Stift, hvilket Embede var underlagt Sognepræsten ved Viborg Domkirke, og i dette Embede forblev han i henimod 50 Aar til sin Død, han søgte dog et Par Gange forgæves Forflyttelse, saaledes i 1736 efter Magister Kochs Død det nederste Kapellani i Randers og i 1766 efter Stiftsprovst Hasses Død Stiftsprovst- og Sognepræstembedet ved Viborg Domkirke. Han maatte forblive i Nørbæk, hvor han efter godt 30 Aars Forløb fik sin Søn som Medhjælper i Embedet. Glæden over denne Søns Fødsel havde givet sig Udslag, da han indfører hans Daab Trinitatis Søndag 1727 i Nørbæk Kirkebog med Udbruddet: Min førstefødte Søn. I 80 Aar var denne Præstegaard Familiens Hjem, idet hans ældste Datter Anna Barbara, der forblev ugift, døde her i 1804, 82 Aar gammel, og Sønnen, der blev hans Efterfølger, i 1805; Kaldet kunde føde en stor Familie, selv om det, som han siger i 1736, med de tre Kirker var meget møjsommeligt, og han kun høstede »liden Belønning« for sit Arbejde. Den anden Datter Anna Elisabeth ægtede 31. Juli 1758 i Nørbæk Kontrolør Christian Pedersen i Flensborg.

MØLLER JØRGEN JACOBSEN HASSELBALCH

I MEL MØLLE I VOLDUM

(1695—1737)

Jørgen Jacobsen Hasselbalch fødtes 1695 i Øster Alling af Forældrene Provst Jacob Christensen Hasselbalch og Anne Elisabeth Tygesdatter Benzen. I Daaben blev han opkaldt efter Naadigherren, Kammerjunker Jørgen Scheel til Gammel Estrup og har formentlig ogsaa

faaet en klækkelig Faddergave af denne Rigmand. Da han blev voksen, kom han i praktisk Virksomhed, hvad enten det nu har været, fordi Faderen med den store Børneflokk ikke havde Raad til at lade alle Sønerne studere, eller han ikke har haft Lyst eller Nemme til Bogen. Han blev Møller i Mel Mølle i Voldum Sogn, $1\frac{3}{4}$ Mil syd sydøst for Randers og ikke langt fra hans Fødesogn Øster Alling, men døde, kun 42 Aar gammel, og blev begravet 9. Jan. 1737. Han var gift med *Karen Pedersdatter Schalstrup*, der overlevede ham i en Menneskealder og blev begravet 3. Dec. 1770, 78 Aar gammel, i Voldum. Da Voldum ældste Kirkebog begynder 1734, og Skifteprotokollerne mangler, ved vi ikke mere om Jørgen Hasselbalch. Han faar kun et Barn døbt efter 1734, hvortil Fadderne er Præsten, Hr. Niels Schives Hustru, der bærer Barnet, Skoleholderen Knud Schalstrup — han var ikke i Familie med Moderen —, Ludvig Pødenfant i Voldum, Knud Rasmussen i Clausholm Mølle og Maria Evens i Revens Mølle, saa hans Omgang har sandsynligvis som Regel udover Præst og Lærer bestaaet af Egnens Møller-Familier.

Af hans Børn kendes med Sikkerhed kun *Iver Jørgensen Hasselbalch*, der blev konfirmeret 1751 i Voldum, og som endnu i 1760 var i Mel Mølle, og *Jørgen Hasselbalch*, der fødtes omtrent samtidig med Faderens Død og derfor i Daaben 2. Søndag efter Nytaar 1737 opkaldtes efter ham. En Datter af Jørgen Hasselbalch har sikkert ogsaa den Jomfru *Anne Elisabeth Hasselbalch* været, der begravnes 22. Okt. 1777 i Randers, 48 Aar, og altsaa er født ved Aar 1729; thi det er rimeligt, at han ligesom sine Brødre har haft en Datter opkaldt efter sin Moder. En Datter af ham maa vel ligeledes være *Sophie Elisabeth Hasselbalch* i Voer Mølle, der nævnes som Fadder for et af Morten Scheels Børn, og som, vistnok som en lidt ældre Pige, 15. Okt. 1772 i Hørning ægtede Berider ved Gammel Estrup Seigneur *Schach Dambek*.

GODSFORVALTER CHRISTIAN HASSELBALCH
TIL RØDEGAARD
 (1702—1759)

Christian Hasselbalch var født 4. Marts 1702 i Øster Alling Præstegaard som Søn af Provst Jacob Christensen Hasselbalch og Anna Elisabeth Tygesdatter Benzen. I Daaben blev han opkaldt efter sin Farfader. Han er rimeligvis bleven undervist af Faderen i Hjemmet og kan

senere have gaaet i en Regne- og Skriveskole i Randers, men den lærde Skole dær ses han ikke at have besøgt. Vi har hørt, at hans Fader var Informator paa Isgaard, hvor Familien Gersdorff siden 1660erne residerede, og Forholdet til denne Slægt synes helt igennem at have været hjerteligt. Konferensraad Jochum Gersdorff (født 1677, død 1745), hans Faders Elev, var Amtmand over Kalø Amt og ejede de tre molske Godser Isgaard, Kvelstrup og Rolsøgaard, af hvilke de to første laa i Tved Sogn og var gamle Adelsborge. Ogsaa Rolsøgaard, der laa i Rolsø Sogn, Annekset til Tveds Nabosogn Knebel, havde i det 16. Aarhundrede haft adelige Ejere, men var senere genopstaaet ved Sammenlægning af nogle Bøndergaarde. Antagelig er Christian Hasselbalch begyndt som Skrivedreng hos Gersdorff og avanceret til Skriver, thi han nævnes som Fadder baade 1723 og 1725 i Vistofte Kirkebog og kaldes »Monsieur«. Han har vist sig dygtig og forstaaet at vinde sin Herres Gunst, thi 20. Sept. 1728 ansatte Gersdorff ham som Ridefoged, hyppigere kaldet Fuldmægtig, ved de tre Herregaarde. I vore Dage vilde vi sige Godsforvalter. Tillige var han Fuldmægtig hos Gersdorff i dennes Egenskab af Stiftamtmand. Hasselbalch var da kun godt 26 Aar gammel. Med Stillingen fulgte megen Skriveri dels paa Stiftamtmandens Kontor, dels ved Herregaardenes Administration, hvor han havde hele Regnskabsvæsenet under sig, og saa var han jo tillige Mellemand mellem Naadigherren og Bønderne. I Begyndelsen boede han paa Isgaard, thi 1731, da han er Fadder for Peder Ladefogeds Datter, kaldes han Christian Hasselbalch »ved Iisgaard«, men da han havde kastet sine Øjne paa Pastor Begtrups ældste, elskværdige Datter, den 24aarige Sophie-Kirstine Begtrup i det nærliggende Helgenæs og gerne vilde giftes og have sit eget Hjem, købte han først af Bonden Jens Jensen en lille Gaard paa 7 Skp. 3 Fdk. og 2 Alb. Hartkorn i Strands i Vistoft og fik Skøde derpaa 19. Nov. 1729, men saa fik han Øje paa en mere standsmæssig Bolig.

Kongens Ridefoged Hans Jacobsen, der 1695 havde opbygget Herregaarden Rolsøgaard paa en lille Odde mellem Kalø Vig og Knebel Vig, havde ogsaa noget før 1695 som paatænkt Enkesæde for sin Slægtning Bodil Pedersdatter, Enke efter Herredsfoged Poul Nielsen, opført et smukt, muret og teglhængt Sted i Vistoft By, der formentlig efter sit Udseende fik Navnet Rødegaard. Til Gaarden hørte 3 Tofter og en smuk Have med Blomsterkvarterer, Hække og Lysthuse. Hendes Datter tilskødede 30. Juli 1731 Hasselbalchs Gaarden med et Tilliggende af 6 Skp. 2 Fdk. og 1 Alb. Hartkorn. Efter at saaledes en passende Bolig var funden, stod Brylluppet 1732 i Helgenæs. Hasselbalchs Svigerfader, Pastor Hans

Lauridsen Begtrup, forrettede selv Vielsen og indførte den selv i Kirkebogen: »Fredagen den 12. Jun: copulerede jeg Sr Christian Hasselbalch, Fuldmægtig ved Iisgaard, og min ældste og meget elskværdige Datter Sophie Christine Begtrup uden nogen foregaaende Trolovelse, saa som de havde derpaa erhvervet Hans Kongl. Maj:ts allernaadigste Tilladelse.«

27 Aar tidligere og omtrent 3 Aar efter, at han var bleven Sognepræst paa Helgenæs, havde han 1705 i samme Kirkebog indført: »Torsdagen d. 5. Martz blev min Daatter døbt af Provsten, Hr. Jens Hattsteen*) og kaldet Sophie-Kirstine, baaren til Daaben af min kiære Moder Anne Poulsdatter i Begtrup. Fadderne, min kiære Fader Lauritz Anders[en], Jens Rasmussen i Kongsyrd, Provstens Hustru, Jens Rasmussens H[ustru]. Hendes Fødselsdag er d: 1 Martij, Kl. mellem 5 og 6 p. m.«

Paa fædrene Side stammede Hasselbalchs Hustru fra en Fogedslægt i Begtrup, men hendes Moder Kirstine Cathrine Lyngbye var af gammel Præsteslægt. Hendes Fader, Provst Jens Nielsen Lyngbye, havde været Præst paa Helgenæs fra 1642 til sin Død 1680, og hans Forfædre kunde forfølges helt tilbage til Reformationen.

Efter saaledes at have faaet Foden under eget Bord begyndte Hasselbalch at udvide sit Magtomraade. Han købte efterhaanden al den Jord, der i ovennævnte Herredsfogeds Enkes Tid havde ligget til Rødegaard, og som nu var fordelt paa flere af hendes Arvingers Hænder. Desuden købte han Overmøllen og Halvdelen af Ravnslykkehuset i Agri, saaledes at han efterhaanden fik samlet et helt lille Gods paa 27 Tdr., 3 Skp. og 3 Fdk. Hartkorn Ager og Eng og 3 Tdr., 1 Skp. og 2 Fdk. Mølleskyld, og vi ser ham ogsaa udøve en Godsherres Rettigheder, naar han for 40 Rdl. giver en Karl fra Godset Fripas. Desuden havde Hasselbalch af Magister, senere Provst Erik Gjørup Begtrup for sig og Hustru i Præstens Levetid ved Lejekontrakt af 4. Feb. 1741 erhvervet Brugsretten af nogle Jorder paa Vistoft Mark, som laa til Præstegaarden. I Leje skulde han hver Jul svare 1 Rdl. og 2 Mark af hver Tønde Sædeland, som blev besaaet, og 4 Mark for hver Tønde ubesaaet Jord. Endelig havde han i Fællesskab med Kancelliraad J. Hansen paa Lyngsbækgaard et Vænge ved Ravnslykkehuset tæt ved Gaarden ved 5 Møller.

Ogsaa paa anden Maade førte Hasselbalch sig paa Herremands Vis. Vi kender jo alle fra Kirkerne de Herskabsstole, hvori Naadigherren med Familie overværede Gudstjenesten for ikke at blande sig med den gemene Hob. Allerede 4. Sept. 1736 fik Hasselbalch af Konferensraad Jochum Gersdorff Tilladelse til i Vistofte Kirke at lade lave en Fruentimmerstol for sin Hustru og sine Børn, men han tog dog sine Piger med,

*) Provst Hadsteen i Agri døde samme Aar.

seks Aar senere fik han ligeledes i Kirken Lov til at indrette en Mandstol. Den Skifteprotokol, i hvilken han har ladet indføre de Skifter, han som Godsherre holdt over sine Bønder, er endnu bevaret.

Selve Rødegaard bestod af 8 Længer Hus, hvoraf de to var indrettet til Beboelse, i den tredje var der Bryggerhus og Bagestue, i den 4de Kamre og Rullestue i den ene Ende og Tørvehus i den anden. Tre andre Længer var indhegnet med Stakitværk og anvendtes til Hestestalde og Kohus, tillige var her to Vognremiser. Den 8. Længe benyttedes til Træ- og Brændehus. Alt var vel vedligeholdt og i meget god Stand. Ved Gaarden laa en køn Lyst- og Frugthave og to indhegnede Tofter. Til Haven havde han kort før sin Død købt en Del Træer fra »Podemesteren« (Gartneren) paa Vosnæsgaard for 3 Rdl. og 2 Mk., og han giver Podemester Hartmann i Ebeltoft 3 Rdl. for at vedligeholde Haven og klippe Hækken.

Paa Gaarden holdt han ved sin Død følgende Besætning: En 8aarig sort Hoppe, der vurderes til 20 Rdl., en 12aarig sort Hoppe (10 Rdl.), en ældre sort Hoppe (8 Rdl.), en blakket Ko (4 Rdl.), en blakket hjelmet Ko med et Horn (5 Rdl.), 4 Faar og 1 Vædder (2 Mk. 3 Sk.). Ved den endelige Registrering var Køerne bleven til 6, Faarene til 22.

Efter Jochum Gersdorffs Død 1745 havde hans Søn Konferensraad Christian Gersdorff overtaget de tre Godser, ligesom han arvede Vosnæsgaard efter Faderen og Kjærsgaard efter sin Farfaders Broder. Desuden havde han allerede i Faderens Levetid 1741 overtaget Amtmandsembedet, som igen ved hans Død 1759 overgik til Sønnen Kammerherre, Baron Christian Rudolph Philip Gersdorff og senere til hans Broder Gehejmeraad Povl Gersdorff (død 1810). En tredje Broder, Fændrik, senere Major og Generaladjutant Joakim Gersdorff (f. 1739, d. 1781) arvede de tre molske Godser. Gennem 3 Generationer var Hasselbalch saaledes denne Slægts betroede Mand, og han stod den temmelig nær. Jochum Gersdorffs Faster, Admiralinde Sofie Amalie Gersdorff, gift med Admiral Jens Rodsteen, havde saaledes fra 1755 »Logement og Kost« for sig og en Pige for 150 Rdl. aarlig hos Hasselbalchs, og Hasselbalch opkaldte en af sine Døtre efter hende, i hvilken Anledning hun skænkede Barnet 100 Rdl. i Faddergave eller det samme, som 5 gode Heste var værd. 1743 opkaldte Hasselbalch sin Søn efter den senere Konferensraad Christian Gersdorff, og denne staar selv Fadder, medens hans Hustru Antoinette Maren Rosenørn bærer Barnet. At ogsaa den yngste Generation nærede Tillid til Hasselbalch, kan vi se af, at ovennævnte Fændrik Gersdorff af og til havde laant Smaabeløb af ham.

Ved Vistoft Skoles vestre Ende havde Hasselbalch 1743 tilbygget 3 Fag Hus, hvortil han havde købt Tømmer af Jochum Gersdorff. Senere havde han endnu i samme Hus' vestre Ende opbygget 6 Gulv Hus paa sine egne Bønders Grund. Det var vist dette Hus, Admiralinden beboede, og som havde faaet Navnet »Admiralindehuset«.

I 1753 udvidede Hasselbalch Bedriften betydeligt, idet han fra 11. Sept. sammen med Forvalteren ved Vosnæsgaard Sr. Erich Rasmussen forpagtede Herregaarden Rolsøgaard af Fændrik Gersdorff for 750 Rdl. aarlig. De lod Gaarden bestyre af en Ladefoged og to Røgttere og hjalp sig for Resten med Bøndernes Hoveriarbejde. De lagde særlig Vægt paa Opfedning af Stude, som de havde opstaldede om Vinteren og solgte til Levering om Foraaret. Ved Hasselbalchs Død var der saaledes paa Rolsøgaard opstaldet 88 1 à 2 Aars Stude, af hvilke han og hans Medinteressent dog allerede 3. Dec. 1759 havde solgt de 70 til Forvalter Peter Bech hos Kancelliraad Hvass paa Tirsbæk til Levering 20. April 1760. Bech skulde betale Parret med 33 Rdl. eller ialt 1155 Rdl. samt en »Diskretion« paa 6 Speciedaler. Samme Dag købte Hasselbalch af C. I. v. Nissen-Benzon paa Skjersø 50 Stude til Levering 1. Maj 1760 for 27 Rdl. Parret, ligeledes ser vi, at han har købt Stude af Præsten i Knebel og en Bonde i Vistoft. Foruden med Stude handlede Hasselbalch ogsaa med Korn. Han solgte for Eks. Rug, Byg og Ærter for 10 Mk. Tønden til Købmand Poul Helles Rohde i Ebeltoft, for Havre fik han 1 Rdl. Tønden, alt efter Kapituls Maal, og Skomageren i Ebeltoft fik Huder, Skind og Faar. Han havde Mellemregning med Hasselbalch, der dog ogsaa benyttede Landsbyernes Skomagere og Skræddere. Paa Rolsøgaard havde han en Aalegaard, der gav flere Aal, end han selv kunde bruge, og han solgte da ogsaa deraf. Saaledes ser vi, at Oberstløjtnant Hoff paa Ryomgaard Aaret før Hasselbalchs Død køber 20 Pund saltet Aal af ham til 2 Mk. og 4 Sk. Pundet.

Det sidste Aar, Hasselbalch levede, var der til Udsæd paa Rolsøgaard anvendt 30 Tdr. Rug, 76 Tdr., 6 Skp. og 3 Fdk. Byg, 61 Tdr. Havre, 23 Tdr., 1 Skp. og 3 Fdk. Ærter samt 1 Td. og 2 Skp. Boghvede.

Endvidere havde Hasselbalch 10 Stk. Faar i Foder hos Forpagteren paa Isgaard Sr Christen Jensen og paa Kvelstrup 2 sorte fjerde Aars Heste. Oftest har han tilbagelagt Vejene mellem sit Hjem og de tre Herregaarde til Hest, men han havde dog ogsaa baade en grøn Kariol og en brun Rejsevogn.

Hasselbalch holdt den ugentlige Avis, iøvrigt bestod hans Læsning mest i nogle religiøse Skrifter, som han vel har medbragt fra sit Hjem. De stod i »Skrivekammeret«, hvor ogsaa Skrивeren sov, og hvor han og

Hasselbalch om Dagen arbejdede med Kontorforretningerne. Efterhaanden som Børnene voksede til, maatte der sørges for god Undervisning for dem i Hjemmet, og Hasselbalch maatte holde »Præceptor«, den sidste hed Eschild Alsbach. Familiens Omgang bestod væsentligst af Egnens Præstefamilier, foruden disse og Slægten Gersdorffs Medlemmer nævnes blandt Børnenes Faddere bl. a. Kancelliraad Iver Hanson til Lyngsbækgaard og Hustru, Fuldmægtig Jesper Hjelmstrup fra Skjærsø, Madame Ilerup, Jomfru Trelund, en Slægtning af Provstinde Gleerup i Knebel, Stiftskirurgen Mons. Hans Sundt og Junker Wilster (fra Ryomgaard).

Juleaften 1759 blev Familien angrebet af »en heftig Flækfeber«; om Eftermiddagen den 28. Dec. døde Moderen og den 29. Dec. Faderen fra de syge Børn, og 7. Jan. 1760 blev de lagt i en Fællesgrav paa Kirkegaarden.

Børnene lod 1762 opsætte en stor og smuk Ærestavle over Forældrene i Vistofte Kirke, men den blev i 1863 bortsolgt som forfalden. Forneden paa den stod:

Saavist som dette Par ved Dydernes Exempler
— Og de i Jesu Navn var Herrens rette Templer —
Paa Troens Vej de gik og Troens Ende fandt;
Den Strid, den er forbi: de Ærens Krone vandt;
Saavist skal deres Navn og dydig Eftermæle
— Som Graven aldrig fik forinden sine Pæle —
En Hammer som i Staal og Kamp med Ære staa
Til baade Kamp og Staal med Verden skal forgaa.

Rødegaard med Tilliggende bortsolgtes 16. Juli 1760 ved Auktion til Justitsraad Jens Erik Hauch for 3800 Rdl., og han og hans Hustru f. Baronesse Holch, flyttede nu ind paa Gaarden, medens de Hasselbalch'ske Børn spredtes. Skiftet efter de afdøde sluttedes først 23. Sept. 1762 hos Seig^r Hans Hasselbalch i Randers. Det havde været et stort Bo: Indtægtssiden viste 10,541 Rdl. og 6 Sk. plus 96 Rdl., 3 Mk. og 14 Sk., der var uvisse, og Udgiftssiden 4299 Rdl., hver Broderlod blev derefter paa 960 Rdl., 1 Mk. og $13\frac{2}{13}$ Sk., hver Søsterlod paa 480 Rdl. og $14\frac{10}{13}$ Sk.

Christian Hasselbalchs og Sophie Kirstine Begtrups Børn var: Johanne Kierstine Hasselbalch (døbt 3. Juni 1733 i Vistofte, var en Tid hos sin Fætter, Forpagter Niels Schiøtt Hasselbalch, død 27. Marts 1803 i Aalborg), Anne Elisabeth Hasselbalch (f. 1734, d. 1777), der var gift med Grosserer i Kjøbenhavn, cand. theol. Laurits Gleerup, Jacob Hasselbalch (døbt 11. Aug. 1735 i Vistofte, begr. sst. 30. April 1753), Maren Has-

selbalch (f. 1737, d. 1786), der ægtede Seigneur Jens Schousboe i Claus-holm Mølle, Antonette Hasselbalch (døbt 6. Marts 1738 i Vistofte, død før 1760 i Aarhus), Viceraadmand Johan Hasselbalch i Aarhus (f. 1739, d. 1794), Sophia Amalia Hasselbalch (døbt 3. Okt. 1740, boede en Tid sammen med Søsteren hos sin Fætter, Pastor Christian Hasselbalch i Nørbæk, død ugift efter 1790), Christian Hasselbalch (døbt 7. Feb. 1743 i Vistofte, der tog til St. Croix), Sognepræst Jørgen Hasselbalch i Lerup (f. 1745, d. 1820), Hans Hasselbalch (døbt 13. Søndag efter Trinitatis 1746 i Vistofte, der ligeledes levede ved Forældrenes Død) og Marie Christiana Hasselbalch (døbt 3. Søndag efter Hellig 3 Konger 1748 i Vistofte, død 1. Okt. 1810 i Nørbæk Præstegaard).

STADSKAPTJN, KØBMAND HANS JACOBSEN HASSELBALCH

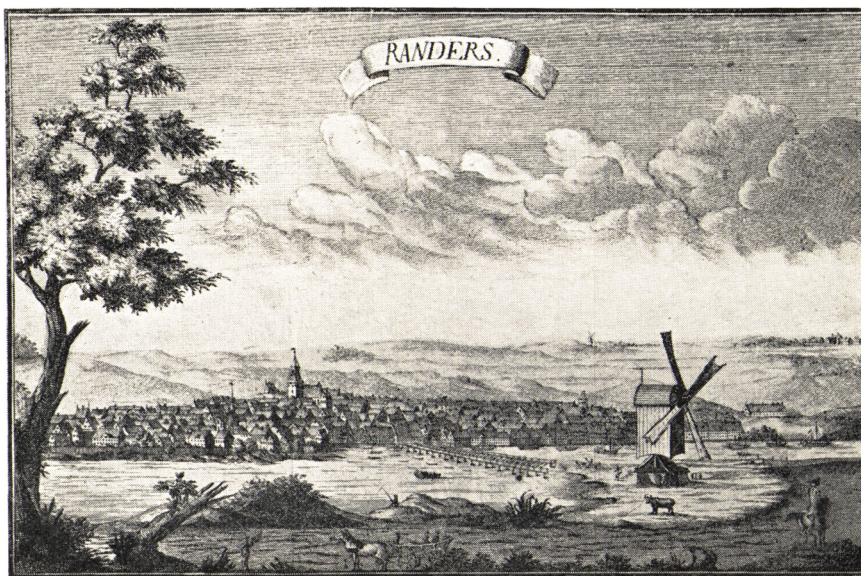
I RANDERS

(1705—1787)

Hans Jacobsen Hasselbalch var født ved Aar 1705 i Øster Alling som Søn af Provsten Hr. Jacob Christensen og Anne Elisabeth Tygesdatter Benzen. Han er rimeligvis bleven undervist af Faderen i Hjemmet og i en ung Alder kommen i Købmandslære i Randers. 27. Maj 1729 tog han Borgerskab som Købmand i Randers. Han er sikkert den Sr Hasselbalch, der i Anledning af Reparationer paa Vivild Kirke 22. Juni 1734 faar betalt 2600 Bly søm med 5 Rdl. og 8 Skilling samt for 5 Klumper Bly (vog 1 Skipund 17 Lod 4 Pund a Skipund 18 Rdl.) modtager 33 Rdl., 3 Mk. og 13 Sk. og for en Jernplade til Fløjen 2 Mk. og 2 Skilling. Han handlede i Randers med Vin, Specerier, Alentøj og Tømmer og drev tillige Ølbryggeri. 1739 angav han hvert Aar at kunne afsætte en Tønde fint («smaa») Salt og 8 Tdr. groft Salt. 1740 laa han med et Oplag paa 1000 Tdr. Malt, 400 Tdr. Rug, 400 Tdr. Byg og 100 Tdr. Havre eller større Oplag end nogen anden Købmand i Randers, medens han endnu 1737 kun havde haft det sjette største Oplag af 32 Købmænd. Da Magistraten 25. Maj 1740 opvarer Borgerskabet i Anledning af det højeste Antal Vogne og Forspands Heste, som kan forskaffes til Kørsel for den kgl. Suite i paakommende Tilfælde, svarer Hans Hasselbalch, at hans ene Par Heste og Vogne var lige saa parat (som den før adspurgte) til Hans Majestæts Tjeneste, naar forlanges.

Hasselbalch fik tidlig Tillidshverv. Allerede før 1734 var han Kirkevæрге. Ved Nytaarstid 1737 foreslog Stadskaptajn Hans Jacobsen Tøn-

der, der var Svigerfader til Hasselbalchs Broder, ham til Stadsløjtnant i afgangne Christian Gjørups Sted, og Magistraten videresendte Forslaget til Stiftamtmand Holch, der udnævnte ham. Siden avancerede han til Stadskaptajn. 1741 blev Hasselbalch Borgerrepræsentant eller som det dengang hed: En af de 6 udvalgte Mænd, der skulde deliberere over de Sager, som maatte forefalde paa Raadhuset. Samme Aar blev han Medlem af det ældre Købmandsliglav, der skulde sørge for, at Borgerne kom

Randers i det 18. Aarhundrede.

i Jorden paa anstændig Vis, og 1758 blev han Medlem af det yngre. 1760 bringes han af Magistraten efter Indstilling af det ældre Købmandslav i Forslag til Stiftamtmanden som Havneinspektør. Han nævnes blandt Randers Bys driftige Mænd, der i 1760erne drev store Forretninger, navnlig havde han stor Tømmerhandel; tillige var han Kæmner. Han boede paa Torvegade 21 (Matr. Nr. 311) i Randers. Paa sine gamle Dage opførte han med Handelen og mødte 5. Feb. 1772 paa Raadstuen og op sagde sit Borgerskab. 1787 afgik han ved Døden, 82 Aar gammel. Han blev begravet 26. April.

Hasselbalch var gift med Kirstine Nielsdatter Schiøtt, Hun var døbt 5. Sept. 1710 i Randers som Datter af Raadmand og Herredsfoged Niels Jensen Schiøtt og Else Eriksdatter Klog. Hun havde

først været gift med Niels Nielsen Kragballe, efter hvem Skiftet sluttede 27. Maj 1728 med det Resultat, at hver af Døtrene Else, Margrethe Kirstine og Anne Kirstine Kragballe fik 189 Rdl., 1 Mk. og 6 Sk. i Arv efter deres Fader. Kort efter Kragballes Død maa Enken og Hasselbalch være bleven gift, men Ægteskabet omtales ikke i Randers Kirkebog og er vel snarest forrettet af hans Fader i Øster Alling, hvor formentlig ogsaa det ældste Barn Niels Severin er født 1730. Han blev siden Købmand og Postekspeditør i Randers. 26. Marts 1731 begravnes Hasselbalchs udbøbte Barn i Randers. 1732 fik de en Søn, den senere Præst i Knebel Jacob Hansen Hasselbalch. 23. Jan. 1734 begravnes et dødfødt Barn. Aaret efter fødes den senere Herredsfoged i Kjær og Hvetbo Herreder Niels Schjøtt Hasselbalch, og 15. Jan. 1740 døbes Datteren Anna Elisabeth, der kun blev 6½ Aar gammel og begravnes 13. Juli 1746 i Randers. Hasselbalchs Hustru blev selv begravet 29. Marts 1765 i Randers.

ANNA JACOBSDATTER HASSELBALCH MORTEN SCHEELS (1707—1774)

Anna Jacobsdatter Hasselbalch var født ved Aar 1707. Hendes Forældre var Provsten Hr. Jacob Christensen Hasselbalch i Øster Alling og Anna Elisabeth Tygesdatter Benzen. Hun ægtede i første Halvdel af 1730erne Sognedegn i Hørning ved Skanderborg Morten Scheel, der var jævnaldrende med hende (født 1705—06). Han var en Præstesøn fra Kobberup i Viborg Stift. Hans Forældre var Provst Christen Mortensen Scheel og Mette Pedersdatter Bering, og i Daaben blev han opkaldt efter sin Farfader, Morten Thomsen til Overgaard paa Mors. Morten Scheels Tanke var vel egentlig at blive Præst, han tog da ogsaa 1726 Studentereksamen fra Viborg Skole, uden dog trods sine 21 Aar at udmærke sig, idet han kun tilstedtes Adgang til Universitetet »cum conditione«, men opgav at studere videre. Da Hørning Kirkebog mangler 1670—1737, kan vi ikke nøjagtigt angive Antallet paa Morten Scheel og Anna Hasselbalchs Børn, men der var i det mindste 7. Som Faddere ved deres Daab nævnes Købmændene Hans og Niels Hasselbalch fra Randers, Sophie Elisabeth Hasselbalch fra Voer Mølle og Anna Elisabeth Hasselbalch fra Randers. Udover disse Familiemedlemmer fungerede flere Medlemmer af Familierne Bay og Thornsohn: Fuldmægtig (Godsforvalter) Peter Bay ved Bruusgaard, senere ved Clausholm, og Jomfru Kirsten Bay i Randers, Jomfru Christence Thornsohn fra Tustrup og Godsfor-

valteren samme Sted, Monsieur Thorn Thornsohn. Endvidere Else Nielsdatter Kragballe i Randers. Forskellige Præster, først og fremmest Morten Scheels egen Sognepræst, Hr. Poul Sass' Hustru Mette Kragballe, Præsten Hr. Hans Faber i Kristrup, der siges altid at være af et lystigt Humør, og Hr. Anders Halse i Øster Alling, som vi regner til Familien, Organisten i Hørning, Seigneur Niels Ring og Jomfru Emmerentze Ring fra Kristrup, Seigneur Borris fra Hiorthøjlunde, Ridefogden paa Estrup, Monsieur Morten Andersen, Jomfru Lene Holst samt Peder Vinther, der var Anne Jacobsdatters Broders Efterfølger i Mel Mølle. Udover Slægten var det altsaa Præstefamilier og Funktionærerne paa de nærmeste Herregaarde, der dannede Familiens Omgang.

Sin sidste Levetid tilbragte Morten Scheels Svigermoder, den gamle Provstinde, i hans Hus, hun blev jo 80, og naar hun ikke nævnes som Fadder til nogen af Børnene, har det rimeligvis været hendes høje Alder, der har været Skyld deri.

De tre ældste Børn, vi kender, blev vedholdende kaldt Mette, fordi Tiden fordrede, at Morten Scheels Moder skulde opkaldes. Den første Mette blev begravet 3. Juli 1738, den anden døbt 9. April 1739 og begravedes 25. Maj samme Aar, og først den tredje, der døbt 17. Juni 1740, var levedygtig. Hun ægtede 12. Juni 1767 i Hørning sin Faders Efterfølger som Degn, Seigneur Jens Andersen Bang, og Samkvemmet med Hasselbalcherne bevarede ogsaa i denne Generation. Da saaledes deres Søn døbes 7. Nov. 1769 i Hørning og i Daaben faar Navnet Hans Nicolaj Hasselbalch, er Jomfru Anna Elisabeth Hasselbalch, Sr Hasselbalch fra Randers og Madame Foss paa Tustrup Faddere. Det fjerde Barn Margaretha, døbt 22. Maj 1742, blev knap 11 Aar gammelt og begravedes 27. April 1753. Derefter følger Christen Scheel, opkaldt efter Naadigherren paa Estrup, døbt 16. Juni 1744, og Jacob, døbt 26. Juni 1748 i Hørning og begravet 28. Nov. samme Aar, samt Jørgen, døbt 3. Søndag efter Trinitatis 1750, der kun blev knap 7 Aar gammel og døde 13. April 1757. Morten Scheel begravedes 6. Feb. 1768, hans Enke 12. April 1774 i Hørning.

KØBMAND NIELS JACOBSEN HASSELBALCH

I RANDERS

(c. 1709—1766)

Niels Hasselbalch var vistnok den yngste af Provst Jacob Christensen Hasselbalchs og Anna Elisabeth Tygesdatter Benzens Børn og maa antages født omkring 1709. Han er rimeligvis den Niels Jacobsen,

som 1719 gik i første (nederste) Klasse i Randers lærde Skole og fik tildelt 4 Mk. og 8 Sk. af Marie Nielsdatters Legat, endnu 1723 er han i første Klasse, da han faar 4 Mk. af samme Legat, men han blev ikke Student. Formodentlig har den lille Niels ikke vist Lyst eller Nemme for Læsningen og er saa kommen i Købmandslære.

»Anno 1736 den 19de Decembr. præsenterede sig paa Raadstuen [i Randers] Niels Hasselbalch, som begierede at vinde sit Borgerskab foregivende sig af Købmands Handling her i Byen at ernære, hvortil hand og efter den sædvanlige Borger Eeds Aflæggelse blev admitteret.«

Hasselbalch fik hurtig en stor Forretning og havde en god Start, idet han, kort før han tog Borgerskab, den 20. Nov. 1736, hjemme i Huset hos Svigerfaderen i Storegade havde holdt Bryllup med en af Randers rigeste Piger, den »dydædle Demoiselle« Bodild Knuds-datter Kiergaard. Til daglig kaldtes hun Bolette.

Ved en 1737 foretagen Optælling af det hos Købmændene henliggende Korn viser det sig, at Niels Hasselbalch har 10 Tdr. Byg, 10 Tdr. Havre og 60 Tdr. Malt i Behold, men ved Kornoptællingen 1740 ligger han med 600 Tdr. Malt, 100 Tdr. Rug, 200 Tdr. Byg og 100 Tdr. Havre.

1759 mistede han sin Svigermoder, Købmand Knud Kiergaards Hustru Abild Knudsatter, der døde 17. Jan. Boet blev nu vurderet, og Gaarden i Storegade, der formodentlig ogsaa har været Bolette Kiergaards Fødegård, med tilhørende Huse i Gaarden, Gaardsrum og Haveplads ansattes til 1330 Rdl. Ved Siden af Gaarden laa to Boder med Halvtags-hus til Gaardsiden. De var udlejede og ansattes til 320 Rdl. Desuden ejede Købmand Kiergaard forskellige Agre i Byens Vænger. Niels Hasselbalch blev af Skifteretten antaget til at indkassere Pengene, og efterat alle Udgifter var trukket fra, blev der til Deling 3717 Rdl. og 2 Mk., hvoraf Enkemanden først tog Halvdelen og saa en Broderlod (det dobbelte af en Søsterlod). Derefter fik den afdøde Søn Peder Kiergaards Børn en Broderlod og Hasselbalchs Hustru en Søsterlod, der beløb sig til 371 Rdl., 4 Mk. og 6²/₃ Skilling.

I 1739 er Niels Hasselbalch Medunderskriver paa et Andragende til Stifts-befalingsmanden om at faa genindført et Par Helligdage, Torsdags Skrifteprædiken og Søndags Froprædiken. Stiftamtmanden sender Sagen videre til Biskoppen, og denne resolverer, at der maa holdes »en gudelig og opvækkelig Pønitence-Prædiken« om Torsdagen for dem, der gaar til Alters om Fredagen. Af denne Sag synes at fremgaa, at Hasselbalch har været en gudfrygtig Mand, der holdt paa det fra Fædrene nedarvede.

Ogsaa i Byens Skolevæsen griber Niels Hasselbalch sammen med de fornemste Borgere ind, da saaledes den danske Skoleholder Niels Arne, der hidtil upaaklageligt har undervist Borgernes Børn, i 1740 truer med at tage andet Embede, fordi han for to Aar siden forgæves har søgt at blive privilligeret Skoleholder, overtales han af Sr Broch og Bay, der med flere andre »brave og fornemme« Borgere gerne vil have ham til at blive, og de gaar nu ind paa hans Forlangende i følgende Skrivelse:

I Henseende til Skoel Holderen Sr Niels Arnes bekiendte fliid og dygtighed med ungdommens underviisning udi Guds frygt, Læsning, Skrifning og Regning, Som vi forhaaber hand fremdeles u-paaklageligst forestaaer og Continuerer med, Saa tilstaaes Hannem herved af os underskrefne paa egne og denne byes vegne efterfølgende Poster:

- 1ste At han frieholdes for alle udgiffter og paalægges til denne bye at svare
 2det Forsikres hannem til voris Geistlig og verslig Øfrigheder saaledes Recommenderet, at hand med tvende andre Danske Skoel-holdere virckelig her i Randers at vorde beskickedede og icke fleere her tilladt at holdes
 3die beloves Hannem vist til aarlig Huusleye at nyde imod hand skal være forbunden og pligtig at møde i Kircken i Chaticasationen med børnene hver Søndag og Onsdag Saavel som og at forskaffe sig selv en skickelig og beleilig vaaning til at holde Skoel udj ungefæhr midt her i Bven.

Hvorned vi forventer Skoelholderen Sr Niels Arnes foranførte begiering at være effterkommet til tienlig fornøyelse, Som vi for billigst paa begge Steder har kundet udfinde, hvilcked vore høygunstige magistrat herved allertienstærbedigst ombedes behagelig at vilde gunstigst befordre og Confirmerre.

<i>Hassing.</i>	<i>Rudolph Bay.</i>	<i>Rasmus Broch.</i>	<i>Niels Hasselbalch.</i>
<i>Hans Hasselbalch.</i>	<i>Anders Pedersen.</i>	<i>Christian Knabe.</i>	<i>N. P. Carise.</i>
<i>Rasmus Pedersen.</i>	<i>Müller.</i>	<i>Niels Malling.</i>	<i>Hans Winther Budt.</i>
<i>P. Broch.</i>	<i>Røttger Tegde.</i>	<i>C. Poulsen.</i>	<i>Hans Sørensen Müller.</i>

1741 var Hasselbalch blevet Medlem af det ældre Randers Købmands Liglaug, og 1758 gik han fra dette over i det yngre.

Fra Jan. 1747 var Hasselbalch Overformynder, et Vidnesbyrd om hans Soliditet, da man dertil gerne valgte de Borgere, hvis Forretninger var mest grundfæstede. Et andet Bevis herpaa er, at han var en af de Borgere, som hyppigst søgtes, naar Byens Folk skulde troloves. Hans Underskrift findes derfor ofte i Trolovelsesprotokollen.

13. Maj 1760 blev han af Stiftamtmanden udnævnt til en af Randers

Bys 6 Mænd, efter først at være anordnet dertil af Magistraten. Disse 6 Mænd skulde sammen med Borgmestre og Raad overveje og træffe Beslutninger i alle Sager, der angik Byens Ve og Vel.

Efter i 51 Aar at have været Købmand i Randers døde Hasselbalchs Svigerfader, Knud Kiergaard, om Morgen den 2. Maj 1764. Hasselbalch var da fraværende paa Rejse, »imedlertiid lader Mad^me Hasselbalch Stervboet i Huset være under hinds og Mands Opagt, besørger den afdøde til Jorden bestændiget saavel som paatager sig at gøre Dødsfaldet bekendt for vedkommende Medarvinger i Norge og København eller Holsten«. 21. Maj er Niels Hasselbalch kommen hjem og foranlediger Boet taget under lovlig Registrering for at se det snarest muligt bortsolgt ved Auktion, »saa som ingen Folk i Huset er til Stede, der samme kunde beoagte«.

Knud Kiergaard havde været en velstaaende Mand, der sad i en betydelig Forretning. Han havde bl. a. Debitorer i Brevig og Drammen. Til Deling efter ham var der 2115 Rdl. 5 Mk. og 6 Skilling, hvoraf Hasselbalchs Hustru fik en Søsterlod paa 705 Rdl. 1 Mk. og $12\frac{2}{3}$ Skilling.

Den Arv, der var tilfaldet Kiergaards Børnebørn, indestod hos Niels Hasselbalch, der til Sikkerhed havde udstedt sin Obligation derfor. Han havde saaledes baade Arven efter Knud Pedersen Kiergaards Farmoder, Abild Knudsdatter, hans Farfader, Knud Kiergaard, og hans afdøde Broder, Ernst Chr. Kiergaard, i Hænde. Det var ialt 531 Rdl. og 8 Skilling, hvilket Beløb Knud Pedersen faar udbetalt og derfor 8. Dec. 1766 udsteder Afkald til Niels Hasselbalch. Denne Knud Kiergaard blev boende i Randers, hvor han 23. Nov. 1768 ægtede Jomfru Anne Cathrine Kiergaard, og Forbindelsen med Hasselbalcherne vedligeholdtes, saaledes bærer Madame Hasselbalch 10. Sept. 1769 deres Datter Magdalene til Daaben, medens hendes Svigersøn Jens Foss er Fadder, og 12. Juni 1774 er Seigneur Jacob Hasselbalchs Kone igen Fadder, denne Gang for Knud Kiergaards Søn Ernst Christian.

Niels Hasselbalch overlevede kun sin Svigerfader i halvandet Aar. Han blev begravet 3. Jan. 1766 i Randers. Med sin Hustru havde han to Børn, Kammerraad Jacob Hasselbalch (død 1809) og Anna Elisabeth Hasselbalch, der 1769 ægtede Jens Foss til Ovegaard.

PASTOR JACOB CHRISTENSEN HASSELBALCH

I NØRBÆK

(1727—1805)

Jacob Christensen Hasselbalch, Søn af Pastor Christen Jacobsen Hasselbalch og Birgitte Sophie Tønder, fødtes i Nørbæk Præstegaard 6. Juni 1727, knap to Aar efter, at hans Fader var bleven Præst i de tre Sogne Nørbæk, Sønderbæk og Læsten, og naar vi ser bort fra den korte Tid, Studierne førte ham ud fra Hjemmet, kom han til at tilbringe hele sit Liv i disse Sogne. Som den førstefødte Søn er han sikkert bleven modtaget med særlig Glæde af Faderen, og denne har selv undervist ham, til han kunde sende ham til Latinskolen i Randers, hvor han havde saa megen og anset Familie. Paa denne Maade kunde han springe de to underste Klasser »prima« og »secunda« over, og i 15 Aars Alderen træffer vi ham 1742 i »tertia« Klasse, der var Klassen lige under Mesterlektionen, som kaldtes »suprema« Klasse. Han faar ligesom de andre Elever Del i Skolens Legater og er aabenbart den flinkeste Elev, eftersom han er den eneste »Depositurus«, der 1745 afgaar fra Skolen til Universitetet. I Anledning af sin Afgang faar han i Legatpenge 9 Rdl. og 3 Mk. eller én Rdl. mere end sine Kammerater i Mesterlektionen. Som 18aarig kom han til Kjøbenhavn og gav sig til at studere Teologi med det Resultat, at han 17. Marts 1749 bestod Embedseksamen med haud. Han vendte nu tilbage til Hjemmet og blev Skoleholder i det ene af Sognene: Sønderbæk. Det var et usselt Embede, men han blev dog næsten 30 Aar, inden han fik et bedre. Det er rimeligt, at Faderen ikke har kunnet undvære ham i den besværlige Tjeneste med tre Kirker og, skønt han ikke var nogen gammel Mand, har talt med Stiftsprovst Jacob Lauridsen Hasse i Viborg, der havde Kaldsretten til Embedet, om at faa sin Søn som Kapellan, thi 30. Aug. 1756 kalder Stiftsprovsten med Biskoppens Samtykke Jacob Christensen Hasselbalch til at være personel Kapellan hos Faderen og ved hans Død sukdere ham i Embedet som residerende Kapellan og, efter at Biskop Andreas Wøldike havde erklæret sig over Kaldsbrevet, fik det 15. Okt. 1756 kgl. Konfirmation. Biskoppen skrev

ved denne Lejlighed om Hasselbalch, at han kunde give ham det gode og velfortjente Vidnesbyrd, at han baade ved Katekisation og Prædikestolen haver saa gode Gaver og flittig Øvelse, saa og derhos haver ført et saa ærbart, stille, ædru og velanstændigt Liv og Levnet, at han visselig haaber, at han, næst Guds Bistand, skal blive en tro og opbyggelig Lærer og Sjælesørger.

Det var kun et lille Embede, Hasselbalch fik, selv efter at han ved sin Faders Død 1772 havde overtaget det alene. I Anledning af en Kollekt til et Skolehus for Randers Latinskole skriver han saaledes 1781:

»Skjønt jeg som residerende Kapellan for Nørrebech og Annexer i ugift Stand dog med stor trængende Familie at underholde ej kan nyde i aarlig Løn og Indkomst 50 Rdl. udloves dog paa den af S. S. Hr. Provst Blicher ommeldte Tid og Brug som den fattige Enkes Skjerv i Helligdommens Kiste 2 Rdl. af
J. C. Hasselbalch.«

Man maa dog erindre, at han selv drev sin Præstegaard, og at Landbruget ikke har været ubetydeligt, kan ses af, at han til Stadighed holdt 5 Tjenestefolk, nemlig en Avlskarl, en Kusk, der tillige var Røgter, en »Indepige« eller Kokkepige, en »Udepige« og en lille Dreng eller Pige paa en halv Snes Aar, der vogtede Kreaturerne. Hans Søster, Anna Barbara, der 28. Aug. 1772 i Anledning af Faderens Død havde faaet Bevilling til at være sin egen Værge under hans Kuratel, styrede i mange Aar Hjemmet. Pastor Hasselbalch havde et godt Hjerter, hos ham fandt Familiens fader- og moderløse Børn et Tilflugtssted. Efter Farbroderen Christian og hans Hustrus samtidige Død tog Pastor Hasselbalch de to Kusiner Sophie Amalie og Marie Christiane til sig. De hjalp hans Søster med Husvæsenet, spandt og syede. Ogsaa en anden Slægtning, Sophia Christine Gleerup, kom i Huset hos ham efter sin Moders, Pastor Hasselbalchs Kusines, tidlige Død. — 7. Marts 1804 mistede Hasselbalch sin 82aarige Søster Anna Barbara, han var da 77 Aar gammel, og hans Tanker vendte sig nu mod hans egen Død, men den for Øje skrev han 10. Aug. samme Aar sin sidste Vilje. Dette Dokument er i flere Henseender karakteristisk for ham og vidner om hans smukke, rettænkende Karakter, hvorfor det her meddeles in extenso:

Jeg underskrevne Jacob Christensen Hasselbalch, Guds Ords Lærer for Nørrebech, Sønderbech og Læsten Menigheder, gjør herved for alle vedkommende vitterligt, at jeg i Betragtning af, at mit Livs Aften nærmer sig, og da jeg hverken haver været i Ægteskab eller efterlader Livs Arvinger, saa haver ieg i allerunderdanigst Forhaabning af

min Konges allernaadigste Confirmation affattet mit Testamente og sidste Villie an-gaaende, hvorledes der efter min dødelige Afgang skal forholdes med det lidet og ube-tydelige, jeg kan efterlade mig af denne Verdens Gods, som følger:

1,

Saasart den gode Gud kalder mig til et andet Liv, da foranstalter min Ven, H_v. Landvæsens Commissair, Forstander Willadsen i Randers min anstændige Begravelse paa Nørrebechs Kirkegaard paa den Maade, som han veed, der stemmer overeens med mit Ynske og sammes Bekostning kommer mit Boe til Udgift efter hans derover givende Regning.

2.

Hvad der kand blive at afgjøre med min Eftermand i Embedet om Præstegaardens Betaling og meere, dette bemyndiges Forstander Willadsen eene til at afhandle med Eftermanden paa hvad Maade, han selv finder for godt, da jeg veed han efter mit Ynske vil bestræbe sig at samme afgjøres efter Ret og Billighed i Kierlighed og Eenighed og saa meget muelig forekomme Trætte og Uenighed om det lidet, mit Boe kand tilkomme med Billighed og Ret.

3.

Da jeg med meget smaae Præstelige Indkomster, næppe 50 rd aarlig foruden Præstegaarden, alene med Guds Velsignelse og Bistand haver hidtil med mine haft det nødtørftige tarvelige Udkomme, men som enhver let kan indsee indtet fra Huusholdningens Nødvendigheder har kunnet faae tilovers, hvormed jeg kunde lønne mine kiere og troe Veninder og Fættersker, Jomfrue *Sophie Amalie Hasselbalch*, Jomfrue *Christiane Hasselbalch* og Jomfrue *Sophie Gleerup*, deres mig i mange Aar beviiste Tieneste, men især den Omhyggelighed, de efter min Sal: Søsters Død har viist for mit Huuses Bestyrelse, og den kierlige Maade, hvormed de i min Alderdoms Skrøbelighed, enhver af dem efter sin Evne, sørger for mit Vel og den mig nødvendige Pleie, saa indsættes ved dette mit Testamente disse nævnte trende Jomfruer til mine eeneste og universelle Arvinger, saaledes, at ingen anden skal have det allermindste efter mig som Arv at kræve, og det paa den Maade, som i efterfølgende Poster forklares.

4.

Ved Registrering efter min dødelige Afgang udtager Forstander Willadsen af min Boe en Sæng med fornødne Klæder og Linnet for enhver af de ovenmeldte trende Jomfruer, der strax gives dem til Brug under hans gode Tilsyn.

5.

Alt det øvrige af mine Efterladenskaber med det min Boe kommer tilgode for Præstegaardens Bygninger og videre, besørges paa bedste Maade giort i Penge, og naar deraf er udredet min Begravelses Bekostning, og hvad videre ieg ved min dødelige Afgang maatte være bortskyldig til een eller anden samt Skifterettens tilkommende Salarium, saa anmodes min Ven titnævnte Forstander *Willadsen* at antage den til-overs blivende liden Capital, gjøre samme frugtbringende og uddeele den aarlige Rente imellem de fornævnte trende Jomfruer *Sophie Amalie Hasselbalch*, *Christiane Hasselbalch* og *Sophie Gleerup* paa den Maade, han selv for godt finder og som deres Trang og Forfatning kand give ham Anledning til at bestemme. — Naar een eller tvende af dem ved Døden afgaaer da nyde den eller de tvende, som efterleve, paa samme

Maade heele Renten, og bliver den længstlevende, som det efter Naturens Orden kand formodes, Jomfrue *Sophie Gleerup*, da er heele Capitalen hendes, og kan udbetales, saa snart hun enten ved Giftermaal eller paa anden Maade kommer i myndig Stand, men skulle derimod enten *Sophie Amalie Hasselbalch* eller *Christiane Hasselbalch* blive den længstlevende, da nyde de allene Renten paa Livs Tiid, og maae Capitalen efter deres Død hortskienkes og udbetales til den eller dem af Familien, som min kiere Fætter Hr. *Jørgen Hasselbalch* til Leerup eller om han ved Døden skulle være afgangen, da min Ven Hr. Forstander Willadsen bestemmer og finder værdige og trængende. —

6.

Min Ven Hr. Forstander *Willadsen* paatager sig saaledes efter det mig givne Løfte at være Executor af dette mit Testamente og sidste Villie i alle dets Deele og besørge samme fuldbragt, hvorføre han dog ikke skal staae nogen anden til Regnskab og Ansvar end Gud og sin Samvittighed.

7.

Da vi alle er dødelige, og det kunde behage den gode Gud at bortkalde Hr. Forstander Willadsen, førend dette Testamente i det heele var fuldbragt, [anmodes han] saaledes kierligst, at han vil i dette muelige Tilfælde udnævne og formaae en god og redelig Mand, der paa samme Maade kan træde i hans Stæd og besørge det efter hans Død, som maatte staae tilbage. —

At dette saaledes er min sidste Villie angaaende mine ubetydelige Efterladenskaber efter min Død, dette bekræfter jeg herved med min egenhændige Underskrift og Forsegling.

Nørrebech Præstegaard den 10de August 1804.

J: *Hasselbalch*.

9. Jan. 1805 afgik Pastor Hasselbalch ved Døden. Dødsfaldet meddeltes Provsten af Kammerraad, Hospitalsforstander Willadsen i Randers »som en Ven og besvogret af Huuset«. Hans eneste efterladte Arving var Søsteren Anna Elisabeth, der 31. Juli 1758 i Nørbæk havde ægtet Kontrollør Christian Petersen i Flensborg*), men da dette var oplyst, fremstod Kammerraad Willadsen med et Brev til sig fra den afdøde, og da Brevet blev aabnet, viste det sig at indeholde det ovenciterede Testamente. Med Eftermanden, Hr. Sadolin, blev der nu truffet en Ordning om Præstegaarden, hvorefter han til Viborg Snapsting 1806 skulde betale denne med 350 Rdl. samt et Aars lovlig Rente. Samtidig skulde han for den lagte Rugsæd, 11 Tønder, betale hver Tønde i Frøgæld og Arbejdsomkostninger med 7 Rdl., 1 Mk. og 8 Sk. og for Havren, 31 Tønder, 2 Rdl. Tønden. Efter at Gælden var fratrukket, beløb Boets Masse til sig 1417 Rdl., 5 Mk. og 14 Sk. Christiane Hasselbalch blev boende i Nørbæk Præstegaard, hvor hun døde 1. Okt. 1810.

*) En Søn af dette Ægtepar var vistnok Sr Christian Hasselbalch Petersen, der 15. Juli 1789 i Mariager vies til Enkemadame Berentsen af Maren Mølle, og hvis Forlover er Tolderen Jacob Nielsen Hasselbalch.

ANNA ELISABETH GLEERUP, f. HASSELBALCH

(1734—1777)

Godsforvalter Christian Hasselbalch og Sophie Kirstine Begtrups Datter, Anne Elisabeth, blev døbt 25. Juni 1734 i Tved. Hun var vist den mest energiske af Døtrene og den, der stod for Styret, da Børnene 1759 paa en Gang mistede deres Forældre, i hvert Fald var hun den, der sørgede for Forældrenes Begravelse. Hun og hendes ældre Søster Johanne Kirstine var misfornøjede med, at Boet skulde realiseres og fik her Støtte af Sognepræsten i Helgenæs, Konsistorialassessor Melchior Sommerfeldt, og Søstrene fik 18. April 1760 kgl. Bevilling til at være myndige under Konsistorialassessorens Kuratel, men stødte paa Modstand hos Farbrødrene, der var de umyndige Søkendes Formyndere, og hos Broderen Johan, der havde Brug for sin Arv for at kunne overtage Faderens Virksomhed. De sidste blev de stærkeste, og Hjemmet blev opløst. Anna Elisabeth er vel kommen ud som Husbestyrerinde og er bleven bekendt med den i Nordjylland, specielt Aalborg, højtansete Gleerup'ske Familie, blandt hvis Medlemmer var hendes tilkommende Mand, Lauritz Gleerup.

Lauritz Gleerup var født 25. Juni 1721 i Aalborg som Søn af Kommerceraad Johan Gleerup og Præstedatteren Mette Vibeche Mørch. Han blev Student, 18 Aar gammel, 1739 fra Fredericia sammen med en to Aar ældre Broder Christian og gav sig til at studere Teologi. Efterat have taget teologisk Embedseksamen ombestemte han sig, lagde Teologien paa Hylden og blev Handelsmand. Han bosatte sig i Kjøbenhavn, hvor han snart kaldes Købmand, snart Grosserer, men ikke har taget Borgerskab. 3. Juli 1769 holdt han Bryllup med Anne Elisabeth Hasselbalch. De blev viet i Søllerød af hans Broder, Konsistorialraad Jørgen Christopher Gleerup, der var Præst i Torslev og Lendum. En Del Aar boede de i Snaregade og havde et smukt Indbo. Han havde ikke helt lagt Studierne paa Hylden, men bevarede indtil sin Død et Bibliotek paa 100 Bind af gudelige og historiske Skrifter. De fik 5 Børn: Emanuel Gleerup (født 1769, død 1837), der blev Degn i Vraa, Johanna (døbt 14. April

1770, død 6. Okt. 1824 hos Broderen i Vraa), Hans Christian Gleerup (døbt 2. Okt. 1771, død 1. Jan. 1807), der var Kirurg og Apoteker i Vestindien og Fader til Stifteren af den bekendte Gleerup'ske Boghandel i Lund, Sophia Christine (døbt 11. Marts 1774), der kom i Huset hos sin Slægtning, Pastor Hasselbalch i Nørbæk, og Lauritz (døbt 10. Maj 1775, død 13. Juni 1843), der var Bataillonskirurg. Blandt Børnenes Faddere nævnes Kaptajn, senere Kontreadmiral R. H. Tønders Frue, Generalmajor, Kammerherre Ludolph v. Lersner, Broderen Christopher Gleerup, der var Silke- og Klædekræmmer paa Amagerbro, senere Sukker- rafinadør, Fru Ritmesterinde Hviid, Generalfiskal Wivet, Kaptajnløjtnant Berthel Hauch, Kammerjunker, senere Kammerherre Ove Lüttichau, Professor Joh. Chr. Fabricius, Pastor Tvede, Student Peter Ursin, Jomfru Maria Oltvarius og flere Medlemmer af Slægten Gierløf, som synes at have været særlig allieret med Gleerups, baade den gamle Gros-serer og Brygger Christian Gierløf og hans Døtre, Ellen Cathrine, der var gift med sin og Oehlenschlägers Fætter, Gabriel Gierløf. For hende havde Gleerup været Kurator (beskikket 27. Aug. 1788).

Det synes at være gaaet tilbage for Gleerup, da December Termin 1770 nærmede sig, maatte han 5. Dec. pantsætte sit Indbo til Fru Kaptajn I. sal. Meiers for 1400 Rdl., som hun havde laant ham.

I Juni 1777 mistede han sin Hustru Anne Elisabeth Hasselbalch, der døde af »Alteration«, uden at vi nu kan se, hvad der har altereret hende, og blev begravet 7. Juni. Gleerup overlevede hende i 26 Aar. Han døde 10. Marts 1803 i Lille Kongensgade, Matr. Nr. 57, og kaldes forrige Købmand, saa han var ophørt med at drive Forretning, men han var jo ogsaa 82 Aar.

MAREN HASSELBALCH, MØLLER JENS SCHOUSBOES

(1737—1786)

Maren Hasselbalch var født paa Rødegaard 1737 og døbt 13. Feb. i Vistoft. I hendes Forældre, Godsforvalter Christian Hasselbalch og Sophie Kirstine Begtrups Ægteskab var der de tre første Aar aarligt kommet et Barn, saa var der et lille Pust paa knapt 2 Aar, og saa kom hun. Over Daaben bæres hun af Provstinden fra Helgenæs, Madame Hirschnach, og flere Præster er Faddere. Hun blev opkaldt efter sin Mormoder og havde derfor af sin Moder faaet en Guldkæde, som vel har tilhørt Mormoderen. Ved sine Forældres uventede Død gik hun i sit 22. Aar,

men var da allerede ude blandt Fremmede, idet hun var i Tjeneste hos Gehejmeraadinde Sophie Hedevig Huitfeldt, f. Raben, paa det smukke Herresæde Clausholm. Hun var dog den Gang endnu kun Kammerherreinde, idet hun i 1756 havde ægtet Oberstløjtnant Mathias Wilhelm Huitfeldt, der havde været Generaladjutant hos Kongen og 1762 blev Stiftamtmand i Sorø. Maren Hasselbalch var i over en halv Snes Aar hos Gehejmeraadinden, indtil hun 13. Okt. 1768 i Clausholm Slotskapel viedes til Jens Schousboe, der havde været paa Clausholm omtrent lige saa længe, thi han er der i 1758, da han nævnes som Fadder for Degnens Datter. Jens Schousboe havde tidlig Forbindelse med Clausholm Mølle, saaledes er han 1760 Fadder for Mølleren Niels Pedersens Bechs Datter, og ved sit Giftermaal blev han selv Fæster af Møllen. Gehejmeraad Huitfeldts satte stor Pris paa Schousboes. Da deres eneste Barn, Wilhelm Carl, døbttes 20. Sept. 1775, bar ikke alene Gehejmeraadinden Barnet over Daaben, men Gehejmeraaden var Gudfader og skænkede Drengen, der blev opkaldt efter ham, 100 Rdl. i Faddergave. Iøvrigt var Tilliden gensidig, idet Schousboe overlod Gehejmeraaden sine Sparepenge, 460 Rdl., for at han paa bedste Maade kunde udsætte dem paa Rente. Møllen bestod foruden af et Møllehus af en Bolig, i hvilken der var Dagligstue, Storstue, Sovekammer, Fadebur og Køkken. Den sparsomme Besætning bestod af en sorthjelmet 9 Aars Ko, vurderet til 7 Rdl., en blakgrimmed 4 Aars dito til 6 Rdl. og 5 Faar til 1 Rdl. Stykket.

Schousboe havde været Kammertjener hos Huitfeldt og havde fra den Tid bevaret en rød Kjole med Silkeunderfoer, en Hat med Guldgalonier, et Par nye sorte og flere Par hvide, blaa og sorte Strømper, Halvskjorter med udsyede Manchetter, Kraver og Manchetærmer, Støvlemanchetter, violette, grønne og røde Klæder samt en større Samling Veste, en gul Nankins, en sort Fløjls, en sort Damaskes, en gulstribet Silkevest, en blaa udsyet med Flors Undervest, en rød Barkans og en grøn Calamanches. Desuden havde han Sølvkaarde med Gehæng, Sølv Hirtsfænger med Kniv og Lædergehæng samt Sølvspænde, et Par Sølvsporier, et Par Sølvsko, et Par Sølv Knæspænder, et Sølv Halsspænde etc. At Schousboe ikke har været uden boglig Dannelse synes at fremgaa af, at der ogsaa blandt hans Ejendele findes et Sølv-Blyantsfuderal og en Papirsaks.

Allerede 1777, omtrent 4. Feb., afgik Schousboe ved Døden og blev begravet 13. Feb. Han blev kun 48 Aar gammel. Hans Enke blev boende i Møllen, hvor hun døde 1786 og blev begravet 21. Juli. Deres Søn døde 1837 som entlediget Præst i Skibet i Ribe Stift og var Farfader til Biskop Vilhelm Carl Schousboe i Aalborg.

VICERAADMAND JOHAN HASSELBALCH

(1739—1794)

Johan Hasselbalch, Søn af Godsforvalter Christian Hasselbalch og Sophie Kirstine Begtrup, døbt 5. Marts 1739 i Vistoft. Han blev opdraget ved Landbrug og Godsforvaltning og fuldendte sin Uddannelse hos en Hedegaard i Norge. Her naaede Efterretningen om Forældrenes uventede Død ham og kom saaledes bag paa ham, at han af sin Principal maatte laane 60 Rdl. til Hjemreisen over Sverige og sætte sig i Gæld for en sort Klædning til at sørge over sine Forældre hos en Købmand i Laurvig. Han var paa den Tid 21 Aar og kan næppe have været længe i Norge, eftersom hans Fader for hans Regning havde 7 Stk. Aarings Svin paa Stald. Da han naaede hjem, fandt han alt i Opløsning. Hans to ældste Søstre, Johanne Christine og Anna Elisabeth, havde haabet at kunne holde Hjemmet samlet og var meget misfornøjede med, at deres Formyndere, de to Farbrødre Hans og Niels Hasselbalch, vilde have alt Jordegods og Løsøre solgt, de skrev da et langt Brev til Kammerherre, Amtmand, Baron Gersdorffs Fuldmægtig, Seigr. Bahnsen, hvori det bl. a. hedder:

„Da vi af Skrivelse fra vores kiære Faderbrødre til vores fra Norge nyelig hjemkommen Broder Johannes Hasselbalch ugierne maae fornemme, at de allerede har fastsatt Dagen, naar Auctionen saa vel ofver Jordegodsset som Løsohre skal holdes den 12te May førstkommende, siufnes det for os umyndige, som nesten alle er uforsiufnede og veed ingen Leilighed, hvor vi i Verden skal komme hen, een stor ubarmhiertigheds gierning, og det var vore Kiære Faderbrødre een stoer byrde, ja fast umueligt at forsørge os alle, og vi næst Guds hielp kunde ernære os af vores eget, naar vi alle ere Eenige, og alting af vedkommende tages paa den rette Foed. Desuden de ei Considerer dend skade os tilføies, da Hendes Naade Høj Velbaarne Fru Admiralinde *Rosenpalm* har lofvet for den sædvanlige betaling Et Hundrede og Halftredssindstyve Rixdaler aarlig at forblifve, saa lenge Hun fant sig fornøiet, hvilket var os efterlatte Børn en stoer hielp og om slig Sahl (∴: Salg) og forandring Burdt og kunde skee i saadan Hast burdte det dog et half Aar forud Høistbemelte Frue admiraljnde *Rosenpalm* bekendtgjøres, siden vi forlængst har indberettet vores Formyndere hendes Naades villie i dend Post foruden skade og fortrædelighed der ved dette Jordegodsdes hastige Sall kand forsaarsages.“

Det passede imidlertid ikke Johan Hasselbalch, han havde Brug for sin Arv, idet han først overtog sin Faders Stilling som Fuldmægtig (Godsforvalter) ved Isgaard, Rolsøgaard og Kvelstrup Gaarde, og fra 1. Maj 1760 til Forpagtningens Udløb tillige Forpagtningen af Rolsøgaard mod en Kendelse paa 200 Rdl. til Forældrenes Bo. Endvidere skulde han betale

de 50 Stude, som skulde leveres 1. Maj fra Skjersø, med 27 Rdl. Parret og til Boet for dets Halvpart i 18 Stude, den af uvildige Mænd fastsatte Vurderingssum for disse. Rug og Vaarsæden skulde han betale med den Pris, den var indkøbt for paa Skjersø. Havren efter Kapitelstakst 1759. Byg med 1 Rdl., 5 Mk. og 8 Sk. Tønden og Ærter med 1 Rdl., 4 Mk. Tønden. Hvorvidt Hasselbalch fra Begyndelsen har været alene om Forpagtningen, kan ikke ses, men senere havde han i hvert Fald en Medforpagter i Birkedommer Thorn Thornson til Skjering Munkgaard. De havde forpagtet Rolsøgaard sammen indtil Maj 1772 for en aarlig Forpagtningsafgift af 1000 Rdl. 25. Aug. 1768 kom Rolsøgaard til Auktion med tilhørende Bøndergods, Rolsø Kongetiende og jus vocandi til Knebel og Rolsø Kirker, og Thorn Thornson fik den tilslaaet som højstbydende for 27,300 Rdl., dog uden jus vocandi, som han som en ikke adelig og udenfor Rangen staaende Mand ikke kunde besidde. Forpagtningen er dog rimeligvis vedbleven til dens Udløb, thi endnu i 1772 nævnes Hasselbalch paa Rolsøgaard, hvor han imidlertid var bleven gift med Thornsohns Hustrus Sønnedatter *Friderica Sophia Carolina Thrane*. 7. Juli 1771 havde de faaet Tilladelse til at vies i Hjemmet af uvedkommende Præst. Thornson var nemlig gift med en Datter af Postmester Henrik Weigner, Elisabeth Weigner. Hun havde først været gift med Forpagter paa Clausholm Ladegaard Søren Clausen Thrane, der var død 1748, og havde i dette Ægteskab en Søn, Claus Thrane, der 15. Dec. 1774 blev Byfoged i Aarhus. Han var Hasselbalchs Svigerfader. Det unge Par har muligt en kort Tid haft Bolig paa Langholt, her underskrev Hasselbalch i hvert Fald 28. Okt. 1771 Forpagtningskontrakt med Gesandten, Kammerherre, Baron Christian Friderich Guldencrone, hvorved denne overdrog Hasselbalch Forpagtningen af Friherreskabet Wilhelmsborg og Hovedgaarden Østergaard for 2800 Rdl. aarlig fra 1. Maj 1772, da han tiltraadte. Forpagtningen fornyedes 1. Maj 1776 med et Afslag i Forpagtningsafgiften paa 400 Rdl. og med Oberst Vauvert Benzons Kaution. Forpagtningen skulde gælde for 10 Aar, men samtidig overdrog Hasselbalch Forpagtningen af Østergaard til Ole Sommer af Tostrup, der anlagde en lille Husholdning for 4 Folk paa Gaarden. Bønderne mente nu, at de faa Læs Tørv, som de kontraktmæssig var pligtig at yde Forpagteren paa Østergaard, var til deres Disposition, hvad Hasselbalch benægtede. Han indankede derfor Sagen for Guldencrones Repræsentant, Stiftamtmand Rosenørn i Aarhus, der gav ham Medhold, men samtidig ansaa det for billigt, at der anvistes Tærskerne et Sted hos Forpagteren, hvor de om Vinteren kunde spise deres Mad eller ryge en Pibe Tobak ved nogen Varme.

Den originale Kontrakt af 1772 havde følgende Indhold:

PRO MEMORIA!

Hvorledes og paa hvilke *Conditioner Wilhelmsborg* og *Østergaards* Gaarders Marker med deres dertil hidindtil brugte Tiender, bortforpagtes paa 3 à 6 Aar fra 1. Maj 1772 til 1. Maj 1775 eller 1778, nemlig:

1.

Begge Gaardsens Marker forpagtes paa 3 eller 6 Aar med dens Tiender. Markerne bruges i 4 Aar. Jorden gødes og handteres saaledes forsvarlig, at Markerne i ingen Maade bliver fornærmede, mens meget mere efter al Mulighed forbedrede, saa udføres og al Gødning om Efteraaret, men ikke om Foraaret.

2.

Tienderne skal oppebærges paa Kærnen og udtæres paa Gaarden, og naar Forpagteren et eller andet Aar skulde blive sindet at akkordere en Del deraf til de længst fra Hovedgaarden beliggende Bønder, saa haver han det først at anmelde for mig eller Forvalter eller den, som ellers i min Fraværelse af mig maatte befuldmægtiges at se til mine Godser for derom at forenes. Tiendens Oppebørsel maa ske uden Ophold og skal han derved fraholde sig al utilbørlig Omgang med Bønderne ifølge Lov og Hørordninger.

3.

Endskønt de ovennævnte Tiender skal henhøre Forpagtningen, saa dog, i Fald Malling Sogns Præstetiende, som haves i Fæste, formedelst en og anden Aarsag ikke kunde vedblive Forpagtningen, naar dens Fæste derpaa er udløben, da skal Forpagteren være fornøjet med, at Forpagtnings Summen det samme bliver ham afgjort som jeg selv i Afgift giver deraf, nemlig 210 Rdr.

4.

Forpagteren annammer Gaarden uden al Inventarium og Besætning og ligeledes afleverer samme, følgelig er altsaa Besætningen med dertil hørende paa hans egen fulde *Hazard* og *Risiko*. Derimod gives hannem det til første Aar behøvende Sædekorn af alle Slags uden Betaling, nemlig ved Wilhelmsborg: Rug 38 Tdr. 5 Skp., hvoraf noget hentes i Sønner Herred, Byg 43 Tdr. 3 Skp., Havre 210 Tdr. 1 Skp., ved Østergaard det fornødne Sædekorn af alle Slags Rug, Byg og Havre som Jorden paa sædvanlig Maade samme Aar forsvarlig kan besaas med, hvilket af ham ved Fratrædelse lige Quantitet erstattes, naar samme Korn bliver antegnet, hvormeget han haver imodtagen, og om dette Aar meer eller mindre Sædekorn skulde behøves, da bliver den *Difference Respective* af Hannem betalt, eller og hannem godtgjort efter Capitels Taxten, saa er og at observere, at den samme *Quantitet* Sønner Herreds Rug, som hannem er leveret til 1 Aars Rugsæd, endog ved Fratrædelse af hannem derfra skal anskaffes og afleveres.

5.

Paa Gaardene forsynes aarlig med fri Foder og fornøden Græsning saaledes som forsvarlig er og ligemed Forpagterens de bedste paa Wilhelmsborg:

for Forvalteren 2 Heste og 2 Køer,

for Skovrideren, Skytten eler Skyttedrengen 2 Heste og 2 Køer,

til hvilke 2de Køer udleveres hannem Vinterfodringen til at fortæres ved hans Hus, for Gartneren eller en anden 1 Hest og 2 Køer.

I lige Maade gives fri Foder til 6 à 8 Heste, naar jeg eller een paa mine Vegne skulde indfinde og nogle Dage og i det højeste 4 Uger i hele Aaret sammenregnet paa Gaardene og fri Straafoder og Hø til 4 à 6 Heste paa 3 Maaneder i det højeste, naar jeg maatte opholde mig paa Mosgaard for at bo eller komme der paa en Tid lang eller om jeg i min Fraværelse finder for godt et eller andet Aar at holde dem der ved Gaarden.

6.

Hophaugen i Lildfulden Skov og de af min salig Hr. Fader indgrøftede Indhegninger af Gaardenes Marker omkring ved Skovene, hvilke sidste kan være omtrent 1 à 2 Tdr. Land forbeholdes ligesaa, naar jeg skulde *Resolvere* til at lade gøre paa min Bekostning i Skovene eller paa Markerne, nogle flere Indhegninger, saa skal Forpagteren ikke have noget herimod, saa snart det ikke overgaar ialt 6 til 10 Tdr. Land og ikke heller bliver indtagen midt i nogen af Markerne eller paa saadan et Sted, hvor det kunde være Forpagteren til øjensynlig Skade og til Hinder for Kreaturerens Vanding og Drift, hvorimod jeg giver hannem aarlig billig Erstatning efter *Taxation* for hver Tønne Land, hannem saaledes fragaar. Saa *Reserveres* endog: at i Fald Teglværket skulde bruges, lade grave ved Wilhelmsborg det fornødne Ler og Sand, hvor det kunde være mindst til Skade og godtgjøres ham alt det, som derudi overgaar 2 Skp. Land af den Jord, som til sliq Brug vorder opravet, efter *Taxation*. Grøfterne, hvor Leret er tagen og ikke længere dertil ere tjenlige, skal betimelig vorde kastet efter, og jævnet til videre Brug af Forpagteren enten til Kornsæd eller Græsning.

Reserveres og Friheden at betjene mig af Blegdammen i *Communion* med Forpagteren og den ved Selstrup liggende Røde Moese kaldet til de Selstrup Mænd. Saa nyder Jens Sørensen og Jens Michelsen i Malling den Græsning de i min sal. Hr. Farfaders Tid alletider har haft paa Østergaards Mark af deres Jorder, som efter et Tingsvidne af 3. Novemb: 1704 er *taxeret* for 7 Græshøveder, med mindre dets Værdi i Penge kunde med dem *accorderes*.

7.

Forpagteren forundes til Gaardenes sædvanlige Aul og Drift saamange Spænd- og Gang-Dage af de Hoverigørende Bønder, som behøves. Og forholdes dermed i alle Maader ifølge Forordningen, saaledes at Antallet kunde blive tilstrækkelig for Forpagteren og af Resten kunde det fornødne blive tilovers til Skovning eller anden Herskabers reserverede Arbejde som Rejser etc. Og ligesom paa den ene Side formodes, at Forpagteren indretter saaledes Hoveriet, at han sparer Bønderne alt det Arbejde, som muligt er og omgaas med dem i al Skikkelighed og Menneskens Kærlighed, ligesom han og hermed udtrykkelig forpligtes: at have Bøndernes *Conservation* og Opkomst til sin bestandige Øjemærke, saa loves ham endog paa min Side al mulig *Assistance* idet, han med Rette kan *prætendere*, og haver han, naar hannem i Hoveriet skulde møde nogen Fortræd, og han i Mindelighed ikke kunde afgjøre det, dette at anmelde for mig eller i min Fraværelse min Fuldmægtig, som da, efter Omstændighederne, enten det selv afgøre eller og til min Decission haver at indberette. Bønderne nyder af Forpagteren de dennem tillagte sædvanlige Høslet, Høst og Sædepenge, som er

for Wilhelmsborg 15 R. 1 Mk.

for Østergaard 7 R. 3 Mk.

Kornet og hvad Forpagteren ved Gaarden haver at sælge føres i Hovning (o: Hoveri) af Bønderne til næste Købstad, ligesom de i samme og henter det behøvende Sæde Rug, dog ej længere end i Sønder Herred og *decourteres* disse Rejser i Bøndernes Spænddage efter Forordningen.

Fra St. Mortensdag indtil den 15de April, maa Bøndernes Kreaturer ej indtages, som kunde indstødes paa Gaardens Marker. Skulde Bønderne være enige om at give Tærskpenge i Stedet for at lade selv Kornet paa Gaarden udtærsk i Hoveri, saa tillades i saa Maade, at de Forpagteren forundte Haanddagenes Antal i *Proportion* bliver formindsket, og at af Bønderne ikke mere fordres, end i det højeste, hvad til Forpagterens Udgifter i Tærskpenge kunde medgaa og ellers sædvanlig har været.

8.

Forpagteren betaler selv *personell* Skatten af sig og sine Folk paa begge Gaardene efter kongelig Paabud, forsaavidt *Baroniets Privilegier* ikke kunde befrie ham for. Og ligesom det forstaas af sig selv, at, i Henseende alle udgangne og paakommende kgl. Forordninger, han sig dem holder efterrettelig, saa forstaas det og i Besynderlighed angaaende Stutteriets-, Rytter- og Dragon Hesters Holdelse, Hø og Halm *Leverance* med videre at holde og levere uden nogen Afkortning.

9.

Forpagteren haver tilbørlig Opsigt med sine Tjenestefolk, at ved deres Forseelse ikke maa *spoleres* og ingen Skade, hverken ved Ildebrand eller paa andre Maader sker, hvilket han ellers bør erstatte og godtgjøre.

10.

Til Ildebrændsel nyder han ialt 42 Favne Træer og 50 Læs Tørv som han saaledes, som han det for godt befinder, fordeles (!) ved Gaardene, dog skal ved Østergaard ikkun leveres hannem enten 30 Læs Tørv i det højeste eller Træer i *Proportion*.

11.

Forpagteren nyder ved *Wilhelmsborg* til Husværelse, Brug og Beboelse for sig selv og sine de selvsamme Værelser, som af hidtil værende Forpagter hidtil har beboet, tillige med det Styk Hauge, som han hidtil har haft i Brug, som er fra Herskabets Hauge *separeret*, besørger han selv plantet og bearbejdet (!). Iligemaade indrømmes hannem alle Ladegaardens Bygninger, Stalde og Øksenhuse, dog *reserveres* til mit Brug den underste Del af Ridehuset (Føl og Tørvehuset undtagen) med den derved værende Stald og Kudskkammer samt Vedhuset med den derved værende Vognport, men naar Indavlingen ikke kan rummes i Laderne, da overlades hannem Loftet af Ridehuset at bruge. Ved Østergaard undes hannem til Brug ligeledes Ladegaardens Bygninger med Stuehuset, dog indrømmes den største Stue i den sidste og holdes dertil i Stand, at jeg deri kan aftræde, naar jeg mig der paa Gaarden vilde indfinde eller opholde.

Begge Gaardenes Bygninger holdes af mig vedlige og i saa god Stand, at han med sine, med Kone, Kreaturer og videre, hvad han der ved Gaarden har, derudi kan være konserveret, ligesaa holder jeg i Stand og vedlige de ved Gaarden befindende Vandstæder, som ved Render til Gaarden indledes til Kreaturerne Vanding.

12.

Naar der er Olden i Wilhelmsborg og Østergaard, Enemærke, Skove, saa nyder Forpagteren Olden til 10 à 12 Svin, dog tilses, at de med at rode gør ingen Skade.

13.

Forpagteren skal lade gøre saa meget Langhalm som muligt er, i det mindste 100 Traver à Kjærv: 9 Punds Vægt uden Betaling til Gaardens Reparation og til afbrændte eller nye Steders Ophbyggelse, hvor det kunde behøves.

14.

Ved Foertrang hjælper han Gaardens Bønder saa vidt og saa meget han kan, og kan tage derfor Hør eller Langhalm igen mens ingen Penge. Og ligesom han bør ikke tage mindre Kreaturer paa Foer end som vel paa Stederne kan udføres, saa skal han endog paa den anden Side ikke tage saa mange paa Foer, at nogen Foertrang derved var at befrygte.

Ellers maa ingen Foering fra Gaardene bortføres uden det behøvende til Øxene, naar de ere solgte, at fores med paa Driften som sædvanlig og som bliver af Godsernes Bønder bortført.

Med Sæde og Laanekorn maa Forpagteren ligeledes assistere Bønderne naar de det behøver, som betaler ham det igen, enten med *Capituls* Taxten eller og *in natura* paa den her sædvanlige Maade.

15.

Med Herskabets Podehauge paa Wilhelmsborg haver Forpagteren intet at bestille og bekommer Podemesteren til dens Behøvende 80 gode Læs Møg til Gødning.

16.

Fiendtlig Indfald, hvor enhver ikke kunde raade for sit eget (som Gud naadelig forbyde) er den eneste *Casus*, hvor han nyder *Moderation* og Afslag, som andre i Landet i Pagt Summen.

17.

Bønderne opkaster aarlig udi rette Tid Gaardenes Diger og Grøfter samt Gjerderne forsvarlig, at intet af Bøndernes Fæ maatte indkomme. Skulde ellers noget af deres Kreaturer indbryde, betales for Skaden efter gode Mænds Taxation og for Indgærdsel ej højere end 1 Mk. à Stk.

18.

De ved Wilhelmsborg værende 192 Jernkløer med 209 Jernlænkeband og Kramper, som ved Forpagtningens Fratrædelse afleveres, som og ved Østergaard 68 Stk. modtager han ved Tiltrædelsen og samme igen ved Fratrædelse i samme Stand, som han dem haver annammet, afleverer.

19.

De fornødne Møllerejser til Gaardens Mølle med sit Tærkorn lader Forpagteren selv bestride og kan Bønderne i Hoveri ikke paabydes med mindre samme med god Vilje enten af Venskab eller for Penge dertil var at formaa.

20.

Ved Forpagtningens Aftrædelse gives Forpagteren fri Befordring med hans Gods, *Meubler* og Bohave paa 3 Mile.

21.

I Forpagtningens Penge betales: (udraderet) Rdr. *Courant* hvoraf Forpagteren eller Arvinger betaler til hver *Michaelis* 500 Rdr. og 2de Dage førend 26. April paa

Wilhelmsborg Resten, for hvilken Summa Forpagteren stiller *suffisant Caution* eller i Mangel af *Caution* betaler næstkommende 26. April 1772 forud 1400 Rdl. imod 4 pro *cento* Rentes aarlige Godtgjørelse, og Besætningen at blive til Underpant for den aarlige Afgift.

22.

Paa disse Vilkaar varer Forpagtningen i 3 à 6 Aar, saa at naar de 3 første Aar er forløben skal det staa enten af Parterne frit for at opsigte Forpagtningen til næste Majdag, som dog maa ske et halv Aar forud imod *Discretion* af 200 Rdr.

23.

Skulde nogen Disputer eller Tvistigheder *existere* enten imellem Forpagteren, Forvalteren eller Bønderne, da maa sligt ej ved Proces afgøres, men om ej mindelig Forning kan finde Sted, da tilmeldes det Hr Kammerherre *Scheel* og udvælges paa hver Side to fornøftige Mænd, som deciderer, hvorved det skal forblive, men skulde disse ej blive enige, da udvælges to Voldgiftsmænd, en paa hver Side, med hvis Decision Parterne skal være fornøjet.

Ved Hasselbalchs Død bestod Besætningen paa Wilhelmsborg af 132 Køer, 2 Kalve og 4 Tyre, 3 sorte Rytter-Hopper, den ene med et sort Mærføl, en rødblisset Følhopper med et dito Mærføl, en rødblisset Mærplag, en sortbrun Hingstplag, en graa Hingst, der paa sidste Randers Marked havde taget en Præmie paa 100 Rdl., 15 Faar med deres Lam, en Vædder og 5 Beder.

Hasselbalchs Disposition for Udsæden viser, at han selv tog sig af Driften og holdt nøjagtig Regnskab med, hvad der saedes i de forskellige Marker. Til Udsæd anvendte han f. Eks. 1795 følgende:

				Rug		
$18/10$	1795	købt fra	Løvenholm.....	39	Tdr.	Skp.
$30/11$	--	taget fra	Laden.....	74	—	1 —
$31/12$	—	—	—	65	—	4 —
				Byg		
$18/1$	1796	—	57	—	—
$20/1$	—	—	45	—	—
$22/2$	—	—	71	—	—
$27/2$	—	—	45	—	—
$5/3$	—	—	46	—	5 —
$7/3$	—	—	4	—	3 —
$26/4$	—	—	35	—	2 —
				Havre		
$15/2$	—	—	98	—	—
$15/3$	—	—	93	—	—
$29/3$	—	—	83	—	—
$6/4$	—	—	57	—	—
$11/4$	—	—	58	—	—
$15/4$	—	—	60	—	4 —
$19/4$	—	—	96	—	1 —
$26/4$	—	—	65	—	—

Samtidig var der solgt til Købmand Hans Andersen i Aarhus 109 Tdr. og 4 Skp. Rug, 221 Tdr. og 3 Skp. Byg og 450 Tdr. Havre, og for Hasselbalchs Regning var udleveret 2 Tdr. Rug, 2 Tdr. Byg og 18 Tdr. Havre, som var givet til Gartneren, Skovrideren (til hans Hunde) og en Fæstebonde. Hollænderiforpagteren havde ifølge sin Kontrakt faaet 8 Tdr. af hver Slags, Ladefogden Maanedskorn i de 5 Sommermaaneder 1 Td. og 2 Skp. Rug og 1 Td. og 7 Skp. Byg, 2 Staldkarle, som tillige passede Faarene, hver 3 Tdr. Rug og 3 Tdr. Byg og Studerøgtereren for $\frac{1}{2}$ Aars Maanedskorn 1 Td. og 4 Skp. Rug og samme Kvantum Havre. Kapitelstaksten var det Aar for Rug pr. Tønde 3 Rdl., 4 Mk. og 8 Sk., for Byg 2 Rdl., 4 Mk. og 8 Sk. og for Havre 1 Rdl., 3 Mk. og 8 Sk., Ærter kostede 3 Rdl. Tønden.

Hasselbalch anlagde et nyt Mejeri eller Hollænderi, som man den Gang kaldte det, ved Wilhelmsborg, hvortil han anskaffede 150 Mælkebøtter, 2 Vallekær og Træ til en Osteperse. Til Hollænderiet hørte mellem 120 og 150 Køer med passende Antal Tyre. Fra 1. Maj 1790 bortforpagtede Hasselbalch Hollænderiet til Sr Johan Hendrich Verdiech, der konditionerede i Løjtved paa Fyn, saaledes at han skulde svare aarligt 16 Rdl. af hver Par Køer. Til Hovedgaarden hørte 10 Kobler, hver paa 48 à 50 Tdr. Rugland foruden Eng, hvoraf 4 besaas, en udlægges til Hø, 4 græsses, og den 10. bliver til Hasselbalchs Disposition til Græsning af hans og Domestikkers Heste og Køer. Koblerne bruges i 4 Aar og hviler i 6 Aar. Desuden havde Hollænderen paa Kontrakten tilføjet, at han haabede at nyde Olden i Skoven til sine Svin. Grunden til, at Hasselbalch havde bortforpagtet Hollænderiet, var vistnok den, at han havde lidt trykkende Tab ved den nye Inddeling af Gaardens Mark og indfaldende Misvækst, dog skriver han 1790, at det nu ser ud til, at »Gud giver nogen Velsignelse paa Marken«.

Nogle Breve, Hasselbalch veksler med Baron Guldencrones Repræsentant, Byfoged og Forvalter Brandt, i Anledning af, at de uden videre havde frataget ham Mallings Sogns Kirkeinspektions Tiende, viser ham som en rolig, koldsindig Mand. Hans Bibliotek, der ikke var stort, bestod væsentlig af juridiske Bøger, som han havde Brug for i sin Virksomhed, men der fandtes ogsaa 9 Bind af Hübners Geografi, Holbergs moralske Tanker og hans Heltindehistorier. Han har maaske haft nogen Interesse for Skuespilkunsten, eftersom Biblioteket rummede en dansk Komædiebog og »Der deutsche Schauspiel in der Welt«.

Hasselbalchs Hustru var med stærke Slægtskabsbaand knyttet til Aarhus. Her havde hendes Fader været Byfoged, hendes Faders Morbroder Christopher Wegner Postmester og hendes Søster Anna var gift

med Borgmester Niels Rohde. Det har formentlig været den sidste, der 21. Marts 1789 skaffede Hasselbalch Stillingen som Vejer og Maaler i Aarhus, hvor han 6. Nov. 1789 tillige blev Viceraadmand. Familien flyttede nu til Aarhus, hvor Hasselbalch købte en Gaard paa Hjørnet af Kannikegades vestre Side og opførte en ny Vejerbod ved Siden af. Han havde selv sit Kontor i Gaarden, og i Vejerboden herskede hans Fuldmægtig Niels Labing over de 2 Kornmaalere Olesen og Nielsen, der

Aarhus i det 18. Aarhundrede.

begge bar Fornavnet Christopher, og som skulde ommaale Kornet, før det udførtes til Norge og Kjøbenhavn. Af den Grund fandtes der c. 270 Sække i Vejerboden, for hvilke Labing fik 3 Mk. om Maanednen, medens hans ugentlige Løn kun var 5 Mk. Foruden Kornvarer udmaaltes ogsaa Salt og Malt i Vejerboden. Udmaalingen var variabel, især efter Aars-tiderne, saaledes udmaaltes i Jan. 1791 2730 Tdr. og i Maj 1797 7524 Tdr.

Forbindelsen med Wilhelmsborg vedblev dog, efterat Hasselbalch var flyttet til Aarhus, stadig at være livlig, der kom Ænder, Kalkuner og Gæs fra Wilhelmsborg, og Hasselbalch sælger Svin og Spædekælve samt Rug til Købmand Malling, ogsaa til sin egen Husholdning bruger han betydelige Kvanta, f. Eks. indføres 11. Feb. 1791 3 Par smaa Høns, et Par kalkunske Høns, 3 Par Ænder og en Gaas, 18. Feb. 2 Par kalkunske Høns, 3 Par Ænder, 2 Gæs, 3 Skp. Gryn, 3 Tdr. Havre, 2. Marts

en Td. Havre, en Raahind, en Otting Smør, 10. Marts et Lispund Ost, en Gaas og en Spædekalv, 21. Marts 3 Stk. kalkunske Høns osv. Havren brugte han til sine Heste; i Aarhus havde han baade en sort Ridehoppe og to brune Køreheste paa Stald, han holdt Kusk, og medens han paa Wilhelmsborg kun havde en gulmalet Kariol, stod der i Aarhus baade en Karet, en Jagtvogn og en holstensk Kurvevogn. Hønsene var til hans Hønsegaard i Aarhus; i Byen holdt han ogsaa 4 Køer. Ikke saa sjældent havde han Slægt og Venner samlede om Punschebollen, thi der brugtes ikke saa lidt Vin, rød Vin, fransk Vin, gammel Vin, Røm og fransk Pommerants Vin.

Han vedblev fra Aarhus at dirigere Wilhelmsborg, saaledes lejer han i 1790 8 Mænd og Kvinder til Høbrydningen for 20 Sk. daglig pro persona. Desuden skal de have en Pot Brændevin. Naar Hasselbalch sad i Kontoret ved Skrivebordet med det grønne Voksdug, tændte han nu og da Piben med Petum eller Porto Rico Tobak og kikkede i den fynske eller Hempelske Avis, som han holdt.

I Havestuen hang der 15 Familieskilderier, som nu desværre er forsvundne.

Hasselbalch døde vistnok af Lungebetændelse Klokken »imod 4 Slet« 16. Dec. 1794. Han overlevedes af sin Hustru og sine tre Døtre, Sophia Elisabeth, kaldet Fikke (født 23. Sept. 1773 paa Wilhelmsborg), hvis Mand var Kammerraad Jacob Møller, Severine Christiane (født 21. Maj 1775 paa Wilhelmsborg, død 11. Marts 1843), der blev gift med Proprietær Jens Nielsen Leth, og Marie Christiane (hjemmedøbt 16. Maj 1776 paa Wilhelmsborg, død 7. Marts 1863), der ægtede Kaptajn Robertus Müller. Hans Indtægt i Aarhus bestod blot af Accidenser 430 Rdl. og 27 Sk. aarlig.

Hasselbalchs Bo var ikke i den bedste Forfatning. Gaarden i Kannekegade blev solgt for 1282 Rdl., Vejerboden for 320 Rdl., og Indtægten blev ialt kun 3127 Rdl., 1 Mk. og 6 $\frac{1}{2}$ Sk., medens Gælden var over 10,000 Rdl., og hans Enke skrev da til Skifteforvalterne:

Da ieg erfarer at Omstændighederne efter min Sallig Mand, Raadmand og Vejer-mester Hasselbalch ikkuns ere maadelige til stor Hierte-Sorg for mig og mine. Saa bliver ieg nød til at holde mig til Lovens Beneficium og herved *Declarerer* mig fra all Arv og Giælds Fragaalse.

Hvilken *Declaration* ieg beder De Herrer Skifte Forvaltere ville lade tilføre Forretningen.

Aarhus den 12te Janr: 1796^{ve}

*Frideriche Sophie Caroline
Trane Salig Hasselbalch*

Som Lauværge
Mads Kaee

Sin sidste Tid tilbragte Raadmand Hasselbalchs Enke hos sin Datter, Fru Müller i Aarhus, og her døde hun 8. Oktober 1813. Hun havde 1795 faaet 30 Rdl.s Pension af Postkassen, der 1804, 06 og 09 forhøjedes, hver Gang med 10 Rdl. I den Anledning kalder Stiftsprovst Jansen hende 1805 en overmaade retskaffen, men fattig og skrøbelig Enke.

SOGNEPRÆST JØRGEN HASSELBALCH

I LERUP

(1745—1817)

Jørgen Hasselbalch, Søn af Godsforvalter Christian Hasselbalch og Sophie Kirstine Begtrup, fødtes 23. Juni 1745 paa Rødegaard i Vistoft. Han var kun 14½ Aar, da han mistede sine Forældre, men Farbrødrene har rimeligvis sørget for, at han kom i Aarhus Latinskole, hvorfra han 18 Aar gammel blev Student 1763; 4 Aar senere, 18. Marts 1767, tog han teologisk Embedseksamen med non. Han har rimeligvis tilbragt de følgende Aar som Lærer og Medhjælper hos Præster, indtil han i 1774 blev Hører ved Aarhus Latinskole. Da han havde været dær i nogle Aar, begyndte han at søge Præsteembede. 1782 søgte han forgæves Glenstrup Præstekald. Biskop Hee skriver 29. Marts 1782, at han med god Samvittighed kan rekommandere Supplikanten, da han har bevist al den Flid og Troskab, som Tjenesten som Hører erfordrer, hvorfor han og har Del i den Berømmelse, som samtlige Lærere i Kancelliskrivelse af 8. Jan. 1780 blev tillagt, derhos har jeg og selv befunden hans besynderlige Duelighed til Prædikeembedet ved en og anden Prøve, han derpaa har aflagt her i Domkirken, samtlige Tilstedeværende til Opbyggelse, og da hans Opførsel i Liv og Levned harmonerer med begge Dele, beder han om Ansøgningens Bønhørelse. Det lyk-

Altartavlen i Lerup Kirke.

kedes dog ikke Hasselbalch denne Gang at faa Embede, men 28. Maj 1773 udnævntes han til Sognepræst for Lerup og Tranum. Hans Embedsansøgning gør et selvstændigt og godt Indtryk, fri som den er for Tidens servile Tone. Han skriver: Jeg er nu 38 Aar gl., har i 9 Aar været Hører her i Aarhus Skole. Jeg har al min Tid stræbt at gøre mig duelig til Lærereembedet, hvorefter samt mit Forhold i og uden Skolen, jeg fordrister mig at lade følge Afskrift af 3de mig i afvigte Aar paa mine Ansøgninger om Befordring her i Stiftet af hans Højærværdighed, Hr. Biskop Hee meddelte Attester, paa Grund af hvilke samt Deres Majestæt Skolelærerne i den seneste allernaadigste Skoleforordning givne Løfte om Befordring, som i Særdeleshed er igentaget for denne Skoles Lærere med Deres Majestæts Danske Kancellis Skrivelse under 8. Januar 1780, jeg tillidsfuld forhaaber allernaadigst Bønhørelse. 1. Aug. samme Aar blev Hasselbalch ordineret. I Aarhus havde Hasselbalch gjort Bekendtskab med en Datter af Raadmand og Byskriver Knud Schytte og Mette Marie Wissing. Hun hed Margrethe Charlotte og var 6 Aar yngre end han. De blev forlovede, og saa snart Hasselbalch havde tiltraadt sit Embede, skulde Brylluppet staa. 29. Aug. 1783 fik de Tilladelse til at vies af uvedkommende Præst, og Vielsen fandt Sted 26. Sept. samme Aar. Nogle Aar senere, 1. Okt. 1792, indskød Hasselbalch 219 Rdl. 2½ Sk. i Enkekassen for derved at sikre sin Hustru en aarlig Pension af 50 Rdl. Efter at have virket som Præst i 34 Aar tog Hasselbalch 28. Jan. 1817 sin Afsked og flyttede til Aalborg, hvor han 3 Aar efter døde, 6. Marts 1820.

Biskop Jansen omtaler Hasselbalch som en i en lang Aarrække agtværdig »Religionslærer«, der ved klog Sparsommelighed i et lidet Embede samlede en Nødskilling for Alderdommen, men denne forsvandt næsten ganske under det forandrede Pengevæsen. Hasselbalch havde i Aalborg købt et lidet Hus, der 1820 ansloges til at være af en Værdi af 1000 Rdl. Hans Enke fik i Pension af Enkekassen 50 Rdl., af Kaldet 50 Rdl. og af den gejstlige Enkekasse 16 Rdl. aarlig. Yderligere tilstodes der hende fra Mandens Dødsdag 60 Rdl. om Aaret af Postkassen. Hun overlevede ham i godt 7 Aar og døde i Aalborg 2. Juli 1827, 76 Aar gammel. Ægteskabet var barnløst.

**KØBMAND,
POSTEKSPEDITØR NIELS SEVERIN HASSELBALCH
I RANDERS
(1731—1788)**

Niels Severin Hasselbalch var ældste levende Barn af Købmand Hans Jacobsen Hasselbalch og Kirsten Nielsdatter Schjøtt. Han døbttes 30. Marts 1731 i Randers. Han var opkaldt efter Morfaderen, men blev dog til daglig kaldt Severin. Uden Tvivl blev han opdraget i sin Faders Forretning, ligesom han ogsaa overtog denne, thi samme Dag, 5. Feb. 1772, som Faderen opsagde sit Borgerskab, mødte ogsaa han paa Raadstuen og vandt Borgerskab som Købmand, og samtidig foreviste han sin Konstitution at være agende Postekspeditør og paastod sig at nyde de dermed følgende Fordele. Man havde paa den Tid en agende og en ridende Post. Den første var Pakkepost, den sidste Brevpost. Der var allerede en agende Postmester i Byen, og det er sandsynligvis ham, der har konstitueret Hasselbalch, da han ikke findes i Generalpostdirektionens Akter, og Hensigten med hans Konstitution har rimeligvis været, at han derved kunde slippe for de Byrder, der paahvilede Borgerne i Almindelighed, ligesom det vel har været hans Bestilling at modtage og fordele Pakkeposten. Som Købmand vilde han handle med norske Varer og danske Produkter. Ligesom Faderen drev han blandet Købmandshandel. I 1771 opgav han 30. Dec. at have i Aarets Løb modtaget følgende Varer fra danske Fabrikker, nemlig:

2. Marts fra d'Hrr. Iselin og Interessenter	3 Stk. fint Sirts og 11 „ violette Forklæder	} af Værdi	38 Rdl.	2 Mk.	
31. Maj med Hr. Niels Møller fra Kbhvn.	4 „ Dvellik og 6 „ fine Hatte		}	28 „	2 „
8. Juni med Sr. Jens Høeg	6 „ hvid Nankin			9 „	3 „
15. Okt. med Sr. Hans Kruse	8 „ fine Hatte		18 „	4 „	
12. Nov. fra d'Hrr. Marcus Moses Valentin	7 „ Couleur Trille 5 „ dito Cartuns Lærred 4 „ dito lybsk Lærred 6 „ Dvelliker	} „ „	88 „	2 „	
17. Nov. fra d'Hr. Iselin og Interessenter	8 „ diverse Couleur Sirts Cartun		} „ „	106 „	
	4 „ dito fin Sirts				
Ialt Varer for			289 Rdl.	1 Mk.	

23. Aug. 1771 løste Hasselbalch Vielsesbrev, hvorefter han maatte vies af uvedkommende Præst i Hjemmet, og 16. Okt. 1771, kort før han blev selvstændig Købmand, holdt han Stuebryllup i Aarhus med *Mette Johanne Sabroe*, der var 20 Aar yngre end han. Han var ved Brylluppet 40 Aar gammel, og i Ægteskabet var der kun et dødfødt Barn, der blev begravet 28. Aug. 1773, men de havde en Tid hendes 11 Aar yngre Søster, *Marie Wærntz Sabroe*, i Huset. Desuden holdt Hasselbalch to Tjenestepiger og en gammel Karl. I 1779 blev han Medlem af det yngre Købmands Liglaug, for hvilket han 1781 var Oldermænd (Formand for Societetet).

Severin Hasselbalch blev kun 57 Aar gammel. Han begravedes 23. April 1788 i Randers.

SOGNEPRÆST JACOB HANSEN HASSELBALCH I KNEBEL (1732—1788)

Købmand Hans Jacobsen Hasselbalch og Kirsten Nielsdatter Schiøtts Søn *Jacob Hansen Hasselbalch* døbt i Randers 30. Juli 1732. Da hans ældste Broder var bleven opkaldt efter Morfaderen, fik han i Daaben sin Faders Fornavn, Jacob.

Jacob Hasselbalch blev 21 Aar gammel, inden han 1753 kom til Universitetet, han tog ikke sin Eksamen fra Randers Skole, men blev privat dimitteret fra Viborg og har maaske først været inde paa Handelsvejen, inden han gav sig til at læse til Student.

Hasselbalch anvendte nu 2 Aar paa det teologiske Studium, og knap 23 Aar gammel bestod han 15. Juli 1755 Embedseksamen med non. 30 Aar gammel begynder han at søge Præsteembede. Han søger i Feb. 1762 Tvede og Linde Præstekald og »indflyr til Kongens Naade som bedste Motif«, men faar ikke Kaldet. Gersdorff'erne havde bevaret deres Velvilje for Slægten, og Ritmester Joachim Gersdorff til Isgaard, Rolsøgaard og Kvelstrup gav 16. Marts 1762 Hasselbalch Ventebrev paa Knebel og Rolsø Præsteembede, saaledes at han skulde tiltræde Embedet, naar den i dette Embede værende Sognepræst, Hans Holst, døde eller afgik. Holst var imidlertid lige fyldt 50, saa det kunde have lange Udsigter, og Hasselbalch gav sig derfor til at søge andre Embeder for at faa et Levebrød, saaledes søger han 1765 Hjortshøj og Egaa og 1766 Fjellerup og

Glæsbor, Han fik imidlertid ikke noget, men da Holst var svagelig, antog han han 1772 til sin personelle Kapellan, og Allehelgensdag 1772 lod Hasselbalch sig for første Gang høre som Prædikant i Knebel Kirke i Provst Begtrup's Overværelse. »Herre, hjælp! Herre, lad alt baade være til Dit Navns Ære og Din Kirkes Opbyggelse,« skriver Præsten med rystende Haand i Kirkebogen, og allerede i November samme Aar afgik han ved Døden. 7. Marts 1773 indsatte Provsten, Sognepræst i Vistoft, Magister Erik Begtrup, Hasselbalch til hans Efterfølger, og Hasselbalch skrev i Kirkebogen:

»Gud, som haver begyndt det gode, han fuldkomme det indtil Jesu Xsti Dag, sit hellige Navn til Ære og til min udødelige Sjæls aandelige og evige Salighed.«

Da Hasselbalch fik Benene under eget Bord, var han en Mand paa de 40, og det var paa Tide at tænke paa Giftermaal. Den 25. Nov. 1774 viedes han i Engom til Cathrine Deichmann, en Datter af Sognepræsten sammesteds, Frederik Pedersen Deichmann, og hans første Hustru, Maren Jensdatter Bloch. Hun var omtrent 18 Aar yngre end Hasselbalch og født c. 1750, medens Faderen var Sognepræst

i Haasum. Da hun var 7 Aar gammel, fik hun Præstedatteren Karen Marie Kaalund til Stedmoder. Gennem dette Ægteskab har Hasselbalchs Efterkommere Adkomst til »Jacob Deichmann og Hustrus Legat«.

Knebel Præstegaard havde et Tilliggende af 7 Tdr., 5 Skp., 1 Fdk. og 2 Alb. Hartkorn. Besætningen bestod 1788 af en femaarig sort Hest (vurderet til 30 Rdl.), en seksaarig sort Kørehoppe (30 Rdl.), en drægtig, otteaarig, blind Hoppe (10 Rdl.), en gammel Kariol Hest (4 Rdl.), en gammel drægtig Bogensholms Hoppe (5 Rdl.), en ung, treaarig Hoppe (16 Rdl.), en brun to Aars Hoppe (8 Rdl.), et sorthaars Føl (5 Rdl.), en femaarig sort-hjelmet Ko (8 Rdl.), en graa dito, otte Aar (9 Rdl.), en seks Aars dito (9 Rdl.), en gammel tolv Aars graablakket Ko (5 Rdl.), en ni Aars sort-rygget Ko (9 Rdl.), en dito broget, seks Aar (7 Rdl.), en sorthjelmet Kvie, tre Aar, »er løbet ved Michaelis« (5 Rdl.), en dito to Aar (3 Rdl.), en sort-

Pastorinde Cathrine Hasselbalch,
f. Deichmann.

hjelmet to Aars Stud (3 Rdl.), en sort Kviekalv (2 Rdl.), en dito (2 Rdl.), en sortbroget Studekalv (2 Rdl.), en sortrygget dito (2 Rdl.), et fireaars og et toaars femersk Faar vurderes hver til 1 Rdl. og 2 Mark, et dito paa et Aar (1 Rdl.), fire »ordinære« Faar (à 5 Mk. Stk.), otte dito (à 5 Mk.), to Gimmerlam (à 2 Mk. 8 Sk.), en Vædder (3 Mk.) og fire Galte à 1 Rdl.

Lejligheden bestod af Storstuen, det øverste og nederste Gæstekammer, Sovekammeret, der vistnok tillige var Studereværelse, da her bl. a. fandtes en Bogreol, Dagligstuen, Folkestuen og Børneværelset, der ogsaa kaldes Ammestuen. Paa Loftet var Skolemesterens Kammer.

Til Hjælp ved Landbruget holdt Hasselbalch en Avlskarl og til Børnernes Opdragelse en Informator, den sidste var Peder Eegens. Foruden Indtægten ved Præstegaardens Avling havde han Kirke-, Præste- Korn- og Kvægtiende af 236 Tdr., 7 Skp., 1 Fdk. og 1 Alb. Hartkorn i Knebel og Rolsø Sogne og Offer af Menigheden. Det sidste Juleoffer beløb sig til 11 Rdl. og 2 Mark. I Pension til Holsts Enke maatte han udrede 12 Rdl. og 3 Mark Kvartalet.

Pastor Hasselbalchs Bibliotek bestod næsten udelukkende af teologiske Bøger, hvoriblandt Holbergs Kirkehistorie, der vurderedes til 1 Mk. og 8 Sk. Der var ialt 6 Bøger i Folio, 40 i Kvart og 22 i Oktav. Han sad temmelig smaat i det og maatte flere Gange gøre Laan, men han havde ogsaa en stor Børneflokk, otte Børn, nemlig Kirstine Marie Hasselbalch (født 1775, død 1862), der blev gift med Købmand Søren Klem i Viborg, Maren Bloch Hasselbalch (f. 1776, d. 1854), der ægtede Købmand N. P. Lange i Randers, den senere Købmand i Kalundborg Hans Jacobsen Hasselbalch (f. 1778, d. 1812), Frederik Deichmann Hasselbalch (f. 1779, d. 1860), der sidst var Rektor i Viborg, den senere Proprietær Bartholomæus Hasselbalch til Vestrupgaard (f. 1781, d. 1832), Caroline Elisabeth Hasselbalch (f. 30. April 1783, d. ugift 26. Sept. 1851 i Randers), Bolette Hasselbalch (f. 8. Sept. 1784, d. 30. Jan. 1836 i Viborg Sortebrødre Sogn) og Christiane Hasselbalch (f. 27. Aug. 1787, begravet 28. Feb. 1788). Hasselbalchs Død maa være kommet uventet, thi det omtales som meget sørgeligt. Dødsfaldet indtraf den 22. Okt. 1788 om Aftenen Kl. 9. Han var da godt 56 Aar gammel, hans ældste Barn var tretten Aar, det yngste endnu ikke fyldt fem.

Kort før sin Død havde Hasselbalch efter sin Fader arvet c. 1000 Rdl., disse Penge var dog ikke kommen til Udbetaling, idet Halvdelen var bleven anvendt til at indfri en Panteobligation, og den anden Halvdel indestod hos Broderen Severin Hasselbalch, og deraf kunde kun inddrives 450 Rdl. Boet beløb sig til omtrent 2000 Rdl., men Gælden var 51 Rdl., 5

Mk. og 5 Sk. større end Formuen; Provsten, Hr. Winding, der forestod Skiftet, var en stor Diplomat, han fik de forskellige Kreditorer til at renoncere paa Smaabeløb og tillagde selv af sin egen Lomme 4 Rdl. og 2 Mk., »paa det den bedrøvede Enke ikke skulde bekymre sig over noget Krav, da hun af Boet intet kunde arve, hverken for sig eller sine umyndige Børn, hvilke Gud naadig forsørge«.

Der var en Tid 3 Enker paa Kaldet, og hun fik af dette kun 16 Rdl. aarlig i Pension, af en gejstlig Enkekasse havde hun 5½ Rdl. og af Postkassen 30 Rdl. aarlig; dette var saameget uheldigere, som hun omtrent samtidig med Mandens Død fik sin Arm knust i Albueledet, saa den blev stiv for bestandig og gjorde hende uskikket til al Slags Haandarbejde. Af de 7 levende Børn kom de 5 ud blandt Slægtninge og fremmede, men hun beholdt dog den ældste og yngste Datter hos sig. Pensionen af Postkassen fik hun flere Gange forhøjet, saa den til sidst var fordoblet. Hun beholdt Datteren Bolette hos sig, da denne paa Grund af Øjensvaghed og Svækkelse i Hænderne var uskikket til at tjene. Sin sidste Tid tilbragte hun hos sin Svigersøn, Købmand Klem paa Vestergade i Viborg, hvor hun døde 22. Juni 1829. Hendes Søn Rektoren besørgede Begravelsen og fik hendes ubetydelige Efterladenskaber udlagt.

HERREDSFOGED NIELS SCHIÖTT HASSELBALCH

NØRRE SUNDBY

(1735—1809)

Niels Schiøtt Hasselbalch, yngste Søn af Købmand Hans Jacobsen Hasselbalch og Kirsten Nielsdatter Schiøtt, døbt 21. Dec. 1735 i Randers og fik i Daaben sin Morfaders Navn. Han har maaske faaet sin Uddannelse paa sin Farbroder Christians Godskontor, var i hvert Fald i sine yngre Aar Forvalter og Forpagter. Vi træffer ham 1768 som Fuldmægtig paa Meilgaard og 1772 paa Herregaarden Fæveile under Baroniet Høgholm, der besades af daværende Oberstløjtnant, senere Generalløjtnant Johan Frederik Sehested, men det ses ikke, om han er Godsforvalter eller Forpagter.

23. Dec. 1775 forpagter Hasselbalch af Major Frans de Friedenreich Herregaarden Herningholm med tre Konge-, Korn- og Kvægtiender for et Tidsrum af 6 Aar fra 1. Maj 1776 at regne og for 1905 Rdl. aarlig, men da det første Aar var forløbet, forlod han Forpagtningen. Derefter var han Forpagter paa Herregaarden Høgholm, hvortil hørte 64 Tdr., 3

Fdk. og 2 Alb. Hartkorn. Det var altsaa en betydelig Virksomhed, Hasselbalch havde her, og som sine Slægtninge i Landbruget drev han særlig Opfedning af Kreaturer, men derfor ramtes han ogsaa saa haardt, da hans Besætning angrebes af Kvægsyge, at han helt maatte indstille Landvæsenet.

18. Aug. 1772 havde han i Fjellerup ægtet en ung Enke, Madame Birthe (Birgithe) Sophie Elisabeth Møllerup, kaldet Lise. Hun var fremstillet til Daabens Publikation 5. Nov. 1744 i Fjellerup og Datter af Sognepræst til Fjellerup og Glæsborg Christen Bierring og Magdalene Amalie Milahrt. Hendes Fader siges at have været »en heel vittig Mand, vel grundet i Sprogene og Videnskaberne«, og hendes eneste Søster blev i 1767, Aaret efter hans Død, gift med hans Efterfølger i Embedet, Jens Stage, der havde været Missionær i Grønland. Dette Ægteskab var barnløst, derimod fik Søsteren og Hasselbalch flere Børn. Hasselbalchs Hustru var som tyveaarig 9. Søndag efter Fastelavnssøndag 1764 i Fjellerup bleven gift med Enkemanden, Godsejer Hans Møllerup til Østergaard i Fjellerup Sogn, men han var død efter faa Aars Ægteskab 15. Feb. 1768 paa Østeraa, som hans Fader ejede. I Hasselbalchs Ægteskabs første Aar fødtes Sønnen Hans, den senere Overretssagfører, og døbt 19. Maj 1773 i Lyngby. Paa Herningholm fødtes Kristense, der blev døbt 17. Søndag efter Trinitatis 1776 og allerede begravedes 14. Nov. 1776. I disse Aar fik de ogsaa en Datter, Elisabeth, der døde ugift. I Nørre Sundby fødtes Datteren Kirstine Amalie Hasselbalch 31. Juli 1783, men hun døde allerede 8. Juli 1784, ligeledes i Nørre Sundby.

En Tid havde Hasselbalch ogsaa været Forvalter ved Baroniet Conradsborg. Da han maatte opgive Landvæsenet, kom han paa Byfoged, Kancelliraad Voigts Kontor i Randers, hvor han erhvervede sig de juridiske Kundskaber, som han fik Anvendelse for paa sin fremtidige Livsbane. Han assisterede her ikke alene Byfogden i hans Embedsforretninger, men var ogsaa konstitueret som Byfoged, naar denne var fraværende. Ved disse Lejligheder havde han, efter hvad Gehejmekonferensraad P. Rosenørn, der var Stiftamtmand i Aarhus, udtalte, vist »saadan Lovkyndighed, Aktivitet og Retsindighed, at man har været fuldkommen og vel tilfreds med hans Forretninger«, og Amtmændene, Kammerherreerne P. R. Gersdorff og Buchwald skrev, at han »ved adskillige publike Sagers Førelse havde erhvervet sig almindelig Berømmelse«.

Imidlertid var det jo nødvendigt for Hasselbalch for at faa Embede at tage juridisk Eksamen, men han havde daarlig Raad til at gøre Rejsen til Kjøbenhavn og søgte derfor om at maatte »examineres ved en eller an-

den brav Mand her i Nærheden«, hvorved han vistnok tænkte paa Voigt. En saadan »fraværende« Eksamen var ikke ualmindelig, den toges 1776 af 6 andre. Det kunde imidlertid for Hasselbalchs Vedkommende ikke tillades, han maatte til Kjøbenhavn og underkaste sig Eksamen (dansk juridisk), som han tog 2. Nov. 1779 ved Universitetet med bedste Karakter (»bekvem« til den teoretiske og »vel« til den praktiske Prøve). Et Aars Tid efter, 15. Sept. 1780, blev han Prokurator ved alle Over- og Underretter i Jylland. Som saadan praktiserede han i Randers, men han ønskede at komme i fast Embede, og da Raadmand Hans Jacob Preus, der var Herredsfoged i Kjær og Hvetbo Herred, døde 1. Dec. 1780, søgte Hasselbalch hans Embede og skrev bl. a.: »Jeg er nu næsten 50 Aar, sidder med Koene og mange uopfødte Børn i meget kummerlige Omstændigheder.«

Ansøgningen lykkedes, den 7. Feb. 1781 udnævntes Hasselbalch til Herredsfoged i Kjær og Hvetbo Herreder; hans Embedsindtægter som saadan beløb sig til omtrent 200 Rdl. aarlig. Det varede derfor 10 Aar, inden han 1791 ved Indskud i Enkekassen kunde sikre sin Hustru en aarlig Enkepension af 30 Rdl.

Mod Slutningen af Aarhundredet blev Indtægterne noget forbedret ved, at Herredsfogderne overdroges de Skifteforretninger, som Amtmændene tidligere havde besørget. Da saa Herredsskrivertjenesten i de samme Herreder ved Hans Christian Fanøes Død blev ledig, søgte Hasselbalch at forene begge Bestillinger. I sin Ansøgning herom skrev han bl. a.: »For 19 Aar siden blev mig allernaadigst anfortroet Herredsfoged Embedet i Kjær og Hvetbo Herreder, som jeg nu forestaar, Indkomsterne vare da smaae, saa at de neppe i den strængeste Sparsomhed kunne forskaaffe mig og Familie det fornødne, men vi undertiden maatte føle Manglens trykkende Følger. Deres Majestæts landfaderlige Omhu strakte sig og til Deres Embedsmænd, hvis Kaar De ved viise og velgjørende Foranstaltninger søgte at lette, ogsaa et Glimt af denne Naade strakte sig til mig, men mine lettede Kaar har dog ikke endnu været i Stand til at afhjælpe de Virkninger, Fortidens Mangler har foraarsaget mig.« Han tilbyder endvidere at ville renoncere paa de 20 Rdl. aarligt, der er tillagt Herredsskriveren i Huslejegodtgørelse, og da Stiftamtmand Pentz anbefaler Ansøgningen, fordi han mener, det vil være formaalstjenligt, om Herredsfogdernes Indtægter kunde forbedres ved at forenes med Herredsskrivertjenesten ved indtrædende Vakance, faar Hasselbalch 27. Juni 1800 tillige dette Embede.

Hasselbalch sad, som de fleste Embedsmænd, i beskedne Kaar, men

dog skænkede han i 1808 100 Rdl. bort til det offentlige. Det var et Tillæg, der 1807 var tilstaaet ham af Justitiefonden, og han bestemte nu, at de skulde anvendes med 40 Rdl. til Flaaden, 30 Rdl. til de brandlidte og 30 Rdl. til de norske Krigere. Hermed udtalte Kongen »sin allernaadigste Tilfredshed«.

Som Herredsfoged havde Hasselbalch taget Bolig i Nørre Sundby, hvor han døde stille og roligt ved Middagstid den 24. Juni 1809. Hans Enke og Søn bekendtgør Dødsfaldet i følgende Linjer: Enhver, der kendte denne Retskafne som Embedsmand og Ven, vil sikkert beklage hans Savn, men som Mand og Fader beklages hans uerstatelige Tab af hans efterladte dybt sørgende Enke og eneste Søn. Hun overlevede ham til 27. Feb. 1812 og døde ligeledes i Nørre Sundby. Hun havde set sin Mand og alle sine Børn dø, og hendes Søster, Enkepastorinde S. A. Stage, bekendtgør hendes Dødsfald.

KAMMERRAAD JACOB NIELSEN HASSELBALCH

(1740—1809)

Jacob Nielsen Hasselbalch døbtes 21. Feb. 1740 i Randers. Han blev opdraget ved Handelen og har vistnok fortsat sin Fader, Købmand Niels Jacobsen Hasselbalchs Forretning i Randers efter dennes Død 1766, thi han opføres allerede i Danmarks Speil eller Efterretning om den verdslige Stand for 1767 som Købmand, skønt han først 16. Sept. dette Aar mødte paa Raadstuen og aflagde sin Borgered. Det hedder i Danmarks Speil, at han handler med Vin, Urte-Varer, Tømmer og har Maltgørieri. Da han tager Borgerskab, siger han, at han vil handle med Kornvarer, Tømmer og andre norske Varer »item nogen liden Urtekram«.

10. Feb. 1767 havde Hasselbalch i Randers ægtet Marie Kirstine Welling, der var 6 Aar yngre end han, døbt 2. Juli 1746 i Randers. Da hun var knap 11 Aar gammel, mistede hun sin Fader, Købmand Christen Madsen Welling, og hendes Moder, Anna Brock, en Søster til den bekendte Handelsmand, Grosserer og Legatstifter Niels Brock, giftede sig 1758 med Etatsraad Ditlev Kirketerp til Dronningborg, der ligesom Hasselbalch drev blandet Købmandshandel i Randers. Det var noget enestaaende, at en Provinskøbmand paa den Tid var Etatsraad, og Kirketerp var ikke alene en anset, men ogsaa en rig Mand. Da Etatsraadinde Kirketerp i 1781 afgik ved Døden, var der til Deling mellem hendes Arvinger 36,000 Rdl., hvilket paa den Tid blev regnet for en meget stor Formue. I rede Penge fik Hasselbalch i Medgift med sin Hustru dog ikke mere end 544 Rdl. Ægteskabet varede kun i 3 Aar, idet Marie Kirstine Welling allerede døde 30. Aug. 1769, rimeligvis er hun død i Barselseng med et dødfødt Barn, men dette omtales dog ikke i Kirkebogen. I den korte Tid, Ægteskabet varede, havde hun født sin Mand to Sønner, Niels og Ditlev Christian. Niels blev 18. Okt. 1767 i Randers holdt over Daaben af sin Farmoder Bodil, salig Niels Hasselbalchs, og lutter Slægtninge var Faddere, nemlig Inger Marie Welling, Ditlev Kirketerp, Hans Hasselbalch og Niels Severin Hasselbalch. Ditlev Christian døbtes 16. Okt. 1768 i Randers og bares af sin Mormoder, Madame Kirketerp, me-

dens Ditlev Kirketerp, Jens Foss og Rasmus Welling var blandt Fadderne. Da Sørgeaaret var til Ende, giftede Hasselbalch sig paany, men forinden blev der 10. Okt. 1770 afholdt Samfrændeskifte, ved hvilken Lejlighed Ditlev Kirketerp til Dronningborg og Farbroderen, Købmand Hans Hasselbalch var Samfrænder. Vi faar da at vide, at Hasselbalchs Gaard laa ved og i Helene Gyde med den vestre Ende og stødende op til Jens Christensens Hus. I Gaarden var der Brygger- og Brændevinskedel, og ved den laa der en Haveplads, hvilket alt vurderedes til 3000 Rdl. Tillige laa der til Gaarden nogle Markjorder, en Eng uden for Østerport, en hel Ager og 3 Blokker i Østervang (ialt vurderet til 750 Rdl.). Hasselbalch drev nemlig ogsaa lidt Landbrug, til Dels vel for at faa Anvendelse for Bærmen fra Brænderiet. Han havde seks Heste, fem Køer og fire Svin. Desuden ejede han i Asferg Sogn den privilligerede Kro »Purhuset«, der vurderes til 500 Rdl. Af Skibsparter ejede han $\frac{3}{8}$ i den nye Galease »Mette Marie« og Halvdelen af Smakken »De tvende Brødre«. Hasselbalch laa med for 500 Rdl. Købmandsvarer, for 200 Rdl. Tømmer, Lægter og Brædder af forskellige Sorter fra Norge, for 42 Rdl. Fisk, Sild og Tran fra Bergen, 12 Tdr. Tjære (à $3\frac{1}{2}$ Rdl. Td.), for 300 Rdl. grønsaltet Flæsk, 12 Skipund Hør af forskellige Sorter, 6 Skipund norsk Stangiærn, $1\frac{1}{2}$ Læst spansk Salt à 54 Rdl., for 716 Rdl. fine og grove Specier, for 300 Rdl. Alen Kram af forskellige Sorter, 10 Lispund Garbber Humle, 200 Pund Jernplader, 2 Læster Stenkul, 2 Oksehoveder fransk Brændevin, 10 Oksehoveder fransk Vin, 4 Oksehoveder rød Vin, 2 Oksehoveder gammel Vin og for 14 Rdl. dansk Brændevin og Akvavit. I alt opgjordes Boet til 10,905 Rdl., men der hæftede en Del Gæld paa det, bl. a. for Varer fra Holland, saaledes at der kun blev 2630 Rdl. til Deling, hvoraf Enkemanden fik Halvdelen, og derefter forhøjede Sønneries Arv, saa at hver af dem i mødrene Arv fik 700 Rdl. Disse Penge beholdt Faderen dog under sin Varetægt uden at svare Renter til Børnenes 18. Aar mod at sørge for deres Opdragelse.

Hasselbalchs 2den Hustru hed *Mette Cathrine Frøelund*. Hun var 10 Aar yngre end han, døbt 13. Søndag efter Trinitatis 1750 og Datter af Peder Jensen Frøelund og Ane Pedersdatter i Lund By i Gjellerup. I dette Ægteskab fødtes 7 Børn: Den senere Proprietær Steen Hasselbalch til Tamdrup Bisgaard (f. 1771, d. 1827), Marie Kierstine (f. 1772, d. 1815), der var gift med Kancelliraad, Distriktskirurg Peter Jørgensen, Krigsraad Peder Hasselbalch (f. 1774, d. 1848), Anne (døbt 16. Juli 1775 i Randers, død 1818), Edel Magrete Friderica (f. 1778, d. 1864), der efter Søsterens Død ægtede hendes Mand, Kancelliraad Peter Jørgensen. Anne

Elisabeth (f. 1779), der var Oldfrue hos Hertuginde Vilhelmina, og Maria Francisca (f. 30. Maj 1785 i Mariager, d. 24. Maj 1845 ugift i Aarhus).

Købmand Hasselbalch opgav tidligt Handelen, thi han forekommer ikke i Danmarks Spejl 1777 blandt Købmændene i Randers. Da det nogle Aar senere blev befalet, at Hadsund Toldsted i Jylland skulde flyttes til Mariager, faldt denne Forandring Hadsund Toldsteds Kontrollør, Qvortrup, uden hvis Vidende den var sket, stærkt for Brystet. Han havde nemlig tillige etableret sig som Færgemand ved et Færgested over Mariager Fjord, der laa ved Hadsund Toldbod, og som var forbundet med Krohold, men da Generaltoldkammeret ikke vilde tillade, at han vedblev med begge Dele, søgte han sin Afsked, og i hans Sted udnævntes Hasselbalch 5. Sept. 1781 (fra 1. Sept. at regne) til Toldkontrollør og Betjent ved Mariager Toldsted med Paalæg om at tage Bolig i Mariager. Embedet var iøvrigt meget slet lønnet, idet den aarlige Gage kun var 50 Rdl. Hasselbalch havde »meget gode Vidnesbyrd« fra Stiftamtmand Urne og Amtmand Buchwald, ligesom han ansaas for duelig til Tjenesten. Da hans Foresatte, Tolderen Jens Luno, i Januar 1788 var bleven udnævnt til Tolder i Randers, blev den bekendte Litterat Olafur Olavius, der var Tolder i Skagen, udnævnt til hans Efterfølger i Mariager, men han døde allerede 20. Aug. samme Aar, og der meldte sig nu adskillige Ansøgere til den ledige Toldertjeneste. Generaltoldkammeret foretrak blandt disse Hasselbalch, »der har tjent i 7 Aar, har 9 Børn og er kendt for en duelig og redelig Mand«, og han udnævntes derfor 19. Sept. 1788 til Tolder i Mariager, idet samtidig Toldkontrollørtjenesten blev slaet sammen med Konsumtionskontrollørtjenesten, da Stedet ikke regnedes for at være af større Betydning. Omtrent 1800 blev Hasselbalch tillige Landvæsenskommissær med Kammerraads Rang.

Hasselbalchs Omgang bestod foruden af Familien af Præste- og Embedsstanden.

I 1781 arvede de to ældste Sønner hver 723 Rdl. efter deres Moder. Ligeledes arvede Ditlev Christian efter Grosserer Brock 2400 Rdl., men da han som Søfarende opholdt sig udenlands, uden at man vidste hvor, ansøgte hans Fader 1804 forgæves om at faa Arven udbetalt.

Kammerraad Hasselbalch døde i Mariager 29. Sept. 1809, 69 Aar gammel. Hans Enke flyttede tilbage til Randers. Hun boede tilsidst i en lille Lejlighed, bestaaende af Stue og Sovekammer, i Ditmarsken Nr. 214, som hun havde lejet for 15 Rdl. Sedler halvaarlig af en Politibetjent Carl Steimetz. Mærkelig nok skulde hun være fælles med Værten om dennes Pligter: Vejarbejde, Snekastning, Gadens og Gaardens Renholdelse og

Skorstensfejning. Hun var syg i flere Aar før sin Død og blev plejet af sin Datter Maria Francischa, der boede hos hende. Denne Datter fik derfor af sine Søskende overladt alle hendes Ejendele. Herom skrev hendes ældste Broder følgende Brev:

Tamdrup Bisgaard 23. Febr^r 1826.

Min Kiære Søster!

Din Skrivelse af 13de Febr. modtog jeg først i Aftes sildig den 22de og kunde altsaa ikke svare før i Dag. —

At jeg i tilfælde af vores gode kiære Moders Død ikke gjør den allermindste For-
dring paa nogen Arv men afstaaer Dig alt hvad der kunde tilfalde mig, derom meddeeles
Dig herved min foreløbige Tilstaaelse, og naar Du foreviiser den ærede Skifteret
dette, haaber jeg den vil tage samme for gyldig, indtil jeg nærmere kan sende Dig mit
Lovformelige Afkald.

Din Myndighedsbevilling følger herhos.

Lad mig snart høre fra Dig.

Din Broder

Steen Hasselbalch.

Dødsfaldet indtraf den 13. Marts 1827. Hun fik en pæn Begravelse. Følget, hvori foruden Provsten to Præster deltog, beværtedes med Vin og Kage og var ret betydeligt. Det ledsagede Ligvognen, hvorpaa den blanksorte Kiste stod, fra Hjemmet til Kirkegaarden. Skolen sang, og Klokkerne ringede.

ANNA ELISABETH HASSELBALCH
GIFT MED JENS CLAUSEN FOSS TIL OVEGAARD
(1745—1809)

Anna Elisabeth Hasselbalch, Datter af Købmand Niels Jacobsen Hasselbalch og Bolette Kiergaard, døbt i Randers 5. Dec. 1745. Hun er formentlig bleven opdraget i Randers og gjorde ogsaa her Bekendtskab med hendes fremtidige Mand, Jens Clausen Foss, der var hendes Bysbarn, døbt 26. Nov. 1738 i Randers, som Søn af Hospitalsforstander Jens Christiansen Foss og Hustru, Charlotte Amalie Clausen. Jens Clausen Foss tilhørte nærmest Embedsstanden i Randers, idet en Søster var gift med Sognepræsten ved St. Mortens Kirke, Magister Michael Fosie og en anden med Rektoren ved Byens Latinskole, Magister Chr. Carl Fr. v. Fuchs, men selv var han bleven Landmand. De blev viede i hendes Broder, Sr. Jacob Hasselbalchs Hus 30. Maj 1769 og flyt-

tede saa ind paa Herregaarden Tuustrup i Hørning Sogn ved Randers, som Jens Foss havde forpagtet af Ejeren, Oberst Friis Benzon, der boede i Sverige. Gaarden havde et Tilliggende af 73 Tdr., 2 Fdk. og 2 Alb. Hartkorn.

10 Aar senere købte Foss 21. Aug. 1779 af Købmand Niels Kirketerps Enke i Hobro for 27,240 Rdl. Herregaarden Ovegaard i Aalborg Amt af Hovedgaardstakst 7 Tdr., 7 Skp. og 2 Fdk., Bøndergods 203 Tdr., 1 Skp. og $2\frac{2}{3}$ Alb., 4 Tdr., 6 Skp. og $3\frac{1}{3}$ Alb. Skovskyld og 6 Tdr., 3 Skp., 3 Fdk. og $2\frac{1}{2}$ Alb. Mølleskyld samt Ove Sogns Konge Korntiende 7 Tdr. og Ove, Vive og Valsgaards Kirke-, Korn- og Kvægtiende 27 Tdr., 1 Skp. og $1\frac{1}{2}$ Alb. Endvidere fik Foss jus patronatus et vocandi, det vil sige, at han havde Ret til at kalde Stedets Sognepræst. En Del af Købesummen havde han laant af Randers Hospital, som han 16. Juni 1780 giver 1ste Prioritet i Ovegaard for 7100 Rdl., og derefter faar han 27. Juni samme Aar Skøde paa Gaarden. 15. Juni 1782 faar han endvidere Skøde af Krigs- og Landkommissær Søren Thestrup til Restrup og Viffertsholm paa 4 Tdr., 6 Skp. 1 Fdk. og 2 Alb. Bøndergods i Ove og Hovtved By, hvorfor han har betalt 1432 Rdl. og 3 Mk. 4. Juni 1785 udstedte Foss en 2den Prioritet paa 3990 Rdl. i Ovegaard til sine Børn Jens, Charlotte Amalie og Cathrine Marie samt til sin Søsterdatter Charlotte Amalie Fuchs, hvilke Penge var tilfaldet dem ved Kancelliraadinde Steinfeldts Testamente. Paa Ovegaard havde den næstforrige Ejer holdt Stude til Besætning, og det er rimeligt, at Foss ogsaa har lagt særlig Vægt paa Opfedning af Stude.

I sit Ægteskab havde Anna Elisabeth Hasselbalch 10 Børn, nemlig Jens (døbt 16. Maj 1769 i Hørning, konfirmeret 1785 i Ove, Ejer af Ovegaard, død 1. Juli 1791 i Viborg), Bolette (døbt 28. April 1771 i Hørning. begr. sst. 1. April 1776), Martinette Margrethe Munthe (døbt 28. Maj 1772 i Hørning), Charlotte Amalia (døbt 5. Sept. 1773 i Hørning). Hun kaldtes i Almindelighed Lotte, blev konfirmeret 1788 i Ove og nævnes som Fadder sst. 1795, gift 29. Sept. 1797 paa Ovegaard med Købmand Christian Frederik Gottlieb Dibbelt i Randers, hvor de begge døde, han 6. Okt. 1841 og hun 16. Maj 1853, en dødfødt Søn (begr. 12. Nov. 1774 i Hørning), Niels (døbt 5. Marts 1777 i Hørning, død 1794 paa Ovegaard, begr. 23. Feb.), Cathrine Margrete (døbt 24. Nov. 1779 i Hørning, død 22. April 1853 i Randers, gift 19. Dec. 1810 i Randers med Overkrigskommissær, Premierløjtnant Joachim Otto Lund, død 2. Jan. 1818 i Visborg, 47 Aar gl.), Anne (døbt 6. Maj 1781 i Ove, død 9. Juli 1856 i Randers, gift 2. Okt. 1806 i Randers med Købmand Peter Juncker), Michael Fosig (skal være Fosie) Foss (døbt 22. Maj 1785 i Ove, født 10. April, død 7. Nov. 1855 i

Kjøbenhavn, Krigsraad, Toldassistent, gift 29. Okt. 1818 i Randers med sin Søsterdatter Juliane Dorthea Dibbelt, født 5. Feb. 1792 i Randers, død 23. Jan. 1839, og siden med Regine Bech, død 28. Okt. 1884) og Jacob Foss (døbt 2. Søndag i Faste 1787). Foruden den store Børneflokk havde de ogsaa Foss' ovennævnte Søsterdatter Charlotte Amalie Fuchs boende hos sig, og hun forblev og døde paa Ovegaard 8. Juni 1822, 53 Aar gammel. Foss selv blev kun 53 Aar gammel. Han blev begravet 11. Juli 1791 i Ove. Hans Enke drev nu i nogle Aar Gaarden, men tilskødede 1797 sin ældste Søn den, hvorefter hun flyttede tilbage til sin Fødeby Randers, og her døde hun, 64 Aar gammel, 23. Okt. 1809.

SOPHIE ELISABETH HASSELBALCH
GIFT MED KAMMERRAAD JAKOB MØLLER
(1773—1848)

Sophie Elisabeth eller, som hun til daglig kaldtes Fikke, var den ældste af Viceraadmand Johan Hasselbalchs og Friderica Sophia Carolina Thranes tre Døtre og fødtes 23. Sept. 1773 paa Wilhelmsborg. Hun ægtede 28. Dec. 1805 i Hvirring Forvalter Jacob Møller paa Rask, der siden blev Landvæsenskommissær med den dertil knyttede Karakter: Kammerraad. De boede fra 1814 i Kalhauge. I deres Ægteskab fødtes 5 Børn, alle i Hornborg, først en dødfødt Pige 18. Maj 1807, saa fulgte et Par barnløse Aar, og først 30. Juli 1810 fødtes Andreas Nicolaj Møller (han blev i 32 Aars Alderen gift i Hvirring), det næste Barn Else Frederikke blev knap 2 Aar gammel (født 16. Marts 1812 og død 14. Jan. 1814), saa kom Johanne Kirstine (f. Jan. 1814 i Kalhauge, d. 9. Juni 1866 i Ovsted, gift 22. Okt. 1841 i Hornborg med Skolelærer Christian Jepsen Schmidt i Kalhauge, der døde 18. Okt. 1890 i Gosmer). Endelig var der den yngste Datter Nikoline Frederikke Sophie (født 29. Aug. 1816 i Kalhauge, død 9. Marts 1867 i Horsens, gift 20. April 1838 i Hornborg med Købmand Jens Monberg i Horsens). Paa deres gamle Dage flyttede Forældrene til Horsens, hvor den yngste Datter boede, og her døde Kammerraadinden 25. Feb. 1848 og Kammerraaaden 3. Jan. 1849, 76 Aar gl.

SEVERINE CHRISTIANE HASSELBALCH
GIFT MED GODSFORVALTER JENS NIELSEN LETH PAA AAKJÆR
(1775—1843)

Severine Christiane Hasselbalch, den mellemste af Viceraadmand Johan Hasselbalch og Friderica Sophia Carolina Thranes tre Døtre, blev født 21. Maj 1775 paa Wilhelmsborg. Den 21. Juli 1805 havde hun Bryllup i Aarhus med den 2 Aar ældre Jens Leth. Giftermaalet var paakrævet og stod derfor i Hjemmet efter indhentet Konge-

brev. Hun opholdt sig før sit Bryllup paa Clausholm, han var Godsforvalter paa Aakjær og boede i Aarene 1802—05 i en Gaard i Falling, 1805 flyttede de til Halkjær i samme Sogn, hvor Leth døde, kun 38 Aar gammel, 1. April 1812. Hun sad da tilbage med 4 smaa Børn, hvoraf den yngste ikke var to Aar. Disse Børn var Niels (født 7. Sept. 1805, der levede paa Damgaard og døde 1877), Peter Severin (f. 22. Nov. 1806), som døde ung og var Mekaniker i Kjøbenhavn, Carl Johannes (f. 20. Maj 1808), der ægtede en Møllerenke fra Alrø, og Christian Leth (f. 28. Feb. 1810). Den sidste ejede Gaarden Halkjær 1831—78 og blev 77 Aar gammel. Hos ham døde hans Moder 11. Marts 1843, 68 Aar gammel, og begravedes 18. Marts i Falling.

MARIE CHRISTIANE HASSELBALCH

GIFT MED STABSKAPTAJN ROBERTUS CHRISTIAN JACOB MÜLLER

(1776—1863)

Marie Christiane Hasselbalch, forriges Søster, blev født paa Wilhelmsborg 1776 og døbt 16. Maj i Maarslet. Et Par og tyve Aar gammel ægtede hun 22. Feb. 1799 i Aarhus Frue Sogn daværende Sekondløjtnant ved første jyske Infanteri Regiment Robertus Christian Jacob Müller, der 5. Feb. 1799 havde gjort Indskud i Enkekassen og betalt 478 Rdl. og 77 Sk., hvorved han sikrede hende en aarlig Overlevelsesrente af 200 Rdl.

Robertus Müller var 8 Aar ældre end sin Hustru, idet han var født 15. Sept. 1768 i Rendsborg og døbt 18. Sept. i Garnionskirken dær. Hans Forældre var Kaptajn Carl Friedrich von Müller og Christina Schmidt. Han valgte samme Livsvej som Faderen, blev 14 Aar gammel, 6. Marts 1782, Landkadet og udnævntes 22. Aug. 1788 til virkelig Fændrik i Aarhusiske Infanteri-Regiment, ved hvilket hans Fader stod som Major. Regimentet fik fra 8. Jan. 1790 Navnet 1. jyske Infanteri Regiment, og 8. Okt. samme Aar blev han karakteriseret Sekondløjtnant og et Par Maaneder senere, 28. Jan. 1791, virkelig Sekondløjtnant, 22. Nov. 1799 fik han Premierløjtnants Karakter, og Aaret efter, 17. Okt. 1800, blev han virkelig Premierløjtnant. 18. Jan. 1805 blev han reserveret Kaptajns Anciennitet, og 9. Aug. samme Aar fik han Bestalling som Landinspektør, endelig blev han 3. Okt. 1806 Stabskaptajn og 9. Jan. 1807 Regimentskvartermester ved Regimentet, højere naaede han ikke paa Rangstigen, idet han afgik ved Døden i sit 50. Aar, 1. Juni 1818, i Kjøbenhavn.

Kaptajn Robertus Müllers Enke, Marie Christiane Hasselbalch, overlevede sin Mand i 45 Aar og døde først 7. Marts 1863 i Aarhus.

De havde en stor Børneflokk. Christine Sophie Frederikke (født 21. Feb. 1799 i Aarhus, ligesom sine øvrige Søskende), Sophie Magdalene (f. 9. Sept. 1800), Peter Nicolai (f. 2. Maj 1802), Karenline Johanette Philippine Georgine (f. 20. Nov. 1803), Robertus Christian Carl (f. 11. Feb. 1806), Maximiliane Ditlevine Amalie (f. 27. Nov. 1807), Frantz Julius (f. 5. Juli 1810, død 15. Marts 1812), Jørgen Magnus Julius (f. 18. Sept. 1812, d. 9. Juni 1817), Frederik Lauritz August (f. 28. April 1815) og Hans Vilhelm Casimir (f. 18. Maj 1817, d. 26. Jan. 1819).

Af disse Børn blev det ældste, Frederikke, 15. Maj 1816 i Aarhus Domsogn viet til Købmand og Borgerrepræsentant i Aarhus Peter Christian Raae, en Broder til Rektor Hasselbalchs siden nævnte Hustru (han var født 13. Juni 1790 og døde i Aarhus Domsogn 19. Nov. 1814).

Robertus Christian Carl Müller blev Landmand og var ved sit Bryllup 13. Dec. 1834 (i Aarhus Domsogn) Forpagter paa Kvelstrup. Han døde 5. Marts 1877 i Feldballe. Hans Hustru hed Ane Schmidt. Hun var ved sit Bryllup 30¹/₂ Aar gammel.

Maximiliane Ditlevine Amalie Müller døde 3. Juni 1893. Hun var den 29. Nov. 1831 bleven gift med Vitus Ingerslev (født 2. Sept. 1801, død 16. Maj 1877), der 1844—47 var Associé i Hans Holms Forretning i Kjøbenhavn og ellers i en Aarrække Købmand i Aarhus.

KIRSTINE MARIE HASSELBALCH
GIFT MED KØBMAND SØREN KLEM
I VIBORG
(1775—1862)

Kirstine Marie Hasselbalch, ældste Datter af Pastor Jacob Hansen Hasselbalch i Knebel og Cathrine Deichmann, fødtes 5. Sept. 1775 i Knebel Præstegaard. Knap 25 Aar gammel havde hun Bryllup 14. Aug. 1799 i Viborg Søndersgns Kirke med Købmand Søren Klem i Viborg, der var 4 Aar ældre end hende og født 12. Sept. 1771; han skal have været en Smedesøn.

I de Aar, Klems Svoger Frederik Deichmann Hasselbalch var ansat ved Viborg Katedralskole, omgikkes de meget med ham og hans Hustru, ogsaa den anden Broder, Bartholomæus Hasselbalch paa Vestrupgaard, og Søstrene, Caroline Elisabeth og Maren Bloch Hasselbalch, nævnes flere Gange som Faddere ved Børnenes Daab, ellers var Fadderne for det meste Byens Honoratiores og ansete Borgere: Vejermester Gjörup, Ellen Cathrine Sadolin, Kancelliraad Wissing, Apotekerne Andreas Nielsen og Valeur, Amtsforvalter Friis, Inspektør Baadsgaard, Fuldmægtig Thustrup, Hovmester Plesner, Købmand Jørgen Gjörup, Løjtnant Hammershaimb og Adjunkt Dorph.

Baade Købmand Klem og Hustru blev meget gamle, og de blev boende i Viborg, ogsaa efter at Klem var ophørt med Forretningen. 14. Aug. 1849 fejrede de deres Guldbryllup, ved den Lejlighed sang man:

Ei paa en rosenstrøet Vei
Har Skjebnen Eder ledet,
Dog savnedes i Livet ei
En Blomst, med Omhu fredet;
Det Venskab var og Kjærlighed,
Som lettede de tunge Fjed.

Ved Ærlighed og trofast Sind
 I har en Hæder fundet,
 Som følger med i Himlen ind,
 Naar Seiren I har vundet,
 Velsignet skal jert Minde staae,
 Naar til den stille Fred I gaae.

Klem døde først 7. Sept. 1851, 80 Aar gammel. Hans Enke naaede endda at blive 87 Aar. Hun døde 17. Okt. 1862. De hørte begge ved

Kirstine Marie Klem,
 f. Hasselbalch.

Købmand Søren Klem.

deres Død til Domsognets Menighed. I deres Ægteskab fødtes 9 Børn, alle i Viborg. Den ældste Søn Niels Klem (født 16. Maj 1800) døde 9. Dec. 1874 i Helsingør som Kancelliraad og Stadsfysikus, dernæst fulgte Jacob Hasselbalch Klem (f. 28. Sept. 1801), der var Raadmand og Købmand i Randers og døde 11. Okt. 1855. Hans eneste Datter blev gift med sin Halvfætter Bartholomæus Hasselbalch paa Aalegaard, og hos dem døde Moderen, Elseline Lange, 20. April 1882. Det næste Barn var en Datter, Elisabeth Pagh Klem (f. 24. April 1805, d. 26. Marts 1887 i Viborg), der var gift med en Maskinfabrikant Søren Wistoft i Vibæk ved Viborg, saa fulgte tre Børn, der var ugifte, Mette Cathrine Klem (f. 6. Marts 1806, d. 10. Okt. 1891 i Viborg), Frederikke Marie Klem (f. 18. Okt. 1808,

d. 21. Nov. 1889 i Viborg) og Møllebestyrer i Sulbæk ved Viborg Hans Bartholin Klem (f. 11. Sept. 1809, d. i Dec. 1870), endvidere Kancelliraad. Apoteker Julius Klem i Hornslet (f. 28. Juli 1816, d. 2. Marts 1892 i Aarhus) og Distriktslæge i Vejle Severin Christian Klem (f. 16. Marts 1819). Han døde 14. Feb. 1907 i Kjøbenhavn i den høje Alder af 88 Aar.

MAREN BLOCH HASSELBALCH

GIFT MED KØBMAND, BORGERREPRÆSENTANT NIELS PETER LANGE
I RANDERS
(1776—1854)

Maren Bloch Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 11. Sept. 1776 i Knebel Præstegaard. Hun var bleven over de Tredive, inden hun 26. Okt. 1809 i Randers ægtede Brændevinsbrænder Niels Peter Lange, der var godt 6 Aar ældre end hun, idet han var født 9. Feb. 1770 i Mariager. Hans Forældre var Rebslagermester Peter Conrad Mortensen Lange og Maren Jonasdatter Buxlund. I Daaben 18. Feb. 1770 fik han kun Navnet Niels, men han kaldte sig altid senere Niels Peter.

Ved sit Bryllup opholdt han sig paa Estrup. Det fandt Sted i Henhold til kgl. Bevilling af 9. Okt., hvilket skyldtes, at Lange var Enkemand efter Maren Christensdatter, og det paa den Tid var almindeligt, naar en af Brudeparret tidligere havde været gift, at Vielsen fandt Sted i Hjemmet og ikke i Kirken.

Den 26. Okt. 1834 fejrede Niels Lange og Maren Bloch deres Sølvbryllup. Rektor Hasselbalch havde skrevet en Sang til Festen, hvori forekom følgende Linjer:

Held den! som faar en trofast Qvinde,
Han har en Himmel paa vor Jord,
I kjærlig Omgang vil han finde
Al Livets Glæde skjøn og stor.
Ja Ægteskab din Fryd er skjøn
Og Du er Mandens bedste Løn.

— — — —
Den gamle Niels med trofast Viv
See glade paa henrundne Liv.
Hvad de for Alteret har svaret,
At vorde troe i Liv og Død
Det har de holdt — og trofast haaret
Ei Glæden blot — men ogsaa Nød.
De have vandret Haand i Haand
Og nu fornye de Troskabs Baand.

Ved samme Lejlighed skrev Krigsraad Peter Hasselbalch bl. a. om sit Næstsøskendebarn, Sølvbruden:

Men den, han tog
 Var flink og klog
 Og hjalp ham Byrden at bære.

Ja Mutter blev og den brave Viv
 En Mo'er for Faderens Spæde
 Sin Dont at rygte med Liv og Lyst
 Deri hun satte sin Glæde.
 Men Niels var stedse og den muntre Mand.
 Og med sin Hjertenskær saa leved han,
 At veltilfreds
 I. deres Kreds
 De saae kun Dagene svinde.

Lange var Købmand, Brændevinsbrænder og Borgerrepræsentant i Randers og døde dær, 69 Aar gammel, 17. Dec. 1839. Hans Hustru overlevede ham til 20. Nov. 1854. Ogsaa hun døde i Randers, og deres Ægteskab var barnløst.

KØBMAND HANS JACOBSEN HASSELBALCH I KALLUNDBORG (1778—1812)

Hans Jacobsen Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 4. Maj 1778 i Knebel Præstegaard og hjemmedøbtes 11. Maj. Da han var henvend 2 Maaneder gammel, blev han under stor Festivitas fremstillet i Knebel Kirke. Ikke alene var den nærmeste Familie kommen til Stede til denne førstefødte Søns Daab, saaledes Pastor Hasselbalchs gamle Fader, Seigneur Hans Hasselbalch fra Randers, hans Svigerfader, Pastor Deichmann fra Engom, Svigerinden, Niels Severin Hasselbalchs Hustru fra Randers, og Præstens Kusine, Seigneur Foss' Hustru paa Tustrup, men ogsaa den nærboende Herregaardsfamilie Marcussen paa Iisgaard, og helt nede fra Vejlekanten var Forpagter Kierulf paa Ussinggaard kommen tilrejsende.

Kun 10 Aar gammel mistede Hans Jacobsen Hasselbalch sin Fader, og da Faderen havde siddet smaat i det, var der ikke andet for Moderen at gøre end at se at faa den ældste Søn saa hurtig som muligt i Vej. I ung Alder kom han derfor i Købmandslære hos Anders Møller i Kallundborg, saa han kunde lære Handels- og Købmandsskab. Hans Læremester var

saa vel fornøjet med ham, at han, efter at han havde udlært, beholdt ham hos sig i nogle Aar som Købmandskarl, den daværende Betegnelse for Kommis.

Hasselbalch var nu kommen i den Alder, hvor man holder af at pynte sig, og navnlig var en smuk Uniform ikke at foragte. Vi træffer derfor ogsaa Hasselbalch mellem de 32 unge Mænd i Alderen fra 20—28 Aar, der 24. Jan. 1803 mødtes paa Raadhuset med Magistraten og den højstkommanderende for Borgervæbningen for at vedtage de præliminære Regler for Oprettelsen af et Jægerkorps. Det var ikke alene unge Kontor- og Handelsbetjente, men ogsaa en Del Professionister, der deltog i denne Sammenkomst, og man enedes da om følgende Uniform og Læderamatur: Graa Pantelons med sorte Snore, en grøn Trøje med sort opstaaende Krave, en rund Hat med Cordons og opstaaende grøn Fjer samt Halvstøvler. Hertil bidrog Regeringen yderligere med Rifler og Sabler, da man antog, at det vilde falde Professionisterne for byrdefuldt at anskaffe ogsaa disse Ting.

Hasselbalch har nok taget sig godt ud, naar han marcherede og eksercerede i denne Uniform, og da han iøvrigt synes at have været i Besiddelse af tiltalende Egenskaber, fandt han ogsaa snart en Brud i de kallundborgske Købmandskredse. Hun hed Sidse Marie Jørgensen og var næsten 4 Aar yngre end han, idet hun fødtes 10. Jan. 1782 i Kallundborg og døbtes 6 Dage gammel. Hun var Datter af en velagtet og vel-situeret Købmand i Byen, Lars Nicholaj Jørgensen, der tillige en Tid drev en Hestemølle og ogsaa var Kirkeværge, hendes Moder hed Cathrine Nørager.

13. Maj 1807 mødte Hasselbalch paa Raadstuen og vandt sit Borger-skab som Købmand, og 24. Juli stod Brylluppet vistnok i Hjemmet, da der var løst kongelig Bevilling. Hasselbalchs Svogre, Købmændene Christen Omøe og Jørgen Jørgensen, var Forlovere. Foruden disse fik han endnu to Svogre blandt de kallundborgske Købmænd, Nicolai Wenuleth og S. Hesselberg. Desuden havde Hasselbalchs Hustru endnu 2 Brødre, O. N. Jørgensen og A. N. Jørgensen.

Ni Maaneder efter Brylluppet fødte Hasselbalchs Hustru en lille Pige, der blev deres eneste Barn. Hendes Fødselsdag var den 7. April. Hun blev tre Dage gammel hjemmedøbt med Navnet Jacobine Charlotte og fremstillet i Kirken 20. Maj 1808.

Hasselbalch havde 13. Feb. 1811 af Værtshusholder Ole Ottesen købt Gaarden Nr. 5 i Adelgade i Kallundborg, med tilhørende Jordlodder i Hestehaugen, der laa paa den nordre Side i Adelgade mellem Kontrollør

Bruuns Enkes Hus paa den vestre og Bager Christen Lauritzens Gaard paa den østre Side og var omgivet af Gaardsplads og Have. Tillige var der ved Udskiftningen af Byens Jorder tilfaldet Gaarden nogle Jordlodder i Hestehaugen, og der hørte et Brændevinsværk til den. Hasselbalch skulde betale Gaarden med 2000 Rdl., han laante 500 Rdl. paa 1. Prioritet hos Kallundborg, Dragsholm og Sæbygaard Amters Fattigkasse, og Resten blev staaende paa 2. Prioritet. Hasselbalch skulde tiltræde Gaarden 1. Maj, men samtidig sørge for, at en Snedker Christopher Wermuth, der beboede en anden Ejendom af Ottensens, flyttede ud, saa Ottesen kunde faa hans Lejlighed i sin egen Ejendom. Det var et besynderligt Købearrangement.

I denne Gaard drev han sin Købmandshandel, men han havde tillige Landbrug og holdt 2 gamle »Kiøre Bæster« og 4 Køer, de første vurderedes til 75 Rdl. Stykket, de sidste til 50 Rdl. Stykket, men det var Navne, ikke Sølvværdi, og det var i 1813.

Skønt Hasselbalch maa antages at have været svagelig, han døde kun 33 Aar gammel, 4. Maj 1812, gik Handelen, der sikkert var en blandet Købmandshandel, særlig baseret paa Landboerne, vistnok ret godt, og han sad lunt inden Døre. Da Enken 12. Maj 1812 fik Bevilling til at sidde i uskiftet Bo og siden skifte med Samfrænder, kunde hun anføre, at Boet ikke var besværet af nogen vidtløftig Gæld, og der var Sølvtoj i Huset af en Kø's Værdi. Gaarden med Tilliggende, Inventar og Jordlodder vurderedes til 800 Rdl., Ind- og Udbo til 416²/₃ Rdl., Arbejdsvogn og Seletøj til to Heste til 50 Rdl., Ildebrændsel til 150 Rdl., »Foring«, Hø og Halm, »utorsken« og »torsken« Kornvarer til 200 Rdl. Enken sørgede omhyggeligt for sin Datter, hun forbeholdt sig ingen Broderlod, og Datteren fik Halvdelen af Boet eller 333 Rdl. og 2 Mk. Ej heller beregnede Enken sig noget for Begravelsen eller lod afsætte et Beløb til sin egen Begravelse, som ellers var almindeligt. Tværtimod tænkte hun paa sin 4 Aar gamle Datters Fremtid og Giftermaal og skænkede hende ud over Arven et malet Fyrretræs Top-Sengested til to Personer med komplet ny Kattuns Omhæng og Tæppe, tre nye Underdyner, fyldte med Gaasefjer, til en forsvarlig Seng til to Personer, en ny Olmerdugs Overdyne, fyldt med Gaasefjer, fire nye Linneds Dynevaar, Hovedpuder, fyldte med Gaasefjer, tre Par nye Hørlærreds Lagener, tre Par Blaarlærreds Lagener og tre Par nye Hørlærreds Pudevaar. Det skulde dog ikke udleveres Datteren før hendes fyldte 16. Aar, og da Moderen fødte og opdrager hende, svarer hun ingen Renter af Arven. For selve Arven udstedte hun en Panteobligation i Ejendommen, og Arven blev først udbetalt Datteren i 1836.

Vi ser deraf, at Moderen beholdt Ejendommen, hun har sikkert fortsat Købmandshandelen og vistnok med Henrich Busch, »en fri Mand, født i Danmark«, som Købmandskarl. Han var omtrent 5 Aar yngre end hun, og med ham holdt hun Stuebryllup i sin Gaard halvandet Aar efter Hasselbalchs Død, 19. Nov. 1813, efterat han den foregaaende 27. Okt. havde taget Borgerskab som Handelsmand. De fik mindst 4 Børn, der voksede op med Hasselbalchs Datter, Hans Frederik, Caroline Cathrine, Ingeborg og Henriette, der i 1830 var henholdsvis 16, 14, 11 og 8 Aar. I 1822 blev Jacobine Charlotte Hasselbalch konfirmeret med Karakteren meget god, og 14. Maj 1830 kom Købmand Busch ulykkelig af Dage ved et Vaadeskud. Hans Enke overlevede ham til 11. Dec. 1852 og blev saaledes næsten 71 Aar gammel. Jacobine Hasselbalch var 1837 bleven gift med Skræddermester J. C. Hansen i Skjelskør.

REKTOR FREDERIK HASSELBALCH

I VIBORG

(1779—1860)

Frederik, senere kaldet Frederik Deichmann Hasselbalch, Søn af Sognepræst Jacob Hansen Hasselbalch og Cathrine Deichmann, fødtes 3. Juni 1779 i Knebel Præstegaard. Han døbttes med Navnet Friderich efter sin Morfader, Præsten i Engom, der ogsaa var Fadder, medens dennes Hustru bar sit Barnebarn til Daaben. Allerede fra sin Studentertid kaldte han sig derfor Frederik Deichmann Hasselbalch.

Da Drengen var 9 Aar gammel, mistede han sin Fader, men blev antaget i Søns Sted af dennes Eftermand i Knebel Præstekald, Ove Christen Steenberg. Pastor Steenberg, der var en øm og kærlig Plejefader, underviste selv sin lille Frederik, indtil han 1793 satte ham i Aarhus Skole; fra denne dimitteredes Hasselbalch 1798 til Universitetet og fik saavel ved Studentereksamen som ved den filosofiske Eksamen i Foraaet 1799 Karakteren Laud. Hans Kaar havde, som han selv skriver 1804, fra Barndommen af været meget trange, og med liden Understøttelse (særlig af en Morbroder Deichmann) havde han maattet kæmpe sig igennem for at kunne ende sin akademiske Løbebane med teologisk Embeds-eksamen. Denne Eksamen tog han 16. Jan. 1804 med Karakteren Laud. Blandt sine Universitetslærere nævner han særlig Professor Moldenhawer som sin »værdige og uforglemlige Lærer«.

Allerede som Student havde Hasselbalch fra April 1799 faaet midlertidig Ansættelse ved Roskilde Skole som Hører i 2. Lektie, medens Rek-

tor Taubers Søn opholdt sig paa det kgl. Seminarium for de lærde Skoler, og samtidig havde han i 1^{1/2} Aar vikarieret for ham i 5. Lektie »til Velbehag for mig«, skriver Rektor Tauber, »og til Fremgang for Skoleungdommen. Denne Opofrelse af hans Tid og Flid til begge Klassers Tarv og uden Sinkelse i hans egne Fremskridt i de teologiske Videnskaber er en bifaldsværdig Fortjeneste«. 1801 fik Hasselbalch fast Ansættelse, og han betragtede siden Rektor I. H. Tauber som sin uforglemlige Velgører. Nutildags vil man synes, at det var smaat med Velgerningen, naar man hører, at Hasselbalchs Løn som 2. Lektiehører kun var 172 Rdl. aarlig. Denne Løn var fastsat for mange Aar siden og kunde efter Rektor Taubers Udsagn ikke give det fornødne til et tarveligt Udkomme og aldeles intet til Anskaffelse af de Bøger, hvorved en Lærer kan forøge sin Kundskab og sin Duelighed. Tilmed var den uvisse Indtægt, han kunde have, paa Grund af Disciplenes ringe Antal og deres egen Trang, ikke værd at nævne.

Hasselbalch maa ved sin Tiltrædelse have lovet Tauber at blive ved Skolevæsenet, det var derfor med nogen Mishag, Tauber saa ham tage teologisk Embedseksamen, skønt hans egen Søn, Emanuel Tauber, med Biskoppens Tilladelse af 29. Marts 1803 uden Vederlag besørgede Hasselbalchs Timer til Begyndelsen af Feb. 1804, da han vendte tilbage efter veloverstaaet Eksamen. Tauber skriver saaledes 1801: Skade ikkun, at Hr. Hasselbalch ikke blev sit første Løfte tro at opfre sig til Skolevæsenet! Saa længe de latinske Skoler bliver ved at være et Vaabenhus, i hvilket den tilkommende Præst i Aanden for en kort Tid træder af, indtil han som Religionslærer træder ind i Helligdommen, saalænge denne Uskik vedvarer, er det ingen Under, at Skolearbejdet anses som en Bisag, derimod Forberedelsen til Præstestanden som en Hovedsag.

Ved kgl. Resolution af 11. Feb. 1803 fik Hasselbalch for Aaret 1801—02 af Skolekassen tilstaaet en Gratifikation paa 50 Rdl. og ligeledes for Aaret 1802—03 paa Betingelse af, at Rektor bevidnede hans Læreflid. I den Anledning skrev Rektor Tauber, at Hasselbalch havde vist en ros-værdig Embedsiver for at fremhjælpe den ham betroede Ungdom til de nødvendige Forkundskaber, de ej har kunnet medbringe ved deres Modtagelse i Skolen og anført dem til at sætte Foden paa denne nye Bane ved at bibringe dem de nødvendige Kundskaber. Han anbefaler ham derfor til for anden Gang at nyde det ansøgte Gratiale i fuld Forvisning om, at han ej skal gøre Stilstand i Fremgang til videnskabelig Kultur og aldrig tabe sit værdige Maal af Sigte: at vorde en duelig og samvittighedsfuld Religionslærer.

Derimod afslog Danske Kancelli 1804 Hasselbalchs Ansøgning om et Tillæg paa 100 Rdl. for Aaret 1804 paa Grund af, at han i $\frac{3}{4}$ Aar havde været borte fra sin Post uden at lønne nogen Vikar. Hasselbalch søgte da ved Forflyttelse at faa sin Stilling forbedret, og 29. Sept. 1806 udnævntes han til Adjunkt ved Viborg Skole fra 1. Okt. at regne. Udnævnelsen faldt sammen med den lærde Skoles Reform, og Bestallingen blev 17. Okt. udfærdiget gratis. Hans Begyndelsesgage var her 300 Rdl. aarlig stigende til 800 Rdl. Men nu kom den vanskelige og kostbare Flytning. Herom skriver Hasselbalch: Jeg har i 8 Aar tjent ved Roskilde Skole for den ringe Løn 172 Rdl., den har ikke været tilstrækkelig til at skaffe mig det, jeg nødvendig behøvede som Lærer ved en offentlig Skole, meget mindre kunde jeg af den samle noget, der nu kunde hjælpe til at bestride de Udgifter, min Forflytning nødvendig udkræver. Han søger derfor om 100 Rdl. dels til at betale noget af den Gæld, hans ringe Løn har nødt ham til at gøre, dels til Bestridelse af Rejseomkostninger, og dette Beløb blev ham tilstaaet af Roskilde Skoles Kasse, men da det ikke strakte til, fik han yderligere Tilladelse til forskudsvis at optage $\frac{1}{4}$ Aars Gage eller 100 Rdl.

Ved Viborg Skoles Omordning i 1806 havde Rektor, Prof. Hansen og Konrektor Tetens taget deres Afsked, hvorved deres Lejligheder — henholdsvis i Skolens sydlige Fløj mod Haven og dens Nordfløj mod Nytorvs-
gyde — blev ledige. Nyansatte blev, foruden Hasselbalch, Rektor Degen og Adjunkt Giessing, saa at Skolens Lærerstab foruden de her nævnte bestod af Erik Thorup, der blev Overlærer 1807 og Sognepræst 1809, samt Joh. Henr. Stabell og Jacob L. Jørgensen. Ingen af disse var gift. Da Rektor foretrak at bo i Nordfløjen, hvor Lejligheden var rummeligere, fik Hasselbalch af Stiftsovrigheden om Vinteren overladt nogle ubenyttede Værelser i Sydfløjen, hvorom han 23. April 1807 havde ansøgt sammen med Giessing, og 2. Okt. 1807 stod hans Bryllup i Aarhus med den 20-
aarige M a r e n R a a e, Datter af Købmand Hans Raae og Ellen Marie Rasmussen. Hun var født i Aarhus om Sommeren 1787 og døbt 5. Juli. Hendes Slægt, der kom fra Øster Børsting i Smøllerup Sogn, havde boet i Aarhus siden 1724, da Bedstefaderen tog Borgerskab dær, og hun følte sig derfor stærkt knyttet til denne By.

Som Vinteren led, blev Hasselbalch ængstelig for, at han skulde miste sin midlertidige Bolig, han søgte derfor 13. Marts 1808 om bestandig at maatte beholde den, da hans Løn, 400 Rdl., er utilstrækkelig for en Familieforsørger: »Vel kunde jeg forøge mine Indtægter ved at arbejde for andre, men det har stedse været mit inderlige Ønske at kunne ofre Skoleundervisningen al min Tid, hvilket er saa meget mere nødvendigt, da jeg

har fire Fag at undervise i, og derfor søger jeg hellere Udkomme paa en med mine Ønsker og min Pligt overensstemmende Maade end leje min Tid og Flid til andre.« I den Anledning skrev Rektor Degen: »Det skal glæde mig, om den høje Overdirektion vil opfylde Hr. Adjunkt Hasselbalchs lige saa retfærdige som billige Ønske og derved betrygge denne værdige, indsigtfulde og duelige Lærer, foruden mig den eneste, som er gift, imod Næringssorger, der vilde nedslaa hans Mod til at arbejde med Held, da Værelser for en Familie her i Viborg desuden er uforholdsmæssig dyre.« Hertil erklærede Overdirektionen for de lærde Skoler, at den intet havde imod, at Hasselbalch indtil videre beboede disse Værelser, og endnu i 1837 beboedes de af Overlærer Erslev. Til Boligen hørte en smuk Have, i hvis Hjørne Konrektor Tetens havde opført et stort Lysthus, hvor man kunde holde Øje med alt, hvad der foregik paa Gaden, men det havde Rektor i 1806 forbeholdt sig.

Da Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler 1810 havde anbefalet to af de fortrinligste Lærere til en Opmuntring, hvortil de ved gavnlige og nidkære Besræbelse i eller endog udenfor deres Embedskreds havde gjort sig værdige, blev Hasselbalch og Magister Ludvig Heiberg fremhævede, den sidste fik Professortitlen, medens Hasselbalch blev tillagt Prædikat af Overlærer og fik et Gagetillæg paa 150 Rdl. aarlig, samtidig blev Overlærer-Bestallingen udfærdiget gratis. I Forestillingen fremhæves: »Blandt Adjunkterne er Frederik Hasselbalch ved Viborg Katedralskole den ældste og en ligesaa duelig som øvet Lærer, der med heldige Undervisningsgaver forener Iver til stedse fuldkomnere at uddanne dem og udmærket Lyst til at gavne Skolens Ungdom.« Hasselbalchs Slutgage som Overlærer i Viborg blev 650 Rdl. aarlig.

Trods denne Udmærkelse maa Hasselbalch dog have tænkt paa at søge over i gejstligt Embede, thi 31. Marts 1811 tog han baade den homletiske Prøve (Prædikeprøven) og den kateketiske Prøve, den sidste endog med Udmærkelse som den dygtige Skolemand han var. Paa Grund af de Besværligheder, der var forbundet med en Rejse til København, havde han søgt og faaet Tilladelse til at aflægge Prøverne for Biskop Bloch i Viborg, og Biskoppen havde erklæret sig villig til at opfylde »den værdige« Overlærers Begæring.

Hasselbalch fik dog ikke Brug for Prøven i det praktiske Liv; thi 12. Maj 1812 forfremmedes han til Rektor ved Roskilde Skole, efter at Universitets- og Skoledirektionen havde fundet ham i alle Henseender kvalificeret til denne Post. Gagen var her 1000 Rdl., hvortil kom 200 Rdl. aarlig i Huslejegodtgørelse, da der ingen Rektorbolig var, og yderligere

fik han 200 Rdl. til Flytning fra Viborg, der dog ikke kunde dække hans Udgifter.

Hasselbalchs højtidelige Indsættelse fandt først Sted 15. Okt. 1812, ved hvilken Lejlighed følgende Kantate blev afsunget, rimeligvis med Musik af Skolens Sanglærer Kantor Hartmann:

Chor.

Sole synke, Sole stige
 stedse rinder Glassets Sand;
 Dage komme, Dage vige
 ret som Bølgeslag paa Strand.
 Tidens Bølge Meget gjemmer
 i sit tause, dunkle Skjød;
 Tidens Herre dog bestemmer
 Livets Vexel, Liv og Død.

Sang.

Sangen festligen nu lyder
 Dig, vor Heden farnes Ven!
Hasselbalch! vort Hjerte hyder
 Dig velkommen hid igjen!
 Du vor tabte *Schultz* vil ligne;
 elske Skolen faderlig;
 Som hans Minde vi velsigne
 O, saa vil vi elske dig.
 Agren vil dig stundom bære
 Tidsler eller golde Straae
 Men du vil — dit Haab det være!
 Mangen frodig Høst dog faae.
 Og dit Hjerte vil belønne
 Dig Din Flid og Kjærlighed,
 Fædrelandet vil paaskjønne
 ufortrøden Virksomhed.

Choral.

Lysets Fader! Du som sender
 Straalen fra din Himmel ned,
 O, vor Sjel til dig sig vender:
 Paa vor Vandring os veiled!
 Baandet, som paa nye vi knytte
 Fader! o, velsign du det!
 Du i Naade os beskytte,
 At vor Gjerning lykkes ret!

Allerede den 20. Juli havde Hasselbalch haft sit første Møde med Lærerne og ved den Lejlighed aftalt Undervisningens Fordeling imellem dem. Der var ialt fire Klasser, hvoraf første Klasse dog ikke læste Græsk. I de øvrige Klasser overtog Hasselbalch Græskundervisningen. Ligeledes overtog han Latinen i nederste Klasse og delte de latinske Timer i anden Klasse med Adjunkt Smith. Elevantallet var næppe stort. 1812 dimitteredes syv Disciple til Universitetet, 1813 fem og 1814 kun én.

Som Rektor i Roskilde har Hasselbalch faaet en meget streng Bedømmelse af en tidligere Studenterkammerat og Medlærer ved Skolen, Provst Daniel P. Smith, som siger, at Hasselbalch var en skikkelig Mand, der kunde være bleven en agtværdig Landsbypræst, men var en daarlig Rektor, ulærd og slap. Efter alt, hvad vi ved om Hasselbalch, er denne Dom uretfærdig og urigtig, men han var som Følge af sin Religiositet mild og overbærende og mere i Kontakt med moderne Skoleideer end med det gamle Pryglesystem. Hans Eftermand, S. N. I. Bloch, skriver da ogsaa, at han ved sin Tiltrædelse fandt Skolen i god Orden, Tonen iblandt Disciplene vedligeholdt, som man kunde vente den i Taubers og Schultzes Dage, og en kendelig af ham anvendt Omhu paa dens Regnskabsvæsen.

Ogsaa her igennem skimter man, at Tonen fra ældre Tid ikke har været saa god, som den burde være, der har vistnok været nogen gammel Slendrian, som Hasselbalch forgæves har søgt at faa Bugt med ved fredelige Midler.

Til en Begyndelse gav han sig i hvert Fald til at reformere, han vilde have Orden i Sagerne og udstedte derfor først nogle Skolelove. Saa sendte han Lærerne følgende Cirkulære, der er betegnende for hans fredelige Fremgangsmaade:

Mine ærede Medlærere!

Fuldelligen overbeviist om, at det er Deres som mit inderlige Ønske, at vor Skole kan i det Hele svare til sit Øiemed, tør jeg forvente, at De ikke vil paa nogen Maade optage det uvenskabeligen, at jeg her frimodigen fremsætter mine Tanker angaaende den Maade, paa hvilken jeg troer, vi kunne samtligen med Held virke til et fælleds Maal. De ville, høistærede Venner! vise mig en ven-skabelig Godhed ved herved at tilføje, hvad der kan være undgaaet min Opmærksomhed, eller hvad De troer, der bør forandres. — Jeg gaar ud fra følgende Grundsætninger:

- a) Vi skulle arbeide til et fælleds Maal: Ungdommens moralske og intellektuelle Dannelse.

- b) Vi skulle virke i venskabelig Forening og som Venner række hverandre Haanden.
- c) Vi skulle samtligen vaage over, at den strængeste Orden finder Sted.

Herved troer jeg, vort Samliv vil fra flere Sider vorde os særdeles behageligt og altsaa vor Stilling og gjensidige Forhold knytte os nærmere til hverandre. — Uriemligt eller ubilligt vil sikkert ingen af dem, mine Venner! finde det, at jeg ønsker, vi alle vide, hvad vi have at vente af hverandre, og hvad Fordringer vi kunne gjøre paa hverandre. De ville derfor optage mine Ytringer for det, de virkelige ere, nemlig: Virkninger af den inderligste Attraae efter at sætte mig selv og os alle i Stand til at gavne saa meget som muligt; den inderligste redeligste Lyst til at vedligeholde det Venskab, hvormed de har modtaget mig, og befæste den venskabeligste Forening mellem os alle.

Jeg foreslaar derfor følgende:

A) At vi samtligen holde strængt over de vedlagte Skolelove, hvortil jeg beder, mine Venner! at De ville tilføie, hvad Forskrifter Erfaringen kunde have lært Dem at være nødvendige.

B) At vi stedse med Redebonhed tjene hverandre i at paatage os Læsetimer for hverandre. Vi ere ved de bestemte Timer virkeligen mere bundne end andre Embedsmænd, og den eneste Maade, vi kunde lindre det Ubehagelige heri, er den, at vi med Vished om Beredvillighed kan henvende os til hverandre. — Jeg skal i det mindste, hvad mig angaaer, altid være villig til, naar og under hvilke Omstændigheder det er mig muligt, at tjene enhver af mine Medlærere i paakommende Tilfælde. — For at lette os dette Arbeide i hverandres Fraværelse kunne vi vedtage, at den Klasse, i hvilken Læreren savnes, sysselsættes ved skriftlige Arbeider enten af Timens egen Lærer eller ogsaa af den nærmeste Lærer, under hvis Opsyn vi let kan lade Disciplene være, ved at lade Døren staae aaben mellem Klasserne.

C) Som en Følge heraf haaber jeg ogsaa, at De, mine Medlærere! vil finde følgende Ønske grundet i Billighed. — Alt for genert vilde det være, om enhver Udeblivelse af Lærerne skulde strax forvolde nogen Uorden. — Saavel for Dem, mine Venner! som for mig selv kan jo det Tilfælde indtræffe, at vi kunde faae Forhindringer, just naar vi ville gaae paa Skolen: en Ven kunde besøge os eller andre vigtige, stundom uopsættelige, Forretninger hindre os, — det vilde jo være saare ubehageligt at nægte hiin nogle Øieblikke eller disse vor Opmærksomhed, men ubehageligt er det dog ogsaa, at Disciplene skal ligesom kontrollere med os, derfor er det jeg ønsker, at enhver Lærer vil for Eftertiden, saasnart saadanne Forhindringer skulle indtræffe, blot tilmelde mig det (dertil forudsætter jeg, at der altid gives Leilighed). Jeg skal sikkert aldrig give Dem Anledning til at troe, at jeg ønsker dette af anden Grund end for en Ordens Skyld. — Med den største Beredvillighed skal jeg enten selv paatage mig Timen eller besørge Drengene sysselsatte, og vil den bortblivende Lærer selv sende Arbeide til Disciplene, saa er det mig desto kjærere. Opsynet med dem skal jeg da besørge.

Skulde Forhindringer møde mig, saa tager jeg min Tilflugt til den Lærer, som nærmest og bedst kan besørge mine Læsetimer. Ubehageligt er det, og jeg troer, saare skadeligt for det Hele, at Disciplene enten skal tale om eller mærke, at der er nogen Forsømmelse fra Lærernes Side, eller gaae i Uvished om de faae nogen Lærer i Timen eller ikke. — Flere Aars Erfaring har overbeviist mig om, at Skolelivet uden gjensidig Velvillie er saare ubehageligt, at det ved den bestemte Tid til Forretninger, naar vi ei gjensidigen række hverandre en hjælpende Haand, endog gjør os mere bundne end Disciplene, og det burde vi dog i den Stilling og i den Alder ikke være, men vi have ikke heller nødig at være det og kunde dog under de foranførte Betingelser baade forene vor Embedspligt og vore billige Ønsker og holde over Orden, der er Sjælen i det Hele. — Har, som jeg haaber, denne Udvikling af mine Grunde været tilstrækkelig nok til at overbevise mine ærede Venner om Tingenes Vigtighed, saa tør jeg ogsaa haabe og vente, at denne Anmeldelse om Udeblivelse for Fremtiden maa finde Sted.

D) I Henseende til vore maanedlige Sammenkomster vilde vi deri følge Lovens Bogstav, og det vil være mig kjært, naar Omstændigheder ellers vil tillade mig det, at vi kunde holde disse Forsamlinger i mit Huus og oven paa vort alvorlige Arbeide i al Venskabelighed tilbringe Aftenen. — Møder der Hindringer for dette, saa samles vi paa Skolen. — Enhver Erindring, enhver Bemærkning og hvert Forslag, der kan tjene til at fremme vor Instituts Bedste, skal med sand Taknemmelighed blive modtaget. — Jeg skal nogle Dage i Forvejen erkyndige mig om, hvilken Tid der kan være meest beleilig for os alle og da bestemme den til Sammenkomst. Disse Sammenkomster kunde endog fra den Side være nødvendige, at vi kunde ved dem blive bekendte med det Arbeide, Disciplene have under enhver af os. — I den Henseende syndes saa ofte ved den nye Reform i Skolerne, at En Lærer giver Disciplene uforholdsmæssigen meget at bestille med at skrive Gloser velendog med at udskrive Bøger, saa at de slet ikke have nogen Tid til at forberede dem til de øvrige Lærere. — Jeg taler af Erfaring hentet fra den Skole, jeg forlod. — Ikke siger jeg dette, fordi jeg anseer Glose-skrivning for unyttig, tvertimod jeg troer, at Glosekundskab forenet med en rigtig Grammatik er Grunden og den ene faste Grund til al Sprogkundskab, men jeg mener kuns derved, at naar en Lærer bestemmer, der skal skrives og læses Gloser, maa han og give mindre at lære. Den Skade, en saadan uforholdsmæssig Fordeling af Arbeide medfører, gjør denne til en Pest for al planmæssig Undervisning, — den gjør Drengen mismodig og sætter ham ud af Stand til endog med den bedste Villie at fortjene et godt Skudsmaal hos alle Lærerne, træffer nu det Tilfælde, at den Lærer, der saaledes faar i Sinde at belæse de arme Dreng og fremtvinge dem som Drivhuusplante til at bære tidlige Frugter i sin Urtegaard, tillige er en stræng og haard Mand, saa er det jo tilgiveligt, om Drengen, der er udslett ved det meget og undertiden Aandsfortærende Skriverie, tilsidesætter at forberede sig paa det, som han har til den mere humane Lærer — og Hvad bliver da Følgen? Vigtigt er det altsaa, at vi kjende, hvad Arbeide vore Lærlinge have under enhver af os, og at vi ved vore Fordringer af dem tage Hensyn til, hvad de under vore Medlærere kunde have at forberede dem paa. — Jeg siger dette uden Hensyn til nogen af de her ved Skolen værende Lærere, hvis Methode jeg endnu ikke

kjender, og jeg har den fuldeste Tillid til deres Klogskab og Erfaring i Undervisningskunsten, men jeg har seet sørgelige Følger af den forventede Lyst til at faae Disciplene til at glimre i sin Videnskab til ubaadelig Tab for andre Lærefag. — For at forebygge, at Disciplene paa een Dag skulle faae en dansk, latinsk, tydsk og fransk Stiil, ville vi bestemt aftale visse Dage til Stiløvelser og i Qvartalsmøderne bestemme, med hvilke skriftlige Arbeider Disciplene hjemme skulle beskjæftiges, og paa hvilke Dage disse Arbeider skulle indleveres til vedkommende Lærere. Naar saadan Plan er lagt, skal jeg besørge den opslaaet i hver Classe til Disciplenes Efterretning.

E) Angaaende Friheds Qvarteret, da har jeg i Skolelovene erklæret det for afskaffet paa Grund af mundtlig Samtale desangaaende med mine Medlærere. — Jeg troer ogsaa, at dette Qvarter mere skader end gavner. — Ville vi troe, at Disciplene ei kunde udholde i flere Timer at være opmærksomme, saa kunde vi jo bestemme, at vi mellem hver Time lod dem have 5 Minutter til at puste i, eller rettere til at samle deres Tanker til Foredraget i næstfølgende Time, dog uden at de forlode deres Pladser — med mindre nogen af dem bad om Tilladelse til at gaae ud, dog var det vel bedst at bestemme, at der ei kom mere end i det Højeste 2 à 3 [ud] paa engang. Til Erstatning for det afskaffede Friquarter kunde vi jo bestemme at give Frihed en Eftermiddag imellem deels som en Opmuntring, deels som et Bevis paa Lærernes Tilfredshed. — Erfaringen har lært mig, hvad jeg ogsaa troer De, mine Venner! vil tilstaae at være Sandhed: Den vilde Løben og Springen i Friquarteret spilder ofte meget af den forbigaaende og efterfølgende Time. Disciplene glemme, hvad de have hørt i hiin, og Legen og andre Barnestræger staar dem saa levende i Hovedet, naar de komme ind for at bivaane Undervisningen i denne, at de ei kunne være opmærksomme.

F) Vel er det sandt, at vi blot som Lærere ikke kunde virke synderligt paa eller have Opsyn med Disciplenes Sædelighed uden for Skolen, dog troer jeg, at naar vi venskabeligen forenes derom, kunde vi ogsaa heri virke meget. — Snart den ene, snart den anden af os kunde jo ved given Leilighed bemærke en eller anden Drengs Opførsel, vi kunne meddele hverandre vore Bemærkninger og Hensyn taget til disse i vore Karakterer kunde dog have den Virkning, at Drengene blive mere forsigtige og tage sig mere vare for endog uden for Skolen at være usædelige. Blot den Tanke, at man holder vaagent Øie med dem, har dog vist allerede reddet mangan fra Fordærvelse.

Dette, mine ærede Medlærere! var, hvad jeg for det første har at meddele Dem, det vilde smerte mig usigelig, om nogen af Dem skulde misforstaa min Hensigt hermed. — Jeg har uden Forbeholdenhed yttret min Mening og skal for Fremtiden gjøre dette — Saadan som jeg haaber De nu kjender mig, skal De stedse kjende mig — Mine Embedspligter have stedse været mig hellige, og alt, hvad der staar i middelbar Forbindelse med dem, har jeg stedse ønsket at kunne opfylde, saa godt det var mig muligt. — Uden Dem, mine Venner! uden Deres redelige Medvirkning kan jeg intet udrette — uden Orden og Planmæssighed endnu mindre. — For at vinde Dem for mig og disse for den Skole, der er os

betroet, har jeg her fremsat mine Tanker om et og andet, som jeg troer kunde fremme Skolens Tarv. Det var at fornærme Deres Tænkemaade, om jeg frygtede for, at De skulde misbillige mit Foretagende, eller om jeg tvivlede paa, at De ville meddele mig Deres Tanker herom, dem jeg med sand Fornøjelse skal tage i Betragtning. — Mit Venskab, mit inderlige Venskab lover jeg dem alle, under mig Deres igjen! og ynder med oprigtig Velvillie

Deres
særdeles hengivne
H a s s e l b a l c h.

Roeskilde, d.*)
1812

Saasnt som muligt ønsker jeg dette maatte circulere i følgende Orden:

Til

Hr. Adjunkt F i b i g e r
Hr. Professor G a m b o r g
Hr. Adjunkt S m i t h
Hr. Overlærer B e h r m a n n
Hr. d e C l o z i e r
Hr. H o l m.

Den Indvending, jeg mundtlig har taget mig den Frihed at gjøre Hr. Rectoren — angaaende Frikvarterets Afskaffelse — gjentager jeg her. Jeg tvivler om, at Drengene kunde udholde en fire Timer lang Sidden, da jeg selv ikke kan udholde at sidde saa mange Timer uden at spadsere et Kvarteers Tid omkring i Værelset. Jeg troer, at det ikke saameget er Sjelen som Legemet, der hos unge Mennesker trænger til Forfriskning. Men denne faaes kun ved et Spring kvarteer i f r i L u f t. Angaaende de fem Minutter mellem hver Time tager jeg mig ligeledes den Frihed at bemærke, at Lærerne maae staae med Uhret i Haanden, hvis denne Tid, der maaske neppe kan regnes for nogen Tid, nøje skal iagttages. I andet Fald var det maaskee umuligt at forebygge, at disse Minuter ej som oftest blive til fleere end fem, og vi altsaa fik et Slags Frikvarteer i hver Time. Iøvrigt giver jeg Hr. Rectorens saa venskabelige og indsigtfulde Yttringer mit fuldkomneste Bifald.

F i b i g e r.

Fuldkommen enig med Hr. Rektor lover jeg til Ordens Vedligeholdelse at række en Broderhaand. Hvad det egentlige Frikvarteer angaar, da troer jeg vel, det kan være gavnligt for baade Lærere og Disciple, og det har tilmed Hjemmel i Forordningen, men at det, som hidtil har været Skik eller rette Uskik,, udtrækkes til $\frac{1}{2}$ eller $\frac{3}{4}$ Time, finder jeg høist urigtigt.

G a m b o r g.

I det jeg giver Herr Rectorens Foreslag i det Heele mit fulde Bifald, er jeg tillige, med den inderligste Overbeviisning, af Hr. Fiebigers Mening i Henseende

*) Datoen er forglemt, men Adjunkt D. Smiths Svar er dateret 18/9 1812.

til Friquarteret. Maatte vi i en Forsamling kunde venskabeligen forene os derom ved at fremføre de Grunde, der kunde være for og imod denne Ting. I det øvrige glæder jeg mig inderligst ved den Venskabelighed, der, som der stedse burde være og dog sjelden er, nu hersker imellem os indbyrdes og stedse bør herske som det eneste Middel til gjensidigen at lette os vore tunge Kaar og at opnaae vort fælleds Maal.

B e h r m a n n.

Uagtet jeg selv har 4 Timer, som oftest hver Formiddag, og altsaa ofte har erfaret, hvor behageligt, ja nødvendigt det er mig at trække Veiret lidt i det saakaldte Friquarter, saa har jeg dog saavel som mine øvrige Medlærere været ofte Vidne til, ofte vel endog selv lidt Skyld i Friquarterets Misbrug, og kan derfor ikke aldeles ubetinget træde over paa Hr. Fibigers Side. — Denne Sag er virkelig af Vigtighed i Henseende til Skolens Orden og Rygte. Jeg vil derfor lidt udførlig, efter Hr. Rectorens saa ærlige, venskabelige Indbydelse, sige min Mening, saavel herom, som hvad Andet, der synes mig at burde tilføies de Skolelove, der findes herved.

Om Friquarterets Nødvendighed torde der vel indvendes Meget; men vil man end indrømme dets Gavnlighed for Legemet, saa maae man vel heri, som i saa Meget, finde det skadeligt for Underviisningen, som Hr. F. selv synes at have følt. For Skolens Orden synes det ogsaa skadeligt, da det giver Anledning baade for Disciplene og Lærerne til Uregelmæssigheder, der ved Uhrenes Misviisning, sløt Veir og Quarterets uregelmæssige Begyndelse kunne undskyldes. — Disse Bemærkninger leder mig til at gjøre følgende Forslag:

a) at Friquarteret vel bliver ved Magt om Formiddagen, men bliver da ogsaa kun af samme Størrelse som et andet borgerligt Quarteer-Tid. — Den Lærer, som altsaa har Timen i 4 Classe, hvor Uhret staaer, er forpligtet til at ophøre nøiagtig, naar Klokken slaaer 10 og lade D u x e n ringe med Skoleklokken til de Andres Underretning. — Naar Klokken er 10¼, ringes Disciplene ligeledes ind igjen, hvad enten Lærerne ere alle komne eller ei. — For at forebygge al Sladder i Byen og Uorden paa Skolen bør ingen Discipel tillades i Friquarteret at passere paa Gaderne. —

b) om Eftermiddagen derimod bør Friquarteret absolut ikke finde Sted, da der læses ikkuns 3 og nederste Classe kun 2 Timer.

c) Hvis det var umuligt, burde Skolens Legeplads indhegnes og afsondres fra Kirkegaarden. — I det Mindste bør det være en Lov, at Disciplene skulle lege nede foran Skolen, baade for at de paa Skolen boende Lærere kunde have et Slags Opsyn, deels og for at Drengene ikke skal adspredes paa det vidtløftige Territorium og ikke være ved Haanden, naar der ringes ind.

Skolelovene
Ad Litt. D. —

Da det falder af sig selv, at ingen Lærer formedelst sin Forhindring giver nogen Time frie for hele Classen, eftersom Rector og Lærere forbinde sig til at vikariere ei allene efter Lovens Bogstav, men og med venskabelig Beredvillighed, der ikke holder Bog med Gjengjæld, saa bør det og være en Lov for den

enkelte Discipel, som for den hele Classe, at ingen søger ved at erhverve sig Tilladelse af Læreren at unddrage sig en enkelt Time. — Hvad der gjelder for den totale Udeblivelse bør ogsaa gjelde for den partielle, og det er rigtigt, at Skolegangen holdes i Respekt hos Drengen. Jo vanskeligere det følgelig bliver at faae den med skriftlig Anmeldelse og flere Formaliteter forbundne Tilladelse, jo sjeldnere søges den, aldrig for nogen enkelt Time, aldrig uden skjellig Grund og aldrig uden Forældrenes eller Værgernes Vidende.

Ad. litt. H. Det paaligger os, ei alene at see paa, at intet af Skolens Inventarium ødelægges, men ogsaa saavidt muligt, at Drengene ikke af Skjødesløshed med deres eget Tøj enten mangle de fornødne Ting til Skolen eller sætte deres Forældre i ny Bekostning eller, som er det værste og desværre ofte har været Tilfældet hos os, giver Anledning til Uredelighed og Tyverie indbyrdes. Det bør derfor være en Lov: at ingen maae lade Bøger, Blyantspenne o. s. v. ligge efter sig i Classen ved Bortgangen; og en Straf: at, naar denne Forseelse begaaes, saa skal vel det glemte Tøj udleveres Eiermanden, men Uordenen anmærkes og i Karakterbogen regnes lige med enhver anden Usædelighed. Følgelig tør heller intet indbyrdes Laan af Blyant, Griffel etc. taales, da dette foraarsager megen Uorden. — En Linial, et Futteral til Skrive- og Tegnematerialier høre til en Discipels daglige Armatur! Hvis Tyverie endda finder Sted, bør det straffes exemplarisk. Skulde nogen Dreng, fordi hans Forældre ikke ville eller kunne give ham de Materialier, han behøver, eller giver ham slette, mangle Disse Ting, saa er han vel uden Anke, men da bør det frimodig anmærkes i Karakterbogen, at det ikke er Skolens Skyld, hvis Drengens Skrivning, Regning, Tegning etc. bliver maadelig.

Til Slutning maae jeg anmærke, at det var salig Rector Schultz's Plan, hvis vore nye Borde var komne i Stand, at anbringe til hver 2 eller 3 Disciple en rummelig Skuffe med Laas og Nøgel, hvori de kunde gemme deres Ting. Dette var Tilfældet paa Christiani Institut. —

Roeskilde, d. 16de Septbr. 1812.

Daniel Smith.

De faa Timer, jeg har paa Skolen, tillade mig ikke at gjøre de Anmærkninger, jeg ønskede.

I alt, som vor vise og erfarne Hr. Rector vil tage sig for, giver jeg mit fuldkomneste Bifald.

Jeg ønskede blot, Hr. Rector vilde bevise mig den Føjelighed at ikke forandre noget paa den Læremaade, som jeg har brugt i 12 Aar med den største Hæld i Tydskland, Danmark og Norge, hvor jeg har givet Informationer i det franske Sprog og Kalligraphie.

de Clozier.

Gierne skulde ieg biedrage alt, hvad der staaer i min Magt til at overholde de af Herr Rector forfaatede Skolelove, hvis Gavnlighed er indlysende, ligesom ieg og er villig i de faae Timer, ieg deltager i Underviisningen, at følge enhver Plan, Herr Rector maatte ansee gavnlig for Underviisningen i det Hele eller Arithmetiken i Særdeleshed, da jeg er overbeviist om, at Herr Rectors Hensigt dermed er Skolens Tarv.

L. Söndermann Holm.

Naar man læser dette Cirkulære igennem, maa man huske, at Hasselbalch var en ung Mand paa et Par og tredive Aar, og i hvert Fald et Par af Lærerne var ældre og havde virket ved Skolen i flere Aar, de havde deres Vaner, som det ikke var saa let at røre ved. Hasselbalch gik forsigtig frem, og paa nogle Punkter synes han ogsaa at have sejret, navnlig med Hensyn til et mere kollegialt Forhold mellem Lærerne, saaledes at de i paakommende Tilfælde rakte hverandre en hjælpende Haand. Under Overlærer Behrmanns Upasselighed i 1813 besørgede Rektor saaledes hans Historie- og Geografi-Timer i de to øverste Klasser og Historie-Timerne i nederste Klasse, hvorimod Fibiger paatog sig tre af Rektors Latin-Timer om Morgenens fra 8—9. Idèen til det uheldige Forslag om Frikvarterets Afskaffelse har Hasselbalch rimeligvis faaet gennem Samtaler med sin gamle Studenterkammerat Smith, da han er den eneste, der forsvarede det.

Hasselbalch havde, skønt Græker, Interesse for moderne Sprog. I 1813 blev det paa hans Forslag overdraget de Clozier at indøve øverste Klasse i at tale det franske Sprog en Time om Ugen mod en Godtgørelse af 32 Sk. Rigsbankpenge pr. Time, og samtidig fik de Clozier som Smiths Afløser overdraget de kaligrafiske Læretimer for 24 Sk. Rigsbankpenge pr. Time.

Efter Hasselbalchs Forslag blev der paa Rektor Schultz' Auktion 1812 købt Bøger til Skolens Bibliotek for 130 Rdl. I sin Indstilling skriver han, at Biblioteket i mange Henseender trænger til Forøgelse, navnlig i en Tid, hvor de fleste Skolemænd er ude af Stand til at købe Bøger, særlig naar disse skal anskaffes fra Udlandet. Ligeledes erhvervede han en Del af Professor Gamborgs Bøger til Biblioteket. Ved sin Ansættelse forefandt han kun een Brevprotokol, hvori indførtes baade Breve til Forstanderskabet og til Rektoren (der var Medlem af Forstanderskabet). Han vedblev at følge denne Skik indtil 1814, da han indrettede 4 Protokoller. Den gamle Protokol, der var begyndt 1803, blev nu udelukkende anvendt til Indførelse af ankommen Post til Forstanderskabet, og der anskaffedes tre nye: En Brevkopibog over udgaaede Breve fra Forstanderskabet, en lignende over udgaaede Breve fra Rektoren og en Journal over Breve til Rektoren.

Paa en Forespørgsel fra Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler 10. Nov. 1812, hvad der var sket i Skolen med Hensyn til Disciplenes Kirkegang ifølge Skoleforordningens § 56, svarer Hasselbalch allerede 28. Nov. 1812. Han mener, det er vigtigt for de unge Mennesker at vænnes til med Ærbødighed at bivaane den offentlige Gudstjeneste

og ved den i Sandserne faldende Højtidelighed ligesom at føle Guddommen nærmere. For dem, der skal gaa den gejstlige Vej, er det ogsaa af Vigtighed at lære Sangen, han ved af Erfaring, hvor manges Gejstlig der ved sin Tiltrædelse har været i den yderste Forlegenhed, fordi han ej har lært, hvad han ved sin Skolegang burde have lært. I Viborg var det højtidelige ved Gudstjenesten, Musikken og Sangen, ofte af den Beskaffenhed, at det snarere forargede end opbyggede, og han følte ofte med Græmmelse, at det at bivaane en saadan Gudstjeneste havde den skadeligste Indflydelse paa de unges Sind med Hensyn til den udvortes religiøse Kultus. Her [i Roskilde] er det ganske anderledes, Sangen under den duelige Hartmanns Bestyrelse fortræffeligt og Prædikenerne af Amtsprovst Hertz og Wegener endog for de yngre af Interesse. Hasselbalch foreslaar derfor, at den ved Forordningen Forældre og Værger tillagte Ret til selv at sørge for at vaage over Børnenes Kirkegang indskrænkes til, at Skolens Lærer deler denne Omsorg med dem, og at altsaa alle Disciplene uden Undtagelse (tidligere var det kun de paa Skolen boende) forpligtedes til at bivaane Gudstjenesten en eller to Gange om Maanedens under Lærernes Opsyn, maaske med Undtagelse af de ustuderende. Blev dette bestemt, foreslaar han, at Disciplene i alle Klasser en Time om Ugen faar Undervisning i Koralmusik og ved Hartmanns Vejledning lærer at tone de Salmer, de skulde synge om Søndagen. Som Følge heraf skulde Disciplene anskaffe eller medbringe hver sin Salmebog, og Hasselbalch haaber, at nogle Eksemplarer af de med Noder forsynede Salmebøger maa anskaffes paa Skolens Regning. Vinder hans Forslag Direktionens Bifald, udbeder han sig Befaling til at aftale med Hr. Hartmann at paa-tage sig denne Undervisning og til at foranstalte det fornødne angaaende den Plads, Disciplene skulde have i Kirken. Hidtil har Disciplene siddet i nogle Stole under Prædikestolen, men de er ubekvemme, da de fleste, som gaar i Kirke, dog ønsker at se Taleren, og de giver let Anledning til Uorden og Adspredelse, da de fleste af disse Stole er saa figurerede af de forrige Disciples Navne og Udgravninger, at Tankerne ofte ved Synet heraf ledes paa mange uvedkommende Idéer. Han ønsker derfor, at to andre Stole maa vælges ved Overenskomst mellem Præsten og ham. Det er hans Mening, at naar den religiøse Kultus skal virke, hvad den bør, paa Ungdommens Hjerter, saa maa det hele aande Anstændighed, Orden, Ærbødighed og Højtidelighed.

Direktionen vilde imidlertid ikke inklude sig paa denne Reform, men henlagde Sagen.

Da Hasselbalch i 1814 fandt den Maade, Disciplene hidtil havde badet

paa, upassende og navnlig Stedet, Skibsbroen, hvorfra de badede, usømmelig, bestemte han, at Eleverne i Badetiden to Gange om Ugen skulde gaa til et længere borteliggende Sted samt anskaffe Svømmebukser.

Roskilde havde den Gang ingen Teater, men i 1814 traf Skuespiller Wildt Aftale med Skolens Forstanderskab om, at Personalet maatte benytte Skolens Sal til at give nogle Forestillinger, og Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler gik ind paa, at han maatte give tre Forestillinger her, naar Skoleundervisningen ikke paa nogen Maade foruroledes eller forstyrredes derved.

En væsentlig Mangel ved Embedet i Roskilde var, at der savnedes en Rektorbolig, ganske vist fik Hasselbalch 200 Rdl. i Huslejegodtgørelse, men det slog langt fra til. Han søger derfor 1812 om et yderligere Huslejetillæg paa 200 Rdl., da en bekvem Bolig ikke kan faas under 6 à 800 Rdl., indtil Direktionen maatte indrette et andet Lokale til Skole, hvori der da kunde indrettes Bolig for Rektor, en Sag, som han mener er af yderste Vigtighed, for at Rektor kan holde et vaagent Øje med alt, hvad der foregaar paa Skolen. Ganske vist er de høje Priser, hvortil Gaardene er steget, en vigtig Hændring, men Roskilde Skoles Indtægter er nu saa betydelige, at næsten et Aars Indtægt vil være tilstrækkeligt til at købe et til Hensigten svarende Lokale. Han bor nu meget indskrænket, skønt det koster ham over 400 Rdl. aarlig, og heri har han ikke beregnet Byrden af den trykkende Indkvartering, som han for sit Vedkommende anslaaer til 2 à 300 Rdl. aarlig.

Dette Ønske fik Hasselbalch dog ikke opfyldt, og det var sikkert en medvirkende Grund til, at han søgte tilbage til sin gamle Skole i Viborg, ved hvilken han 30. Sept. 1814 udnævntes til Rektor. Han var den eneste af de lærde Skolers Rektorer, der var Ansøger, han havde paa det indstændigste ønsket denne Forflyttelse, og Universitets- og Skoledirektionen fandt ham fuldkommen duelig og værdig hertil. En medvirkende Grund har vel ogsaa været, at han som Jyde befandt sig bedst i sin Landsdel, til hvilken baade hans og Hustruens nærmeste Slægt var knyttet. I sin Ansøgning havde han netop pointeret, at Familieforhold var den nærmeste Grund for ham til at søge til Viborg. Hans Begyndelsesgage i Viborg var 1100 Rdl., Slutgagen 1400 Rdl. Sølv plus Emolumenter 200 Rdl.

Ellers imponerede Viborg Katedralskole den Gang ikke ved Elevantallets Størrelse. Eksempelvis kan anføres, at den 1820 havde sytten Disciple og 1839 tyve. Dimittendernes Antal var 1815 én, 1816 tre, 1817 tre, 1818 én, 1819 to, 1820 to, 1821 én, 1822 fire, 1823 to, 1824 tre, 1825 fem, 1826 seks, 1827 slet ingen, til Gengæld dimitteredes syv i 1828,

hvoraf rigtignok kun én fik laud og de seks ligesom en Efternøler i Januar 1829 haud, saa Elevernes Kvalitet har i disse to Aar været daarlig. Derimod sendte Universitets- og Skoledirektionen 1823 Hasselbalch en Skrivelse til Bekendtgørelse for Skolens øvrige Lærere, hvori udtaltes, at den med Fornøjelse havde bemærket den gode Fremgang, hvorpaa Viborg Katedralskoles Dimittender dette Aar havde aflagt Prøve, men ved denne Eksamen havde den ene Dimittend ogsaa opnaaet Udmærkelse. I Begyndelsen af 1830erne synes der at have været nogen Opgang i Elev-

Den gamle Skole i Viborg.

antallet, idet der 1832—39 dimitteredes 55 Disciple, men de sidste Aar mærkedes en kendelig Tilbagegang, der fik Hasselbalch til i Skoleprogrammet at give sin Bekymring Luft. Han søgte at forklare Tilbagegangen ved Stændertiden, der gav Værterne Lejlighed til ved at leje Værelser ud at have en bedre Fortjeneste i kortere Tid, end de kunde have ved at leje ud til Skoleelever for et længere Tidsrum, hvorved det blev vanskeligt for Eleverne at skaffe sig Logis i Byen.

Hasselbalch synes at have særlig Interesse af Elevernes Legemsøvelser og Friluftsliv. Han overværer jævnlig Prøverne i Svømning, hvor nogle af Eleverne svømmer 5 à 600 Alen, og Gymnastikundervisningen, der foretages efter Nachtigalls Lærebog. Der drives ogsaa Vaabenøvelser, hvortil Universitets- og Skoledirektionen har sendt 20 Gøværer af

forskellig Størrelse, ligesom de nødvendige Apparater til Øvelse i Hugning blev anskaffede.

Savnet af en Gymnastikplads og en Legeplads er meget føleligt. Hasselbalch ytrer, at det vil være det bekvemmeste og mindst bekostelige at indrette en Gymnastikplads paa Søndre Sogns Kirkegaard, og med Hensyn til en Legeplads foreslaar han, at den til Skolen nærmest grænsende Del af den øverste Have, som hører til de Værelser, han i sin Tid havde faaet overladt til Beboelse i den søndre Ende af Skolen, og som nu beboedes af Overlærer Erslev, ved dennes Forflyttelse maatte indrettes til Legeplads, da der til Haven er en Gang, som fører umiddelbart ind til Skoleværelserne, eller der let i Stenmuren kan anbringes en Laage ind til en saadan Legeplads. For det første Forslags Vedkommende henviser Direktionen Hasselbalch til Forhandling med Stiftsøvrigheden.

I Skoleprogrammet for 1825 har Hasselbalch oversat nogle Breve angaaende Opdragelsen og Dannelsen i de lærde Skoler af Ditl. Karl Wilh. Baumgarten-Crusius. I Fortalen til disse skriver han bl. a.: »Saameget tør jeg frimodigen yttre, at, hvorvel Ingen kan med større Taknemmelighed erkjende, hvormeget der i de to sidste Decennier er virket til en mere hensigtsmæssig Underviisning i de lærde Skoler, og hvor himmelvid en Forskel der er paa de Grundsætninger, man i Henseende til Fremgangsmaaden nu bifalder, i Sammenligning med dem, som forhen var gjældende i Almindelighed, saa vil man dog indvillige mig, at om man end ei foranlediges til at skildre Brøstfældigheder i det lærde Skolevæsen med saa stærke Farver, som den forevigeede, saare fortjente Skolemand, I. H. Tauber, saa er det dog vist, at der vel endnu kan tænkes paa Forbedringer.«

Foruden denne Oversættelse og nogle Skoleefterretninger i Skoleprogrammet 1839—40 har Hasselbalch af trykte Ting kun efterladt sig en Del Lejlighedsdigte. Desuden ejer Direktør P. Kabell i Gjentofte et Manuskript af ham, nemlig en Oversættelse af Esaias Tegnér's »Tale ved Reformationens Jubelfest 1817 holden paa Universitetet i Lund«. Oversættelsen er foretaget efter Nords tyske Oversættelse, senere er tilføjet »og Originalen«, hvad maaske kunde tyde paa, at Hasselbalch har været bedre inde i det tyske end det svenske Sprog.

Hasselbalch var Lejlighedsdigter. Han skrev saaledes Sange til Translokationerne i Skolen og til andre Højtideligheder, der fandt Sted i denne. Da Viborg Skole 21. Juli 1840 havde Besøg af Kong Christian VIII, istemte Skolens Elever trestemmigt ved Kongens Indtrædelse i Skolens Værelser en Sang af Hasselbalch, der sluttede saaledes:

Stedse skal i Hjertet flamme
 Gammel nordisk Trofasthed
 For den ædle Skjoldungstamme
 Og for Danmarks Held og Fred.

Hans Festsange genlyder af Bægerklang. Efter at være flyttet til Aarhus skrev han flere Sange, der blev sunget i Aarhus fornemste Klub Polyhymnia, saaledes en Sang paa Selskabets Stiftelsesdag den 14. Jan. 1844 til Melodien: Druen voxer paa vor Klode.

Mangt er Aar er nu henrundet
 Fra den allerførste Tid,
 Dette Selskab her blev grundet.
 Vel det stod ei uden Strid;
 :: Men mod Død det gjør Protest
 Snart det holder Jubelfest. ::

Først det stod i Byen ene,
 Havde og et andet Navn;
 Men som nogle vil formene
 Følttes der dog stærkt et Savn.
 :: Der var Lystighed og Dands;
 Men for Kunsten ingen Sands. ::

Overalt i Jyllands Egne
 Søgte man i Uheld Trøst,
 Og man fik nu allevegne
 Skuespil, ei blot til Lyst;
 :: For Thalia Templer ny
 Reiste sig i hver en By. ::

Her Thala fik sit Sæde
 Paa det store Apothek;
 Skjænket mangan skyldfri Glæde;
 Og ved Fliden Kunsten steg;
 :: Men omsider man dog tog
 En Beslutning, ganske klog. ::

Tvende Hære sig forened
 Til et fælleds Glædesmaal,
 Og Gudinden huldtt forlened
 (Thi Hun var ei Steen og Staal);
 :: At de To i Fred og Ro
 Skulde nu i Samqvem boe. ::

Polyhymnia nu skabtes
 Og det voxte snarlig til;
 Ved Foreningen ei tabtes,
 Man fik baade Dands og Spil.
 ∴ Men som overalt det gik:
 Snart den Leg en Ende fik. ∴

Fru Thalia maa spadsere
 I den vide Verden ud,
 Skjønndt hun savnedes af Flere,
 Som en kjær, en elsket Brud;
 ∴ Fremmede erstatte maa,
 Hvad man her ei kunde faae. ∴

Polyhymnia! Du blive
 Her tilbage med Din Lyst!
 Skjønne Glæder Du kan give
 I hver frit og kærligt Bryst.
 ∴ Til Din Hæder denne Skaal
 Tømme vi med bredfuldt Maal! ∴

Som en Prøve paa Hasselbalchs alvorlige Sange kan meddeles en, der blev skrevet til Højtideligheden paa Viborg Cathedralskole den 31. Oktober 1836:

Før Talen.

1.

Kun svagt sin Tak til Lysets Gud
 Kan Støvets Sønner stamme ud.
 Han naadig vil den Taage sprede,
 Som Mørket vil paa Jord udbrede.
 Paa Dig, O Herre, haabe vi
 Send Lyset fra din Himmelsti!

2.

Vildt stormede jo Mørkets Hær,
 Og truede med Ild og Sværd
 At knuse al den Himmel-Ære,
 Som kronede vor Kristenlære.
 Men Overtroens vilde Magt
 Den blev Guds Vælde underlagt.

3.

For Jesu Lys det Mørke svandt
 Og Haab og Tro igjen vi fandt.
 I Gruset sank den stolte Vælde,
 Der syntes staae som Jordens Fjelde.
 Man præked høit: at Kristendom
 Var det at være god og from.

4.

Vidt brede sig den Himmelfred,
 Der kom ved Krist paa Jorden ned!
 Den boe i Borg! den boe i Hytte!
 Den ene kan vort Held beskytte.
 Et Glimt af Evighedens Krands
 Vi skue i dens lyse Glans.

Efter Talen.

Fra Viisdoms Kilde
 Alt Sandt og godt udgaaer
 I Skygger milde
 Jo Kundskabstræet staaer.
 For dem at finde
 Vi vandre freidigt frem.
 De ei forsvinde
 I Lysets rette Hjem.
 Vi der skal vinde
 Livsalighed i dem.

2.

Med Faderøie
 Seer Gud jo Støvets Fjed,
 Og fra det Høie
 Han sendte Frelsen ned.
 Gud vil adsprede
 Hver mørk og taaget Sky,
 Han trygt vil frede
 Om Viisdoms stille Ly,
 Og hist berede
 En evig Morgengry.

Hasselbalch havde mange Venner, og baade i Glædens og Sorgens Dage skrev Rektor Hasselbalch Sange til dem. Som ung Pige var hans Hustru og den Raae'ske Familie ved inderligt Venskab forbunden med Frk. Lise Wulff, Søster til Søheltene P. og Chr. Wulff og Datter af Kommandør Wulff, der levede i Aarhus. Hun blev gift med Oberstløjtnant E. Bruhn, tjenstgørende Adjutant hos Kong Christian VIII, de mistede i 20 Aars Alderen, 7. Dec. 1842, deres Datter Poulina Bruhn. I den Anledning skrev Hasselbalch: »Hun var en yndig Pige og særdeles talentfuld — desto mere maatte hendes alt for tidlige Død dybt smerte alle dem, som kjendte hende, og aldrig ville de ømme Forældre glemme denne deres ældste og usigelig elskede Datter. Tvende Digtere satte skønne Minder

over hende i »Dagen«. Jeg turde ei lade min Stemme høre ved Siden af disse, dog skrev jeg [et Digt], der ei blev trykket, men sendt Faderen.«

I Anledning af Biskop Tetens Datters, Provstinde Zahrtmanns, Død den 24. Feb. 1846 skrev han ligeledes et Digt. Han havde dimitteret fire af hendes Sønner til Universitetet, hvoraf en erholdt Udmærkelse og to første Karakter, og fire Døtre levede hos hende, »og synderligt nok«, skriver Hasselbalch, »uagtet de hver især er meget dannede og dygtige i alt qvindeligt Arbeide — er dog ingen af dem gift«. Om Provstinden skriver han: »Hun har stedse vist mig under mit mangeaarige Ophold i Viborg meget Venskab og megen Hengivenhed.« Sympatien var gensidig. Et Aar før sin Død skrev Provst Zahrtmann 1825 til sin Ven Knud Lyhne Rahbek: »Det er en sand Lykke for os her at have saa god en Skole . . . og Hasselbalch er den sandeste Fader for sine Disciple.«

Blandt de Digte, Hasselbalch skrev til og om Venner og Omgangsfæller, kan nævnes: »Ved Efterretningen om Madame Funders Død i December 1832«, »Et Par Afskedsord til Kammerjunker Haxthausen, da han forlod Viborg for at drage til Hirschholm«, »Til Doctor Jespersens og Marie Blochs Bryllup d. 1ste Mai 1834«, »Til Peter Kabell og Line Buchwalds Bryllup d. 18de September 1834«, »I Frøken Schades Stambog«, »Til Baronesse Brettons Fødselsdag 16de Januar 1835«, »Til Étatsraad Schonnings Fødselsdag d. 30te November 1835«, »Biskop Øllgaards Sølvbryllup d. 12. August 1836«, »Til A. Undalls Bryllup d. 7. Maj 1837«, »Rimbrev til Cancelliraad Rode d. 21. Feb. 1840«, »Rimbrev til Baronesse Grethe Bretton d. 9. Dec. 1841«, »Til Étatsraad Schonning i et Brev til hans Geburtsdag 30. Nov. 1841«, »Petra og Mine Funder i Feb. 1842«, »Rimbrev til Baron E. Bretton i Nov. 1842«, »Til Baronesse E. Bretton paa hendes Fødselsdag d. 16. Jan. 1848«, »Ved Proprietær William Watts Død d. 6. Januar 1842«, »Ved Forvalter Hans Strunks Død paa Clausholm d. 3. Feb. 1843«. Ved Stiftsprovst Lavris Schiødtes Død d. 28. Juni 1843 under hans Ophold i Carlsbad«, Hasselbalch tilføjer »hvorhen han var rejst i Haab om at hans Helbred, der i det sidste Aar var bleven meget svækket, skulde der kunne giengives ham — men — til Sorg for Mange døde der denne sieldne Mand og sieldne gejstlige Taler«. »Rimbrev til Baron Bretton Nov. 1853«, »Rimbrev til Justitsraad Lanng i Odense December 1843«, »den 5. Juni 1807, Schwedler og Riche Raaes Bryllup«, »Til Schwedlers Geburtsdag — 6. Dec. 1810«, »Sang ved Dyremaler E. Guldbergs og Mathilde Raaes Bryllup d. 21. Dec. 1843«, »Til Fru Schjødte i Viborg Januar 1844«, »Rimbrev til Doctor Rørdam i Fredens Januar 1844«, »Rimbrev til Wil: Ingerslev Dec. 1844 og Jan. 1845«, »d. 16. Januar

1845, Rimbrev til Baron Bretton i Anledning af Baronessens Geburtsdag«, »I Anledning af Pastor F. Guldberg og Jane Dahls Bryllup i Aarhus d. 13. Maj 1845«, »Et venligt Minde om den for tidligt tabte, uforglemmelige Fru Amtmandinde Thora Krabbe, født Elmqvist«, »I Anledning af Grosserer Watts Guldbryllup — skrevet i Alexander Watts Navn«, »Til Justitsraad Schumacher og hans Frue i Anledning af deres Sølvbryllup d. 18. Nov. 1845«, »Til Laura Raae paa hendes Confirmationsdag d. 4. October 1846«, »Til Doctor Jespersen d. 31. Dec. 1846 med et Confect Fad«, »Ved Lieutenant v. Fredericksens og Vilhelmine Røses Bryllup d. 24. Nov. 1847«, »Til Kjøbmand Emil Sechers og Emilie Røses Bryllup d. 18. Nov. 1848«. Hasselbalchs Digte i to Bind i Manuskrift er nu i Direktør P. Kabbells Eje.

Efter et Par og Fyrre Aars Skolegering tog Hasselbalch 25. Maj 1841 sin Afsked. Han havde i flere Aar lidt af en Øjensvaghed, der den sidste Vinter før Afskedigelsen havde angrebet hans Syn saa stærkt, at han ikke længere var i Stand til at arbejde om Aftenen ved Lys. Hertil kom, som vi allerede har nævnt, at Viborg Skole i de senere Aar havde

været i Tilbagegang, og Universitets- og Skoledirektionen derfor ansaa det rettest, at nye Kræfter kom til, man havde fra Ephoratets Side lovet Hasselbalch, at naar han tog sin Afsked, skulde han faa fuld Gage i Pension. En saadan usædvanlig Udmærkelse vilde Direktionen dog ikke gaa med til, den skrev i sin Forestilling bl. a.: »At Rector Hasselbalch i sine yngre og kraftigere Aar har været en fortjent Skolemand, er Direktionen af tilforladelige Vidnesbyrd bekjendt, men den bør ikke fortie, at han i den senere Tid langtfra ikke har udviist en saadan Kraft og Energi, som er aldeles nødvendig til en Skoles heldige Bestyrelse o. s. v.« Hasselbalch fik derfor sin Afsked med $\frac{2}{3}$ af Gagen — eller 933 Rbd. og 32 Skilling i Pension og fik yderligere eftergivet en Gæld paa 714 Rbd. og 64 Skilling

Rektor Fr. Deichmann Hasselbalch.

til Skolen. Denne Gæld var opstaaet for c. 20 Aar siden, ved at Katedralskolens daværende Regnskabsfører, senere afdøde Raadmand Bager, havde haft en meget betydelig Kasseangel. Der blev i den Anledning nedsat en Kommission, som lagde en Del af Skylden paa Skolens Forstanderskab og blandt disse Hasselbalch. Skønt han var i Stand til straks at rede for sig med Hensyn til det egentlige Embedsansvar, blev det dog paalagt ham at udrede et Beløb af 2000 Rdl., som han maatte afdrage med 200 Rdl. aarlig fra 1835 at regne. Med Udgangen af 1840 var Gælden sunket til 714 Rdl. 64 Skilling, som Hasselbalch altsaa nu fik eftergivet, men han var skuffet over, at Ephoratets Tilsagn ikke var sket Fyldest, og han søgte derfor 6. Juni 1841 om at maatte genindtræde i sit Embede eller faa fuld Gage i Pension. Han skriver i sin Ansøgning, at trykkende Kaar jo har været hans Lod i hele hans Embedstid, der er indtruffen under en i Danmark i økonomisk Henseende meget bevæget Tid, og trykkende Gæld hviler endnu paa ham med byrdefuld Vægt. Han slutter Ansøgningen med en lykkelig Hentydning til den Fryd, der i disse Dage fylder Kongens Faderhjerter (i Anledning af Kronprinsens Formæling), og skønt Ansøgningen ikke blev bønhørt, tilstod Kongen af særlig Naade Hasselbalch et aarligt Tillæg af 200 Rdl.

Hundrup giver Hasselbalch det Vidnesbyrd, at han var en ufortrøden Lærer, der havde et mildt og kærligt Sind, omfattede sine Disciple med faderlig Kærlighed og var derfor meget elsket baade af dem og sine Medlærere.

I Hasselbalchs Ægteskab var ikke født Børn, men han tog sig faderligt af flere unge Mennesker. Paa hans Fødselsdag 3. Juni 1826 skrev 3. Klasses Disciple en Sang paa Melodien: Svæv højt paa Kodans Bølge. Den lød saaledes:

Du, som os kjærligt leder
 Til Viisdoms Tempel hen,
 Din Festdag Fryd udbreder,
 Vor Lærer og vor Ven!
 Til Dig vor Sang opstige!
 Vor Sang modtage Du!
 O kunde Tungen sige,
 Hvad Hjertet føler nu.

O Du, som meer end Lærer
 Til os, i ædelt Bryst
 En Faders Hjerter bærer,
 O hør vor glade Røst!

Din Børneflokk omringer
 Dig paa Din Fødselsdag,
 Og Ønsket sig opsvinger
 I svage Harpeslag.

Gud give, hvad vi bede:
 End mange Aar endnu
 Den Unges Fjed Du lede
 Med kjærlig Faderhu!
 Seent slukker denne Luc,
 Saa lys og varm og blid,
 Og længe, længe skue
 Du Frugten af Din Id.

En anden Elev, S. V. Bøtcher, sender ham til Fødselsdagen i 1838 et velment Digt, hvori det hedder:

Men Ungdommens Ild og Kraft svandt hen
 Ei fra ham; det veed jeg til visse
 Thi staar han end den gamle Eeg
 I hans Ly skjønt trives de Qviste.
 Hans skyttende Læ dem aldrig sveg.
 Gud lade dem seent ham miste.

Blandt de unge Mennesker, Hasselbalch tog sig af, var ogsaa en Søn af hans egen Plejefader og hans Faders Efterfølger som Sognepræst i Knebel, senere Stiftslæge paa Vallø og Etatsraad Jørgen Fog Steenberg, der 1839 i et Venneelskab paa Vallø tolkede sine Følelser for Hasselbalch i følgende Ord:

„Jeg tømmer det første Glas til Ære for min kjære Gjæst Rector Hasselbalch, for den Mand, som tidligen traadte mig i Faders Sted og som fra den Stund af ind til denne Time har vist mig den ømmeste Faderkjærlighed og Overbærenhed — for den Mand, som ei alene har være mig en kjærlig Fader, men en højagtet og elsket Lærer. — Ja, min elskede Hasselbalch, Du bibragte min unge Sjæl mange gode Lærdomme og nyttige Kundskaber. Mange af disse har jeg i Tidens Løb forglemt, men der er Ting, som jeg ei har forglemt — og som jeg med Guds Hjælp aldrig skal forglemme — Du lærte mig at kjende og at elske mit Modersmaal, det klangfulde, danske Sprog og Du gjorde mig bekendt med dets herligste Frembringelser. Du lærte mig at elske det Land, hvor jeg fødtes og at ære dets Sange, og derfor takker jeg Dig af mit ganske Hjerte — men hvad jeg dog frem for alt takker Dig for, er dette — Du lærte mig at kjende det store Kærligheds Bud, at man skal elske sin Næste som sig selv, og dette skjønne Bud lærte Du mig ei alene med din mandige Veltalenhed, men frem for Alt ved Dit lysende Exempel, og derfor hænger mit Hjerte ved Dig saa inderlig fast . . .“

Efter at Hasselbalch havde taget sin Afsked, flyttede han med sin Hustru til Aarhus, hvor de 1850 boede Volden Matr. Nr. 894 sam-

men med en i Viborg født 26aarig Tjenestepige, Rosalie Madsen, som de antagelig havde taget med sig fra denne By.

I Paasken 1842 foretog Hasselbalch en Rejse til Viborg for at besøge gamle Venner. Han skriver derom i et Rimbrev til Plejesønnen Steenberg:

Det var jo ei sært, om vi længtes saa saare
 Det er ei saa let — nye Venner at kaare.
 Vi havde der levet i tredive Aar,
 Al Venskab dog ikke som Blomster forgaar.
 Det er jo saa sødt og det Hjertet jo fryder
 Naar ærligt og kjærligt velkommen man byder
 Og naar man erfarer, at Vennernes Fryd
 Ei bor blot paa Tungen og ei er kun Lyd
 Men ret fra det Dybe i Hjertet udrinder
 Og ei som Dugperler for Solstraalen svinder
 Saa gik det os der — og i venlige Kreds
 Vi levede Dage og Nætter tilfreds
 Jeg Nætter med Sændhed desværre kan sige,
 Thi først efter Midnat jo Beterne stige
 Og fik man ved Bordet lidt Viin og lidt Sang
 Saa kommer jo Tungerne først ret i Gang
 Og er det da Under — om gierne man blive
 Og gotter sig, hver Gang paa Brettet Han skrive
 En Bet eller to for den strandede Ven
 Som prøved at faae sine Penge igjen
 Og derfor spurgte — tourneerte — kaskerte
 Og paa alle Maader sin Lykke forceerte
 Men vandt intet Andet — end først Klokken To
 vi kunde begynde at komme til Ro.
 Saa gik det min Ven! næsten Aftener tyve
 Jeg vil ikke prale for Dig eller lyve
 Vi stedse hos alle det Vennesind fandt
 Som fastere Hjertet til Hjerterne bandt

Og først imod Enden af svundne April
 Jeg atter i Aarhus saa Vaarsolens Smil
 Her ventede mig mangan ret kjærkomne Breve
 Som Svar udi muligste Hast monne kræve,
 Men jeg var af Rejsen saa yderlig mat
 Og Gigten tog ogsaa paa Hovedet fat
 Saa jeg maatte — skjønt mod min Villie give
 Lidt Tid, førend jeg blev i Stand til at skrive.

Men nu er Kræfterne komne tilbage
 Og jeg har mig tumlet de to Helligdage

Til Hest og til Vogns i den deilige Skov
 Og istemt med Lærken Alskaberens Lov.

Jeg vandrer omkring ved den skovklædte Strand
 Og seer i det Fjerne det elskede Land
 Hvor Læben de kjæreste Navne fremstammed
 Og Hjertet for Venskab og Kjerlighed flammed.
 Der stod jo min Vugge — der stod ogsaa Din
 Der hviler din Fader — Han var ogsaa min
 Saa tidt jeg i Skoven ved Stranden omvanker
 Da røres mit Hjerte af Tusinde Tanker
 Min Barndom og Ungdom paa Glæder var rig
 Skjøndt Sorg deri ofte dog blandede sig. —
 Bort Minde om Sorgen! Bliv Glæde tilbage!
 Huld spred Du din Straale paa Oldingens Dage
 Saa vil jeg og glemme den henrundne Tid
 Og sætte som før til Guds Godhed min Lid.
 Nu endelig da til Kapitlet jeg kommer
 Om Rejsen til dig i nærværende Sommer.
 Der har jo dog Intet saa frydet min Sjel
 Fra den Tid, jeg sagde mit Embed Farvel
 Som Tanken og Haabet Dig selv at besøge
 Og ret i den sødeste Rolighed smøge
 Hos Dig nogle Piber af bedste Tobak
 Og dertil at føre opbyggeligt Snak.
 Og naar Passiaren da trættede Lungen
 Saa vædede Viin fra Maden vel Tungen,
 Og hvem kan vel vide, om ei mangen Gang
 Vi kroned vort Dagværk med trøstende Sang.

Men her kommer atter en Mand med en Slæde
 Som tidt i vort Liv har forstyrret vor Glæde —
 Jeg mener Hr. Plutus, der Grunkerne har
 Han aldrig i Livet mig ret gunstig var. —
 Det er jo besynderligt — Hvad end man vil gjøre
 Man stedse med Guldsmør skal Hjulene smøre
 Den Smørels er kostbar — det ved jo enhver
 Og Fruen, der sælger den — stundom er sær;
 Jeg derfor ei veed, om hun noget mig giver
 Og vil hun det ikke, da hjemme jeg bliver
 Og takker min Gud for en rig Phantasie
 Hvis Vinge skal snart over Vei over Sti
 Henbære min Aand til de yndige Skove
 Og hen mod den sølvblaa den venlige Vove
 Der Omhegner dig og dit elskede Hjem.

I Aarhus fejrede Hasselbalch og Hustru 1857 deres Guldbryllup, og samme Dag — 2. Okt. — blev Hasselbalch udnævnt til Ridder af Dannebrog. Ved denne Lejlighed blev afsunget

En ganske lystig Vise
ved
Hr. Rector emer.
Frederik Deichmann Hasselbalchs
og Fru Rectorinde
Marie Hasselbalchs
Guldbryllup.

I en Rosenguirlande ses en Mandsarm og en Kvindearm, der rækker hinanden Haanden. Først skildres Brylluppet, saa Sølvbrylluppet og endelig Guldbrylluppet:

For os det faldt saa heldigt ud
At her i Sal vi skue glade
En Rector med hans Ungdomsbrud
Bekrandset med de gyldne Blade,
Og meer endnu, at Han og Hun
Kan under Krandsen muntert smile
Og mindes froe den fjerne Stund
De faldt for Amors gyldne Pile.

Og derfor man i Bryllupssal
Sig her idag associerede,
Og derfor sine Bægres Tal
Med 3 saavel multiplicerte;
Og derfor dette Qvad vi sang
Som Glædens muntre Gud os lærte;
Den Rektor selv jo mangan Gang
Sang slige Qvad af fulde Hjerter.

Endnu godt to Aar levede Rektor Hasselbalch, indtil 3. Marts 1860. Han blev saaledes næsten 81 Aar gammel. Hans Enke levede dertil 12 Aar og døde i Aarhus 18. Marts 1872. Ved Testamente af 20. April 1868 havde hun indsat sin »Plejesøn«, Proprietær Peter Kabell til Kjærsgaard, til Universalarving, dog havde hun truffet enkelte specielle Dispositioner. Hendes Søster, Christine Mathilde Strunck, Købmand Johannes Strunck fra Lübecks Hustru, skulde have en Piedestal, Jomfruerne Trine og Marie Klem hendes Sybord, Kurvestol med tilhørende Sæde og Skammel,

og mellem disse tre kvindelige paarørende skulde hendes Gangklæder deles. Hendes Svigerinde, Enkemadame Frederikke Raae, skulde have den broderede Stol, Fritz Kabell hendes lille Diamantnaal, hendes Sopha og nogle Sengeklæder eller, hvis han foretrak det, Sengen. Frederik Rodkjer, som var opkaldt efter hendes »salig« Mand, skulde have hans Lommeur og Fotografi.

Fritz og Peter Christopher Kabell var Sønner af den i 1811 afdøde Kantor Kabell i Aarhus og var 1813 kommen i Huset hos Hasselbalchs. Rektor Hasselbalch havde, som naturligt var i hans Stilling, ønsket, at Peter skulde studere, han havde da ogsaa gaaet nogle Aar i Viborg Kate-dralskole, men da han var svag og havde et daarligt Bryst, havde Hasselbalch længe været i Tvivl om, hvad han skulde sætte ham til. Imidlertid havde Drengen stedse vist særligt Anlæg for finere Haandgerning og i sine Fritimer arbejdet i Pap. Uden nogen Vejledning havde han bragt det temmelig vidt, og Hasselbalch valgte derfor at lade ham lære Bogbinderkunsten, først i Viborg hos Bogbinder Halkjær og siden i Kjøbenhavn hos Bogbinder Lerche. Han opnaaede en saadan Færdighed, saa Hasselbalch paastod, at ingen af Bogbinderne i Viborg kunde binde saa godt ind som han. Hasselbalch søgte derfor 1831 om, at Peter Kabell maatte faa Myndighedsbevilling for at kunne nedsætte sig som Frimester i Viborg, men Kancelliet nægtede ham det, og han blev siden Landmand.

Familien Kabell har med Pietet bevaret mange Minder om Rektor Hasselbalch.

PROPRIETÆR BARTHOLEMÆUS HASSELBALCH
TIL VESTRUPGAARD
 (1781—1832)

Bartholomæus Hasselbalch, Pastor Jacob Hansen Hasselbalch og Hustru Cathrine Deichmanns yngste Søn, fødtes 8. Maj 1781 i Knebel Præstegaard. Han maa ved Fødselen have været svagelig, thi han hjemmedøbtes 9. Juni og blev 29. Juni fremstillet i Knebel Kirke, samtidig med at hans Moder, efter Tidens Skik, introduceredes, »Gud til Ære og os til Glæde og Fornoyelse«, skriver Faderen i Kirkebogen. Fadderne var Provstinde Begtrup i Vistoft, Præsten Staals Hustru fra Agri, Hr. Marcussen til Iisgaard, Pastor Boserup paa Helgenæs og Forvalter Thornsohn paa Rolsøgaard. Kun 8 Aar gammel mistede han sin Fader; der blev derfor ikke Raad til Studering, han maatte gaa den praktiske Vej og kom

vistnok tidligt i Huset hos sin Farbroder, Herredsfoged N. S. Hasselbalch i Nørre Sundby, hos hvem han siden blev Fuldmægtig. Derpaa var han Godsforvalter paa Lundergaard i Jetsmark Sogn, der tilhørte Kancelliraad Severin Gleerup til Vang, men da han var meget interesseret i Landbruget, ønskede han at faa Foden under eget Bord og købte 1808 Hovedparcellen af Bundgaard i Jetsmark, der var paa $3\frac{3}{8}$ Tdr. Hartkorn. 1810 tilkøbte han en anden af de 4 »Bundgaarde« i Jetsmark Sogn af sin Prin-

B. Hasselbalchs Ligsten.

cipal, Kancelliraad Gleerup, men allerede 1812 solgte han den saaledes samlede Gaard til Kammeraad Arent Hassel Rasmussen. En kort Tid var han ogsaa sammen med Mogens Brix i Blokhus Ejer af Vester Hedegaard i Jetsmark, som de købte 1815 af Justitsraad Rasmussen, og 1818 købte de Gammelgaard (Matr. Nr. 10) i Jetsmark Sogn, som de 1823 afhændede til Selveje. Hans egentlige Gerning laa dog paa Vestrupgaard i Saltum Sogn, som han havde købt med tilhørende Mølle og lidt Bøndergods, ialt 29 Tdr. Hartkorn, for 18,500 Rdl. af Forpagter Mads Hastrup til Lundergaard og Forpagter Jens Gleerup til Rødslet. Paa Gaarden fik han Skøde 14. Juni 1811.

Hasselbalch var en energisk Landmand, der forbedrede Vestrup-

gaard. Han havde indtil 1819 indgravet den ene Side af sin Ejendom med 3300 Alen lovligt Hegn og paa den anden Side sat 1540 Alen enkelt Vold, ligesom han havde ladet grave 4670 Alen Vandgrøfter, hvorved han havde indvundet 37 Agre à 5—6 Skp. Bygsædland, der nu kunde opdyrkes, medens de tidligere var saa sumpede, at den Smule Hø, der avledes derpaa, maatte bæres i Land. Det var de saakaldte »bløde Enge« i Saltum. For dette Arbejde, der kostede 1472 Rdl., belønnedes han paa Amtmand Sporons Anbefaling med Landhusholdningsselskabets 2. Guldmedalje, der overrakte ham af Præsten ved en Højtidelighed i Kirken efter endt Gudstjeneste.

Hasselbalch var ogsaa Foregangsmand paa Græsdyrkningens Om-

raade. Han dyrkede særlig Rajgræs. Ligeledes interesserede han sig for Faarenes Raceforædling og holdt saaledes 1846 en Merinosvædder. Ogsaa Plantningen havde hans Interesse, og han kaldes allerede i 1807 Sandflugtskommisær, men fik dog først 23. Juni 1819 officielt Udnævnelse til Sandflugtskommisær for Jerslev, Hvetbo, Børglum, Vennebjerg og Horns Herreder med Undtagelse af Skagens Sogn og By.

I 1817 lod Hasselbalch sig ved Auktion tilslaa en Gaard i Faarup, Saltum Sogn, paa 4 Tdr. Hartkorn. Beboerne var døde med Undtagelse af 3 smaa Børn, og Hasselbalch forrentede Købesummen ved at sørge for Børnenes Underhold og Opdragelse. Imidlertid faldt Gaardene i Pris, saa at Hasselbalch 1825 siger, at han nu kunde købe 6 Gaarde for den samme Sum, som han havde givet for den ene, og da Ejendommene stadig faldt, lod han Gaarden udparcellere i 7 Parceller, hvorved han haabede at redde nogle af sine Penge. I 1827 afstod han et Areal paa 24,000 Kvadratalen af sin Jord til Kongens Kasse, for at det kunde anvendes til en Planteskole. Denne Plan kom dog ikke til Udførelse. Han døde, 51 Aar gl., 28. Juni 1832. 12. Juli 1807 blev han gift i Saltum med Charlotte Amalie Thorlund. Brylluppet fandt Sted i Stilhed, thi begge hendes Forældre var døde samme Aar. Faderen, Vitus Bering Thorlund, der havde været Degn i Saltum siden 1789, var en begavet og virksom Mand, hvis Gerning bar god Frugt, Moderen, Jeanette (Johanne) Marie Holmberg, var bleven begravet, en Uge før Hasselbalch havde Bryllup, saa Hjemmet var ikke opløst og blev det iøvrigt kun delvis, idet Hasselbalchs Svoger fulgte sin Fader som Degn, begge var Akademikere. En Datter blev Aaret efter gift, og de to andre Døtre, Ane Malene Thorlund og Inger Marie Schiellerup Thorlund, fulgte Hasselbalchs til Vestrupgaard og forblev hos Søsteren som Husjomfruer, men døde tidlig, den sidste 1825, 32 Aar gammel, og den første 1837, 49 Aar gammel.

I Hasselbalchs Ægteskab fødtes 6 Børn. Paa Bundgaard i Jetsmark kom 1808 Jacob til Verden, derefter fulgte 1810 Johan Nicolai Friderik, 1812 Hans Thorlund, og paa Vestrupgaard fødtes Marie Katrine 1814, Severin Lange 1815 og den yngste Søn, Jørgen Bjerring, 1819; han fødtes en Uge før Jul, 18. Dec., og døde inden Nytaar, 28. Dec. Familiens nærmeste Omgang var Hasselbalchs Hustrus Slægt og Pastor Jansens, der var kommen til Saltum, samme Aar som Hasselbalch blev gift. Pastor Jansen havde tidligere været Missionær paa Grønland, hans Hustru var Datter af Biskop Jansen i Aalborg. Endelig var der Købmand Brix i Blokhus, hos hvem Hasselbalch kom af med sine overflødige Produkter.

Da Børnene voksede til, fik de Huslærer, en Del Aar var det en

Mand, der hed Fjorbak, han flyttede siden til Aalborg hos en rig Søster, Fru Smidt, men havde knyttet sig saa nær til Familien Hasselbalch, at han gennem Aarene blev en stadig og velkommen Feriegæst, ogsaa efter at Hasselbalchs Søn, Hans Thorlund, havde overtaget Gaarden. Hos denne Søn blev Hasselbalchs Enke boende, men flyttede senere til Aalborg, hvor hun døde, 64 Aar gammel, 1. Maj 1842. Hendes Lig førtes til Saltum, hvor hun 9. Maj blev begravet ved sin Mands Side.

OVERRETSPROKURATOR HANS HASSELBALCH

I NØRRE SUNDBY

(1773—1809)

Herredsfoged Niels Schiøtt Hasselbalch og Lise Bierrings eneste Søn, H a n s, blev født i April 1773, medens Forældrene boede paa Hovedgaarden Fæveile, og døbt 19. Maj i Lyngby, for Størsteparten med Familiemedlemmer som Faddere, nemlig Anne Elisabeth Hasselbalch, Mr. Hans Hasselbalch og Hans Nielsen Hasselbalch, alle af Randers.

Hans Hasselbalch var vistnok allerede fra Barndommen svagelig, han blev opdraget i Aarhus og Nørre Sundby, efter en haard Sygdom blev han privat undervist af Præsterne Johannes Hauch Clausen, der var Præst i Nørre Sundby til 1790, og hans Efterfølger Peter Raaschou, der dimitterede ham til Universitetet 1794. Han blev dog ikke i Kjøbenhavn, men rejste tilbage til Nørre Sundby og studerede to Aar i Hjemmet Jura og andre Videnskaber. I Oktober 1797 kom han atter til Kjøbenhavn og besøgte Neergaards, Schlegels og Hurtigkarls Kollegier. 20. April 1799 blev han cand. jur. Nu vendte han paany tilbage til Nørre Sundby, hvor han fra 15. Okt. 1800 blev konst. Sagfører i Aalborg Amt og fra 27. Okt. 1800 ligeledes i Hjørring Amt. Her viste han sig, efter Amtmændene Pentz og Bloms Vidnesbyrd, som en duelig Sagfører og en retskaffen Mand, hvorfor de anbefalede hans Andragende, da han 1804 søgte om at blive Prokurator ved alle Over- og Underretter i Jylland, subsidiært kun i Aalborg og Viborg Stifter. Han fik det første Ønske opfyldt og udnævntes 9. Marts 1804 til Prokurator for alle Over- og Underretter i Købstæderne og paa Landet i Nørre Jylland.

Straks efter Faderens Død havde Hans Hasselbalch skrevet til Generaladjutant v. Bülow og lagt sin og sin aldrende Moders Skæbne i hans Haand, idet han søgte Herredsskriverembedet efter Faderen, paa hvis Kontor han altid havde arbejdet og især i hans svage Alderdom været hans Fuldmægtig. Faderen havde kun været faa Dage syg og havde Dagen før sin Død udfærdiget Ansøgning om at maatte afstaa Herredsskriverembedet til Sønnen. Hans Hasselbalch skriver, at han har prakti-

seret som Overretsprokurator, saa vidt han har haft Tid, er nøje kendt med alle Embedernes Grene, med Jurisdiktionernes Lokalitet og Beboere og tilføjer: »Jeg vil ikke tale om den Glæde, det vilde være mig at vedblive i den Virkekreds, hvor jeg saa mange Aar har arbejdet.« Dette skulde imidlertid ikke ske. En god Maaned efter Faderens Død fulgte han ham i Graven. Han var ugift.

Hans Moder bekendtgør Dødsfaldet i følgende Linjer:

At det atter har behaget Forsynet at saare mit blødende Hierte, ved i Gaar Eftermiddag Kl. 6 efter 9 Ugers Sygdom, at bortkalde fra dette Timelige min iegode og uforglemmelige Søn, Procurator H a n s H a s s e l b a l c h i sit Alders 37 Aar, dette skulle jeg herved sørgeligst bekendtgjøre fraværende Slægt og Venner, som jeg er overbeviist om, deeltage i min billige Sorg og mit uerstattelige Tab.

Nørresundbye, ved Aalborg, den 2. August 1809.

B. S. E. B i e r r i n g.
Sal. H a s s e l b a l c h.

CARGADEUR NIELS HASSELBALCH

(1767—1796)

Niels Hasselbalch, Kammerraad Jacob Nielsen Hasselbalchs førstefødte Søn af Ægteskabet med Marie Kirstine Welling, blev født i 1767, holdtes den 18. Oktober over Daaben af sin Farmoder og opkaldtes, som Skik og Brug var, efter sin Farfader.

Niels Hasselbalch blev opdraget ved Handel og Søfart. 1781 arvede han 728 Rdl. efter sin Mormoder, Etatsraadinde Kirketerp, og 1802 tilfaldt der ham 1152 Rdl. i Arv efter hendes Halvbroder, Grosserer Niels Brock, men da var han forlængst død.

Den 19. Marts 1794 havde han taget Skipperborgerskab i Randers. I September Maaned 1796 rejste han med et Skib, der tilhørte hans Moders Fætter, Købmand Rasmus Hansen, og førtes af Skipper Hans Mortensen som Sætteskipper i Stedet for den rigtige Skipper, Hans Christian Degn, til Trondhjem for at forhandle en Ladning Korn. Paa denne Rejse er Skibet sikkert gaaet under med Mand og Mus, thi man hørte aldrig senere noget til det eller dets Besætning, og Assurancesummen, 3000 Rdl., blev da ogsaa udbetalt. Niels Hasselbalchs Ejendele, en Kiste med hans Gangklæder og Linned, samt hvad han havde paa Kroppen »gik forloren« med ham selv. Han var ugift.

HANDELSASSISTENT DITLEV HASSELBALCH

(1768—1810)

Ditlev Christian Hasselbalch, forriges Broder, døbt 16. Okt. 1768 i Randers og holdtes over Daaben af sin Mormoder, Etatsraadinde Kirketerp, der dengang endnu var Madame; han opkaldtes efter hendes Mand, der var Fadder tilligemed Fasterens Mand, Proprietær Jens Foss til Ovegaard, og Morbroderen, Købmand Rasmus Welling.

Ditlev Hasselbalch uddannedes ved Handelen og paamønstredes 23. Nov. 1795 som Assistent med 20 Rdl. maanedlig Gage paa det private

Skib Hercules, der 1795—96 foretog en Ostindierejse. Ogsaa han havde 1781 arvet 728 Rdl. efter Mormoderen. I 1808 fik han sin Arv udbetalt efter Niels Brock; og det sidste, vi hører om ham, er, at der kom Brev til Rasmus Welling, at Ditlev Hasselbalch var død 22. Juli 1810 i Granville i Frankrig.

PROPRIETÆR STEEN HASSELBALCH
TIL TAMDRUP BISGAARD
 (1771—1827)

Steen Hasselbalch, Søn af Toldforvalter Jacob Nielsen Hasselbalch i Mariager og 2. Hustru, Mette Cathrine Pedersdatter Frøelund, var døbt 16. Juni 1771 i Randers. I den gamle Stamtavle betegnes han som exam. jur., men han har ikke taget juridisk Eksamen, dog er det sandsynligt, at han har studeret Jura som ung, og endnu ved sin Død var han i Besiddelse af Chr. V.s danske Lov og 10 Bind af Schous Forordninger; han har vistnok været paa sin senere Svigerfader, Kancelliraad, Raadmand Anders Kruuses Kontor i Horsens og dær gjort Bekendtskab med Datteren, der var gift med Proprietær Mandix paa Tamdrup Bisgaard, en Mils Vej fra Horsens, thi ved sit Bryllup opholdt Hasselbalch sig i Horsens. Hun var 4 Aar yngre end Hasselbalch, og de kom til at synes godt om hinanden. Det er ogsaa muligt, at han kan have været paa den ældre Borgmester Carøes Kontor. Derimod er det urigtigt, naar Familietraditionen lader Hasselbalch være Godsforvalter hos Mandix.

Proprietær Oluf (til daglig kaldet Ole) Jensen Mandix havde arvet Tamdrup Bisgaard efter sin Fader; den Gang var det dog kun en stor Bondegaard, men tidligere havde det været en adelig Sædegaard, som blandt andet havde tilhørt Borgmester Hans Nansen og i Middelalderen havde ligget under Aarhus Bispegaard. Den gamle Mandix købte 62 Tdr. Hartkorn Bøndergods til Gaarden, og Sønnen mageskiftede den nuværende Præstegaard i Kjørup med en tidligere Annekspræstegaard, Tamdrupgaard, der stammede fra den Tid, Tamdrup var Anneks til Hvirring. Den saaledes opstaaede Gaard fik Navnet Tamdrup Bisgaard.

Ole Mandix var 3 Gange gift. Hans første Hustru, Bodil Margrethe Frydensberg, en Slægting af Borgmester Frydensberg i Horsens, var 8 Aar yngre end han. Hun døde, 49 Aar gammel, i 1784, Aaret efter ægtede han Maren Borgen, der døde 1790, 31 Aar gammel, i Barselseng med en dødfødt Søn, og derpaa blev Mandix 21. Dec. 1792, da han var

55 Aar gammel, i Horsens viet til den 17aarige Johanne Marie Kruuse. I Ægteskabet blev der født 7 Børn, den sidste 4 Maaneder efter Mandix Død 13. Maj 1805, da han var 78 Aar og 2 Maaneder gammel. Børnene blev opdraget sammen med de Børn, Hasselbalch fik i sine to Ægteskaber, saaledes at der paa én Gang var 3 Kuld Børn paa Tamdrup Bisgaard. Disse Børn af Johanne Marie Kruuse og Ole Mandix, der alle var født paa Tamdrup Bisgaard, var: Bodil Maria (f. 24. Maj 1794, d. 6. April 1855, g. 28. Juni 1818 paa Tamdrup Bisgaard med daværende Kateket og Adjunkt i Horsens, senere Sognepræst til Kjettinge og Bregninge, Frederik Carl Rosen, f. 3. Okt. 1787 i Æbeltoft, d. 21. Juli 1847 i Kjettinge), Jens Mandix (f. 5. Juni 1795, d. 15. Sept. 1799), Else Cathrine Mandix (f. 20. Sept. 1796, d. 27. Jan. 1858, gift 3. Okt. 1817 paa Tamdrup Bisgaard med Apoteker i Horsens, Assessor pharm. Adam Helms, død 23. Sept. 1852, 66 Aar gammel), Anders Kruuse Mandix (f. 13. Nov. 1797, var gift og en Tid bosat i Kjørup), Anna Kierstine Mandix (f. 14. April 1799), Jensine Maria Mandix (f. 21. Feb. 1801) og Johanne Marie Mandix (f. 7. Juli 1805, gift 1. April 1826 paa Tamdrup Bisgaard med Landmaaler Christian Slesbager).

Et halvt Aar efter Mandix' Død blev Hasselbalch og Enken 8. Nov. 1805 gift i Tamdrup, og i dette Ægteskab fødtes med et godt Aars Mellemrum 6 Børn: Hansine Maria Fredericha Hasselbalch (f. 12. Nov. 1806, den senere Fru Pontoppidan), Jacobine Cathrine Hasselbalch (f. 10. Feb. 1808, den senere Fru Beder), Ole Mandix Hasselbalch (f. 14. Marts 1809, d. 29. Marts samme Aar, inden Hjemmedaaben var bleven bekræftet i Kirken), Oline Henriette Hasselbalch (f. 8. Juni 1810, der blev gift med Møllejejer Niels Friborg Christensen), Jacob, senere kaldet Jacob Steen Hasselbalch (Farveren i Bogense, f. 24. Okt. 1811) og Charlotte Frederikke Hasselbalch (f. 27. Marts 1813, der kun blev nogle og 50 Aar gammel og var gift med en Mægler Schmidt i Kiel). Det sidste var Moderens 13. Barn, og hun kostede hende Livet. Hasselbalchs Hustru døde 22. Maj 1813, 38 Aar gammel. Omtrent 2½ Aar senere giftede Hasselbalch sig 3. Okt. 1817 i Tamdrup med Oline Ulrikke Valerius. Bruden var 25 Aar, Brudgommen 45. Hun var Datter af Guldsmed og Kaptajn i Borgervæbningen Valerius i Kjøbenhavn. Hasselbalchs anden Hustru havde været Lærerinde for Børnene og blev maaske af den Grund ikke særlig afholdt af sine Stedbørn. Foruden Tamdrup Bisgaard ejede Hasselbalch ogsaa Marienborg Gaard paa Kjørup Mark af Hartkorn 5 Tdr. og 4 Skp. Ager og Eng. 30. April 1805 indgik han en Forening med Rektoren i Horsens, Professor Ole Worm, hvorved han og følgende Ejere af Marienborg fik

overladt Kongekorntienden af Marienborgs underliggende Jorder, deri indbefattet Kvæg- og Smaaredselstienden, mod en Afgift svarende til Middeltallet af de sidste 10 Aars Kapiteltakst i Stiftet. For de første 5 Aar var Afgiften aarlig 9 Rdl., 3 Mk. og $\frac{19}{20}$ Sk. Overenskomsten var meget fordelagtig for Hasselbalch, thi da denne 21. Juni 1805 søgte Kongen om Konfirmation paa Overenskomsten til »evigvarende Regel«, paa- tegnede Biskop Jansen Andragendet, at det gjorde Bud var for ubetydeligt til bestandig Tiende Forening og langt under Tiendens sande Værdi.

Oline Ulrikke Hasselbalch f. Valerius

I Hasselbalchs sidste Ægteskab fødtes 4 Børn: Politiasistent Peter Hasselbalch (f. 1818, d. 1892), Købmand Steen Hasselbalch i Randers (f. 1820, d. 1881), Sophie Margrethe Hasselbalch (f. 1821, d. 1903), gift med Vejassistant Hermann Christopher Fischer i Vejle, og Petrine Fredericha Hasselbalch (f. 1823, d. 1889), gift med Handskemager Rasmus Simon Bruun).

Hasselbalch lod sig hyppigt indskrive som Fadder for sine Børn, men han skulde ikke opleve at se dem opdragede. Han blev kun 56 Aar gammel og døde 23. Nov. 1827 paa Enkesædet i Kjørup. Det var haard Vinter med Snefog, saa Vejene var ufremkommelige, og han fik derfor en stilfærdig Begravelse.

Hasselbalch havde faaet en betydelig Medgift med sin første Hustru. Da Skiftet i 1817 sluttedes efter hende, var Boets Formue 36,708 Rdl., 4 Mk. og 10 Sk. Det havde henstaaet saa længe, fordi Boet efter hendes Fader, Kancelliraad, Raadmand Anders Kruuse i Horsens først skulde afsluttes. Han, der havde indlagt sig stor Fortjeneste af Horsens Havns Forbedring, var død, 66 Aar gammel, 14. Feb. 1811, hans Hustru, Ane Kirstine Garmer, døde derimod først 2. Juni 1826, 79 Aar gammel, og kun hun oplevede saaledes Datterens Død. Efter Faderen indgik der 2254 Rdl., 2 Mk. og 10 Sk. i Hasselbalchs Hustrus Bo. Hasselbalch arvede Halvdelen af Boet eller c. 18,000 Rdl. efter sin Hustru, men forhøjede Børnenes Halvpart til 20,000 Rdl., saaledes at hver af Sønnerne fik 2500 Rdl. og hver af Døtrene 1250 Rdl. i Arv efter Moderen.

Hasselbalch var Kystbefalingsmand under Krigen med England og

vandt som saadan Regeringens Paaskønnelse. 12. Aug. 1809 skrev Rentekammeret til Generaladjutant Bülow og bad om, at Befalingsmændene ved Kystmilicen i Aarhus Amt, Hasselbalch og Krigsraad Møller, maatte blive nævnte for Kongen for deres patriotiske frivillige Renoncion paa den dem tilkommende Godtgørelse for Skrivematerialier fra 1. Maj 1808 til 1. Maj 1809. For Hasselbalchs Vedkommende var det 18 Rdl. Hasselbalch havde tillige forsynet sine Underbefalingsmænd med nødvendige Skrivematerialier og anvendt Godtgørelsen herfor til at anskaffe en eller anden Slags Armatur til Kystmilicen, ligesom han lovede at vedblive hermed.

Der levedes et rigtigt Herregaardsliv paa Tamdrup Bisgaard. Naar Hasselbalchs kørte ud i deres Wienervogn med det pletterede Seletøj, havde de Blinker paa Hestene, og nu og da kørtes med 4 Heste. De havde en god Vinkælder, og der var ofte Selskaber og Spillepartier. Kong Frederik VII.s Moder, Prinsesse Charlotte Frederikke, der som bekendt levede i Forvisning paa Palæet i Horsens, var en hyppig Gæst paa Tamdrup Bisgaard, og Hasselbalch kaldte en Datter op efter hende, men Familietraditionen tager Fejl, naar den lader hende være Fadder til denne Datter. Mellem Hasselbalchs og den Carøeske Familie i Horsens var der Svogerskab, idet Borgmester i Horsens, H. F. Carøe, var gift med Hasselbalchs Svigerinde, Helene Kruise, og han var Fadder for et Par af Hasselbalchs Børn, baade medens Hasselbalchs første Hustru levede og ogsaa efter hendes Død, ligesom de to Familiers Omgang holdt sig i næste Generation. Det er bekendt, at Prinsesse Charlotte Frederikke sværmede med Officererne, og der kom ogsaa mange Officerer paa Tamdrup Bisgaard, særlig var Kaptajn Albrecht fra Aarhus en velset Gæst. Ogsaa med Købmandsfamilierne i Horsens plejedes Omgang, særlig med Købmand Jørgen Houmans Familie. Ligeledes nævnes et Par franske Officerer, Kaptajn Hypolyt og Løjtnant Consel, som Faddere i 1808 for Hasselbalchs Datter. Besætningen paa Tamdrup Bisgaard bestod 1813 af 9 Heste, 20 Køer, 2 Kalve og 10 Faar med Lam og var saaledes ikke særlig stor. Som Følge af Pengekrisen mistede Hasselbalch sin Formue og maatte kort før sin Død forlade Tamdrup Bisgaard og flytte til et Enkesæde i Kjørup, hvor han kun holdt et Par Køer.

Steen Hasselbalch var en noget stridbar Natur, der havde en Del Processer. Han fortæller selv i en Ansøgning til Kancelliet, at af de syv Sagførere i Horsens procederede i 1822 de tre imod ham, om den fjerde sagde han, at han ikke var hans Ven, og i 1821 var han bleven idømt en Mulkt for unødigt Trætte. Han fik Lov at benytte Kammerraad Wille-

sen i Horsens som sin Sagfører, skønt denne hverken havde Prokuratorbevilling eller havde taget juridisk Eksamen, men han havde procederet saavel i offentlige som private Sager, længe før Forordningen af 3. Juli 1796 udkom, og Hasselbalch havde i flere Aar benyttet ham som sin »Consulent, Commissionær og Sagfører«, ligesom der af Bekendtskabet havde udviklet sig et Venskabsforhold imellem dem.

Hasselbalchs sidste Hustru og maaske ogsaa han selv har været litterært interesseret og havde deri Interesser fælles med Prinsesse Charlotte Frederikke. I Hasselbalchs Bibliotek, som bortsolgtes ved Auktion efter hans Død for 157 Rbd. og 6 Sk. Sedler og Tegn, fandtes bl. a. 21 Bind af Holbergs samlede Skrifter, 4 Bind med Ewalds Skrifter, 2 Bind Digte af Høegh Guldberg, 9 Bind med Lafontaines Familiehistorier, Todes prosaiske Skrifter, Baggesens Labyrinthen, Wessels Skrifter, Lafontaines Fedor und Maria og die Tochter der Natur, Heibergs Rigsdalersedlens Hændelser, Don Quijote, Guldbergs patriotiske Digte, Wilhelm Meisters Læreaar, Reineke Foss, et Bundt Hefter af Iris og Hebe, et Bundt af Minerva og flere Tidsskrifter, 13 Aargange af Kjøbenhavns Skilderi, og 2 Aargange af Kjøbenhavns Aftenpost; der fandtes ogsaa et Par landøkonomiske Skrifter, 12 Hefter af Nordisk Landvæsens Magazin, Tissots Lægebøger, Menneskets fysiske Liv, Videnskabernes Selskabs Kort over Danmark, den danske Vitruvius, Hoffman's Fundatser etc. Som Kystbefalingsmand omgikkes Hasselbalch meget med Officerer, og i sit Bibliotek havde han ogsaa 2 Bind Taktik for Infanteriet, et Eksercerreglement og Undervisning om Artilleriet.

Hasselbalchs Enke flyttede til Randers, hvor hun boede hos Datteren Frederikke og døde 2. Sept. 1875.

MARIE KIERSTINE HASSELBALCH

(1772—1815)

OG

EDEL MARGRETHE FREDERIKKE HASSELBALCH

(1778—1864)

GIFT MED KANCELLIRAAD, DISTRIKTSKIRURG PETER JØRGENSEN
I RANDERS

Marie Kierstine Hasselbalch var ældste Datter af Kammeraad, Toldforvalter Jacob Hasselbalch i hans andet Ægteskab med Mette Catharina Frøelund og døbt 1. Nov. 1772 i Randers. Hun blev baa- ret til Daaben af sin Faders afdødes Hustrus Moder, Niels Brocks Halv-

søster, den senere Étatsraadinde Kirketerp, og Jomfru Ane Elisabeth Hasselbalch fulgte med. De øvrige Faddere var Vejermester Hansen, Raadmand Carøe og Niels Hans Kirketerp. Da hun var 9 Aar gammel, flyttede hun med Forældrene til Mariager, og her blev hun konfirmeret 1787. Hun blev 38 Aar, inden hun blev gift. Brylluppet stod 28. Juli 1810 i Randers. Brudgommen var Pebersvend, 56 Aar gl. og født 1754 i Kjøbenhavn. Hans Navn var Peter Jørgensen. Han havde rigtignok ved sin Daab 29. Nov. 1754 i Frue Kirke faaet Navnet Peder, men han skrev sig altid Peter. Hans Forældre var Brygger Henrich Jørgensen og Birgitte Nielsdatter. I Foraaret 1787 tog han, 33 Aar gammel, kirurgisk Eksamen med anden Karakter. Han var da allerede 5. Jan. 1787 bleven udnævnt til Distriktskirurg i Hobro, og 8. Maj 1801 forflyttedes han i samme Stilling til Randers. Hans aarlige Gage af den kgl. Kasse var 150 Rdl. Allerede 20. April 1815 afgik Marie Kierstine Hasselbalch ved Døden, og Aaret efter, den 28. Nov. 1816, giftede Jørgensen sig med hendes 38aarige Søster, Edel Magrete Friderica Hasselbalch, der var døbt 1. Maj 1778 i Randers. Hun kom i Rangen og blev Frue, idet hendes Mand 13. Feb. 1822 udnævntes til Kancelliraad. Han førte ogsaa Vaaben, nemlig et ved en Sølv-Bjelke af Rødt og Blaåt tværdelt Skjold. Kancelliraad Jørgensen døde efter længere Tids Svaghed i Randers 7. Juli 1836 i sit 83. Aar. Edel Hasselbalch overlevede ham til 30. Okt. 1864, da hun døde i Silkeborg. Med sin første Hustru havde Jørgensen en Datter, Petrine Marie Jørgensen (f. 3. Dec. 1804 i Kjøbenhavn, d. dær 22. Juni 1884). Hun ægtede 4. Dec. 1827 i Randers Læge Hans Bech i Randers og blev ved ham Moder til Konferensraad, Nationalbankdirektør Stephan Linnemanns og Provst Ingvar Henrik Linnemanns Hustruer. I Kancelliraad Jørgensens andet Ægteskab var født en Søn, Læge i Silkeborg Jakob Henrik Jørgensen (f. 13. Dec. 1816 i Randers), der 15. Marts 1869 blev konstitueret som Læge paa Christiansø, men døde 30. Marts samme Aar i Silkeborg inden Afrejsen til sin nye Post. Han var 11. Okt. 1852 bleven gift i Vive med Jacobine Oline Frederikke Hoff, men Ægteskabet var barnløst.

KRIGSRAAD PETER HASSELBALCH
I RANDERS
 (1774—1848)

Kammerraad, Toldforvalter Jacob Nielsen Hasselbalchs og Mette Cathrine Frøelunds yngste Søn fødtes 23. Jan. og døbt 20. Feb. 1774 i Randers. Han blev holdt over Daaben af salig Niels Hasselbalchs Enke, medens Severin Hasselbalchs Kone stod hos. De øvrige Faddere var Ma-

gister Fosie, Hans Hasselbalch og Jens Foss. 1789 blev han konfirmeret i Mariager, og et Par Aar senere kom han i Randers lærde Skole, hvor han 1792, 93 og 94 oppebar Stipendier.

I Sommeren 1795 blev Peter Hasselbalch Student fra Randers med Laud, i Oktober 1795 og Oktober 1796 tog han filologisk og filosofisk Eksamen med samme Resultat. Endnu i 1801 studerede han Jura og boede da hos den 64aarige Sprogmaster Christian Friderich Bay og hans et Aar ældre Kone, Bodild Wærn. Det lader til at have været et rigtigt Studenterpensionat, thi foruden et Par Lærlinge og en 56aarig Landinspektør, Caspar Wessel, boede her stud. phil. Johan Herman Spleth, stud. jur. Niels Hvass, stud. jur. Matz Bergenhammer og stud. phil. Jens Blichfeld af Alder henholdsvis 32, 21, 30 og 18 Aar.

Kort Tid efter slog Peter Hasselbalch om og valgte det teologiske Studium, men paa Grund af den korte Forberedelsestid opnaaede han kun non ved den teologiske Embedseksamen 17. Juli 1804. »Min ublide Stilling nødte mig til strax at forlade Academiet,« skriver han 1807, og det har formodentlig været Pengemangel, han sigter til. Imidlertid erhvervede han sig ved at bistaa Gejstlige Færdighed i at prædike og katekisere, og nævnte Aar fik han Tilladelse til at aflægge den homiletiske og kateketiske Prøve for Biskop Jansen i Aalborg. Han kom imidlertid ikke til at gaa den gejstlige Vej, thi i 1808 blev han ansat som Kancellist ved Feltkommissariatet, og ved kgl. Resolution af 21. Juni 1810 blev han Kancellist i Ekstrarevisionskontoret under Generalitets- og Kommissariatskollegiet. Det følgende Aar fik han Titel af Krigskancellisekretær. Det nævnte Kontor var dog kun midlertidigt, hvorfor de dær ansatte Betjente, naar Kontoret hørte op, skulde rykke op i de første ledige Pladser i faste Kontorer. I Løbet af kort Tid avancerede han til Fuldmægtig.

Ved kgl. Resolution af 24. Juli 1812 oprettedes der et nyt Kontor ved Feltmedicinalvæsenet, og Hasselbalch udnævntes til Kontorchef med 600 Rdl. i aarlig Gage samt 30 Rdl. maanedlig i Felttillæg, saalænge Kri-gen varede. Endvidere fik han Lys- og Ildebrandspenge som de andre Kontorchefer.

Hasselbalch er i denne Stilling rimeligvis kommen i Berøring med Frederik VI., thi da Posten som Vejer, Maaler og Vrager i Randers ved Rudolph Matthiesens Død i 1815 var bleven ledig, indstillede det danske Kancelli Toldbetjent Stephan Stephansen, der var fortrinlig anbefalet af Generaltoldkammeret, til denne Tjeneste, men Kongen udnævnte Hasselbalch. Som Tak for Militærvirksomheden fik han i 1815 en Krigsraads-Titlet.

Saa flyttede Hasselbalch fra Hovedstaden til den lille jyske Fjordby, og han befandt sig øjensynlig godt ved Byttet. Han havde endnu bevaret Venner fra sin Ungdom i Byen, og han fik flere til. Da den 16aarige Thøger v. Arenstorff 1796 kom hjem fra Sachsen, hvor han havde tjent i den sachsiske Garde, til Fideikommissgodset Dronningborg ved Randers, traf han Peter Hasselbalch, og de sluttede Venskab for Livet. Arenstorff døde 1. Feb. 1844 som Oberst, og Hasselbalch, der betegner ham som »min Ungdoms og Manddoms halvtredsindstyveaarige Ven og Velynder«, sang ved hans Grav:

En munter Yngling, hid fra Saxenland
Du kom tilbage, jeg var den Gang liden,
At tye til Fædreborg paa jyske Strand
— det er nu over et halvt Sekel siden.

— — —
I skjellig Retning vore Veje gik,
Og Meget undergik hver Tids Forandring,
Men altid jeg et trofast Haandslag fik,
I hvorsomhelst vi mødtes paa vor Vandring.

Ogsaa Steen Steensen Blicher har Peter Hasselbalch kendt, sagtens har han truffet ham hos Bogtrykker og Bladudgiver Jochum Martin Elmenhoff, der 1810—30 udgav Randers Amtsavis, og til Blichers Fødselsdag 11. Okt. 1845 skrev han følgende Vers:

Sagtnes vel Gangen paa ældre Been,
Ung er end Aanden hos gamle „Steen“
Plages og Hylstret af Værk og af Gigt,
Man mærker det ei i hans Prosa og Digt.
Aartier Sex med Tre tilvisse
Leire sig paa hans tyndere Isse;
Staaer derfor Bøssen da nu i Ro,
Sysler ei meer han i præstelig Bo,
Finder man ikke ham mere i Lyngen,
Tier fra nu af hans gladere Syngen?
Nej! — ikke Vingen er stækket endnu,
Til Mere af Moerskab staaer endnu din Hu,
Som altid, Du bliver Dig selv — national,
I Tanke og Yttring en sand Liberal,
„En Hersker i det Dig egne Gebeet“,
„En anden Tyrtaus“ — en Sandheds Prophet
Det vare en Stund, før endnu Du „i Qvel“
„Vil quiddre for os et ømt Farvel!“
End seent Dig Livets „Gitterværk“ briste,
End seent vi høre Sangen, din sidste.

Allerede i Studenteraarene havde Hasselbalch 1797 til sin Moders Fødselsdag skrevet en Sang til Melodien: Vær Du vort Selskab o. s. v. Heri findes følgende Linjer:

Blandt Aarets skjønnne muntre Dage
 Os denne høist velkommen er.
 Kom tit og lige skjøøn tilbage
 Forenede vi ønske her!
 Mens til de fyldte Bægres Klang
 Vi hilse Glædens Fest med Sang.

— — — —
 For Dig de bedste Ønsker lyde,
 Du Moder, her ved Festens Bord:
 Du længe Livets Gøder nyde,
 Og find et Himmerig paa Jord;
 Vær stedse glad og lykkelig
 Og Godheds Fader signe Dig!

Peter Hasselbalch var saaledes, ligesom sin Halvfætter Rektoren, Lejlighedspoet, og skønt han i denne Retning ikke stod Maal med Rektoren, overgik han ham dog i een Henseende, han fik nemlig sine Digte udgivne, endog i to Udgaver. Saaledes kom i 1829 i Randers i S. Elmenhoffs Tryk: Samlede Smaadigte, som han indleder med Wessels Digt:

Nar Dig nogen Karper byder
 Og Du faaer kun tørre Jyder,
 Bliver Du lidt flau derved.
 Men har Du en sulten Mave
 Og ei anden Mad kan have,
 Gaaer den tørre Jyde ned.

Den anden Digtsamling udkom 1846 som Manuskript, ogsaa i Randers, under Titelen: »Mine sidste poetiske Forsøg«. I den fandtes følgende Sang, forfattet af »Peter Latiner, authoriseret Bedømmer af Ligheds, Topmaals og Smags Systemet« (Vejer, Maaler og Vraget). Han havde kaldt den »Min Troesbekjendelse«, og den var skrevet til hans 60 Aars Fødselsdag:

Jeg tæller mange glade Dage
 Af svundne trende Snese Aar;
 Ei over Skjebnen kan jeg klage,
 Den smiler end som i min Vaar,
 Hvi skulde den endnu ei smile
 Til Livets ubekjendte Fjed,
 Før Natten kalder mig til Hvile,
 At Dagen ende kan med Fred?

I færre Cirkler ikkun Savnet
 Man af mit Tilvær muligt seer;
 I flere bar jeg engang Navnet
 Af Glædens muntre Cavalleer;
 Vel ogsaa stundom enkelt Stemme
 Mig kaldte nu for Dit og Dat,
 Det kan og vil jeg gjerne glemme,
 Naar Verden siger mig Godnat.

Maaskee, som Sandheds Helt at fægte,
 For meget fri jeg var især;
 For lidet varsom i at nægte:
 At „Ord kun Tankens Maske“ bær;
 Men aldrig blev jeg Træl af Tonen,
 Som stemtes blot til Daarskabs Priis;
 Nei! Sandhed og Religionen
 Mig bød at vandre paa min Viis.

Jeg derfor mine Dages Vandring
 Behøver ei at angre nu,
 Om Glædens vextende Forandring
 Var lidt vel ofte kuns min Hu.
 Hvo Glædens Nydelse ei kjender,
 For Marter vorder tidt en Bold;
 For Venskab ei hans Hjerte brænder,
 For Broderen han standes kold.

Men ei jeg glemmer nogensinde
 Den bedste Lykke, Gud mig gav:
 En from, en god og kjærlig Qvinde,
 Som lod mig pløie Glædens Hav.
 Hvad hun mig var i mørke Dage,
 Det gav de lyse dobbelt Liv;
 I de, jeg endnu har tilbage,
 Mit Haab, min Trøst er denne Viv.

Denne sin Hustru havde han ægtet i Kjøbenhavn 13. Feb. 1805. Hun hed Agnethe Elisabeth Raupach og var født 13. Juni 1784 paa Kronborg Teglgaard. Hun var saaledes 10¹/₂ Aar yngre end Hasselbalch. Hendes Forældre var Regimentskvartermester Johan Caspar Raupach og Anne Marie Kirketerp, en Datter af Etatsraad Ditlev Kirketerp og Grosserer Niels Brocks Halvsøster, Anna Brock.

I Peter Hasselbalchs og Hustrus Ægteskab fødtes fem Børn: Cathrine Marie Hasselbalch (f. 1805, d. 1889), der blev gift med Toldkontrollør, Kaptajn G. F. Jørgensen, Toldassistent Jens Lauritzen Hasselbalch (f. 1805, d. 1884), Ludovica Sophie Vilhelmine Hasselbalch (f. 1809,

d. 24. Feb. 1812 paa Christianshavn), Julie Jacobine Hasselbalch (f. 31. Maj 1812 paa Christianshavn, d. 17. Juli 1828 i Randers) og Hans Hasselbalch (f. 1813, d. i Randers 8. Jan. 1821). Deres Efterkommere har Adgang til de Brock Bredalske Legater.

Efter længere Tids Svaghed afgik Hasselbalch Lørdag den 19. Feb. 1848 ved en rolig Død. »I 42 Aar levede vi i et kærligt Ægteskab,« skriver hans Hustru, Agnethe, i Dødsannoncen.

Hun overlevede sin Mand i næsten 20 Aar, til 30. Juni 1867, da hun døde i Kjøbenhavn.

ANNE HASSELBALCH

(1775—1818)

Anne Hasselbalch, næstældste Datter af Kammerraad Jacob Nielsen Hasselbalch og hans anden Hustru Mette Cathrine Frøelund, blev døbt 16. Juli 1775 i Randers. Borgmester Carøes Kone holdt hende over Daaben, Jomfru Anne Marie Kirketerp gik hos, og Hofagent Kirketerp, Søren Bay samt Severin Hasselbalch var Faddere.

Livet var saaledes begyndt for hende under de lykkeligste Auspicier, det blev kun kort og meget sørgeligt. Nu, efter 100 Aars Forløb, kan vi nok, uden at krænke nogen, løfte det Slør, der hidtil har hvilet over hendes Skæbne.

Hun og hendes Søster var, som alle Kvinder paa den Tid, bleven opdraget med Huslighed, men de havde særlig lært at sy. Deres Evner i sidstnævnte Retning gjorde de nu frugtbringende i Hovedstaden, og den 4 Aar yngre Søster opnaaede endog senere en Stilling ved Hoffet.

Anne Hasselbalch boede hos Vognmandskarl Lars Larsen paa første Sal i Borgergade 125. Hun havde boet der i tre Aar og var altsaa ikke nogen flygtig Natur. I Julen 1817, den 28. Dec., blev hun i Hemmelighed bragt paa den kgl. Fødselsstiftelse, hvor hun samme Dag fødte en Søn, der den paafølgende 3. Jan. døbt med Navnet Carl Frederik. Ulykken og Fødselen havde taget saa stærkt paa Moderen, at hun 13. Jan. 1818 afgik ved Døden.

Begravelsen bekostedes af Tjener hos den prøjsiske Minister Carl Neuber. Anne Hasselbalchs Søn formodes at være død spæd. 1810—13 og 1815—26 var Greve Wilhelm v. Dohna prøjsisk Gesandt i Kjøbenhavn.

I 1810 havde Anne Hasselbalch efter Provstinde Fosie arvet 45 Rdl., der var indsat i Randers Overformynderi. Her indestod de til 1861, da

de var vokset til 130 Rdl., 1 Mk. og 1 Sk. Paa dette Tidspunkt blev hendes Bo taget op paany, og hendes Søster, Kancelliraadinde Edel Jørgensen og Søskendebørn delte Arven.

OLDFRUE ANNE ELISABETH HASSELBALCH

(1779—1864)

Anne Elisabeth Hasselbalch fødtes 5. Sept. 1779 i Raandens som Datter af Kammerraad Jacob Nielsen Hasselbalch og Mette Cathrine Frøelund; hun blev i Daaben 1. Okt. opkaldt efter sin Faster, Anna Elisabeth Foss paa Ovegaard, der netop ventede en Familieforøgelse og derfor ikke selv kunde bære Barnet, men hendes Mand, Jens Clausen Foss, var Fadder, og Agent Simonsens Frue holdt hende over Daaben, medens Major Jens Stiernholms Datter, Frk. Sophie Hedevig, stod hos. De andre Faddere var Kancelliraad Voigt og Peder Kirketerp.

Efterhaanden som hun voksede til, dygtiggjorde hun sig i Husvæsenet, og hun maa have bragt det ret vidt heri, thi i 49 Aars Alderen opnaede hun en betroet Stilling.

Den 1. Nov. 1828 formæledes Prins Frederik Carl Christian (Frederik VII) med Kong Frederik VI's Datter, Prinsesse Wilhelmine Maria, og samtidig oprettedes der en Hofstat for Prinseparret, der kom til at bestaa af følgende Personer: Kammerherre Ehrenreich Christopher Ludvig v. Moltke som Hofmarskal, Ritmester, Greve Carl Ahlefeldt som Adjutant, medens Carl Frederik Holmer bliver Hofkirurg, Simon Møller Palaisforvalter og Hoffurér, Heinrich Christian Kønne Hushovmester, Jens Bertelsen Kammertjener og Kammerlakai, Jomfru Elisabeth Hasselbalch Oldfrue og Antoine Vial Kok. Prinsessen fik samtidig fornyet sin Hofstat, der tidligere kun havde bestaaet af en Hofdame, Frk. Gall, og en Kasserer, men nu kom til at omfatte Frk. Margarethe Øllgaard v. Levetzau som Kammerfrøken, Frøknerne Amalie Conradine Anette Sophie v. d. Maase og Marie v. Buchwald som Hofdamer, medens Carl Emil v. Bardenfleth blev Kammerjunker, Madame Anna Theodora Regenbug Kammerfrue, Jomfru Emilie Caroline Bævers Kammerjomfru, Jomfru Cathrine Maria Hasselbalch Syjomfru og Peter Hansen Kammerlakai. Til Dannelsen af denne Hofstat anvistes der et meget betydeligt Beløb.

Det var denne Kreds, Elisabeth Hasselbalch og hendes Broderdatter, Cathrine Marie, i de følgende Aar kom i daglig Berøring med. Elisabeth Hasselbalch blev som Oldfrue hos Prinsesse Wilhelmine Maria efter Prinseparrets Skilsmisse 4. Sept. 1837, men trak sig tilbage i 1846 og levede endnu mere end en halv Snes Aar,

JACOBINE CHARLOTTE HASSELBALCH
GIFT MED SKRÆDDERMESTER JOHAN CHRISTIAN HANSEN I SKJELSKØR
(1808—1876)

Jacobine Charlotte Hasselbalch, eneste Datter af Købmand Hans Jacobsen Hasselbalch og Hustru, Sidse Marie Jørgensen, blev født 7. April 1808. Da hun var svagelig, blev hun hjemmedøbt 3 Dage senere, og 20. Maj fremstilledes hun i Kirken samtidig med, at hendes Moder, som Skik og Brug var, holdt sin første Kirkegang. Hun blev baaret til Daaben af sin Moster, Madame Omøe, Madame Jørgensen gik hos, og de øvrige Faddere var: Jomfru Lauritsen, Hr. Købmand Hesselberg og Anders Jørgensen.

Skønt hun var døbt Jacobine Charlotte, brugte hun Navnet Laurea eller Laurine i Stedet for Charlotte. Hun kaldtes saaledes ved sin Konfirmation Jacobine Laurea og ved sit Bryllup Jacobine Laurine.

Vi har set, at Moderen sørgede godt for hende paa Skiftet efter Faderen, og at hun i 1836 fik sin Arv udbetalt. Aaret efter stod hendes Bryllup, den 14. Juli 1837, i Skjelskør med Skræddermester J o h a n C h r i s t i a n H a n s e n. Hun var da 29 Aar og han ligesaa gammel. Han havde kun siddet Enkemand i nogle Maaneder efter sin den 27. Feb. 1837 i en Alder af 28½ Aar afdøde Hustru, Ane Kirstine Andersen.

Christian Hansen og Jacobine Laurine Hasselbalch fik i deres Ægteskab to Børn. Tre Aar efter deres Vielse fødtes Niels Jacob Severin Theobaldus Hansen 2. Sept. 1840, og 3½ Aar senere Elise Kirstine Kathrine Hansen 8. Feb. 1844. De blev konfirmerede henholdsvis 1855 og 1858.

Skræddermester Christian Hansen meldte sig 1861 som Arving paa sin Hustrus Vegne efter Anne Hasselbalch og oplyser da, at de sidder i smaa Kaar. Han blev den længstlevende og døde 8. Feb. 1879 i Skjelskør, omtrent 70 Aar gammel. Hans Hustru var død 20. Nov. 1876 i samme By, 68 Aar gammel.

JACOB HASSELBALCH

TIL VILSBÆKSMINDE

(1808—1883)

Jacob Hasselbalch, den ældste af Proprietær Bartholomæus Hasselbalch til Vestrupgaard og Charlotte Amalie Thorlunds Børn, var født under Forældrenes kortvarige Ophold paa Bundgaard i Jetsmark Sogn, den 18. April 1808, og hjemmedøbtes 29. Maj.

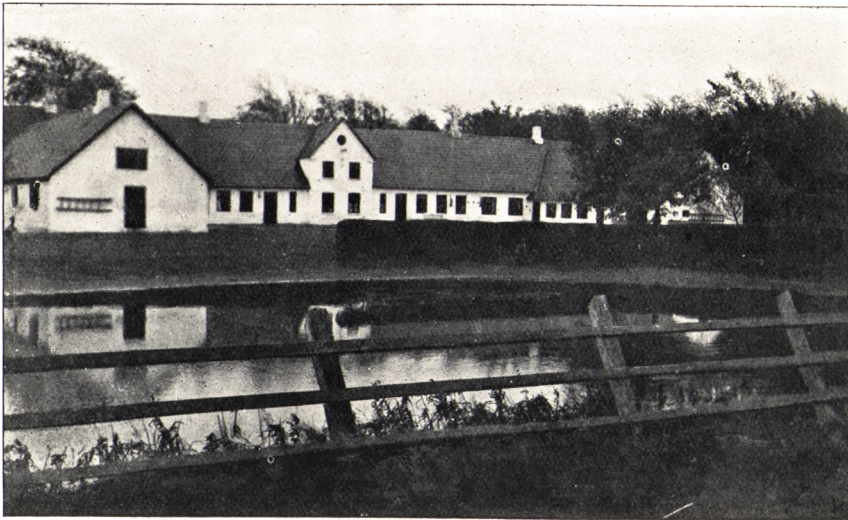
Ved hans Konfirmation 1823 i Saltum skriver Præsten om ham i Kirkebogen, at han har ret god Kundskab om Religionens Sandhed og skriver og regner godt. Iøvrigt blev han anset for at være den bedst begavede af Børnene.

Jacob Hasselbalch fik sin Uddannelse ved Landvæsenet og blev Ejer af Herregaarden Vilsbæksminde i Brovst Sogn. Han bortsolgte en Del af Gaarden, senere er adskilligt mere bortsolgt, ialt $\frac{3}{4}$ af Gaarden, saa det nu kun er en forholdsvis lille Gaard mod, hvad den var, da Hasselbalch købte den.

Hasselbalch var en stout og rask Mand. Datidens Landmandsliv havde præget ham ligesom hans Kaldsfæller. Han var kendt for sin raske Kørsel og sine rappe Svar. Mellem ham og hans Folk bestod der et patriarkalsk Forhold. En af hans Niecer har fra Barndommens Dage bevaret Mindet om ham som en Mand med en stærk Stemme, der kunde gøre Børnene bange. Han gik med Kalot.

Hasselbalch ægtede 29. Okt. 1830 i Brovst Ane Margrethe Müller, Datter af Proprietær Andreas Müller til Jægerum og Ane Poulsen. Hun var født 7. Sept. 1808 paa Jægerum i Brovst og døde 8. Feb. 1881 paa Vilsbæksminde. Hendes Forældre var Proprietær Anders Müller og Hustru, Ane, f. Poulsen. Hasselbalch overlevede sin Hustru i godt to Aar og døde paa Vilsbæksminde 4. Sept. 1883.

I deres Ægteskab fødtes 10 Børn, alle paa Vilsbæksminde: Ane Charlotte Amalia (født 26. Aug. 1831), der døde, 24 Aar gammel, 23. Feb. 1855 paa Vilsbæksminde, Fru Bartholine Ryge (f. 1833, d. 1919), Prokurator Anders Müller Hasselbalch (f. 1835, d. 1919), Kirkebetjent

Vilsbæksminde.

Vilsbæksminde.

Laurits Høyer Hasselbalch (f. 1838, d. 1918), Kollektrice i Nørre Sundby
 Karen Marie Cathrine Petrine Hasselbalch (f. 7. Feb. 1841). Proprietær
 Bartholomæus Hasselbalch til Overgaard (f. 1843, d. 1927), cand. phil.

Fru Grete Hasselbalch, f. Møller.

Proprietær Jacob Hasselbalch. Vilsbæksminde.

Petrus Georg Hasselbalch (f. 1844, d. 1926), Maren Hasselbalch (f. 7. Aug. 1847, d. 10. Dec. 1902), Fru Nielsine Hornemann (f. 1849) og Fru Gjertrud Kristensen (f. 1853).

FOLKETINGSMAND FREDERIK HASSELBALCH TIL AALEGAARD (1810—1880)

Johan Nicolai Friderik Hasselbalch. Søn af Proprietær Bartholomæus Hasselbalch til Vestrupgaard og Charlotte Amalie Thorlund, fødtes 23. Nov. 1810 paa Vestrupgaard og konfirmeredes 1826 i Salthum med Karakteren »god« og »af exemplarisk god Opførsel«.

Han havde indtil sit 16. Aar faaet sin Undervisning i Hjemmet, efter sin Konfirmation kom han ved Nytaar 1827 til Hjørring, hvor han fik Ansættelse paa Amtskontoret under Amtmand Graah for at øve sig i Kontorforretninger. Samtidig læste han til juridisk Eksamen. Disse Studier fortsatte han efter i September 1829 at være kommen til Kjøbenhavn, hvor han boede i Adelgade, Matr. Nr. 260. Han manuduceredes af Auditor

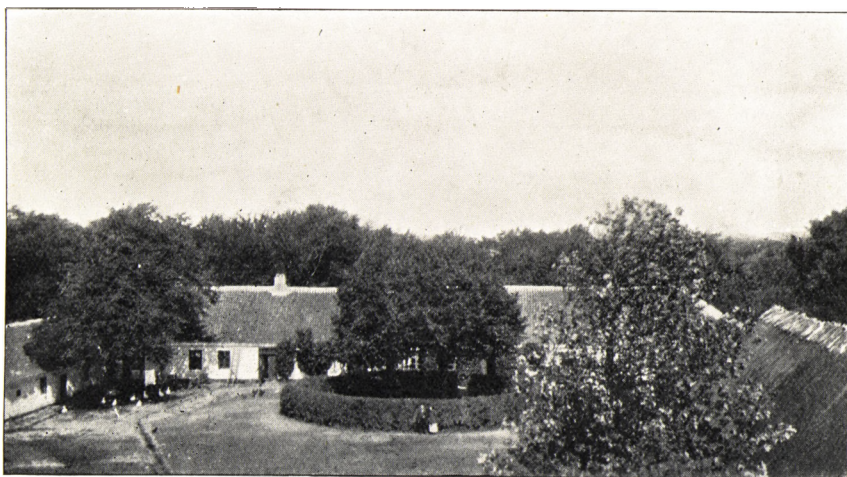

Frederik Hasselbalch og Hustru. f. Sine Hoff.

Lange, gik til Konferensraad Schlegels Eksaminatorier over Processen og sammes skriftlige Øvelser, hørte Etatsraad Bornemanns Forelæsninger over Kriminalretten, deltog i Professor Kolderup Rosenvinges praktiske Øvelser og hørte Professor, Dr. jur. Bangs Forelæsninger over Personretten samt Assessor Hansens Forelæsninger over Ret til Tingene og Landboretten, alt med det Resultat, at han ved juridisk Eksamen for Ustuderede 4. Nov. 1830 erholdt 1ste Karakter. Samme Aar blev han Godsforvalter paa Lundergaard ved Aalborg, hvilken Stilling han beholdt til 1839, idet han dog samtidig, fra 1. Maj 1834 til 1. Maj 1842, var Forpagter af Oksholm paa Øland. 15. Aug. 1842 købte han Aalegaard ved Fjerritslev, der endnu er i hans Søns Sønnesøns Besiddelse. Aalegaard brændte 1844, men han byggede den op paany; da han imidlertid var bleven Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling, bortforpagtede han 1849—54 Aalegaard og flyttede til Kjøbenhavn. Her købte han 12. Jan. 1852 sammen med Christian Hiortholm Lund Kaptajn og forhenværende Urtekræmmer D. P. Møllers Ejendom, Vesterbrogade (Matr.) Nr. 58 (nuværende Nr. 61 og 63), Købesummen var 33,500 Rdl. rede Sølv, men samtidig skulde Køberne indfri og forrente en Bankheftelse paa 1500 Rdl. Skødet, der udfærdigedes 23. Dec. 1853, blev tinglæst 6. Feb. 1854. Tillige

købte Hasselbalch 26. Sept. 1852 en Jordlod i Valby. Ejendommen paa Vesterbrogade solgte de atter 24. Dec. 1856 (Skøde 29. Dec. 1858, tinglæst 24. Jan. 1859) for 69,565 Rdl., 1 Mk. og 3 Sk. til Grosserer H. P. Harboe. 1857 afstod han Aalegaard til sin Søn Bartholomæus og købte derpaa Ejendommen Gamle Kongevej 92, paa Hjørnet af Værnedamsvejen.

5. Okt. 1848 var Hasselbalch bleven valgt til Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling (for Hjørring Amts 6. Valgdistrikt), den traadte sammen 23. Okt. 1848 og hævedes efter fuldendt Gerning 5. Juni 1849. Ved det derpaa følgende første almindelige Valg til Folketinget, 4. Dec.

Aalegaard.

1849, var han opstillet i Hjørring Amts 5. Valgkreds, men opnaaede ikke Valg, ej heller lykkedes det ham at blive valgt 29. Sept. 1851, da han var opstillet i Thisted Amts 1ste Valgkreds, derimod valgtes han 1. Dec. 1854 til Folketingsmand for Thisted Amts 4. Valgkreds og genvalgtes 14. Juni 1855. Han repræsenterede Kredsen til 1858.

17. Nov. 1853 deltog han i Stiftelsen af Understøttelsesselskabet for Kontorbetjente og blev Selskabets Sekretær og Kasserer. I politisk Henseende stod Hasselbalch den senere Justitsminister Casse nær. Han tilhørte det nationalliberale Parti. Hasselbalch var vel skaaret for Tungebaandet og en glimrende Bordtaler. Paa sine gamle Dage boede han i Smallegade Nr. 9, som han ejede. Han døde 11. Jan. 1880, godt 69 Aar gammel.

29. Marts 1834 havde han ægtet Larsine Sigvardini (kaldet

S i n e H o f f, der var omtrent 2 Aar yngre end han, født 30. Aug. 1812 som Datter af Sognepræst til Vive, Ove og Valsgaard, Sigvard Hoff, der havde været Præst i Finmarken og 3 Aar før Hasselbalchs Bryllup havde faaet Landhusholdningsselskabets Guldmedalje for et Skrift: Anvisning til Trædyrkning, men tilsidst blev sindssyg. Moderen, Maria Thomsen, var Datter af en christianshavnsk Brændevinsbrænder. Hasselbalchs Hustru døde 6. Juli 1878. I deres Ægteskab fødtes tre Børn: Bartholomæus Hasselbalch til Aalegaard (f. 1834, d. 1925), Fru Frederikke v. Blaunfeldt (f. 1836, d. 1912) og Forpagter Siegvard Hasselbalch (f. 1835, d. 1867).

PROPRIETÆR HANS THORLUND HASSELBALCH
TIL VESTRUPGAARD
(1812—1879)

H a n s T h o r l u n d H a s s e l b a l c h, tredje ældste Søn af Proprietær Bartholomæus Hasselbalch og Charlotte Amalie Thorlund, fødtes 6. Sept. og døbt 7. Sept. 1812 paa Vestrupgaard, hvor han kom til at leve hele sit Liv. Af Naturen havde han gode Anlæg. Ved hans Konfirmation 1828 i Saltum skriver Præsten, at hans Kundskab er fortrinlig god, og i den tidligere nævnte Lærer Fjorbak havde han en dygtig Vejleder. Da Faderen døde 1832, var hans to ældre Brødre borte fra Hjemmet, trods sin Ungdom blev han derfor Moderens Støtte, og 27 Aar gammel overtog han 31. Maj 1839 selve Vestrupgaard med et Tilliggende af 18 Tdr. Hartkorn, medens Moderen beholdt Bøndergodset, som først bortsolgtes efter hendes Død.

I det daglige var Hasselbalch optaget af Gaardens Drift, og der maatte hænges dygtigt i for at klare Terminerne. Han havde Mellemlægning med den kendte Købmand Klitgaard i Blokhus, hos hvem han fik alle de Ting, Gaarden ikke selv kunde præstere, lige til for 8 Skilling Oblater til at forsegle sine Breve med, ligesom han i Reglen først spurgte Klitgaard, om han vilde overtage Gaardens Overskud, hvad enten det nu var Korn, Smør, Oste (som han 1863 tilbyder til 5 Mk. Lispundet), Kød eller Huder (i 1865 sender han paa én Gang 15 Kalveskind). Naar en Ko kommer til Skade og bliver slaet ned, sender han Klitgaard Kødet og Huden og lader ham selv sætte Prisen.

Kan Klitgaard ikke aftage, finder han andre Købere. Af sin Broder Frederik havde han faaet anvist Firmaet Petersen & Holm i Kjøbenhavn, som 1865 tilbyder ham 110 Rbd. Brutto, altsaa 106 Rbd. og 3 Mk. Netto

for hans Smør fra Juni til Nov.; Hasselbalch beder nu Klitgaard om Raad, hvorvidt han skal sælge til den Pris, og han bestemmer sig derefter til at tilbyde dem Smørret for $113\frac{1}{2}$ Rdl. Brutto eller 110 Rdl. Netto, Firmaet holder paa 110 Rdl. Netto at levere paa Dampskibet i Aalborg og $113\frac{1}{2}$ Brutto leveret i Kjøbenhavn, men han afslaar det. En anden Gang sælger

Hans Thorlund Hasselbalch og Hustru Frederikke Jansen, Vestrupgaard.

han Smørret til Kjøbmand Jensen i Løkken, men hvis han ingen Skib har hjemme, skal han have det med Vogn til Aalborg. 23. April 1863 skriver Hasselbalch: Smørret er bleven saa godt som usælgeligt, forstaar ikke, hvordan det skal gaa til Terminen; jeg lader i Morgen min Vogn gaa til Aalborg med 17 Fjerdinger, som Jensen har lovet at sælge for mig.

Fremdeles skriver Hasselbalch 31. Juli 1865 til Klitgaard: Jeg solgte i Gaar med Held til Efteraaret 3 fede Stude for 70 Rdl. Stykket, jeg plejer ellers de foregaaende Aar at faa over 80 Rdl. Stykket, men jeg turde ikke holde paa Grund af, jeg frygter, der bliver godt Køb paa Kød, da der vil blive slagtet saa mange Kreaturer.

Det er dog ikke blot Forretninger, der afgøres mellem Hasselbalch og Klitgaard, der udveksles ogsaa Gaver. Naar Hasselbalch har en god Bid, sender han f. Eks. Klitgaard et Stykke Lammekød, en anden Gang en Flaske Fløde, til Gengæld faar Hasselbalch en Ret Fisk fra Klitgaard, og der dyrkes megen Selskabelighed mellem de to Familier, der spilles L'hombre med Doktoren og Apotekeren, og i de lavloftede Stuer paa Vestrupgaard vises megen Gæstfrihed.

I sin Færd havde Hasselbalch en trofast Støtte i sin Hustru. 27 Aar gl.

Vestrupgaard.

var han bleven gift i Saltum, 13. Nov. 1839, med den et Aar yngre Jomfru Frederikke Jansen. De holdt Fødselsdag sammen, men hun var et Aar yngre end sin Mand. Hendes Fader, Sognepræst Hans Peter Jansen i Saltum, var død, inden hun var fyldt 12 Aar. Han var en ivrig Talsmand for Vaccinationen, hvis heldbringende Virkning han havde haft god Lejlighed til at iagttage, medens han var Missionær i Grønland. Hendes Moder, Anna Margrete Jansen, der var en Datter af Biskoppen i Aalborg, var død 1831, og hun var saaledes ved sit Giftermaal forældreløs. Samlivet mellem Mand og Hustru blev maaske derved endnu inderligere, og der hørtes ingen Mislyd i deres Hjem. Hun gik op i Husvæsenet inde og ude, og hendes Dygtighed var mangesidig, den strakte sig til Mejeri og Bryggers og til Blaar, Tvist og Uld, naar det i de mørke Vinterdage til-

beredtes af de mange flittige Hænder, ogsaa utallige Sting blev syet og smukke Tæpper strikket af selvspundet Garn, med stille Omhu plejede hun Levkøjer og Roser i Haven, og naar hun viste sig paa Gaardspladsen, fulgte Kyllinger og Ællinger hendes Spor.

De 5 Børn, Charlotte, Peter, Barthol, Grethe og Mia, som hun kaldte sig selv, havde det bedste, kærligste Barndomshjem, og ved den store Gaard var der prægtige Tumblepladser for deres Leg. Øst for Gaarden laa Thorlund Bakke, her kælkede de i de store Snemasser om Vinteren, hvis de da ikke rutschede ned ad selve den østre Længe fra Tagryggen og kiggede op til Storkereden, der om Sommeren var til stor Fryd. Syd for Haven morede de sig med at løbe rundt blandt de mange Tørveskruer, hvor de kunde finde Fuglereder eller lege, men de havde strengt Paalæg om ikke at komme til Tørvegravene. Længere syd paa laa de store Enge, hvor Børnene saa deres Fader med Karlene i 64 sætte de bedste Heste længst bort og saa senere gaa mandigt mellem to Tyskere, da han maatte ned at hente dem, der ikke havde kunnet skjules af de ringere, som stod først. Det var svære Dage i 1864 for Gaardens Beboere, men Hasselbalchs djærve Optræden og Gaardens velbesatte Borde indgød Tyskerne Tillid og godt Sindelag, men Børnene stod dog bævende bag Vinduesruderne og afventede, hvad dette skulde blive til.

Hvilken Fryd var det ikke, naar Kvæget paa de første Foraarsmorgener blev sluppet ud og fo'r afsted til det første Græs i Engene, fulgte af deres Vogtere og Børnene under vild Jubel; ellers holdt Hasselbalch strængt over, at Børnene ikke fulgtes med Folkene, og deres Moder vaagede over, at de ikke kom i Folkestuerne. Dog var Forholdet mellem Hasselbalch og Folkene særdeles godt, Folkene blev behandlet med Venlighed og havde baade Respekt for og Kærlighed til deres Herskab.

Mod Syd laa Jetsmark Kirke og lyste i Landskabet, hertil gik Søndag Morgen de spadserende ad Markvejene og over de store Grøfter i Engene, eller man kørte til Kirke med de fede Brune den længere Vej om ad Hune Kro, hvorfra de saa mangan Gang bragte de søndagsklædte til den ældste Datter Charlotte Salicaths Hjem, først paa Toftegaard, senere paa Lundergaard, begge midt i Vildmosen.

Men Haven var dog det bedste, her havde alle Frugttræerne Navne efter Børnene, og Pæretræet stod i al sin Glans til 6. Sept.; hver Dag samlede de de nedfaldne Pærer op i Dugen, og tilsidst var de med til Nedplukningen og Hengemningen paa Loftet. I Haven skar de deres Navne i Linden eller Asken. Den sidste var saa stor, at dens Grene dannede et helt Kammer, hvor Børnene kunde sidde og spise Frokost, gemt for

de andre, som ledte efter een. I Skyggen af Træet stod Borde og Bænke, hvor de Tusind af glade Aften- og Morgenfester blev holdt.

Der var mange, der droges til Hjemmet. Om Sommeren maatte Her-
rerne rundt i Markerne og se paa Bedriften, bag efter spillede de Kegler
i Haven; om Vinteren samledes de, som Skik og Brug var, om L'hombre-
Bordet. Til Afsked hilstes de af Hasselbalchs sædvanlige: Tak for Nær-
værelse. Baade i Hasselbalch og hans Hustru havde alle, der trængte til
Hvile, Hjælp og Raad, en god Støtte, men Børnene var og blev Midt-
punktet. Det var Børnene, deres sidste Tanker gjaldt. Da Hasselbalch
laa paa sit Yderste, hørte hans Hustru ham hviske, og da hun spurgte
ham, hvad han sagde, svarede han med et lykkeligt Smil: »Jeg bad Gud
velsigne vore Børn,« og det sidste, hans Hustru paa sit Dødsleje sagde
til Børnene, var: »Gud hjælper altid.«

Hasselbalch døde paa Vestrupgaard 26. Juni 1879 af et Hjernetil-
fælde, 67 Aar gammel, og begravedes 1. Juli. Hans Enke solgte Vestrup-
gaard med et Areal af 282 Tdr. Land og c. 14 Tdr. Hartkorn for 116,000
Kr. til N. C. Rendbæk. Gaardens gamle Vaaningshus, der stammede fra
det 18. Aarhundredes Begyndelse, blev kort efter nedrevet og fornyet
tillige med flere Udhuse.

Fru Hasselbalch flyttede til Aalborg, men døde pludselig i Løbet af
10 Minutter af en Hjertesygdom under et Sommerophold 26. Juli hos sin
ældste Datter paa Lundergaard og blev begravet ved sin Mands Side,
i Hjørnet øst for Saltum Kirke, hvor ogsaa hendes Fader, Søster og Dat-
ter, Fru Boesens to smaa Piger er begravede.

De 5 Børn var Fru Charlotte Salicath (f. 1840), Sagfører Peter Has-
selbalch i Hjørring (f. 1843, d. 1916), Proprietær Barthol Hasselbalch til
Linderumgaard (f. 1845, d. 1917), Diakonisse Margrethe Hasselbalch (f.
1847) og Fru Mine Boesen (f. 1849).

MARIE CATHRINE HASSELBALCH GIFT MED JOHAN PETER HOFF TIL VESTRUP MØLLE

(1814—1850)

Marie Cathrine Hasselbalch, eneste Datter af Proprietær
Bartholomæus Hasselbalch til Vestrupgaard og Charlotte Amalie Thor-
lund, fødtes 20. Marts 1814 paa Vestrupgaard. Hun ægtede, 25 Aar gammel,
28. Maj 1839 Forvalteren paa Vestrupgaard, Johan Peter Hoff, der
kun var 22½ Aar gammel, idet han var født 28. Jan. 1817 i Marienborg

Præstegaard i Vive Sogn som Søn af Pastor Sigvard Hoff og Marie Thomsen og saaledes Broder til Folketingsmand Frederik Hasselbalchs Hustru.

Den dygtige og smukke Brudgom havde allerede 4 Aar forinden, i 1835, taget dansk juridisk Eksamen med 1ste Karakter. Han fik nu Vestrup Mølle i Brudegave af sin Svigerfader, og det unge Par flyttede ind dær, hvor ogsaa deres eneste Søn, den senere Rektor i Sorø, Bartholomæus Hoff, fødtes 25. Okt. 1840 (d. 1911).

Marie Cathrine Hasselbalch var ikke stærk, hun blev kun 36 Aar gammel og døde af Tæring 13. Juni 1850.

Hoff fik nu Hanne Sophie Jansen i Hjemmet paa Vestrup Mølle som Husjomfru. Hun var Datter af Lærer M. S. G. Jansen i Ingstrup vestre Skole og Sønnedatter af den tidligere nævnte Pastor Jansen i Saltum; hun var ung og smuk, saa Hoff hurtigt tabte sit Hjerter til hende, og under et Sygdomstilfælde blev de viiede 23. Dec. 1850 i Vestrup Mølle. Hun var syv Aar yngre end han, født 29. Sept. 1824, og de fik syv Børn.

Hoff blev senere Godsforvalter paa Lundergaard i Jetsmark Sogn og døde, efter at være flyttet til Sorø, 30. Jan. 1879. Hans Enke, Hanne Jansen, overlevede ham til 31. Maj 1884.

KØBMAND SEVERIN LANGE HASSELBALCH

I BLOKHUS

(1815—1858)

Severin Lange Hasselbalch, Søn af Proprietær Bartholomæus Hasselbalch og Charlotte Amalie Thorlund, fødtes 19. Aug. 1815 paa Vestrupgaard og blev konfirmeret 1830 i Saltum, ved hvilken Lejlighed Præsten i Kirkebogenskriver, at hans Kundskab er meget god og Opførsel sædelig. Blandt hans Faddere havde Købmand Baltzer Brix været. Han var gift med en Søster til Bartholomæus Hasselbalchs gode Ven, Købmand Klitgaard, og i Egenskab af Gudsfarer og Ven fik han særlig Interesse for den unge Hasselbalch.

I 1836 solgte Brix ham den tæt ved Vesterhavet i Hune Sogn beliggende Gaard Blokhuse, fra hvis Strand der i umindelige Tider havde været drevet den saakaldte Skudehandel med Jagter paa Norge, omfattende »de i Landhusholdningen meget nødvendige Varer saavelsom indenrigske Produkter, hvorved en gavnlig Afsætning af disse, fornemmelig Korn og Fedevare, befordres«. Hasselbalch ansøgte derfor 11. Juli 1836 om Bevilling til at drive en saadan Handel med Kornvarer, Huder, Skind, Smør, Ost, Voks

og Talg, Hør og Hørblaar, Hamp og Hampeblaar, Beg og Tjære, Ko- og Hestelæder, Humle, Sæbe, Tobak, Salt, Sild, Stenkul, Tran, Søm, Spiger, Stangiern m. m. Amtet gjorde imidlertid opmærksom paa, at han ikke ejede Skib eller Skibspart, og han oplyser derfor 6. Feb. 1837, at han nu ejer Jagten Anne Kirstine.

Denne Skudehandel var de Handlende en Torn i Øjet, navnlig Købmændene i Aalborg, og da den netop var under Debat i Stænderforsamlingen, fik Hasselbalch kun en indskrænket Bevilling, omfattende Handel med Trælast, Kalk, Stangiern, Søm, Spiger, Tjære og Salt, mod at erlægge en aarlig Rekognition af 10 Rdl. Sølv til Hjørring Købstads Kæmnerkasse og forpligtige sig til at have sit Vareoplæg i Blokhus. Bevillingen vilde være forbrudt, hvis han indlod sig i nogen Slags Toldsvig.

Thea Hasselbalch, f. Koefoed.

Det var ikke, hvad Hasselbalch havde ventet, og det maatte straks lamme hans Forretning, den gik da heller ikke ret længe, men ophævedes 1844, og Hasselbalch blev nu Gaardejer i Sønder Saltum, hvor han døde, kun 43 Aar gammel, 22. April 1858. Samme Aar, han overtog Forretningen i Blokhus, holdt han 10. Maj 1836 i Ingstrup Bryllup med Ivarine Mathæa (kaldet Thea) Koefoed. Hun var født 9. Januar 1815 i Ingstrup, hvor hendes Fader, Bornholmeren Andreas Agerbeck Koefoed, var

Præst. Han var en driftig Mand, der ved sin Død 1841 efterlod sig en Del Formue foruden Saltumgaard. Han plantede ogsaa selv Præstegaards-Haven i Ingstrup, efterat hans Formands Enke ved sin Afrejse havde fældet de to eneste Træer, som fandtes, for at bruge dem til Brændsel. Hasselbalchs Svigermoder, Karen Johanne Kruise, var Datter af Provsten i Højelse. Hun overlevede baade sin Svigersøn og Datter, idet hun først døde 1874, 4 Dage før sin 85aarige Fødselsdag.

Heller ikke Hasselbalchs Hustru blev gammel, hun døde knap 2 Aar efter sin Mand, 2. April 1860, af Nervefeber. I deres Ægteskab var der født 8 Børn: Købmand Bartholomæus Hasselbalch (f. 1836, d. 1892), Etatsraad Andreas Agerbeck Hasselbalch (f. 1838, d. 1907), Proprietær Johan

Charles Hasselbalch (f. 1840, d. 1902), Fru Charlotte Amalie Kruuse (f. 1842, d. 1922), Proprietær Frederik Hasselbalch (f. 1844, d. 1917), Theodor Hasselbalch (f. 6. Sept. 1846, d. 1865) og Købmand Frantz Vilhelm Hasselbalch (f. 1850, d. 1907).

Det gamle Købmandshus i Blokhus.

HANSINE HASSELBALCH

GIFT MED KØBMAND, CAND. PHARM. JOH. CHR. LUDV. PONTOPPIDAN
I HORSSENS

(1806—1875)

Hansine Marie Frederikke Hasselbalch, Proprietær Steen Hasselbalchs Datter af hans første Ægteskab med Johanne Marie Kruse, fødtes 12. Nov. 1806 paa Tamdrup Bisgaard. Hun blev baaret til Daaben af Madame Carøe fra Horsens, Jomfru Hasselbalch paa Bisgaard stod hos og Faddere var: Ritmester v. Schau fra Kjørup, Kaptajn v. Westergaard fra Ørskovgaard, Premierløjtnant v. Saabye fra Østbirk og Løjtnant v. Lützou fra Horsens.

Naar Familien paa Tamdrup Bisgaard dyrkede Selskabelighed var det vel oftest i Horsens, og her i sin Svoger Apoteker Helms Hus lærte Hansine Hasselbalch Johan Christian Ludvig Pontoppidan at kende; han var $\frac{1}{4}$ Aar yngre end hun, og 11. Nov. 1840 blev de gifte. Bruden var da 34 Aar gammel, Pontoppidan var en Præstesøn fra Ørting og Falling og var født 29. Marts 1807 i Skjoldborg.

Pontoppidan havde taget farmaceutisk Kandidatsamen i 1831 med 2. Karakter. Han blev derefter Provisor paa Horsens Apotek og senere, da han var bleven gift, Købmand i Horsens, men Forretningen vilde ikke gaa, og han opgav den. Med Støtte af Svogeren Helms overtog han derpaa Traktørstedet Carolinelund ved Horsens, ligesom han en Tid boede paa Asgaard. Han døde 2. Aug. 1874 i Horsens og hans Hustru knapt et Aar senere, 8. Maj 1875, og i samme By. Deres Ægteskab var barnløst.

JACOBINE CATHRINE HASSELBALCH

GIFT MED INTENDANT PEDER BEDER

(F. 1808)

Førriges Søster, fødtes 10. Feb. 1808 paa Tamdrup Bisgaard. Hun bares til Daaben af Ritmester Schaus Frue fra Kjørup, ledsaget af Barnets Moster, Helene Kruise, der senere blev gift med Borgmester Carøe, og foruden de tidligere nævnte franske Officerer var Faderen, Adjutant Albrecht fra Aarhus og Forvalter Willesen af Bygholm Faddere.

I en Alder af 23 Aar ægtede hun 29. Okt. 1831 den 3¹/₂ Aar ældre Godsforvalter P e d e r B e d e r, der var født 2. Sept. 1804 i Kjøbenhavn, som Søn af Assistent ved Auktionskontoret Peder Beder og Marie Christine Bachstrøm.

Peder Beder havde i 1824 taget dansk juridisk Eksamen med 1ste Karakter og var derefter bleven kgl. Godsforvalter paa Meilgaard ved Grenaa, som 1823—39 ejedes af Statskassen, der havde maattet overtage Godset som ufyldestgjort Panthaver. Senere nedsatte Peder Beder sig som Boghandler i Roskilde (den senere kendte Erh. Flensborg'ske Boghandel), blev rabatberettiget 31. Marts 1842 og fik kgl. Bevilling til at drive Boghandel 14. Juni samme Aar. Efter to Aars Forløb overdrog han dog atter Boghandelen til Gutzon Hansen. Senere var Beder konstitueret Regnskabsfører ved 10. lette Infanteri Bataillon og udnævnets 22. Aug. 1852 fra 1. Okt. at regne til Regnskabsfører (Intendant) ved 6. Linje-Infanteribataillon, der havde Kvarter i Slesvig. Fra denne Bataillon forflyttedes han 6. Maj 1861 til 9. Linje-Infanteribataillon i Altona, hvorfra han blev entlediget 22. Dec. 1863. I tyve Aar levede han nu som Pensionist og ejede først et Sted i Nøddebo, siden boede han i Lyngby, hvor han døde 25. Jan. 1883.

Med sin første Hustru, der vistnok døde meget ung, havde Beder to Børn: Elisabeth Christiane Helene Beder (f. 20. Aug. 1832), der blev gift med islandsk Købmand Johan Christian Valdemar Bryde, og Sophus Jacob Bindsbøll Beder (f. 11 Nov. 1833), der var Sagførerfuldmægtig i Storehedinge, men vist kort før 1876 udvandrede til Amerika og bosatte sig i Wisconsin. Han var gift med Lydia Vilhelmine Gjellerup.

Børnene fik Stedmoder, idet Beder giftede sig anden Gang 2. Sept 1841 med en Datter af Grosserer cand. theol. A. F. Beyer til Frederiksgaard og Hustru f. Høst. Hun hed Elise Frederikke Beyer og var kun 5 Aar yngre end han, født 3. Dec. 1809 i Kjøbenhavn, død 2. Sept. 1896 paa Frederiksgaard. Børnene gav i 1867 i Betragtning af al den Kærlighed og Godhed, som deres »anden Moder« havde vist dem, Afkald paa Arv efter Faderen.

OLINE HENRIETTE HASSELBALCH

GIFT MED NIELS FRIBORG CHRISTENSEN TIL KRUDE VANDMØLLE

(1810—1876)

Oline Henriette Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 8. Juni 1810 paa Tamdrup Bisgaard. Ved hendes Daab var der stor Fadderstads. Hun blev baaret af Madame Charlotte Amalie Dibbelt fra Randers

og Bodil Marie Mandix fra Præstegaarden stod hos. De øvrige Faddere var Ritmestrene Schach, Simonsen og Kragh, Kaptajn Kragh, Krigsraad Müller, Inspektør Qvist, Forvalter Møller, Forvalter Risum, Proprietær Hasselbalch, Byfoged Bager, Dr. Jørgensen, Forligskommissær Willesen, Kaptajn Albrecht, Købmand Junker, Adjunkt Rosen, Prokurator Herskind, Købmand Jørgen Hou, foruden Faderen og Hr. Dibbelt.

Ved Faderens Død var hun godt 17 Aar gammel og kom nu ud blandt Fremmede, og da hun var 24 Aar blev hun gift 13. Maj 1834 med den 29aarige Niels Friberg Christensen, der var Forpagter paa Østerhaab i Bryrup, men straks efter Giftermaalet købte han Krudemølle i samme Sogn. Han døde som Husmand paa Underup Mark 8. Maj 1871, 66 Aar gammel. I Ægteskabet fødtes 8 Børn, hvoraf flere døde smaa. Deres Bryst var ikke stærkt. Deres Navne var: Christian Christensen (f. 6. Maj 1835). Han kom til at bo i Torp og var gift med Edel Henriksen, født 21. Juli 1833. Endvidere: Johanne Marie Christensen (f. 5. April 1837 i Bryrup, d. dær 24. Jan. 1844), Christine Lovise (f. 2. Aug. 1839 i Bryrup, d. dær 4. Marts 1841), Christine Lovise (f. 28. Dec. 1841 i Bryrup, d. dær 14. April 1851), Auguste Elise Christensen (f. 24. Nov. 1843 i Bryrup), der 3. Maj 1873 i Underup ægtede den 29aarige Tomas Kristensen Johansen, Johanne Marie Frederikke Christensen (f. 31. Okt. 1845 i Bryrup, d. dær 3. Juni 1865), Otto Carl Christensen (f. 13. Okt. 1848), der boede ugift paa Gyllingnæs og Ædle Charlotte (f. 18. Jan. 1851 i Bryrup, d. dær 20. Feb. 1852).

FARVER JACOB STEENSEN HASSELBALCH

I BOGENSE

(1811—1864)

Forriges Broder. Han fødtes 24. Okt. 1811 paa Tamdrup Bisgaard og døbtes kun med Fornavnet Jacob. Blandt hans Faddere var Forvalter Willesen paa Bygholm, hans Fader og to Halvsøskende, Anders Kruse Mandix og Else Cathrine Mandix. Efter sin Fader fik han Patronymikonet Steensen til sit Fornavn. Han blev konfirmeret 1827 i Tamdrup »med megen god Christendoms Kundskab«. I Konfirmationsattesten tilføjer Pastor Borgen: »Benævnte Jacob Steensen Hasselbalch er et godt Menneske. Guds Velsignelse være over ham fremdeles.«

Efter sin Konfirmation kom Hasselbalch i Farverlære hos Farver Jacobsen i Vejle, der var gift med en ældre Halvsøster, hvorfor han blev særlig godt behandlet. Senere var han hos en Farver i Horsens. Her

var han en Aften gaaet ud at bade efter Solnedgang og mente siden, at det var Grunden til, at han fik Koldfeber, som han maatte trækkes med i 8 Aar og tilsidst satte Sygdommen sig i det ene Ben.

Fra Horsens kom Hasselbalch til Farver Raffenberg i Assens, hvor hans senere Hustru vistnok var i Huset, i hvert Fald gjorde han hendes Bekendtskab dær. Hun hed *Dorthea Kirstine Bruun* og var hen-

Jacob Steensen Hasselbalch.

Dorthea Hasselbalch, f. Bruun.

ved 7 Aar yngre end han, født 7. Juni 1818 i Assens, som Datter af Handskemager Hans Bruun og Christiane Margrethe Andersdatter.

2. April 1839 havde Hasselbalch faaet Bevilling til at drive et Farveri samt Silke-, Ulden-, Lærreds- og Bomuldstrykkeri i Bogense. 13. Aug. 1839 tog han Borgerskab som Farver og Trykker og 14 Dage senere, den 28. Aug., stod Brylluppet.

Farveriet stod den Gang, da Bønderne og delvis Borgerne med, gik i hjemmegjorte Dragter, i sin fulde Flor. Til Farvergaarden hørte ogsaa, som til de andre Gaarde i Byen, et ikke ringe Landbrug paa ca. 40 Tdr. Land, hvor der holdtes 4 Heste og 8 Køer, hvis Mælk udelukkende anvendtes i Hjemmet, thi der var stort Folkehold, og der var nok at tage fat i. Baade Hasselbalch og hans Hustru arbejdede meget, til Trods for, at han altid var sygelig, og Børnene fik en stræng, men god Opdragelse. Under disse Forhold gik Bedriften godt, og Hjemmet var velhavende. Til Familiens Omgang hørte Slægtninge som Overlæge N. C. Carøe, Søn af Borgmesteren i Horsens, og Godsforvalter Jacobsens paa Margaard, Søn

af Hasselbalchs gamle Principal, Farver Jacobsen i Vejle. Hasselbalch gjorde meget ud af sin Moders Familie. Om Sommeren kom Stedmoderen og Halvsøsteren Rikke paa Besøg fra Randers.

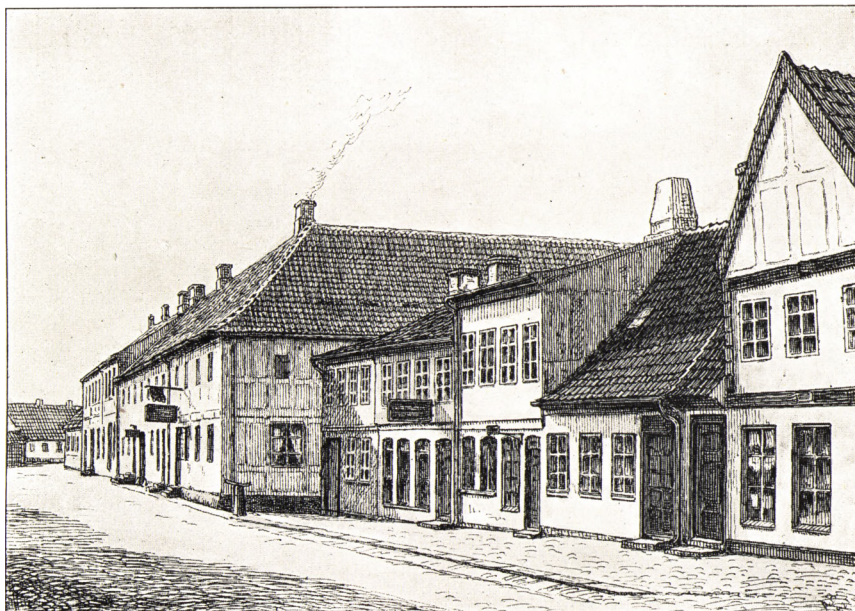
Hasselbalch blev ikke gammel. Han døde 23. Okt. 1864, 2 Timer før sin

Farver Hasselbalchs Enke m. Børn.

53aarige Fødselsdag. Dagen efter kom Farver C. E. Mortensen, som Hasselbalch selv havde udvalgt til at bistaa sig under sin Sygdom. Han blev 3 Aar hos Enken og styrede Farveriet for hende, indtil Sønnen, Steen, kunde overtage det, og Mortensen, der var blevet forlovet med Datteren, Antoinette, kunde skabe sig en selvstændig Stilling. Derefter boede Fru Hasselbalch sammen med sin Datter, Charlotte, sine sidste tre Aar tilbragte hun, ligeledes sammen med denne, i Odense, hvor hun døde 7. Okt. 1892, godt 74 Aar gammel. Hasselbalch havde 10 Børn: Fru Marie

Rich (f. 7. Nov. 1840), Fru Elisabeth (Lise) Wendelboe (f. 11. Juni 1842), Fru Antoinette (Nette) Mortensen (f. 21. Okt. 1843), Farver Steen Hasselbalch (f. 25. Sept. 1845), Frk. Charlotte Hasselbalch (f. 7. Feb. 1848), Fru Helene Lausen (f. 31. Dec. 1849), Farmer Emil Hasselbalch i Shelby, i Nebraska (f. 24. Nov. 1852), Etatsraadinde Schnackenburg (f. 18. Nov.

Farvergaarden (med Skiltet) i Bogense.

1853), Fru Caroline Hein (f. 3. Juli 1856) og Købmand Niels Hasselbalch i St. Edward (f. 2. Aug. 1858).

Malerier af Farver Hasselbalch og Hustru findes hos Fru Hein, Kaas' Allé 7, Hellerup. En Blyantstegning af Farvergaarden i Bogense, udført af Postmester Blom, findes hos Fru Antoinette Mortensen, Willemoesgade 61, 4, og gengives her.

POLITIASSISTENT PETER HASSELBALCH
I SVENDBORG
 (1818—1892)

Peter Hasselbalch, Søn af Proprietær Steen Hasselbalch og 2. Hustru Oline Ulrikke Valerius, fødtes 16. Sept. 1818 paa Tamdrup Bisgaard. Ved hans Daab var det særlig Slægten, der var samlet, foruden

Faderen var Krigsraad Hasselbalch fra Randers, Apoteker Helms fra Horsens og Kateket Rosen blandt Fadderne. Da han var 7 Aar gammel kom han i Huset hos en Slebsager, der vel var en Slægtning af den Slebsager, der var gift med hans Faders Steddatter, og som boede i Nærheden af hans Hjem. Her var der jevnaldrende Kammerater, og naar Broderen Steen kom paa Besøg havde de mange Spilopper for.

Efter sin Konfirmation, der fandt Sted i Hatting 1832, kom han i Farverlære i Bogense, og var som Svend hos Farver Kisbye i Svendborg.

Laurine Hasselbalch, f. Møller.

Politiaffsistent Peter Hasselbalch.

Som ung rejste han meget i Tyskland, hvor de danske Farvere havde mange Forbindelser, og han skal være kommen hjem fra en saadan Rejse i Fløjelstøj, Knæbenklæder, Sko med Sølvspænder, rød Hue og en lille Kaarde ved Siden. Hos Farver Kisbyes i Svendborg lærte han sin tilkommende Hustru, Laurine Møller at kende. Hun var født 29. April 1824 og Datter af en Bødkermeister Jørgen Møller og Gjertrud Marie Hansen.

De blev gift 20. April 1845 i Svendborg og satte saa Kursen mod Rudkjøbing, hvor han vilde nedsætte sig som Farver, men paa Overrejsen forliste det Skib, som han havde lastet med de til Etableringen nødvendige Ting, saa han efter Ankomsten til Rudkjøbing maatte købe Farver paany. Han blev derved straks sat tilbage i Starten, hertil kom, at der i Forvejen var to Farvere i Rudkjøbing, som søgte at konkurrere ham ud ved at sætte deres Priser ned, og efter halvandet Aars Forløb

maatte han give op og rejse til Svendborg. Her var han i 36 Aar ansat ved Politiet, tilsidst som Politiassistent, og var bl. a. ved det ridende Politi, da Jernbanen blev bygget. Imidlertid havde hans Søn skabt sig en god Stilling som Tobaksfabrikant i Vejle, og han rejste derfor derover, og fik Ansættelse som Skriver paa Herredskontoret, hvor han navnlig havde meget at gøre ved Auktionerne. Han skal have været en elskelig gammel Mand. Han døde i Vejle 12. Aug. 1892. Hans Enke overlevede ham i godt 5 Aar og døde 30. Dec. 1897. I Ægteskabet var 8 Børn: Fru Valeria Iversen (f. 1845), Slagtermester Steen Hasselbalch (f. 1846), Sømand Carl Hasselbalch (f. 1850), Tobaksfabrikant Georg Hasselbalch (f. 1852), Bygmester Peter Hasselbalch (f. 1855), Slagteribestyrer Erik Hasselbalch (f. 1860), Fru Marie Gynther (f. 1863) og Fru Laura Christensen (f. 1866).

KØBMAND STEEN HASSELBALCH

I RANDERS

(1820—1861)

Steen Hasselbalch, yngste Søn af Steen Hasselbalch til Tamdrup Bisgaard og hans anden Hustru, Oline Ulrikke Valerius, fødtes 11.

Købmand Steen Hasselbalch.

Caroline Margrete Hasselbalch, f. Hoge.

Marts 1820 paa Tamdrup Bisgaard og døbt 18. Marts. Fru Hasselbalch fra Kjørup holdt ham over Daaben og Jomfru Christiane Birgitte Anto-

nette Scheel stod hos. De øvrige Faddere var Kammerraad Willesen fra Horsens, Kammerraad Christensen fra Boller og Krigsraad Hasselbalch fra Randers.

Steen Hasselbalch mistede sin Fader, da han var 7 $\frac{1}{2}$ Aar gammel. Snart efter flyttede Familien til Randers, hvor han i sit fjortende Aar kom

Vestergade 12 (yderst til venstre).

i Købmandslære. Senere fik han Ansættelse hos Købmand og Bager Christen Heinrich Høge og Hustru Anna Marie, f. Petersen, med hvis eneste Datter, den prægtige og statelige Caroline Margrethe Høge, han 1849 blev gift.

Hun var født 14. Juni 1826 i Randers og levede hele sit Liv i denne By. Hendes Fader ejede Vestergade 12, hvor han baade drev Købmands- og Bagerforretning og var en velsitueret Mand. Ved hans Død overtog Hasselbalch begge Dele, og skønt han maaske hverken var en særlig

Steen Hasselbalch
André

Christian

Otto

Steen
Caroline Hasselbalch, f. Hoge
Sophie

dygtig eller heldig Købmand, fik deres Børn en god Opdragelse. Bagerforretningen spillede en temmelig stor Rolle, og under Krigen 1864, da der var særlig travlt, maatte Børnene hjælpe til i Bageriet og bl. a. bringe Brød ud til de indkvarterede tyske Soldater, der laa længe i Randers.

Hasselbalch døde, 61 Aar gammel, 10. Sept. 1881, men hans Enke fortsatte Forretningen og blev boende i Ejendommen, hvor der Aaret rundt var Indkvartering af Dragoner og ligeledes i en Aarrække laa Elever fra Sekondløjtnantsskolen for Rytteriet. Hun blev 73 Aar gammel og døde først 24. Juli 1893.

I deres Ægteskab blev født fem Børn: Fabrikejer Christian Hasselbalch (f. 1851, d. 1925), Købmand Steen Hasselbalch i Randers (f. 1852, d. 1914), Jernstøber Otto Hasselbalch (f. 1858, d. 1928), Købmand André Hasselbalch (f. 1859, d. 1928) og Sophie Frederikke Thrane, f. Hasselbalch (f. 1861, d. 1927).

SOPHIE HASSELBALCH

GIFT MED VEJASSISTENT HERMAN FISCHER

(1821—1903)

Sophie Margrethe Hasselbalch, Datter af Proprietær Steen Hasselbalch til Tamdrup Bisgaard og hans anden Hustru, Oline Ulrikke Valerius, fødtes dær 2. Maj 1821. Hun blev baaret til Daaben af Madame Helms, og Jomfru Ane Kirstine Houman fra Horsens gik hos. De øvrige Faddere var Borgmester Carøe, konst. Herredsfoged Holst fra Horsens og Hr. Valerius fra Tamdrup Bisgaard.

Hun var 24½ Aar gammel, da hun 26. Nov. 1845 ægtede den 5 Aar ældre Herman Christopher Fischer, en Søn af Købmand og Kæmner i Vejle Johan Michael Andreas Fischer og Hustru Frederikke Rasmusdatter Tvede.

Herman Fischer var født 24. Maj 1816 og blev uddannet som Landmand. Han var først Forpagter af Eskholt ved Vejle, købte derpaa Stenbjerglund i Farre, Give Sogn, og flyttede senere til Vejle, hvor han boede som Vejassistent til sin Død 20. Okt. 1885.

Hans Enke overlevede ham i omtrent 18 Aar og døde i Kongens Lyngby 7. Juli 1903.

I Ægteskabet var født 2 Børn: Kancelliraad, Fuldmægtig paa Nørvang—Tørrild Herreders Kontor i Vejle, Johan Frederik Steen Hasselbalch Fischer (f. 16. Aug. 1846 paa Eskholt, d. 1. Dec. 1909 i Vejle, gift 2.

Dec. 1871 i Kolding med Mathilde Jensine Graff, f. 27. Okt. 1847 i Kolding, d. 3. Dec. 1912 i Vejle) og Jacobine Dorteia Fischer (f. 27. Jan. 1851,

Vejassistent Fischer.

Sophie Fischer f. Hasselbalch

d. 29. Okt. 1911 i Haandværker-Stiftelsen Alderstrøst), der var gift med Drejer i Kjøbenhavn Niels Christian Møller (f. 4. Sept. 1850 i Løgstør, d. 16. April 1902 i Lyngby som Portner ved Gardinfabrikken).

FREDERIKKE HASSELBALCH
GIFT MED HANDSKEMAGER RASMUS BRUUN
I RANDERS
(1857—1889)

Petrine Frederikke Hasselbalch, forriges yngste Søster, fødtes 18. Juni 1824 paa Tamdrup Bisgaard. Hun blev gift 4. Nov. 1857 i Randers med Rasmus Simon Bruun, der var født 7. Sept. 1822 i Assens. Han var Buntmager i Bogense, men paa Grund af Forretningens Tilbagegang flyttede han 1863 til Randers, hvor Forretningen blev fortsat, indtil han, da det var daarlige Tider for Buntmagerne, gik over til Handskemageriet; han døde i Randers 27. Maj 1898. Hans Hustru Frederikke var allerede død samme Sted 1. Juledag 1889. Frederikke Hasselbalch var velbegavet, Bruun en dygtig Haandværker, begge agtvær-

dige og solide Borgerfolk. I deres Ægteskab fødtes to Børn: Hans Oluf Janus Bruun (f. 10. Feb. 1859 i Bogense, død 21. Maj 1913 i Aarhus), hvor han var Garversvend. Han blev gift 15. Juni 1890 i Aarhus Domkirke med Eva Cathrine Sofie Hansen (f. 18. Feb. 1865 i Voldum ved Randers). Det andet Barn er Eline Sophie Bruun (f. 20. Maj 1861 i Bogense), der i 30 Aar har været Bogholderske paa samme Sted i Randers.

Handskemager Rasmus Bruun.

CATHRINE MARIE HASSELBALCH
GIFT MED
KAPTAJN, TOLD- OG KONSUMTIONSOVERBETJENT G. F. JØRGENSEN
I HORSENS
(1805—1889)

Cathrine Marie Hasselbalch, Datter af Krigsraad Peter Hasselbalch i Randers og Agnethe Elisabeth Raupach, fødtes 14. April 1805 i Kjøbenhavn. Ved Oprettelsen af Prins Frederik VII.s og Prinsesse Wilhelmine Marias Hofstat 1828 har vi set, at hun ansattes som Syjomfru samtidig med, at Fasteren Elisabeth blev Oldfrue, og det er rimeligt, at det er Fasteren, der har sørget for hendes Ansættelse. Hun avancerede efter faa Aars Forløb til Kammerjomfru og forblev i denne Stilling, indtil hun 16. Feb. 1839 i Randers holdt Bryllup med Georg Fridrich Jørgensen, der 11. Marts 1838 var bleven udnævnt til Told- og Konsumtions-overbetjent i Horsens.

Jørgensen har rimeligvis ikke tidligere haft Raad til at gifte sig, han var oprindelig Officer og et Aar ældre end Hustruen. Deres Bryllup fandt Sted paa hans 35aarige Fødselsdag, idet han var født 16. Feb. 1804 i Kjøbenhavn. Han døbttes i Petri Kirke med Navnet Jürgensen, men stavede selv sit Navn Jørgensen. Hans Forældre var Købmand Georg Jürgensen og Nicoline Haren.

G. F. Jørgensen blev 1. Jan. 1824 Sekondløjtnant i oldenborgske Infanteriregiment og 11. Marts 1832 Premierløjtnant. Efter 15 Aars Tjeneste i Militæretaten blev han ifølge Kongens Ordre 11. Marts 1838 udnævnt til Told- og Konsumtionsoverbetjent i Horsens, og først 7 Dage senere fik han sin Afsked af Hæren med Kaptajns Karakter.

Allerede ved sin Overgang til Toldetaten led han af Gigt i den ene Fod, med Aarene tog Sygdommen til, saa han ude kun kunde bevæge sig langsomt og ofte maatte holde sig hjemme. Han led ogsaa af Stensmerter, som han forgæves paa bedste Maade havde søgt Helbredelse for, disse maatte derfor betragtes som kroniske. Under disse Omstændigheder saa Generaltoldkammer- og Kommercekollegiet sig nødsaget til at opfordre

den »iøvrigt duelige og særdeles retsindige Embedsmand« til at indgive sin Afskedsbegæring, og 6. Nov. 1844 fik han, knap 41 Aar gammel, sin Afsked.

Kaptajn Jørgensen blev boende i Horsens, hvor han døde 6. Maj 1855. Hans Enke flyttede til Kjøbenhavn, hvor hun ogsaa døde 10. April 1889, 4 Dage før sin 84 Aars Fødselsdag.

KØBMAND, TOLDASSISTENT JENS LAURIDSEN HASSELBALCH

(1806—1884)

Jens Lauridsen Hasselbalch, Søn af Krigsraad Peter Hasselbalch og Agnethe Elisabeth Raupach, fødtes i Randers 14. Sept. 1806.

Han kom tidlig i Handelslære og stod en Del Aar som Handelsbetjent, indtil han havde naaet den Alder, da han syntes, han burde virke for sig selv og derfor nedsatte sig i Aarhus som Handlende. Han tog Købmands-Borgerskab 26. Dec. 1833, men da han ikke ejede andet, end hvad han selv havde fortjent, kunde han ikke etablere anden Handel end Høkeri eller en liden Handel mod kontant Betaling. Han havde imidlertid honnet Ambition, og da Høkeri kun nød ringe Anseelse i Provinsen, ønskede han meget at drive virkelig Købmandshandel. Han vilde dog gerne foreløbig undgaa at anskaffe autoriserede Handelsbøger hertil for at slippe for denne Udgift, ligesom han ikke mente, at han ved den Handel, han i de første Aar vilde drive, vilde faa Brug herfor, men Danske Kancelli afslog hans Ansøgning herom.

Det lykkedes ham ogsaa at faa Forretningen udvidet. For 5000 Rdl. købte han Ejendommen Nr. 197 i Studsgade, Skødet blev udstedt 28. Jan. 1842, tinglæst 3. Feb. Ejendommen bestod af et To-Etages Forhus paa 11 Fag af Egebindingsværk, et Mur- og Bindingsværks Sidehus og et 11 Fags Baghus, der omsluttede en Forgaard. Desuden var der en mindre Baggaard og en Have med Frugttræer.

Forhuset bestod af Butiken, hvori var blandet Købmandshandel, en Stue til Gaden med Bøgetræsmøbler, Sofa, fire Stole og fire Taburetter, to Spejle i brune Rammer med Konsoller og en Birketræs Sekretær. For Vinduerne hang røde Gardiner. I Stuen til Gaarden var der Birketræsmøbler: Sofa med seks Stole, et lille Sybord, et Divanbord med Voksdugs Bordtæppe og et Hjørneskab, desuden et Spejl i brun Ramme, paa Væggen hang to Skilderier i forgyldt Ramme. I Sovekammeret var

der et stort Klædeskab, et Himmelsengested med Omhæng og Tæppe, et lille Stenbord, et Bord med Vandkande og Fad. I Kontorværelset stod et Elmetræs Chatol, en Skrivepult og to Reoler. Paa Væggen hang et lille 24 Timers Ur, et Evropaskort og et lille Termometer. I Køkkenstuen var Husgeraad og et langt Folkebord. I Pigens Kammer en Slagseng. I Bryggerset en stor Kobberkedel og en indmuret Jerngryde. I Folkeværelset Sengetøj, men ingen Seng, Vandfad og Kande, et beskadiget Spejl, en gammel Bænk og en Træskamle. Overlærer Funch boede til Leje i Gaarden, formodentlig paa 1ste Sal.

Hasselbalch havde Forretningsforbindelser i Hamborg, Altona, Lybæk, Flensborg og Kjøbenhavn foruden de mere nærliggende Byer som Æbeltoft og Horsens. Imidlertid skulde Hasselbalch 14. Okt. 1842 indfri en Veksel paa 1000 Rdl., og da han ikke kunde skaffe Dækning, mødte Skifteretten 14. Nov. Den kom ganske bag paa Hasselbalch, han udtalte bl. a., at han havde været uvidende om Skifterettens Forehavende, før den traadte ind i Gaarden, han kunde ikke i Øjeblikket opgøre sin Status, dog paastod han, at han var solvent.

Hasselbalch havde imidlertid været for sangvinsk, det viste sig, at der kun blev omtrent 50 pCt. til Kreditorerne. Hovedaktivet var Gaarden i Studsgade, der solgtes ved Auktion for 5600 Rdl. til Købmand Faurschou.

Det havde været Hasselbalchs Ulykke, at han var begyndt uden Driftskapital, thi han var vistnok ingen daarlig Købmand, i hvert Fald spurgte Skifteretten ham til Raads om, hvornaar det købmandsmæssigt set var det fordelagtigste at realisere Boets Varer.

Hasselbalch var nu uden Erhverv, og først 22. Juli 1845 lykkedes det ham at blive ansat som Toldbetjent i Rødby.

14. Marts 1846 blev Hasselbalch som Toldbetjent forflyttet til Nyborg, og 21. Maj 1851 udnævntes han til Toldassistent i Aarhus. 1. Juli 1860 fik han kgl. Bestalling. I denne Stilling forblev han i 28 Aar, indtil han 25. Juni 1879 tog sin Afsked. Ogsaa efter Afskedigelsen forblev han i Aarhus. Han døde dær, 77½ Aar gammel, 6. Feb. 1884.

Det var ikke alene Hasselbalch, der fra sin Fødsel til sin Død var knyttet til Byen Aarhus, ogsaa hans Hustru, *Frederikke Kjellerup*, var dærfra og født 5. Feb. 1810. I denne By var de bleven viede 28. April 1836, og her døde ogsaa hun i 1880.

Ægteskabet var barnløst.

FRU BARTHOLINE RYGE, f. HASSELBALCH

(1853—1919)

Bartholine (Line) Hasselbalch, Datter af Proprietær Jacob Hasselbalch og Anne Margrethe Müller, født 22. Nov. 1853 paa Vilsbæksminde, død 12. Nov. 1919 i Aarhus. Hun ægtede 22. Nov. 1864 Propr.

Proprietær Ryge, Nørthorup.

Bartholine Ryge, f. Hasselbalch.

Andreas Nicolai Ryge, der var født 13. Feb. 1842 paa Brostrupgaard ved Hobro. Han var indtil 1887 Ejer af Nørthorup og derefter bosat i Aarhus som Kommissionær. Deres Børn er: Banemester i Thisted Peter Ryge (f. 7. April 1865), Maren Kirstine Ryge (f. 15. Okt. 1866), gift med pensioneret Seminarielærer Peder Ryge, Villa Ranum, Rungsted, og hendes Tvillingsøster Ane Margrethe, der døde, inden hun var fyldt et Aar, 30. Maj 1867, Banemester i Svendborg Jacob Hasselbalch Ryge (f. 2. Juni 1868), Christian Immanuel Ryge (f. 17. Marts 1870, død 8. Feb. 1879), Postmester i Nykjøbing Falster Johan Christian Ryge (f. 7. April 1872), Anna Margrethe (f. 29. Dec. 1873, d. 24. Febr. 1879), Karen Marie

Ryge (f. 26. April 1875), gift med Skibsfører Thomas Larsen i Aalborg, og Anna Charlotte Amalie Ryge (f. 18. Nov. 1878), der døde ugift 13. Feb. 1910.

PROKURATOR ANDERS MÜLLER HASSELBALCH

I AALBORG

(1835—1919)

Anders Müller Hasselbalch var Proprietær Jacob Hasselbalchs og Anne Margrethe Müllers ældste Søn. Han fødtes 29. Dec. 1835 paa Vilsbæksminde og blev Student 1854 fra Aalborg Katedralskole. Sine Studier afsluttede han 11. Juni 1861 med juridisk Embedseksamen, ved hvilken han fik laud til den teoretiske og haud til den praktiske Del. Det paafølgende Aar blev han Herredsfuldmægtig i Aalborg (hos Byfoged Johnsen), og samtidig arbejdede han som Fuldmægtig hos Prokurator A. Bentzen. Denne hans Virksomhed blev afbrudt ved hans Deltagelse i Kri-gen 1864, i hvilken Anledning han i 1876 modtog Erindringsmedaljen. 20. Dec. 1868 blev han af Justitsministeriet meddelt Beskikkelse som Prøveprokurator og efter knapt halvandet Aars Forløb 31. Marts 1870 som Prokurator. Med denne Virksomhed forbandt han fra 11. Feb. 1893 Stillingen som Forstander for Aalborg Hospital.

Som Prokurator oparbejdede Hasselbalch en anset Forretning med et stort Klientel blandt Aalborgs gamle Navne; de vidste, at en Sag hos ham var i gode Hænder, thi han var en sjælden paalidelig, retsindig og samvittighedsfuld Mand. Bag hans tilknappe og stilfærdige Væsen bankede et varmt og nobelt Hjerte.

Som Hospitalsforstander var han en værdifuld Kraft. Under hans Ledelse faldt det store Arbejde med Restaureringen af Hospitalet, der kostede ca. 160,000 Kr., og hvorved blandt andet Skolefløjen blev ført tilbage til sin oprindelige Skikkelse. Tillige vandt han og Hustru ved Mildhed og Deltagelse de gamle Beboeres Hengivenhed. Da han paa Grund af Alder frattraadte Hospitalsforstandertjenesten 1. April 1917, tilkendegav Hospitalsinspektionen ham sin Tak for og Paaskønnelse af det store og gode Arbejde, han i en saa lang Aarrække havde udført i Hospitalets Tjeneste.

Ved Siden af sin Livsgerning var Prokurator Hasselbalch i 17 Aar Medlem af Aalborg Byraad og var som saadan Formand i det Udvalg, der førte Alderdomsunderstøttelsesloven ud i Livet. Han var i 12 Aar

Johanne (H. H.'s Hustru) Henning Hasselbalch Eva (Jacob H.'s Hustru) Jacob Henning Hasselbalch
Jacob (H. H.'s Søn) Dorthea (A. H.'s Hustru) Amalie (H. H.'s Datter) Gerda (Jacob H.'s Datter) Anders Müller Hasselbalch
Else (Jacob H.'s Datter) Ellen (H. H.'s Datter) Emilie (Jacob H.'s Datter)

Formand i Overligningskommissionen og Formand for det lokale Sagsførerraad, ligesom han sad i Landmandsbankens Aalborg Afdelings Delegation. Hans offentlige Virksomhed paaskønnedes ved hans Udnævnelse til Ridder 15. Nov. 1888 og Dannebrogsmænd 12. Maj 1909.

Prokurator Hasselbalch døde 16. Maj 1919. Hans Begravelse fandt Sted 22. Maj under stor Deltagelse i Budolfi Kirke. Ved Kisten stod Vaabenbrødreforeningens Fane, og to Veteraner paraderede som Sørgemarchaller. Pastor Lomholt talte om den afdødes smukke Livsførelse og Nævn, Pastor Hasselbalch, Hammel, bragte ham Slægtens Tak. Han tog de unge om Hjertet med sit lyse Sind. Hans Øjne var gode, hans Haandtryk varmt. Han førte et sjældent strengt moralsk Liv, og han var trofast i hele sin Færd. I hans Hjem var der et sjældent godt Samliv.

Den 7. Dec. 1871 havde Hasselbalch i Aalborg holdt Bryllup med D o r t h e a (kaldet T h e a) F r e d e r i k k e V i l l a d s i n e C o l d i n g, der var født 17. Sept. 1845 i Aalborg og døde samme Sted 16. Dec. 1921. Hun var Datter af den ansete gamle Aalborg Købmand Henning Colding og Sophie Cathrine Willumsen. I Ægteskabet fødtes 3 Børn, Overretssagfører Jacob Hasselbalch (f. 1873), Cathrine Sophie Hasselbalch (f. 11. Maj 1874 i Aalborg, d. paa Jyske Asyl ved Aarhus 31. Dec. 1909) og Proprietær Henning Hasselbalch (f. 1876).

LANDMAND LAURITZ HØYER HASSELBALCH

I RØDE MØLLE

(1838—1918)

L a u r i t z H ø y e r H a s s e l b a l c h, Søn af Proprietær Jacob Hasselbalch til Vilsbæksminde og Ane Margrethe Müller, fødtes 7. Okt. 1838 paa Vilsbæksminde; selv mente han rigtignok, at den 6. Okt. var Fødselsdagen, og den Dag blev i hvert Fald altid fejret.

Efter sin Konfirmation kom Laurits Hasselbalch til Landvæsenet, som han lærte grundigt hos Branth paa Sønder Elkjær. Han opholdt sig derefter i Hjemmet, indtil Krigen kom, og han blev Soldat. Han var med paa Tilbageslaget fra Dannevirke, hvor Kulde og Træthed overmandede ham saa stærkt, at han faldt om i Sneen og mente, at det var forbi. To Kammerater, der havde lagt Mærke til ham, gav sig til at tumle med ham og bar ham hen til et Hus, hvor der boede en ældre, fattig Kone. Her fik han Støvlerne af, og man hældte lidt varmt Øl i ham, saa han lavede op. Den fattige Kone forbandt hans Fødder med Linnedklude, og efter et Par Ti-

Marie Hasselbalch, f. Mørch
Lauritz Hasselbalch

Jacob Hasselbalch
Kai Hasselbalch
Mary Hasselbalch

Oscar Hasselbalch
Erik Hasselbalch

Niels Hasselbalch
Alma Hasselbalch

Alma Hasselbalch
Julie Hasselbalch, f. Würtz.

mers Hvile kunde han fortsætte den tunge Gang mod Dybbøl, men han lagde siden ingen Skjul paa, at det næppe var saa pinefuldt at fryse ihjel, som man troede.

Fra Dybbøl kom han over til Als, hvor han kom paa Vagt ved Alsund sammen med en kjøbenhavnsk Skomager. De havde streng Ordre til i intet Tilfælde at bruge Lys og skulde skiftevis gaa den ene til højre, den anden til venstre. Nu var der til den ene Side, hvor Skomageren gik, lidt Krat og Buskads. Pludselig kommer han farende tilbage og siger, at der er nogen, der lister om inde i Buskadset; der gik jo vilde Rygter om Fjenden, og Skomageren havde ikke Mod til at undersøge Forholdet, saa Hasselbalch maatte gaa i Spidsen. Da de kom til Stedet, rystede Skomageren af Skræk og sagde: Lad os gaa og lade som ingenting, men Hasselbalch spændte Hanen paa Geværet, Bajonetten var jo sat paa, og da der igen hørtes noget i Krattet, raabte han: I Kongens og Lovens Navn! Hvem dær? Intet Svar, og da der heller ikke svaredes paa gentagen Opfordring, brød de ind i Krattet, Skomageren stadig bagest, og fandt — et stort Pindsvin, der rodede i det nedfaldne Løv.

Efter Krigen købte han Gaarden Røde Mølle i Mygdal Sogn ved Hjørring, hvor han blev gift og hans Børn fødte. Han kunde imidlertid ikke klare sine Forpligtelser, men gik fallit og flyttede 1879 til Aalborg, hvor han en 5—6 Aar drev Avlsbrug, idet han lejede Jord udenfor Byen af Kommunen og holdt en 5—6 Køer. En Dag han stod og arbejdede sammen med sin Søn ved en Vogn, hørtes pludselig Musik i Gaden; det var en Fædrelandssang, der blev spillet. Han lurede et Øjeblik, saa sagde han til Sønnen: »Gaa ind og se efter i Almanakken, hvilken Dato vi har,« og da han kom tilbage og meldte, at det var den 28. Marts, svarede han: »Ja saa, det var den Dag, Prøjserne vilde have taget Dybbøl, men det blev Løgn, de fik rappe sig, for de havde ikke regnet med, at den Dag var vort Krudt tørt, for Bøssen kunde vi bruge, men vi kunde ikke holde Krudtet tørt, saa Bøssen klikkede, og vi blev gale i Hovedet.« Han sluttede med at sige, at Wrangel var en hæsliig Fyr, men Falkenstein var værre.

Krigen havde været hans store Oplevelse.

Imidlertid var hans Fader død 1883 og i en halv Snes Aar bestyrede han nu Vilsbæksminde for Arvingerne. Derpaa var han i et halvt Aar Bestyrer af en Gaard ved Arden, indtil han flyttede til Kjøbenhavn, hvor han fandt Beskæftigelse i et Frøfirma (Gartner Olsens Enke) paa Østerbro og senere som Kirkebetjent ved St. Stefans Kirke. Han døde i Kjøbenhavn 17. Okt. 1918 og havde 7. Feb. 1871 haft Bryllup i Mygdal Kirke med Julie Henriette Würtz, der var født 27. Aug. 1853 paa Børg-

lum Kloster, hvor hendes Fader, Johan Henrich Würtz, var Godsforvalter. Moderen hed Mariane Nielsdatter. Hun mistede sin Moder inden sit 12 Aar og blev opdraget hos Fremmede i Hjørring. I hendes og Hasselbalchs Ægteskab fødtes to Sønner, Montør Jacob Hasselbalch (f. 1872) og Købmand Niels Hasselbalch (f. 1875) og en Datter Bartholine, der straks efter sin Konfirmation rejste over til en Morbroder i Amerika – i Nærheden af Chicago. Hun længtes meget tilbage til Danmark og vendte hjem, men døde Aaret efter sin Hjemkomst 11. Sept. 1905 i Kjøbenhavn af en Hjertesygdom.

PROPRIETÆR BARTHOL HASSELBALCH
TORSLEV OVERGAARD
 (1843—1927)

Bartholomæus Hasselbalch, tredje Søn af Proprietær Jacob Hasselbalch til Vilsbæksminde og Hustru Ane Margrethe Müller, født paa Vilsbæksminde 8. Feb. 1843.

Han kom i Aalborg Katedralskole, hvorfra han 18 Aar gammel sam-

Torslev Overgaard.

men med en et Aar yngre Broder blev Student 1861, men gik saa til Landvæsenet og overtog 1. April 1869 Torslev Overgaard ved Skovsgaard, som han ejede i 41 Aar. Han havde dog allerede i 1902 bortforpag-

tet Gaarden til sin Søn og var i 1899 flyttet fra Overgaard til Torslev By. 1. April 1910 afstod han Gaarden til Sønnen.

Ved Siden af sin Gerning som Landmand beklædte Hasselbalch forskellige Tillidshverv. Han var saaledes Formand for Øster Svenstrup Sogneraad 1882—89, da han paa Grund af Sygdom trak sig tilbage fra alt offentligt Arbejde; desuden var han Medlem af Bestyrelsen for Han Herreds Sparekasse fra 1882, Repræsentant for Brandforsikringsfore-

Proprietær Bartholomæus Hasselbalch,
Torslev Overgaard.

Elisabeth Dorthea Hasselbalch,
f. Ryge.

ningen i Aalborg og Hjørring Amter og Taksationsmand ved Udlaan af umyndiges Midler.

Bartholomæus Hasselbalch døde 31. Dec. 1927 i Torslev. Den 4. April 1869 havde han i Kornum ved Løgstør ægtet sin Søsters Svigerinde, Elisabeth Dorthea Ryge, der var født 12. Jan. 1839 i Aars ved Løgstør og døde 3. Feb. 1923 i Torslev. Hun var Datter af Proprietær Peter Ryge til Brorstrupgaard og Maren Kirstine Christensen.

I deres Ægteskab fødtes 5 Børn: Fru Margrethe Charlotte Groot (f. 1870), Proprietær Jakob Hasselbalch til Torslev Overgaard (f. 1871), Branddirektør Peter Ryge Hasselbalch (f. 1874), Marius Christian Hasselbalch (f. 9. Maj 1877, d. 1. Marts 1895) og Hjalmar Hasselbalch (f. 27. April 1879, d. 8. Juni 1900). De to yngste Børn blev angrebet af Tuberkulose.

CAND. PHIL. GEORG HASSELBALCH

(1844—1926)

Petrus Georg Hasselbalch, Søn af Jac. Hasselbalch til Vilsbæksminde og Anne Margr. Müller, blev født 12. Aug. 1844 paa Vilsbæksminde. Han blev Student 1861 fra Aalborg Latinskole samtidig med den et Aar ældre Broder Bartholomæus og fik ligesom denne første Karakter. Aaret efter tog han Filosofikum og gav sig til at studere Teologi. Han gik ogsaa i December 1869 op til teologisk Embedseksamen, men forlod den efter skriftlig Prøve og har siden opholdt sig den meste Tid paa Vilsbæksminde, dog uden at befatte sig med Landvæsenet. Han døde ugift 12. April 1926 paa Vilsbæksminde.

Signe Hornemann, f. Hasselbalch.

Marie Hasselbalch.

MARIE HASSELBALCH

NØRRE SUNDBY

(1841—1929)

Forriges Søster, Karen Marie Cathrine Petrine Hasselbalch, er født 7. Feb. 1841 paa Vilsbæksminde. Hun var i mange Aar Lotterikollektrice i Nørre Sundby, var meget interesseret i Kvindesagen og Medstifter af Dansk Kvindesamfund. Hun døde 12. Feb. 1929 paa Københavns Sygehjem i Ordrup.

FRU SIGNE HORNEMANN, f. HASSELBALCH

(F. 1849)

Nielsine (Signe) Hasselbalch, forannævntes Søster, er født 20. Juni 1849 paa Vilsbæksminde. Hun ægtede 3. Okt. 1872 i Brovst Kirke Frederik Vilhelm Hornemann, der var født 27. Aug. 1844 i Sletten paa Sjælland. Han ejede Gaarden Hvolgaard paa Øland, hvor han døde 8. Sept. 1903. I deres Ægteskab er født 5 Børn: Vilhelmine Frederikke Hornemann (f. 9. Juli 1873), Kristian Frederik Hornemann (f. 21. Maj 1875), Maskinmester Jacob Hornemann (f. 17. Maj 1878) og Frantz Georg Hornemann (f. 12. Marts 1881), den første og sidste er Landmænd, og Bartholomæus (kaldet Barthol) Marinus Hornemann (f. 5. Marts 1883), der er Lærer i Aalborg. Fru Hornemann bor nu hos sin Søn paa Birkelse.

FRU GJERTRUD KRISTENSEN, f. HASSELBALCH

(F. 1853)

Gjertrud Andrea Hasselbalch er født 4. Juni 1853 paa Vilsbæksminde. Hun blev først gift 15. Maj 1881 paa Christianshavn med Husejer Hans Knudsen Christensen i Torslev, f. 24. Dec. 1854 i Øster Svenstrup, d. 2. April 1893 i Torslev, med hvem hun havde Børnene Kommis Frederik Andreas Christensen (f. 1. Jan. 1881 i Torslev) og Ane Margrethe Kirstine Christensen (f. 23. Maj 1883 i Torslev), der nu bor i Broust som Enke. Efter sin første Mands Død ægtede Fru Gertrud Christensen Boelsmand Søren Kristian Kristensen, f. 10. Aug. 1839 i Brovst, d. dær 7. Marts 1923. I dette Ægteskab er en Datter, Maren Hansine (f. 26. April 1894 i Torslev), der er gift med Snedker Niels M. Jensen af Aars.

BARTHOLOMÆUS HASSELBALCH

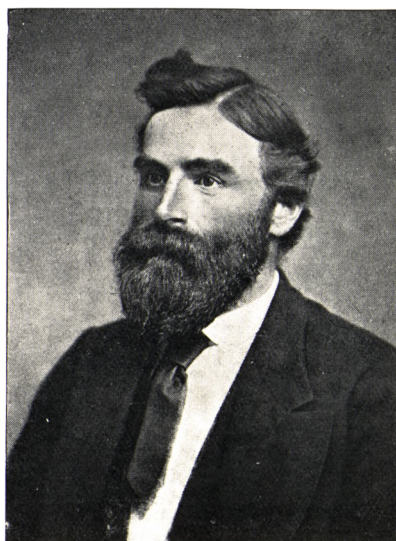
TIL AALEGAARD

(1834—1925)

Bartholomæus Marinus Hasselbalch fødtes 28. Dec. 1834 paa Oksholm. Han blev i 1849 optaget paa Borgerdydskolen paa Christianshavn, senere tog han ligesom sin Fader juridisk Eksamen. Det

Kirstine Hasselbalch, f. Klem.

Proprietær Bartholomæus Hasselbalch.

var i 1853, og han fik 2. Karakter. Han har rimeligvis ikke haft synderlig Lyst til at læse; det var det praktiske Liv, der lokkede ham; foreløbig kom han dog paa Kancelliraad, Prokurator Bredstrups Kontor i Randers, men 1857 afstod Faderen Aalegaard til ham.

Aalegaard ligger i Skræm Sogn, 2 Mil nordøst for Løgstør. Det var en Gaard paa $13\frac{3}{4}$ Tønder Hartkorn og ca. 1100 Tønder Land, hvoraf de 600 Tønder var Hede. Det var tidligere en fri Hovedgaard, der i 1590 var i Familien Gyldenstiernes Besiddelse, senere tilhørte den Marsviner og Levetzauer og var under de sidste forenet med Oksholm paa Øland. I 1871 udstykkede Hasselbalch Heden, og der findes nu 50 velstillede Hjem paa den.

Bartholomæus Hasselbalch var iøvrigt i flere Retninger en Foregangsmand, han kærnedede og skar Hakkelse ved Damp, men særlig Plantningssagen var hans Hjertebarn. Allerede i 1868—69 beplantede han et Stykke Hede omkring sin Gaard, det udgør nu en Skov paa ca. 40 Tdr. Land dels Naaetræer, dels Løvtræer, og i 1872 begyndte han sammen med Oberst Dalgas Plantningen af Anneberg Plantage og Tingskoven, der efterhaanden udviklede sig til et Skovareal paa 1100 Tønder Land. Plantningerne tilhørte fra Begyndelsen et Aktieselskab med ham som Forretningsfører indtil hans Død og solgtes 24. April 1917 til Prins Valdemar for 200,000 Kr.

Købmand Jacob Hasselbalch Klem.

Elseline Klem f. Lange.

1884 solgte han Aalegaard for 135,000 Kr. til sin Søn Jacob og købte samtidig Nørgaard i Torslev Sogn, hvor han ogsaa anlagde en Plantage, og da han 1904 solgte Nørgaard for 26,000 Kr. til Gaardejer Søren Mose, Torslev, flyttede han ind i en Villa, som han havde bygget ved Enden af Nørgaard Mark. Ogsaa her plantede han.

I sine yngre Aar var han Sogneraadsformand og Formand for den stedlige Landboforening. Ogsaa mange andre Tillidshverv beklædte han. Han var saaledes i mange Aar Medlem af Bestyrelsen for Nordjyllands Privatbaner, Repræsentant for Kreditforeningen af Landejendomsbesiddere i Nørrejylland, i de senere Aar Amtsrevisor og indtil sin Død Forligskommissær. Endvidere var han Skatteraadsformand og udnævntes 30.

Juli 1889 til Landvæsenskommissær, hvilket medførte, at han blev Ridder ved Kong Christian IX's og Dronning Louises Guldbryllup 26. Maj 1892.

Hasselbalch var meget interesseret i sin Slægts Historie. Han naaede den høje Alder af 90 $\frac{1}{2}$ Aar og døde 24. Aug. 1925 paa sin Villa i Torslev. 14. April 1857 ægtede Hasselbalch i Randers sit Næstsøskendebarn, K i r s t i n e B a r t h o l i n e K l e m, kaldet K i r s t i n e, hun var 2 $\frac{1}{2}$ Aar yngre end han og et i høj Grad elskeligt Menneske, der havde Hjerter for dem, der led ilde, og ikke mindst for dem, der led Skibbrud i Livet. Hun var født 14. Juli 1837 i Randers som Datter af Købmand Jacob Hasselbalch Klem og Elseline Lange, der døde 20. April 1882 efter 15 Aars Ophold paa Aalegaard, hvor hun var agtet og æret som Voksnes og Børns elskede »Bedste«. Fru Hasselbalch døde Sept. 1913 i Visheden om, at »de evige Arme« bar hende hjem til Gud. I Ægteskabet fødtes kun en Søn: Proprietær Carl Hasselbalch til Aalegaard (f. 1884) og en Datter, Else Hasselbalch (f. 30. Juni 1892, der døde 13 Aar gammel).

FREDERIKKE HASSELBALCH

GIFT MED PROPRIETÆR MAXIMILIAN FRANCISCUS v. BLAUNFELDT

(1836—1912)

Frederikke Johanne Nicolette Hasselbalch, Datter af Folketingsmand Frederik Hasselbalch og Sine Hoff, fødtes 5. Feb. 1836 paa Oxholm. I sin Opvækst blev hun kaldet Rikke. Hun ægtede 3. Okt. 1863 i Brøndbyvester Ejeren af Lille Vejlegaard i Ishøj Sogn ved Taastrup Maximilian Franciscus v. Blaunfeldt, der var godt to Aar yngre end hun, f. 13. April 1838 i Flensborg. Han var Søn af Justitsraad, Herredsfoged Maximilian Franciscus v. Blaunfeldt og Emilie Rafn. I deres Ægteskab fødtes 5 Børn: Maximilian Franciscus v. Blaunfeldt (f. 4. Juli 1864 paa Lille Vejlegaard, har været Boghandler i København og opholder sig nu i New York, gift 31. Juli 1886 i Taarbæk med Antonie Caroline von Spiegel-Dessenberg, f. 8. Maj 1864), Emil Frederik v. Blaunfeldt (f. 16. Okt. 1866 paa Lille Vejlegaard), Emilie v. Blaunfeldt (f. 24. Jan. 1869 paa Lille Vejlegaard, d. 11. Dec. 1874), Sigvard v. Blaunfeldt (f. 29. April 1871 paa Lille Vejlegaard, d. dær 2. Maj 1872) og Imanuel v. Blaunfeldt (f. 2. Aug. 1876 paa Frederiksberg, d. dær 19. Juni 1877).

Sine sidste Aar tilbragte Rikke Hasselbalch i Slagelse gamle Kloster, hvor hun var bleven optaget 26. Feb. 1897 og døde 15. Feb. 1912.

FORPAGTER SIEGVARD HASSELBALCH
VIBEHOLM
 (1835—1867)

Siegvard Charlo Hasselbalch, yngste Søn af Folketingsmand Frederik Hasselbalch og Sine Hoff, fødtes 20. Dec. 1835 paa Oxholm og blev paa Grund af Sygdom hjemmedøbt 31. Marts 1836, allerede 12. April kunde han dog fremstilles i Kirken. Da Forældrene 1849 flyttede til Kjøbenhavn, var han 14 Aar, og han og den et Aar ældre Broder Bartholo-

Forpagter Siegvard Hasselbalch,
Vibeholm.

Johanne Hasselbalch,
f. Iversen.

mæus kom straks i 2. Real-Klasse i Borgerdydskolen C.; thi de havde tidligere nydt en grundig og alvorlig Privatundervisning. Ved Aarsprøven blev han opflyttet i 1. (øverste) Real-Klasse. Ved Aarsprøven 1850 fik han Karakteren udmærket godt÷ og blev dermed udskrevet af Skolen, og Rektor M. Hammerich gav ham følgende smukke Vidnesbyrd: »Med gode Evner forener han Lyst og Kraft til sit Arbejde, hans Væsen er livligt, trofast og beskedent, og Classen har sjælden haft Disciple, der var lettere og fortrinligere at undervise.« Hans Stile var udmærket gode, hvorfor Rektor, naar han læste Stilene igennem og fandt en god en iblandt dem, plejede at skrive: Afskrevet efter S. Hasselbalch — ug. I det hele var han en begavet ung Mand. Han kom straks efter Skolen ud blandt Frem-

mede og var 23 Aar gammel paa Kærs Mølle, hvorfor han kaldes Fabrikør, da han 7. Maj 1858 i Garnisons Kirke viedes til J o h a n n e F r e d e r i k k e M a g d a l e n e I v e r s e n, der var et Par Maaneder yngre end han, idet hun var født 2. Sept. 1835 i Havnefjord paa Island som Datter af Faktor Jørgen Iversen og Hustru Margrete. Hun havde ved sin Konfirmation i 1849 faaet det Vidnesbyrd af Præsten, at hun var vel undervist og velbegavet. Efter sit Bryllup var Siegvard Hasselbalch Forpagter paa Vibeholm i Brøndbyøster, hvor han allerede døde 31 Aar gammel 27. Jan. 1867 af Nervebetændelse. Hans Enke overlevede ham i 54 Aar og døde først 4. Maj 1921 i Kjøbenhavn, 86 Aar gammel. I deres Ægteskab fødtes 4 Børn: Tegner Eugen Hasselbalch (f. 1859), Postkontrollør Axel Hasselbalch (f. 1860), Fru Olga Dahl (f. 1862, d. 1915) og Fru Signe Wichmand (f. 1865, d. 1928).

CHARLOTTE HASSELBALCH
GIFT MED JOHAN CHRISTOFFER SALICATH TIL LUNDERGAARD
(F. 1840)

Charlotte Amalie Hasselbalch, ældste Datter af Proprietær Hans Thorlund Hasselbalch og Frederikke Jansen, fødtes 29. Aug. 1840 paa Vestrupgaard. 9. Okt. 1858 ægtede hun i Saltum Johan Christoffer Salicath, der var født 20. Feb. 1831 i Jydstrup Præstegaard

Charlotte Salicath,
f. Hasselbalch.

Proprietær J. C. Salicath,
Lundergaard.

som Søn af Sognepræst (sidst i Haraldsted og Allindemagle paa Sjælland) Jens David Frederik Salicath og Kirstine Birgitte Jelstrup. Forlovere ved Brylluppet var Højesteretsadvokat Salicath fra Kjøbenhavn og Faderen Proprietær Hasselbalch paa Vestrupgaard.

Salicath var ved sit Bryllup Forpagter paa Toftegaard, men fik 18. Jan. 1867 Auktionsskøde paa Herregaarden Lundergaard i Jetsmark Sogn.

Han gjorde meget for at pynte Gaardens Udseende, satte et lille Spir paa Hovedbygningen og udvidede og forskønnede Haven. Ligeledes lod han Hellede Sø vest for Gaarden udtørre ved at udgrøfte den i Hune Bæk, hvorved der blev indvundet et udmærket Stykke Eng. Han anlagde et Teglværk ved Gaarden og paatænkte ligeledes en Cementfabrik i Ud-kanten af Lundergaards Mose, men 1874 afhændede han Mosen til et Aktieselskab Lundergaards Mose for 84,100 Rdl., og Aktieselskabet købte den under en tidligere Ejer oprettede Afbyggergaard Udholm i Mosens sydvestlige Kant for 55,000 Kr. og indrettede den til Inspektørbolig, men efter en 3aarig Virksomhed gik Aktieselskabet fallit, og 5. Sept. 1878 fik Salicath Auktionsskøde paa Udholm og en Del af Lundergaards Mose for 37,100 Kr. og 3. Marts 1880 Auktionsskøde paa Resten af Mosen for 25,000 Kr., hvorefter han atter 1883 solgte Udholm for 75,000 Kr. 1890 overtog Landmandsbanken Lundergaard som ufyldestgjort Panthaver, og 1891 blev Lundergaards Mose efter Fogedudlæg solgt ved Auktion for ca. 16,000 Kr.

Af Børnene blev de tre ældste født paa Toftegaard, de fire yngste paa Lundergaard: Landbrugskandidat, Direktør Jens David Frederik Salicath (f. 5. Maj 1860, d. 6. April 1909), der blev gift 1ste Gang 17. Dec. 1890 i Søllerød med Ethel Manna Rosalinde Westenholz (f. 11. Maj 1870 i London, d. 27. Juli 1900 paa Dronninggaard, 2den Gang 22. Maj 1903 i Ordrup Jenny Tvermoes (f. 27. Aug. 1867 i København), Frederikke Salicath (f. 5. Aug. 1862), Inspektør Johannes Carl Salicath (f. 9. Juli 1864), Kirstine Marie Salicath (f. 14. Juni 1867), Ingeborg Salicath (f. 6. Juni 1869), gift 6. Sept. 1898 med Inspektør Ditlev Nicolaus Bruhn (f. 11. April 1868 paa Rodsnæs), Valdemar Salicath (f. 6. Nov. 1872, d. 22. Juni 1876 paa Lundergaard) og Carl Johan Salicath (f. 24. April 1876, d. 10. Aug. 1889 paa Lundergaard).

PROPRIETÆR, SAGFØRER PETER HASSELBALCH

TIL AASTRUP

(1843—1916)

Hans Peter Jansen Hasselbalch fødtes 19. Feb. 1843 paa Vestrupgaard som ældste Søn af Proprietær Hans Thorlund Hasselbalch og Hustru, Frederikke Jansen. I Daaben blev han opkaldt efter sin Mor-fader, og hans to Mostre, Lucie og Lise Jansen, der begge boede hos deres Søster paa Vestrupgaard, stod Faddere.

I sit 14. Aar kom Peter Hasselbalch i Aalborg Realskole og tog efter

4 Aars Forløb Præliminæreksamen. I 1858 var han bleven konfirmeret i Budolfi Kirke. Da hans Fader forlangte, at han skulde følge Slægtstraditionen og blive dansk Jurist, kom han til Kjøbenhavn for at læse til denne Eksamen, som han tog 1862 med første Karakter.

Da Peter Hasselbalch kom hjem, var Faderen ikke endnu til Sinds at afstaa Gaarden, og han blev da 2. Fuldmægtig paa Vennebjerg Herreds Kontor i Hjørring, hvor han efter et Par Aars Forløb avancerede til 1. Fuldmægtig. Som saadan var han bl. a. Auktionarius ved de talrige Strandingsauktioner i Vennebjerg Herred, der den Gang var meget indbringende, og i Løbet af 10 Aar havde han samlet sig en Formue paa c. 40,000 Kr.

I Hjørring traf han Hedvig Spärck, som efter sine Forældres tidlige Død var i Huset hos sin Søster, der var gift med Prokurator H. A. Lund, som Lærerinde for hendes Børn. Hun var født dær i Byen 30. Nov. 1845 som Datter af den i Norge fødte Justitsraad, Herredsfoged og Skriver i Børglum Herred, Johan Albert Spärck, hvem hun mistede, da hun var 20 Aar gammel, og Hustru, Rebekka Ohmann.

Peter Hasselbalch og Hedvig Alberta Rebekka Spärck blev forlovede, og hun kom kort før Brylluppet til Vestrupgaard for at lære Husholdning. Den 10. Nov. 1870 blev de viede i Saltum.

Hasselbalch var under 21. Aug. 1872 bleven konstitueret som Branddirektør for Hjørring i den almindelige Brandforsikring for Købstadbygninger. Sine Landmandsinteresser tilfredsstillede han ved i Begyndelsen af 70erne sammen med sin Fætter, Johan Hasselbalch til Eget, at købe en mindre Gaard, Store Budde ved Frederikshavn, senere overtog han den alene, men solgte den efter faa Aars Forløb til en Proprietær Mørck. 1874

Proprietær, Sagfører Peter Hasselbalch
og Hustru, f. Spärck.

Aastrup.

Sagfører Peter Hasselbalch og Hustru f. Koppei.

blev han sammen med sin Broder, Barthol, Ejer af Hovedgaarden Aastrup i Hjørring St. Hans Sogn (c. 520 Tdr. Land). De købte Gaarden for 121,000 Rdl. og drev den i Fællesskab, indtil Barthol 1881 købte Linderumgaard.

I de 7 Aar, de drev Aastrup sammen, passede Barthol Hasselbalch Arbejdet i Marken, medens Peter Hasselbalch tog sig af Kostalden og Mejeriet. Paa Mejeribrugets Omraade var han i nær Kontakt med Professor Segelcke og navnlig med hans Broder, Proprietær P. B. Segelcke til Kjærsgaard ved Hjørring, som senere blev Mejerikonsulent. En Mængde unge Gaardmandsdøtre blev i disse Aar uddannede som Mejersker paa Aastrup under Peter Hasselbalchs Ledelse, først ved Bøttemejeri, saa ved Ismejeri, og derefter blev en af de første Centrifuger her i Landet installeret paa Aastrup.

De to Brødre boede i hver sin Ende af Stueetagen med fælles Indgangsdør og Forstue i Midten, der adskilte de to Lejligheder.

Paa Aastrup bekostede Peter Hasselbalch Størsteparten af Gaarden drænet, han lod foretage tre artesiske Boringer, som forsynede hele Gaarden med Vand, der stedse løber i c. 4 Alens Højde over Jorden, og han anlagde et Kanalsystem, som drev to Vandhjul, hvoraf det ene trak Mølleriet og Tærskværket i Laden, det andet Kærne og Centrifugerne i Mejeriet.

Fru Hasselbalch blev kun 31 Aar gammel, hun døde 20. Juni 1876 paa Aastrup. Hasselbalch opdrog sine Børn med Fortællingen om hendes lyse og lette Sind, hendes Evne til at faa alt til at glide. Han havde i sin Ungdom været en ualmindelig straalende og glad Mand, efter hendes Død blev han trist i Sindet.

Hasselbalch var en dygtig og myreflittig Landmand, der havde det Uheld at købe en stor Gaard under Højkonjunkturer, under Nedgangstiderne for Landbruget blev han en betynget og bekymret Mand, for hvem det var en Lettelse, at Sønnerne i 1907 afkøbte ham Aastrup for 285,000 Kr.

Tre Aar efter sin første Hustrus Død ægtede Hasselbalch 25. Marts 1879 i Vor Frue Kirke i Aarhus Wilhelmine Marie Koppel, der er født 28. Nov. 1858 i Aarhus som Datter af Sparekassedirektør Moritz Rudolf Koppel og Wilhelmine (Mine) Wulff.

Fru Hasselbalch blev en fortræffelig Stedmoder og har uden for sit Hjem Gerning og sin Mands og deres Børns Opdragelse været særlig interesseret i Menighedspleje.

Hasselbalch tog megen Del i Foreningslivet og var en af Stifterne

af Landboforeningen »Vendsyssel« samt i mange Aar dens Næstformand, ligesom han var Redaktør af Foreningens Medlemsblad i flere Aar.

I en Aarrække var han Medlem af Hedeselskabets Repræsentantskab. Ligeledes var han i mange Aar Medlem af Hedeselskabets Bestyrelse.

Fra 1909 og indtil sin Død, 10. Sept. 1916, praktiserede Hasselbalch som Sagfører i Hjørring og nød en relativt rolig og sorgfri Alderdom. Han skildres som en Mand, det var godt at komme til i Nødens Stund.

I Hasselbalchs første Ægteskab fødtes tre Sønner: Aage Hasselbalch (født 30. Okt. 1871 og død 7. April 1872), Godsejer Johannes Hasselbalch, Linderumgaard (f. 1873), Godsejer, Dr. med. Karl Hasselbalch (f. 1874), Borupgaard, og i hans andet Ægteskab tre Børn: Fru Betty Flensted i Hjørring (f. 1880), Fru Ette Mortensen, Aasholm, og Aage Hasselbalch, der fødtes 25. Okt. 1895 paa Aastrup og døde 2. Dec. 1918 som Landbrugsstuderende paa Tune Landbrugsskole.

PROPRIETÆR BARTHOL HASSELBALCH
TIL LINDERUMGAARD
(1845—1917)

Bartholomæus Hasselbalch, Søn af Proprietær Hans Thorlund Hasselbalch og Hustru Frederikke, f. Jansen, fødtes 29. Marts 1845 paa Vestrupgaard.

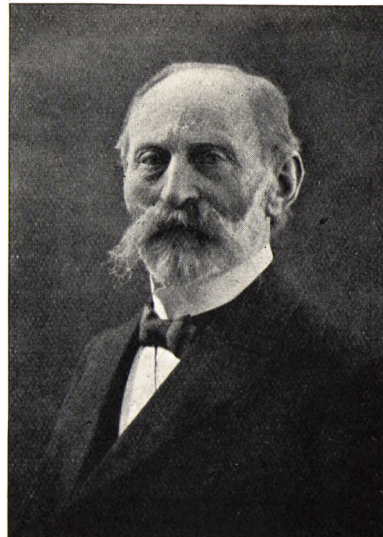
Han blev uddannet som Landmand og købte 1870 Afbyggergaarden Udholm med $5\frac{1}{8}$ Tdr. Hartkorn og et Tilliggende af 780 Tdr. Land. Besætningen fulgte ikke med Gaarden, og Købesummen var 22,800 Rdl., men i 1874 solgte han den igen for 55,000 Kr. til Aktieselskabet Lundergaards Mose, og 1874 købte han sammen med sin Broder, daværende Herredsfuldægtig Peter Hasselbalch, Aastrup Hovedgaard, som de drev sammen til 1881, da Peter Hasselbalch overtog Aastrup alene. Barthol Hasselbalch købte saa Linderumgaard med et Tilliggende af 602 Tdr. Land, hvoraf c. 140 Tdr. Land var bortfæstet under 7 Fæstehuse. Hartkornet var den Gang godt 18 Tdr. og Købesummen 127,000 Kr. 1898 solgte han Gaarden til Brodersønnen Johannes Hasselbalch.

Hasselbalch havde nu forskellige Forpagtninger, bl. a. Søgaard i Gjentofte og i Ruds-Vedby, og havde tilsidst en halv Snes sorgløse Aar, som Kontrollør ved Beauvais Fabrikker i Kjøbenhavn, hvor han døde 9. Sept. 1917.

Barthol Hasselbalch var en elskværdig og munter Mand, af et lyst og vennesælt Sind, meget vel lidt af Kaldsfæller og Underordnede, en kærlig og omhyggelig Familiefader. Han var ivrig Jæger og en fremragende L'hombrespiller. Hans hyggelige Hjem paa Linderumgaard var søgt og paaskønnet af Slægt og Venner. Hans Landmandsliv, der faldt indenfor den almindelige Nedgangsperiode, gav ham samme økonomiske

Fritze Pauline Hasselbalch,
f. Schrøder.

Proprietær Barthol Hasselbalch,
Linderumgaard.

Modgang som de fleste af hans Samtidige, men hans Livs sidste Periode som Kontrollør blev til Gengæld sorgfri og lys.

Hasselbalch havde 4. Okt. 1870 i Vordingborg ægtet F r i t z e P a u - l i n e S c h r ø d e r, Datter af Købmand Frederik Christian Schrøder og Henriette Elisabeth Rodian. Hun blev født 21. Marts 1844 i Vordingborg. I Ægteskabet fødtes 10 Børn: Forvalter Axel Hasselbalch (f. 1871), Fru Frederikke Stevens (f. 1873, d. 1930), Fru Henriette Hunter (f. 1874), Fru Margrethe Busch (f. 1876, d. 1927), Godsejer Hans Hasselbalch, Løvegaard (f. 1877), Marie Hasselbalch (f. 10. Marts 1879 paa Aastrup, d. dær 17. Marts samme Aar), Tvillingerne Frk. Helga Hasselbalch (f. 1880) og Fru Lucie Smith (f. 1880), Statskontrollør Bartholomæus Hasselbalch (f. 1882) og Frk. Fritze Hasselbalch (f. 1883).

Thora Alvilda Boesen
Margrethe Hasselbalch Mine Boesen, f. Hasselbalch

FRK. MARGRETHE HASSELBALCH

(F. 1847)

Margrethe Hasselbalch fødtes 19. Marts 1847 paa Vestrupgaard som Datter af Proprietær Hans Thorlund Hasselbalch og Frederikke Jansen.

Frk. Hasselbalch har virket som Diakonisse i Aalborg og senere i en Række Aar sammen med sin Søster Mine Boesen haft Pensionat i Kjøbenhavn. De to Søstre har i en Række Aar delt godt og ondt med hinanden og bor nu sammen i Slagelse Kloster.

MINE HASSELBALCH

GIFT MED LANDMAND ULRİK CHRISTIAN BOESEN

(F. 1849)

Rasmine Frederikke Hasselbalch (kaldet Mine), forrige Søster, blev født 19. Nov. 1849 paa Vestrupgaard, hvor hun levede et lykkeligt Ungdomsliv.

6. Sept. 1869 havde hun Bryllup i Saltum med Ulrik Christian Boesen, en Søn af Pastor Jørgen Frederik Boesen i Saltum og Henrikke Jacobine Kaufmann. Boesen var født 25. Jan. 1835 i Aalborg, medens hans Fader var Kapellan dær; han lærte Landvæsen paa Ormholt ved Sæby og var siden Avlsforvalter dær. Han ejede tillige en mindre Gaard i Saltum, fra Foraaret 1873 til Efteraaret 1877 var han Ejer af Torsted Nygaard ved Hobro, men 1881 udvandrede han til Sydamerika, hvor han blev Landmand i Tandil i Argentina. Han døde 20. Jan. 1895 paa Hospitalet i Buenos Ayres, netop som han efter overstaaet Sygdom havde besluttet at vende hjem. Hans Enke blev den 6. Marts 1913 optaget som Konventualinde i Slagelse ny Kloster. I Ægteskabet fødtes 5 Børn: Thora Alvilda Boesen, f. 15. Nov. 1871 i Saltum, d. 11. Feb. 1907 i Kjøbenhavn, hvor hun var Kommunalærerinde ved Kapelvejens Skole, Hans Boesen, f. 13. Maj 1873 paa Vestrupgaard, der er Landmand i Australien (Maralya ved Riverstone), Teaterdirektør Jørgen Frederik (Fritz) Boesen, f. 22. Maj 1877 paa Torsted Nygaard, Ellen Boesen, f. 23. April 1879 paa Torsted Nygaard, der døde 29. April 1881 af Difteritis paa Vestrupgaard, og Navigationslærer i Svendborg Ulrik Christian Boesen, f. 5. Jan. 1882 i Utterslev.

KØBMAND BARTHOL HASSELBALCH

(1836—1892)

Bartholomæus Hasselbalch, ældste Søn af Købmand, Gaardejer Severin Lange Hasselbalch og Thea Koefoed, fødtes 19. Okt.

Købmand Barthol Hasselbalch.

Sophie Hasselbalch f. Schmidt.

1836 i Blokhus og blev konfirmeret 6. Okt. 1850 i Vive, »særdeles vel oplyst og af rene Sæder«.

Han var en kort Tid i Huset hos sin Farbroder Folketingsmanden, der satte ham i Borgerdydskolen paa Christianshavn, herfra kom han i Handelslære i Kjøge.

I Begyndelsen af 1860erne nedsatte han sig som Købmand i Randers og drev samtidig en Landhandel med Krohold i Faarup.

I Randers traf han en Hjulmandsdatter, Sophie Laursdatter Schmidt, der var i Huset hos den Købmand, hvis Forretning Hasselbalch havde overtaget, og 28. April 1863 blev de gift.

Saa kom Krigen, baade Hasselbalch og hans Kommis blev indkaldt

samme Dag, og Tyskerne, der kom til Randers og fik Standkvarter dær, hjemsøgte Forretningen og tømte Pakhusene. Forretningen blev lukket, og Hasselbalchs Hustru maatte tage med Deligencen til sit Hjem ved Silkeborg. Det var en spændende Tur gennem de af Fjenden besatte Egne.

I 1871 opgav Hasselbalch Forretningen i Randers og tog Ophold i Filialen i Faarup. Den laa lige overfor Stationen og var i Opgang, takket være den i 1863 aabnede Bane fra Randers til Aalborg.

Paa de store Markedsdage var der et livligt Rykind i Kroen, hvor lange Borde stod dækkede hele Dagen, saa Folk kunde gaa til og fra. Mest spændende for Børnene var det, naar »Dværgen« skulde hentes ved Toget. Han blev af Karlen i et Tæppe, for at ingen skulde tage Forskud paa Herligheden, baaret over i Gæsteværelset, men hvorledes »Kæmpen« blev skjult for nysgerrige Blikke, erindrer de ikke.

Dette travle Liv var for meget for Hasselbalchs Hustru, som var blevet svag efter Fødselen af den sidste lille Pige, Christine, og da Hasselbalch i 1873 fik et udmærket Tilbud om en Rejseplads hos Firmaet Güsselfeld og Rée, solgte han sin Forretning i Faarup og flyttede til Kjøbenhavn.

Hasselbalch bosatte sig paa Frederiksberg, hvor hans Hustrus Svaghed dog stadig tog til, saa hun allerede døde 5. Nov. 1875. Hun omtales af alle, der har kendt hende, som en sjælden elskelig Kvinde.

Tiden herefter var meget vanskelig for Hasselbalch, hvis Forretning stadig førte ham ud paa Rejser, saa han maatte være borte fra Hjemmet med de fem smaa Børn. Efter halvandet Aars Forløb kom *Magdalene Caroline Glindemann* til dem som Husbestyrerinde. Hun var i Trediveerne, født 5. Dec. 1844 i Neumühlen som Datter af Bødker Hans Glindemann og Dorthea Frederikke Andresen. Hende ægtede Hasselbalch den 29. Marts 1878 paa Frederiksberg.

For hende var det en svær Stilling at gaa ind til, og det er intet Under, at de første Aar var rige paa Brydninger, for der maatte en myn-

Magdalene Hasselbalch,
f. Glindemann.

dig Haand til at klare op, men Magdalene Hasselbalchs Dygtighed og hendes store Kærlighed sejrede i det lange Løb, og hun blev en udmærket Moder baade for Børnene af det første Ægteskab og for de to, der kom til i det nye.

Sine sidste Aar tilbragte Hasselbalch i Næstved, hvor han havde overtaget et Pladsagentur, og her døde han 31. Jan. 1892.

Fru Hasselbalch døde hos sin Datter i Haarlev 16. Dec. 1929.

Barthol Hasselbalch maa af Skikkelse have været lille og ret korpulent, thi hans Tilnavn blandt Venner var »den overskaarne Kæmpe«.

Hasselbalchs Børn er: Fru Mathea Beck i Storehedinge (f. 1863), Fru Signe Larsen, Frederiksberg (f. 1865), Fru Elseline Christiansen, Næsbyholm (f. 1868, d. 1927), Forvalter Andreas Agerbeck Hasselbalch, Kjøbenhavn (f. 1870), Fru Christine Hansen, Haarlev (f. 1872, d. 1905), Magda Hasselbalch (f. 20. Dec. 1878 paa Frederiksberg, d. dør 27. Dec. 1879), Frk. Alma Hasselbalch, Haarlev (f. 1880), Agent Svend Henrik Hasselbalch, Slagelse (f. 1881).

ETATSRAAD ANDREAS AGERBECK HASSELBALCH

KJØGE

(1838—1907)

Andreas Agerbeck Hasselbalch, Søn af Købmand Severin Lange Hasselbalch og Thea Knudsen, fødtes 28. Marts 1838.

Som Barn kom han i Huset hos sin Mormoders Broder, Grevskabslæge Peder Abraham Kruise ved Bregentved, der boede i Dalby. Han fik Undervisning i Landsbyskolen og formodentlig ogsaa i Hjemmet. Efter sin Konfirmation kom han i Handelslære hos C. F. Lindballe i Næstved. Læreaarene var ikke altid blide. Som Handelsbetjent kom han 1856 til Kjøge til Købmand C. W. Petersen i Brogade (senere A/S. F. A. Hansen). 9. Okt. 1862 etablerede han sig som Købmand i Kjøge, idet han overtog C. P. Lindhansens Forretning i Brogade. Hans Søster, den senere Fru Kruise, havde et Par Hundrede Rigsdaler, som hun hjalp ham med, og hele hans »Driftskapital« var næppe 50 Rigsdaler.

Hasselbalch havde den fødte Købmands sikre Blik og klare Tanke, naar Talen var om Forretning. Han gik med Liv og Sjæl op i sin Gerning. Han tog den lille Avance, naar den tilbød sig, og gav sig ikke til — maaske forgæves — at vente paa den store. Han var helt i sit Es, naar han stod midt i det Liv, der paa travle Dage udfoldede sig i hans For-

retning, og ydre Forhold hjalp ham til at faa denne til at blomstre: Kjøgehavn blev uddybet, og Masnedsundbanen kom i Gang. Han indlød sig ikke paa Spekulationsforretninger, og hans Kaldsfæller gik gerne med ham, naar det gjaldt store Indkøb. Til sine mange Kunder paa Landet kom han i udmærket Forhold. Han havde en sjælden Gave til at vinde deres Tillid og Fortrolighed. Naar de kom i Forretningen, skulde de helst tale med ham selv. Han var den jævne, let tilgængelige Mand overfor

Etatsraad Andreas A. Hasselbalch.

Etatsraadinde Hasselbalch, f. Würtzen.

alle. Han var ogsaa en overmaade opmærksom Mand og glædede sig, naar der vistes ham Opmærksomhed.

I Aarenes Løb blev Hasselbalch en meget velstaaende Mand, og han støttede gerne andre, særlig sin Familie, med sine Midler. Ogsaa overfor offentlige Formaal, særlig kirkelige, var han rundhaandet. Han byggede Kapellet paa Kjøge ny Kirkegaard og bekostede det elektriske Lysanlæg i Kjøge Kirke, ligesom hans Navn var knyttet til mange godgørende Institutioner.

Allerede i forholdsvis ung Alder stod Hasselbalch som Handelsstandens Fører i Byen. Flere Gange var han Medlem af Kjøge Byraad, og han valgtes flere Gange til Valgmand ved Landstingsvalgene, hvor han støttede Højre. Han var Medlem af Ligningskommissionen og senere Overligningskommisær, ligesom han i en Aarrække var Forligskommisær. Endvidere var han Medstifter og Formand for Thureby-Kjøge og

Omegns Landboforening, Medstifter af og Formand for Aktieselskaberne Kjøge Aktiebryggeri, Kjøge Andels Svineslagteri, Kjøge Landbobank, Kjøge Teater- og Forsamlingsbygning etc., Formand for Centralforeningen for Sjællands Stifts Købmænd samt Æresmedlem af Borger- og Haandværkerforeningen og af Foreningen af 2. April 1876. Som Købmand sluttede han sig nær til Tietgen, der i Brydningstiden var ham taknemlig for denne Støtte.

Etatsraad Andreas A. Hasselbalch.

Den 2. April 1897 udnævntes Hasselbalch, der allerede i nogle Aar havde baaret Titelen kgl. Agent, til Ridder af Dannebrog, og 1901 blev han Etatsraad. Han satte som selfmade Mand stor Pris paa disse Æresbevisninger.

Den 22. Marts 1864 havde Etatsraad Hasselbalch holdt Bryllup i Kjøge med Caroline Christine Würtzen, Datter af Apoteker August Mathias Valentin Würtzen og Lavrence Hviid. Hun var otte Aar ældre end sin Mand, født 2. Juli 1830 i Kjettrup og døde 25. Sept. 1904.

Etatsraadinde Hasselbalch var gennem deres 40 Aars Ægteskab sin Mand en god og klog Raadgiverinde. Han overlevede hende i knap tre Aar og var i de sidste Aar meget svagelig. Han døde 25. Feb. 1907 paa Sanatoriet Fossheim ved Christiania af et Hjerteslag og blev begravet i Kjøge. Hans Ligtog talte over 1000 Deltagere, deriblandt Repræsentanter for Købmandsstanden i Næstved, Holbæk, Københav, Skjelskør, Helsingør, Vordingborg, Slagelse og Storehedinge.

PROPRIETÆR JOHAN CHARLES HASSELBALCH
STORE SKJÆGGESHOLT
 (1840—1902)

Johan Charles Hasselbalch, Søn af Købmand Severin Lange Hasselbalch og Thea Koefoed, fødtes 29. Feb. 1840 i Ingegaard, Saltum.

Johan Hasselbalch lærte Landvæsen paa Rosenfeldt ved Vordingborg og var siden Forvalter paa Iselingen udenfor Vordingborg. I denne By kom han ofte og lærte Antonia Schrøder at kende. Hendes Fader var en velsitureret Købmand i Byen, Frederik Christian Schrøder, hendes Moder hed Henriette Elisabeth Rodian. Selv var hun født 20. April 1846 og havde i Daaben faaet Navnene Antonia Maria Elisabeth Schrøder. Hun havde gaaet i Frk. Hjorths Institut, spillede smukt og tegnede udmærket. Meget unge blev de forlovede, og 17. Okt. 1864 stod deres Bryllup i Vordingborg. Brudgommen var da 24 Aar, Bruden 17 $\frac{1}{2}$.

Det unge Par flyttede ind paa Kirkegaard i Hellum, som Hasselbalch havde forpagtet, omkring 1870 købte han Vestergaard i Jerslev Sogn. Sammen med sin Fætter, Peter Hasselbalch til Aastrup, ejede han i Begyndelsen af 70erne Store

Johan Hasselbalch.

Antonia Hasselbalch, f. Schrøder.

Budde ved Frederikshavn, hvor de holdt Bestyrer. Omtrent 1874 købte han saa Herregaarden Eget i Skjærum.

Paa Eget begyndte han at opdyrke store Arealer Hedejord. Til sine Naboers Forbavselsekørtehan længe med to Spand Heste og opryddede Jorden, i Jorden dyrkede han først Kartofler og saede senere Rug, og den bar godt. Han indvandt derved megen Jord itl Gaarden. Han købte Stude, som han opfedede, og byggede en efter Tidens Fordringer flot Studestald. Ligeledes byggede han en Mølle med Bageri.

Hasselbalch solgte Eget 1881 til en Svensker, Reichert. Han skulde have Skove i Sverige og en Villa ved Stockholm til Gengæld, men Handelen viste sig ufordelagtig, han mistede c. 70,000 Kr. Han købte nu ved sin Broder, Etatsraad Hasselbalchs Hjælp Hotel du Nord i Frederikshavn. Derefter købte han i 1886 Store Skjæggesholt i Taars.

Store Skjæggesholt.

Antonia Hasselbalch,
f. Schrøder.

Proprietær
Johan Hasselbalch.

Hasselbalchs Broder, Etatsraaden i Kjøge, skaffede ham Kalve fra Gl. Kjøgegaard, og gennem Opdræt fik han en flot Kobesætning paa Store Skjæggesholt af røde Køer (Anglere).

Hasselbalch var ivrig Jæger, i Hedeegnene var der megen og god Jagt, og der holdtes aarlige Klapjagter.

I det politiske Liv tog Hassebalch ingen Del udover, at han som ivrig Estrupper samlede Stemmer blandt sine Husmænd og paa Valgdagen i Reglen kom kørende med flere Læs Vælgere.

Hasselbalch elskede Musik, ofte maatte hans Hustru forlade sit Arbejde for at spille for ham, medens han gik op og ned ad Gulvet med Børnene og sang dertil. Han kunde godt synge en Salme, f. Eks. Op al den Ting, som Gud har gjort, og var nærmest Grundtvigianer. 19. August 1899 mistede Hasselbalch sin Hustru. Hun døde af Bronchitis. Godt tre Aar efter, 2. Juledag 1902, fulgte han hende i Graven. Han døde af Hjerte-forkalkning. Hun blev kun 53 Aar, han 62, de døde begge paa Store Skjæggesholt. I deres Ægteskab fødtes følgende Børn: Fru Mathea Liser (f. 1865), Fru Fritze Volten (f. 1867), Fru Astrid Hansen (f. 1869), Ingfrid Hasselbalch (f. 19. Dec. 1872, d. 13. April 1876), Fru Ellen Kruuse (f. 1874). Kontrollør Asger Hasselbalch (f. 1875), Forvalter Hans Thorlund Hasselbalch (f. 1877, d. 1908), Gartner Johan Hasselbalch (f. 1879), Fru Antonie (Vesle) Olsen (f. 1881), Carl Jansen Hasselbalch (f. 16. Juni 1883 i Frederikshavn, d. 30. Dec. 1894 paa Store Skjæggesholt) og Christian Estrup Hasselbalch (f. 8. April 1885 i Frederikshavn, d. dær 29. Maj 1886).

CHARLOTTE AMALIE HASSELBALCH

GIFT MED LANDINSPEKTØR MANDRUP PEDER KRUISE

LILLE RODEGAARD

(1842—1923)

Charlotte Amalie Hasselbalch, Datter af Købmand, senere Gaardejer Severin Lange Hasselbalch og Mathea Ivarine Koefoed, fødtes 9. April 1842 i Blokhus.

Som ung Pige kom hun i Huset hos sin Mormoders Broder, Grevskabslæge ved Bregentved i Ullerødshuset, Peder Abraham Kruuse og Hustru Else Birgitte Nyholm; her traf hun sin Moders Fætter, den 10 Aar ældre Mandrup Peder Kruuse, de blev forlovede, og 19. Okt. 1869 stod deres Bryllup hos hendes ældre Broder, den senere Etatsraad A.

A. Hasselbalch i Kjøge, hvorefter de unge flyttede ind paa lille Rodegaard i Dalby Sogn ved Fakse, som Kruuse ejede.

Mandrup Peder Kruuse var Søn af den nævnte Grevskabslæge og Sønesøn af »Provsten i Højelse«, om hvem Zacharias Nielsen i 1915 skrev en Bog. Hans Moder var Datter af Justitsraad, Landinspektør Lars

Charlotte Kruuse, f. Hasselbalch.

Christian Nyholm. Selv blev han født 25. Jan. 1832 paa Bregentved. Han blev konfirmeret 1847 i Holmens Kirke, tog 1849 almindelig Forberedelseseksamen for Landmaalere og 1852 Landmaalereksamen, blev 8. Maj 1853 kgl. Landmaaler, var 1853—57 Revisor i Indenrigsministeriets Matrikulkontor, tog Landinspektørekseramen 1857 og blev 31. Okt. 1858 kgl. Landinspektør.

Kruuse fæstede nu 1858 Lille Rodegaard og slog sig ned dær som Landinspektør; 1860 blev han Ejer af Gaarden. Ved sin jævne, tillidvækkende Optræden vandt han sig mange Venner. Han var fuldt ud konservativ, men havde et godt Greb paa at arbejde sammen med Folk af andre Meninger, og selv i den Tid, hvor de politiske Bølger gik højest, havde hans Modstandere meget tilovers for ham. Folk søgte gerne til

ham, naar de var i Forlegenhed i en og anden Retning, og han var en særdeles hjælpsom Mand. Han var en dygtig Landinspektør, men han var ikke Landmand. I mange Aar var han Formand for Dalby-Thureby Sogneraad og for Haslev og Omegns Landboforening.

Kruuse led af en Hjertesygdom og døde efter et kort Sygeleje Langfredag den 26. Marts 1893 paa Lille Rodegaard. Hans Enke blev boende paa Lille Rodegaard og styrede selv Ejendommen, indtil hun 1907 overdrog den til Sønnen Severin Lange, der var opkaldt efter hendes Fader, saa boede hun en kort Tid hos Datteren i Marslev, i 1908 tog hun Ophold

hos den ugifte Søn Ludvig Frederik, der havde Gjorslev Have i Forpagtning, og senere boede i Karise. Hun styrede Huset for ham til sin Død 4. Aug. 1923. Af sine Børn var hun højt elsket og dybt savnet. Ved hendes Begravelse udtalte Provst Blom, at hun var et Menneske, man kun møder een Gang i sit Liv, og ved hendes 80 Aars Fødselsdag skrev et lokalt Blad: Hun har altid givet andre et godt Eksempel, og hun har ikke kunnet andet, thi det særegne ved hendes Person var altid Kærlighed.

Landinspektør M. P. Kruise.

Charlotte Kruise, f. Hasselbalch.

I Landinspektør Kruuses og Hustrus Ægteskab fødtes syv Børn, alle paa Lille Rodegaard: Købmand, Materialist og Fabrikant i Odense Peder Abraham Kruise (f. 17. Aug. 1870, gift første Gang 17. Maj 1896 i Alminde med Cornelia Christensen, f. 27. Jan. 1869, anden Gang med Louise Honoré Jensen), Ejer af Lille Rodegaard Severin Lange Kruise, gift med sin Kusine Ellen Hasselbalch fra Skjæggesholt), Margrethe Kruise (f. 21. April 1876, gift 26. Maj 1901 paa Lille Rodegaard med Frugtsaftfabrikant Martin Hansen i Marslev, f. 5. Feb. 1866 paa Lundbygaard), Landinspektør i Sønderborg Adam Vilhelm Kruise (f. 25. Aug. 1878, gift 3. Juni 1906 i Merløse med Sigrid Valborg Olsen, f. 18. Dec. 1883 i Ordrup), Gartner i Karise Ludvig Frederik Kruise (f. 2. Juli 1880), Gaardejer i Vejrup ved Odense Olav Kruise (f. 23. Marts 1883, gift 6. Jan. 1913 i Odense med Anna Mathiesen, f. 26. Juni 1885 i Odense) og lettisk Vicekonsul, Med-

indehaver af Vinfirmaet Vilh. Christiansen Sofus Birger Kruise (f. 8. Dec. 1885, gift 1916 i Odense med Karen Dinesen, f. 20. Juli 1889 i Kogsbølle, Vindinge Sogn).

PROPRIETÆR FREDERIK HASSELBALCH
FREDERIKSHVILE
 (1844—1917)

Frederik Hans Jacob Hasselbalch, Søn af Købmand Severin Lange Hasselbalch og Thea Koefoed, fødtes 19. Marts 1844 i Blokkus.

Frederik Hasselbalch.

Han blev Ejer af Frederikshvile i Dronninglund Sogn. Hjemmet her har Sønnen, Seminarieforstander C. Hasselbalch beskrevet saaledes: »Hjemmet, en gård på 500 td. land, lå på den store flade i det sydlige Vendsyssel med milevjd udsigt til alle sider. En enkelt sommeraften kunde flammerne fra branden i Vildmosen ses i en afstand af to mil i vest, en klar sommerdag kunde østensolen vise Tise kirke paa den høje bakke tre mil borte i nordvest, og røgen fra Københavnsdamperen kunde følges langt forbi Langholt, når den om aftenen gled ud ad den skjulte fjord. Der var et mægtigt sollys over den vældige flade — man skal næsten ud på åbent hav for at se et lignende rumfang af lys; men rundingens fine linie var inde på sletten læmpeligt løftet op af blå bakker i nord og syd. Var det derimod lavt vejr, kunde

skyerne komme i uendelige rækker fra vest, tunge og stærke, som stod man og så hærskarer drage forbi i uoverskuelige opstillinger — siden fandt man disse skyer igen på hollandske malerier, især Ruysdaels. Og under det høje lys eller de lave skyer lå så hjemmet,

den store gård med den lille have og flaget vajende hver søndag over det hele; det var oftest hejst, inden kirkevognen kørte for døren. — Forunderlige hjem! Tryggere end alt fremmed, friere end alt løst, sang det Grundtvigs salmer og bibelhistoriske sange om Israel, der »steg af havets skød med himmelske toner på tunge, som solen oprinder morgenrød, hvor himmelens fugle de sjunge«; om svenden, der sad i det mørke hul, for synde det vilde han ikke; om drengen, der lå og sov i tabernaklet, dengang »det var saa stille ved midjenat«; om Jairus'es datter, »rosenblommen« på tolvte år — ja om dem allesammen.«

Paa Frederikshvile raadede den gamle jydsk Gæstfrihed. Mange Aar senere berettede en tidligere rejsende Haandværkssvend følgende: Jeg og en Kammerat travede en Dag ad Landevejen fra Aalborg til Sæby. Det var vældigt varmt og Skillingerne smaa, vi var bleven tørstige og gik ind paa en temmelig stor Gaard for at bede om lidt at drikke. Vi traf selve Manden i Gaarden. Han bad os gaa med ind, og vi fik vor Tørst slukket. Saa siger han til vor Overraskelse, om vi ikke vilde vente lidt, saa kunde vi jo spise til Middag med dem, de

skulde snart spise. Vi tog uden Betænkning mod Tilbudet. Han anviste os saa et Værelse, hvor vi kunde gøre os i Stand, og hvor vi tænkte os, Manden vilde blive serveret, men til vor Overraskelse blev vi budt ind at spise sammen med Herskabet. Vi var jo lidt trykkede af Situationen, men det hjalp, at de var et Par prægtige Mennesker. Fruen sagde med det samme: »Nu maa De ikke genere Dem, for vi forstaar saa godt, at De trænger til mere Mad end vi andre, saa De maa endelig forsyne Dem.« Til Afsked gav Hasselbalch dem Haanden og ønskede: Lykkelig Rejse. Den tidligere Haandværkssvend gentog: »Det var et Par prægtige Mennesker, og hver Gang jeg ser eller hører Navnet Hasselbalch, tænker jeg paa Manden paa Frederikshvile.«

Henny Hasselbalch, Proprietær
f. Lind Hansen. Frederik Hasselbalch.

Hjemmet var, som vi har hørt, religiøst, dette vil ogsaa fremgaa af følgende Brev, Hasselbalch skrev til sin Sønesøn, Jens Christian:

»Imorgen er Du altsaa 15 Aar, og dermed en gammel Dreng, som for Alvor maa tænke paa at blive uddannet til at klare Dig selv og blive Dine Kjære en Støtte. Dette er det, som jeg særligt vil ønske Dig i Anledning af Dit Aarsskifte. Gud hjælpe Dig til at blive ærlig, bestandig og flittig, saa kommer alt af sig selv Lev saa vel min kjære elskede Dreng og tænk paa, at Gud har givet Dig en Engel til at vogte Dig mod alt Ondt, og bed om, at Du ikke maa vende Ryggen til ham, men lade Dig lede af ham. FASTER og jeg hilser Dig kjærligt.

Din Bedstefader.«

Hasselbalch selv var Grundtvigianer, men tillod ogsaa andre Retninger at afbenytte Storstuen i sit Hjem til religiøse Møder.

Frederikshvile.

I 1910 havde Hasselbalch solgt Frederikshvile og var flyttet til Aalborg, hvor han levede til sin Død 1. Marts 1917. Han havde 17. April 1872 haft Bryllup med Henny Johanne Marie Lind Hansen, Datter af Købmand Chr. Petersen L. H. og Bertine Nielsine Smidt i Kjøge, hvor hun var født 18. Jan. 1846. Deres Børn er: Sedatter fra Kjøge, hvor hun var født 18. Jan. 1846. Deres Børn er: Seminarieførstander Chr. Peter Lindhansen Hasselbalch (f. 1873), fh. Land-

mand Fr. Hasselbalch, Aalborg (f. 1874), Pastorinde Frimodt-Møller (f. 1876), Proprietær Severin Hasselbalch (f. 1877), Johanne Hasselbalch (f. 3. Okt. 1879 paa Frederikshvile, død dær 27. April 1888), Overretssagfører Jacob Hasselbalch i Nørre Sundby (f. 1881), Proprietær Albert Johannes Andkier Hasselbalch, Carlsberg v. Randers (f. 1882), Landmand Niels Peter Hasselbalch i Jelling (f. 1884), Henning Hasselbalch (f. 29. Aug. 1887 paa Frederikshvile, død dær 6. Sept. samme Aar og Boghandlerske i Jelling Henny Johanne Marie Hasselbalch (f. 1889).

Theodor Hasselbalch.

THEODOR HASSELBALCH

(1846—1865)

Theodor Hasselbalch, Søn af Købmand, Gaardejer Severin Lange Hasselbalch og Thea Koefoed, fødtes 6. Sept. 1846. Han havde et svagt Bryst og døde, kun 19 Aar gammel, i 1865.

Købmand Frands Hasselbalch.

KØBMAND FRANDS HASSELBALCH

(1850—1907)

Førriges Broder, Frands Vilhelm Hasselbalch, fødtes 11. Jan. 1850 i Sønder Saltum, hvor hans Fader da var Gaardejer.

Han lærte Handelen hos sin Broder, Etatsraad A. A. Hasselbalch, og fik ved hans Hjælp en Manufakturhandel i Kjøge, der en Tid var ret betydelig, men han var Ungkarl og havde for mange Venner, saa Forretningen gik tilbage. Senere var han interesseret i en Købmandshandel i Haarlev, der imidlertid ikke rigtig vilde gaa. Han døde 57 Aar gammel hos sin Broderdatter, Fru Ellen Kruise paa Lille Rodegaard i Dalby, 15. Aug. 1907.

MARIE HASSELBALCH
GIFT MED MANUFAKTURHANDLER GEORG PETER RICH
(1840—1917)

Johanne Marie Rich, Datter af Farver Jacob Steensen Hasselbalch og Dorteia Bruun, var født 7. Nov. 1840 i Bogense, hvor hun 2. Juni 1865 ægtede Manufakturhandler Georg Peter Rich. Han var født 14. Nov. 1833 i København som Søn af Varemægler, Grosserer C. H. P. Rich og Laurentine Ivare Hansine Borring, en Niece af Professor L. S. Borring.

Manufakturhandler Rich havde først Forretning i Pilestræde, senere paa Østergade. Han druknede paa en Fisketur 22. April 1889 i Bagsværd Mose. Hans Enke overlevede ham i henved 30 Aar og døde 23. Nov. 1917 i København. I Ægteskabet var født 7 Børn: Direktør for Aktieselskabet Bech & Buch Lauritz Christian Steen Rich (f. 9. Marts 1866 i København, død dær 15. Feb. 1914, gift 1. Gang 14. Juni 1901 i København med Julie Wiech, f. 13. Dec. 1876 i København, død dær 30. Maj 1903; 2. Gang 15. Juli 1906 i St. Peders Kirke i Næstved med Sigrid Johanne Sørensen, f. 21. Jan. 1877 i Præstø), Stephan Emil Rich (f. 20. Dec. 1867 i København, rejste 1885 til Amerika, hvor han havde Forretning med Isenkram og Landbrugsmaskiner i St. Edward i Nebraska, han

Marie Rich,
f. Hasselbalch.

Manufakturhandler
G. P. Rich.

døde 2. Juli 1906 paa et Ferieophold i Kjøbenhavn. Hans Enke, Nellie Rich, lever i Amerika), Dorthea Kirstine Rich (f. 10. Nov. 1869 i Kjøbenhavn, Translatøreksamen i Tysk 1904, ægtede 4. Maj 1898 i Frue Kirke sst. Overretssagfører, Sekretær i Kjøbenhavns Handelsbank Carl Christian Ludvig Harpøth (R. af Dbg. og M. f. D. R.), f. 14. Maj 1866 i Lemvig), Georg Peter Rich (f. 22. Aug. 1871 i Kjøbenhavn, driver Forretning med Isenkram og Landbrugsmaskiner efter Broderen i St. Edward, gift 15. April 1897 med Maria Margrethe Hansen, f. 16. Sept. 1867 i Vordingborg), Valdemar Emil Rich (f. 20. Aug. 1876 i Kjøbenhavn, død sst. 23. April 1905 ugift som Fotograf), Carl Thorvald Steen Rich (f. 28. Nov. 1878 i Kjøbenhavn, rejste 20. Sept. 1901 til Amerika, Kasserer i Assuranceforretning i Omaha, Nebraska), Thora Henriette Charlotte Rich (f. 1. Marts 1881 i Kjøbenhavn, død 28. Juli samme Aar).

ELISABETH (LISE) HASSELBALCH

GIFT MED FORSTKANDIDAT SØREN NICOLAI WEISNER WENDELBOE
(1842—1910)

Elisabeth Christiane Hasselbalch, kaldet Lise, fødtes 11. Juni 1842 i Bogense og døde 10. Juni 1910 i Kolding. Hun ægtede 5. Jan. 1871 Forstkandidat Søren Nicolai Weisner Wendelboe, der var født 29. Jan. 1840 i Ballum ved Ribe, Søn af Adjunkt ved Sorø Akademi, sidst Sognepræst i Krogsbølle paa Fyn, Peter August Wendelboe og Elise Marie Weisner.

I 1866 tog Wendelboe Forstkandidateksamen. Han var svagelig og maatte de nærmeste Aar efter Eksamen opholde sig i sin Faders Præstegaard. I Sommeren 1868 rejste han til Nordamerika og levede i 2 Aar som Landmand nær Chicago. 1870 vendte han hjem og giftede sig, hvorpaa han med Hustru rejste tilbage til Amerika og nedsatte sig som Nybygger i Shelby, Polk County i Nebraska, hvor han forblev indtil 1879. Siden levede han i Danmark, først som Forpagter i det nordlige Fyn og fra 1889 som Ejer af en Gaard i Gjelballe ved Lunderskov. Han døde i Sept. 1913. Deres Børn er: Niels August Wendelboe (f. 27. April 1872), Maskinist og Værkfører i Columbus i Nebraska, Elise Sofie Wendelboe (f. 18. April 1875), der i flere Aar var Lærerinde i Kramnitse ved Rødby og tilsidst i 11 Aar Patient paa Oringe Sindssygeanstalt, hvor hun døde 20. Sept. 1930, Dorothea Wendelboe (f. 11. Aug. 1879), der for 17 Aar siden udvandrede til Amerika, hvor hun virker som Musiklærerinde i Co-

lumbus i Nebraska, Karl Wendelboe (f. 29. Juli 1877), Forvalter ved et Frøkonsortium i Skanderborg, gift med Else Nielsen), Marie Wendelboe

Elisabeth Wendelboe, f. Hasselbalch.

Søren Wendelboe.

(f. 10. Sept. 1883), gift med Bogholder Valdemar Olsen, Kjøbenhavn, og Søren Ludvig Wendelboe (f. 28. Juni 1885), cand. phil. og Klaverstemmer i Columbus i Nebraska.

ANTOINETTE (NETTE) HASSELBALCH

GIFT MED FARVER I KOLDING CARL EDUARD MORTENSEN

(F. 1843)

Antoinette (Nette) Christine Hasselbalch, foregaaendes Søster, er født 21. Okt. 1843 i Bogense. Da hendes Fader var svageelig, havde han faaet opspurgt og engageret Carl Eduard Mortensen til at varetage Bedriften for sig. Mortensen var født 30. Okt. 1836 i Kolding som Søn af Skomagermester Jørg. Mortensen og Anne Kirstine Iversen. Han ankom til Bogense Dagen efter Hasselbalchs Død og ledede nu i 3 Aar Virksomheden for Enken, indtil han 19. Sept. 1867 nedsatte sig som Farver i sin Fødeby Kolding. Medens han var i Bogense, blev han forlovet med Antoinette Hasselbalch, og 14. Maj 1869 stod deres Bryllup i Bogense. Farverierne's gyldne Tid var forbi, og efter 13 Aars Forløb afstod han Farveriet og rejste paa næsten bar Bund i 1882, den 19.

Antoinette Mortensen Charlotte Hasselbalch Dorothea Schnakenburg
Helene Lauesen Marie Rich Elisabeth Wendelboe
 Caroline Hein.

Sept., samme Dato, som han havde etableret sig, til Kjøbenhavn, hvor han de første Aar arbejdede ved forskelligt og i 2 Aar var hos Smith & Marstrand, indtil han 1. Okt. 1887 kom ind paa Gasværket, hvor han var i omtrent 24 Aar og havde Regnskabet med Kullosningen. Han døde i Kjøbenhavn 23. April 1911, og hans Enke har efter hans Død boet der sammen med sin Datter Charlotte. I Ægteskabet fødtes 5 Børn, alle i Kolding: Anna Dorothea Christine Mortensen (f. 27. April 1870; gift 29. Maj

Carl Edv. Mortensen.

Antoinette Mortensen, f. Hasselbalch.

1903 i Nørre Jernløse med Postmester August Alexander Blom, f. 24. Dec. 1860 i Odense), Steen Jacob Jørgen Mortensen (f. 11. Dec. 1871, d. 5. Maj 1877 i Kolding), Elisabeth (Bette) Marie Ludovica Mortensen (f. 17. Juni 1863; gift 8. Nov. 1901 i St. Pauls Sogn i Kjøbenhavn med Skovforpagter Johan (John) Sparvath, f. 5. Juli 1863 i Lunde ved Svendborg, d. 28. April 1909 i Shan Staterne i det nordlige Birma. Enken bor nu i Rungsted som Massøse), Eduard Antonio Mortensen (f. 19. Sept. 1875 i Kolding, Forretningsmand i Omaha; gift 1. Gang 11. Okt. 1907 i St. Jacobs Kirke i Kjøbenhavn med Valborg Ekberg, f. 21. Jan. 1879 i Kjøbenhavn, d. sst. 24. Dec. 1910; 2. Gang 14. Aug. 1918 med Karen Kirstine Svendsen, f. 12. Sept. 1883 i Lille Hedinge), Antoinette Charlotte Hasselbalch - Mortensen (f. 27. Marts 1879 i Kolding, tillagt Familienavnet Hasselbalch-Mortensen ved kgl. Bevilling 23. Juni 1922, Gymnastiklærerinde ved Kjøbenhavns Kommuneskole).

FARVER STEEN VILHELM HASSELBALCH
I BOGENSE OG SHELBY, NEBRASKA
 (1845—1912)

Steen Vilhelm Hasselbalch, Broder til foregaaende, fødtes 25. Sept. 1845 i Bogense. Han fik en streng Opdragelse. I sin Ungdom var han i nogle Aar i Tyskland, navnlig i Hamborg, hos en af Faderens Forretningsforbindelser, hvor Faderen købte sine Farvevarer. Da hans senere Svoger Mortensen 1867 forlod Bogense for at skabe sig en selvstændig Stilling, kom Steen Hasselbalch hjem og styrede Farveriet for Moderen. Han interesserede sig imidlertid ikke saa meget for Farveriet som for Hestehandel, og da de gode Tider for Farveriet tilmed var forbi, gik det tilbage med Forretningen, der blev solgt, og han rejste til Amerika.

Steen Hasselbalch.

Steen Hasselbalch var iøvrigt en gemytlig og godmodig Mand, der var almindelig afholdt for sit brillante Humør og for sin joviale Maade at omgaa Folk paa. Han døde 24. Feb. 1912 i Shelby i Nebraska. Hans Hustru, Emma Caroline Mørk, f. 21. Juni 1853, Adoptivdatter af Buntmager Christensen i Bogense, lever i Omaha, Nebraska (3030 La Fayette Ave). I deres Ægteskab fødtes 9

Børn: Mrs. Elisabeth Christine Barnett (f. 1873, d. 1919), Mrs. Frederikke Olcott (f. 1875), Mrs. Helene Powell (f. 1877), Mrs. Maria (Maja) Hahn (f. 1878), Emma Vilhelmine (f. 27. Dec. 1880, d. 1891), Tømrer William Hasselbalch (f. 1883), Mrs. Gerda Powell (f. 1886), Maskinforhandler Niels Hasselbalch (f. 1888) og Miss Ella Hasselbalch (f. 1890, der døde pludselig 6. Marts 1928 i Omaha).

FRØKEN CHARLOTTE HASSELBALCH
 (1848—1925)

Charlotte Frederikke Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 7. Feb. 1848 i Bogense. Hun tilbragte Størstedelen af sit Liv sammen

med sin Moder, først i Hjemmet i Bogense og siden i Odense. Efter Moders Død rejste hun 6. Maj 1893 til Amerika, hvor hun i St. Edward, en lille By med 1100 Indbyggere, styrede Huset for Mr. Smith, der var Stifter af og Direktør for Smith National Bank. Efter nogle Aars Forløb vendte hun tilbage til Kjøbenhavn og havde i Rørholmegade et Pensionat, der var særlig søgt af Studenter. De to sidste Aar af sit Liv boede hun selv i Pensionat. Hun døde 9. Juni 1925 i Kjøbenhavn.

Charlotte Hasselbalch.

HELENE HASSELBALCH

GIFT MED GROSSERER PETER LAUE CHRISTIAN LAESEN

(1849—1897)

Helene Margrethe Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 31. Dec. 1849 i Bogense og døde 22. Jan. 1897 i Middelfart. 28. Maj 1874 ægtede hun i Bogense Grosserer i Odense Peter Laue Christian Lauesen, der var født 12. Jan. 1848 i Middelfart og døde 21. Aug. 1900 i Odense. Lauesen var oprindelig Manufakturhandler (Lauesen & Michelsen), bestyrede en Aarrække Vett & Wessels Filial i Odense og drev ved sin Død Grossererforretning i Manufaktur.

I deres Ægteskab fødtes i Odense 5 Børn: Læge Sten Henrik Lauesen (f. 25. Maj 1875, d. ugift 15. Marts 1902 i Ringsted, Valdemar Lauesen (f. 5. Maj 1878), der er ansat i et Kornfirma i Brewster i Cansas.

Grosserer Peter Lauesen.

Helene Lauesen, f. Hasselbalch.

Carl Einer (f. 21. April 1879, d. 17. Marts 1880), Dorthea Lauesen (f. 9. Okt. 1881, gift 11. Feb. 1904 i Odense med Brygger Emil Knudsen i Skien) og Søren Nicolai Lauesen (f. 1. Sept. 1883, d. i Sept. 1900 af Brystsyrge paa Hellerup Sanatorium).

FARMER EMIL HASSELBALCH
POLK COUNTY, NEBRASKA
 (F. 1851)

Jacob Emil Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 24. Nov. 1851. Han er Farmer i Polk County via Shelby, Nebraska, hvor han for 22 Aar siden ejede 40 Acres Land, nu ejer han 1340 Acres. Emil Hasselbalch har i Udlandet bevaret sin danske Gæstfrihed, som han bl. a. har udvist over for Postkontrollør Axel Hasselbalchs yngste Søn, der under Sygdom (Tyfus) og Rekreation opholdt sig hos ham i fire Mdr. 16. Okt. 1878

ægtede han **K a r e n M a r i e H a n s e n**, der er født 19. Feb. 1856, Datter af Hans Augustensen og Kirsten Jørgensdatter. I deres Ægteskab er født 8 Børn, af hvilke alle Sønnerne er Landmænd: Otto Steensen Hasselbalch (f. 1881), Mrs. Maria Bernt (f. 1883), Niels Peter Hasselbalch (f. 1885), Mrs. Dora Shank (f. 1887), George Hasselbalch (f. 1889), Mrs. Caroline Møller (f. 1892), Ralph Hasselbalch (f. 1896), Aug. Hasselbalch (f. 1897).

Farmer Emil Hasselbalch.

DOROTHEA HASSELBALCH

GIFT MED ETATSRAAD CARL HENRIK SCHNAKENBURG

(1853—1913)

Dorothea Adolphine Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 18. Nov. 1853 i Bogense og døde 13. Sept. 1913 i Odense. 9. Aug. 1877 havde hun i Bogense ægtet Carl Henrik Schnakenburg, hvis Bekendtskab hun havde gjort samme Sted, hvor han lærte Handelen hos Købmand Hannibal Bech. Han var $\frac{1}{2}$ Aar ældre end hun, født 6. Maj 1853 i Odense.

Hans Fader, F. A. Schnakenburg, havde i 1845 i Odense grundlagt Købmandshuset »Brødrene Schnakenburg« sammen med en Broder og ønskede nu, at Sønnen, inden han indtraadte i det fædrene Handelshus, skulde have den bedst mulige købmansmæssige Uddannelse, hvorfor

han sendte ham til England, hvor han opholdt sig i 3 Aar. 1876 kom han hjem og indtraadte i Faderens Forretning, der handlede med Smør, Korn, Foderstoffer, Tømmer og andre Bygningsartikler. Ved Faderens Død 1905 blev han Eneindehaver, idet Farbroderen, E. E. Schnakenburg, allerede var død 1894, men 1910 optoges Carl Schnakenburgs Moder, Sophie Amalie Bondo, som Medindehaver. I Aarenes Løb var Smør bleven Forret-

Etatsraadinde Dorothea Schnakenburg,
f. Hasselbalch.

Etatsraad
Carl Henrik Schnakenburg.

ningens Hovedartikel. Da Etatsraad Schnakenburg 19. Aug. 1915 døde, blev Handelshuset ophævet, men det gamle Firmanavn er bevaret i Odense af en Slægtning.

Etatsraad Schnakenburg var Forretningsmand til Fingerspidserne og meget energisk. Han tog Initiativet til Dannelsen af mange Institutioner til Fordel for sine Standsfæller, som han ofrede megen Tid, og for hvilke han nærede en varm Interesse, navnlig var den danske Provinshandelsstands Understøttelsesforening, for hvilken han var Formand, hans Kælebarn. Han var hjælpsom og godhjertet og derfor meget afholdt. Han indlagde sig ogsaa Fortjeneste ved Odense Kanals Udvidelse. Af hans mange Tillidsposter kan nævnes, at han var Formand for Odense Handelsforening, for Repræsentantskabet i Fyens Stifts Sparekasse, for Centralforeningen af fynske Handelsforeninger (fra 1898), for Foreningen for Eks-

portører af dansk Smør, for Odense Ejendoms Aktieselskab og for Odenseafdelingen af Stenografforeningen »Gabelsberger«, Næstformand i Repræsentantskabet for Odense Kreditbank, Medlem af Kontrolkomitèen for Fyens Disconto Kasse, Medlem af Direktionen for Sydfyenske Jærnbane, Medlem af Forretningsudvalget for den danske Handelsstands Fællesrepræsentation og Bestyrelsesmedlem i Aktieselskaberne Danske Olie-møller og Sæbefabriker, Danske Lloyd, Portlands Cementfabrik »Norden« og Albani Bryggeri i Odense.

1891—1909 sad Schnakenburg i Odense Byraad, 18. April 1896 udnævntes han til Ridder, 27. Aug. 1904 til Dannebrogsmænd, 1907 til Etatsraad, ligesom han var Ridder af den svenske Nordstjerneorden. Hans Børn er Grosserer Vilhelm Schnakenburg (f. 28. Maj 1879 i Odense), Anna Elisabeth Schnakenburg (f. 30. Juli 1881 i Odense, gift med Direktør Fr. Dethmer, Holte) og Elna Margrethe Schnakenburg (f. 9. Maj 1883 i Odense, Translatrice i Tysk og Handlende i Frederikssund; gift 2. Nov. 1912 i Vanløse med Marthanus Schnakenburg, f. 20. Jan. 1854 i Kollerup ved Vejle, d. 16. April 1926 i Frederikssund).

CAROLINE HASSELBALCH
GIFT MED GROSSERER FR. HEIN
(F. 1856)

Forriges Søster, Caroline Jenny Hasselbalch, er født 3. Juli 1856 i Bogense. Som ung var hun i Huset hos Etatsraad Schnakenburgs Forældre i Odense og lærte dær sin tilkommende Mand, Christian Frederik Hein, at kende. De blev viede 18. Marts 1881 i Odense St. Knuds Kirke. Hein var født 22. Marts 1848 i Tranekjær som Søn af Sigismund Hein og Anna Susanne Mogensen. Hans Fader var født af jødiske Forældre i Hamborg, men blev under Jødeforfølgelsen af General Ahlefeldt bragt med til Langeland, hvor han, 22 Aar gammel, blev døbt i Tranekjær Kirke. Af Grev Ahlefeldt fik han en Gaard, Jyttenborg, i Fæste og blev tillige Vært paa Tranekjær Gæstgivergaard.

C. F. Hein blev konfirmeret 1862 i Rudkjøbing Kirke og kom derefter til Brødrene Schnakenburg i Odense, hvor hans Ophold afbrødes ved Soldatertjenesten. Efter at denne var overstaaet, kom han til Mohr & Kiær i Kjøbenhavn og var siden hos Tvermoes sammesteds, men vendte saa tilbage til Odense, hvor han indtraadte i Grosserer E. F. Esmanns Forretning. I Slutningen af 80erne gik han i Kompagni med Esmanns Svigersøn, Konsul Rasmussen, under Firma Esmann & Co., men efter

en halv Snes Aars Forløb trak han sig igen ud af Firmaet. Esmann havde været med til at stifte Albani Bryggeri i Odense 1859, og ved dette var Hein Kasserer i 49 Aar til sin Død. Ligeledes havde han i 24 Aar Agenturet for Nordisk Brandforsikring. Han døde 30. Nov. 1922 i Odense. Enken flyttede 1. April 1926 til sin Datter, Fru Juel i Hellerup.

I Ægteskabet fødtes tre Døtre: Else Margrethe Hein (f. 28. Sept.

Frederik Hein.

Caroline Hein, f. Hasselbalch.

1884 i Odense, gift 5. April 1907 sst. med polsk Vicekonsul for Fyn, Medindehaver af Odense Ægforretning Axel Nielsen (f. 28. Dec. 1881 i Odense), Ingeborg Hein (f. 27. Feb. 1887 i Odense, gift 7. April 1909 sst. med Maskindirektør hos Burmeister & Wain, cand. polyt. Hans Blache, f. 17. Sept. 1874 i Kjøbenhavn) og Ebba Hein (f. 21. Dec. 1888 i Odense, gift 15. Juli 1918 i Garnisons Kirke i Kjøbenhavn med Grosserer Julius Nicolai Juel, f. 22. Juni 1855 i Oslo).

KØBMAND NIELS HASSELBALCH

I ST. EDWARD

(1858—1926)

Niels Christian Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 2. Aug. 1858 i Bogense.

22 Aar gammel udvandrede han til Amerika, hvor han først arbejdede

et Aar hos sin ældre Broder, Emil, i Polk County, derfra drog han til Columbus, hvor han fik Ansættelse som Kommis i en Kolonialhandel. Efter et Aars Forløb avancerede han til Bestyrer af Forretningens Filial i Duncan, hvor han ligeledes arbejdede et Aar, saa var han atter et Par Maaneder i Hovedforretningen i Columbus, hvorefter han 1883 grundlagde sin egen Forretning i St. Edward i Nebraska under Firma Hassel-

Niels Hasselbalch, Nebraska.

Anna Hasselbalch, f. Andersen.

balch & Nelson og i Kompagni med en Mand ved Navn John Nelson. Efter halvandet Aars Forløb købte han sin Kompagnon ud.

Forretningen havde først til Huse i en 2 Etagers Træbygning, men i 1901 paabegyndte han at opføre en Murstens Forretningsbygning paa den anden Side Gaden, og hertil flyttede han i April 1902.

Det var i heldig Tid, han fik flyttet, thi inden en Maaned efter var hans tidligere Forretningsbygning brændt.

Hasselbalchs Valgsprog var: »Kunden har altid Ret«, og under dette lykkedes det ham at oparbejde en blomstrende Forretning, et Magasin med alle mulige Varer, for hvilket der i høj Grad var Brug i denne Nybygger-Egn. Han var meget afholdt af Nybyggerne og gav dem ofte en hjælpende Haand, økonomisk Støtte eller et opmuntrende Ord med paa Vejen, uden hvilket mange havde opgivet deres Forehavende. Hans støtte

Arbejde Dag for Dag gjorde ham til en velstaaende Mand. Selv om han var et Hjemmemenneske, der havde sine lykkeligste Timer i sin Families Skød, tog han ivrig Del i St. Edwards offentlige Liv og var altid rede med Tid og Penge til at fremme sin Bys Interesser. Af den dansk-lutheriske Menighed var han et trofast Medlem. Han døde af et Slagtilfælde 14. Juli 1926.

Den 6. Nov. 1884 havde han ægtet *A n n a C h r i s t i n e A n d e r s e n*, som han havde lært at kende i Forretningen i Columbus, hvor de samtidig havde Ansættelse. Hun er født 15. Feb. 1862 i Vordingborg. Deres Børn er foruden to, Octavy og Lester, der døde som smaa: Mrs. Alma Kennedy (f. 1885), Købmand Roy Hasselbalch (f. 1887), der fortsætter Forretningen, Kaptajn, Dyr læge Arnold Hasselbalch (f. 1890) og Sagfører Earl Hasselbalch (f. 1901).

VALERIA HASSELBALCH
GIFT MED SKIBSREDER CHRISTIAN IVERSEN
(F. 1845)

Oline Ulrikke Valeria Hasselbalch, ældste Barn af Poli-
tiassistent Peter Hasselbalch og Laurine Møller, fødtes 10. Mai 1845.

Skibsreder Chr. Iversen.

Valeria Iversen, f. Hasselbalch.

Hun blev gift med en Søkaptajn Christian Iversen, der senere som Skibsreder i Oachland i Californien blev en velstaaende Mand. De boede i Oachland under Jordskælvet. I Ægteskabet er født to Børn: Valdemar Iversen (f. 1871), der er Søkaptajn i San Pedro, og Ane Gertrud Iversen (f. 1877), der blev gift med Kaptajn Georg Langkilde fra Kjøbenhavn.

SLAGTERMESTER STEEN HASSELBALCH

I VEJLE

(1846—1925)

Laurits Steen Sophus Frederik Hasselbalch, forrige Broder, blev født 8. Nov. 1846 i Rudkjøbing.

Efter sin Konfirmation kom Steen Hasselbalch i Slagterlære og arbejdede som Slagter dels i Svendborg, dels i Vejle, indtil han som ung Svend kom til at bestyre Forretningen for Slagter Rasmus Rasmussens Enke

Slagtermester Steen Hasselbalch.

Helene Hasselbalch, f. Petersen.

Helene, f. Petersen, og skønt hun var 17 Aar ældre end han, holdt de Bryllup 27. Nov. 1869 i Vejle og levede lykkeligt sammen.

Helene Petersen var født 6. Marts 1829 i Dalby ved Vejle.

Hasselbalch havde 29. Dec. 1868 løst Borgerskab som Slagter, men ombyttede det 24. Marts 1886 med Detailhandlerborgerskab.

Hasselbalch oparbejdede en stor Forretning paa Vestergade i Vejle og oprettede det første Svineslagteri i Byen, men han kunde ikke samarbejde med en Kompagnon, han havde, og det gik tilbage med Virksomheden. Han mistede sin Hustru 1. Marts 1905, og i 1908 kom han til Kolding, hvor han drev Forretning med Cigarer. Tilsidst blev han næsten blind, og han led desuden en Del af Ischias, der voldte ham store Smerter.

Han blev saa 12. Maj 1917 optaget paa de gamles Hjem i Kolding, og her døde han 2. Nov. 1925.

Hasselbalch havde ingen Børn i sit Ægteskab, men de havde Fru Hasselbalchs Søsterdatter, nuværende Fru Helene Alling, f. Petersen, som Plejedatter i Huset.

SØMAND CARL HASSELBALCH

(1850—1873)

Hans Carl Herman Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 22. Nov. 1850 i Svendborg. Han blev Sømand og sejlede i Koffardifart fra Liverpool. Det sidste, man hørte fra ham, var, at han var syg, men da han savnede Penge, vilde han alligevel tage Hyre. Det var omkring 1873.

TOBAKSFABRIKANT GEORG HASSELBALCH

VEJLE

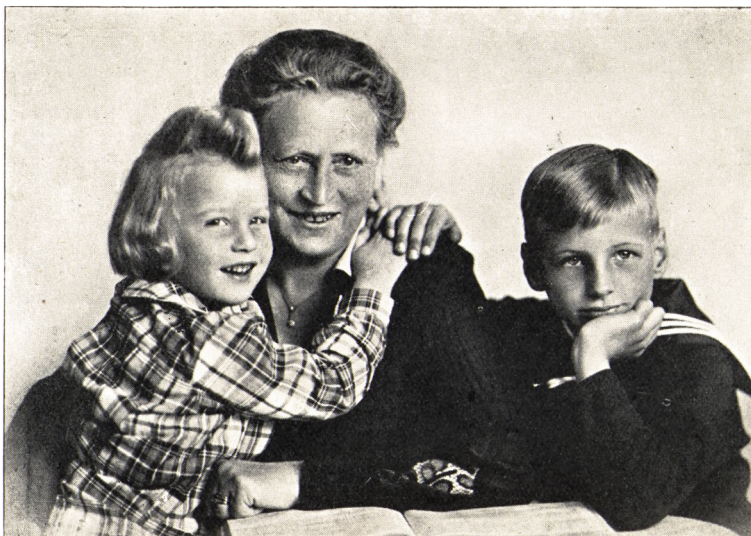
(1852—1914)

Georg Jacob Martin Theodor Hasselbalch, Søn af Politiasistent Peter Hasselbalch og Larrine Møller, fødtes 7. Sept. 1852 i Svendborg. I denne By blev han ogsaa oplært i Tobaksfabrikationen i Clemmensens Tobaksfabrik og blev hos Clemmensens behandlet som Søn af Huset. Efter at være blevet Svend arbejdede han de første Aar hos sin gamle Principal i Svendborg, siden i Nakskov og Kjøge Tobaksfabrikker, men 6. Nov. 1879 begyndte han sin egen Virksomhed paa Nørregade 15 i Vejle. Han begyndte ganske smaat, men et Par Aar før sit Giftermaal havde han arbejdet sig saadan op, at han kunde købe Ejendommen af Farver Wohlert. Han opførte nu en større Fabriksbygning med tidssvarende Lokaler og ledede selv Virksomheden med stor Paapasselighed. Ved hans ualmindelige Flid og Dygtighed lykkedes det ham gennem Aarene at oparbejde en betydelig Forretning, men 4 Aar før sin Død ramtes han af en Lammelse, han kom sig nogenlunde, men maatte holde sig mere i Ro,

Tobaksfabrikant Georg Hasselbalch.

og 2. Sept. 1914 afgik han ved Døden i Vejle, hvor han havde drevet Forretning i 35 Aar. Han fulgte særdeles godt med paa flere Omraader og var ingenlunde bange for at forfægte sin Mening, selv om han skulde gaa mod Strømmen. Hans Virksomhed slugte al hans Energi, han passede sin Forretning og havde ikke Tid til at give sig af med Foreningslivet, dog var han Revisor i Sønderjysk Forening og Medlem af Bestyrelsen for Foreningen af Skraa- og Røgtobaksfabrikanter i Danmark.

Tobaksfabrikant Hasselbalch's Hustru og Datterbørn.

26. April 1889 havde Hasselbalch i St. Nikolai Kirke i Vejle ægtet Ida Christine Johanne Jespersen, født 8. Juni 1868 i Vejle. Datter af Klædefabrikant Johannes Jespersen og Metha Udesen, begge Sønderjyder.

Da hun blev Enke, fortsatte hun med Bistand af sin unge Søn Forretningen, men efter hans Død solgte hun den og boede et Par Aar sammen med en Søster i Vejle. Derefter flyttede Søstrene til Kjøbenhavn.

I Hasselbalchs Ægteskab fødtes 4 Børn: Tobaksfabrikant Georg Jespersen Hasselbalch (f. 1895, d. 1920), Tvillingerne Ingeborg Jespersen Hasselbalch (f. 13. Jan. 1896 i Vejle, d. sst. 25. Jan. 1896) og Marie Jespersen Hasselbalch (f. 13. Jan. 1896 i Vejle, d. sst. 18. Okt. 1896) og Fru Erna Stakemann (f. 1897).

Chr. Peter Hasselbalch.

SKIBSTØMRER PETER HASSELBALCH
I OREGON
(F. 1855)

Christian Peter Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 27. April 1855 i Svendborg. Peter Hasselbalch tog til Nordamerika, hvor han arbejdede som Skibstømrer. Han slog sig ned i Oregon og tjente saa mange Penge, at han kan nyde en sorgfri Alderdom. Ved sit Arbejde var han kommen til Skade med den ene Hofte. Han er gift med Hulda Johansen og har i Ægteskabet to Børn: Georg Hasselbalch (f. 1884) og Gjertrud Marie Hasselbalch (f. 1886).

SLAGTERIBESTYRER ERIK HASSELBALCH

(1860—1895)

Erik Rasmus Christian André Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 25. April 1860 i Svendborg.

Erik Hasselbalch lærte Slagterhaandværket, var en Tid Svend i Randers og nedsatte sig omkring 1886 som Slagtermester i Vejle. I 1891 blev han Bestyrer af Svineslagteriet i Masnedsund. Han døde i Vejle i Dec. 1895.

Erik Hasselbalch havde 31. Maj 1889 i Højen ved Vejle ægtet Ane Johanne Margrethe Christensen, der var født 18. Marts 1858.

Fru Hasselbalch har i en Række Aar haft Pensionat i Skyttegade i Vejle. I Ægteskabet var en Søn: Peter Georg Carl Valerius Hasselbalch (f. 28. Juli 1893 i Vejle, d. dær 15. Juni 1918).

Marie Gynther, f. Hasselbalch.

MARIE HASSELBALCH

GIFT MED TØMRERMESTER ADOLPH GYNTHNER

(1863—1895)

Johanne Jacobine Cathrine Marie Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 21. Nov. 1863 i Svendborg og døde 22. Maj 1895 i Kolding, hvor hun var gift med Tømrermester Adolph Julius Gynther, f. 27. April 1851 i Kolding, d. dær 7. Okt. 1903. En Søn er Murermester Marius Hasselbalch Gynther i Kolding (f. 21. Maj 1895 i Kolding).

LAURA HASSELBALCH

GIFT MED PIANOSNEKDER JENS MATH. MØLLER CHRISTENSEN

(F. 1866)

Laura Petrea Hasselbalch fødtes 21. Jan. 1866 i Svendborg. Hun ægtede 10. Aug. 1890 i St. Matthæus Kirke i Kjøbenhavn Jens Mathias Møller Christensen, der er født 3. April 1857 i Holms Mølle, Greisdalen, som Søn af Malermester Peter Christensen og Kristine Møller. Hans Moder var fra Holms Mølle.

Christensen kom 16 Aar gammel i Snedkerlære hos en Fætter i Vejle, blev Svend 1877 og arbejdede to Aar hos sin Læremester, indtil han 1879 rejste til Graasten, hvor han opholdt sig $\frac{3}{4}$ Aar, var derpaa et Par Aar i Flensborg, bl. a. hos en stor Møbel-fabrikant Sauermann og hos en Stolemager Levantosky, gik derfra til Hamborg, hvor han traf en Broder, og saa til Dresden, hvor han opholdt sig i 4 Aar til 1885, her var han først hos Møbelfabrikant Türke og lærte senere Pianofaget hos Rönisch, hvor han var eneste Dansker mellem 200 Arbejdere. I 1885 vendte Christensen tilbage til Danmark og arbejdede fra April til Nytaar 1885 hos Hornung & Møller, kom 1886—87 til Pianofabrikant Jørgen Larsen, med hvis Søn han havde gjort Bekendtskab i Dresden, arbejdede derefter i 18 Aar, 1893—1911, hos Felumb, indtil denne holdt op og forærede ham alt hans Værktøj. De senere Aar har han arbejdet hos forskellige, bl. a. Julius Jensen, og tildels været arbejdsløs.

I Ægteskabet er født tre Børn, alle i Kjøbenhavn: Steen Hasselbalch Christensen (f. 14. Dec. 1891, der døde Foraaret 1894), Juveler, Guldsmed i Vanløse Steen Hasselbalch Christensen (f. 3. Aug. 1894), der 16. Nov. 1922 ægtede Carla Andersen (f. 3. Okt. 1894) og Repræsentant Carl Lauritz Hasselbalch Christensen (f. 24. Sept. 1895), der 21. Juni 1925 i Taarbæk ægtede Agnes Johansen (f. 2. Sept. 1897 i Kjøbenhavn).

Laura Christensen, f. Hasselbalch.

FABRIKEJER CHRISTIAN STEEN HASSELBALCH

(1851—1925)

Christian Steen Hasselbalch blev født i Randers 27. Feb 1851 som ældste Søn af Købmand Steen Hasselbalch og Caroline Margrethe Hoge.

Hasselbalch & Co s Hovedkontor, Kejsergade 2, Kjøbenhavn

Christian Hasselbalch gik i Randers lærde Skole og kom 1865 i Manufakturhandlerlære i Aarhus, arbejdede senere hos Vett & Wessel i Hor-

sens, blev Bestyrer af dette Firmas Filial i Nakskov, indtil han 1876 grundlagde selvstændig en gros Forretning.

Han var den første her i Danmark, der begyndte paa Fabrikation af Gardiner (Curtain Nets), hvilken Fabrikation han paabegyndte i Kjøbenhavn 1889. I 1892 anlagde han Fabrik i Malmø og 1897 i Frederikshald, nuværende Halden i Norge. Den danske Fabrik flyttedes 1892 til Lyngby og optog Fabrikation af Hvidevarer. Ligeledes var han den første her i Landet, der anlagde en Fabrik for merceriserede Varer.

Han var ikke alene en fremragende Forretningsmand, men ogsaa en alsidig interesseret Mand, der i stort Omfang har støttet kunstneriske og humane Formaal.

Hans Firma i Kjøbenhavn førte Navnet Hasselbalch & Co., Fabriken i Halden Aktieselskabet Norsk Gardinfabrik, Virk-

Fabrikejer Chr. Hasselbalch.

somheden i Malmø, Aktiebolaget Svenska Gardinfabriken, flyttede 1893 til Göteborg.

Han ejede og beboede Villaen Kristianiagade 3 i Kjøbenhavn og Landstedet »Piniehøj« ved Rungsted.

Fabrikejer Hasselbalch udnævntes 25. Aug. 1903 til Ridder, 3. Marts 1906 til Dannebrogsmænd, 22. Juni 1910 til Kommandør af Dannebrog af anden Grad og 17. Feb. 1921 til Kommandør af første Grad. Desuden var han dekoreret med Kommandørkorset af den franske Æreslegion. Han beklædte en Række Tillidshverv, var saaledes 1892—1906 Medlem af Sø- & Handelsretten, endvidere var han Medlem af Det foren. Dampskibs-Selskabs Bestyrelse, fra 1904 Medlem af Privatbankens Bankraad og fra 1909 dets Formand. Endelig var han Kasserer for Fængselshjælpen og Medlem af Bestyrelsen for Samfundet og

Frederikke Hasselbalch, f. Helms.

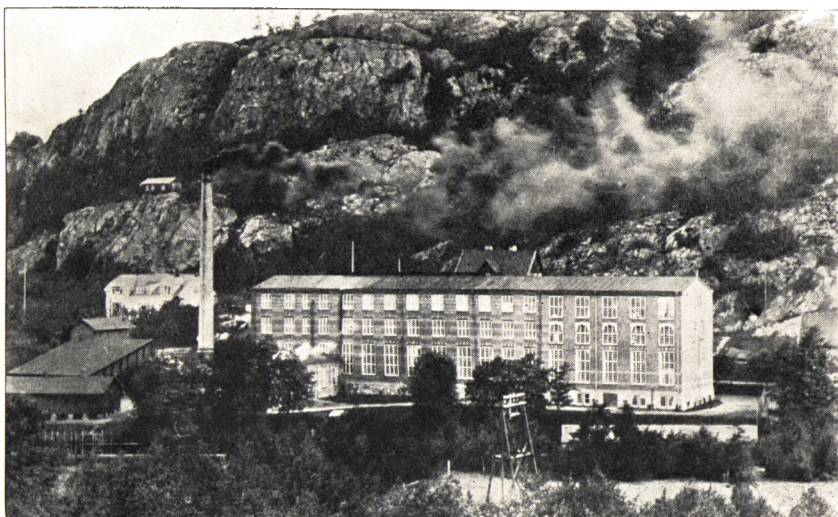
Dansk Gardin- og Tekstilfabrik, Hasselbalch & Co., Lyngby.

Dansk Farveri- og Merceriserings Anstalt, Hasselbalch & Co., Lyngby.

A/S Svenska Gardinfabriken, Göteborg.

A/S Norsk Gardinfabrik, Halden.

Hjemmet for Vanføre. I sin Ungdom var han Medstifter af Randers Gymnastikforening.

Han døde i Kjøbenhavn d. 7. Aug. 1925, faa Maaneder efter sin yngste Søn Eriks Død.

Den 22. Juli 1885 havde han ægtet Frederikke Marie Mathilde Helms, f. 23. April 1866 i Nakskov, Datter af Købmand Ludvig Helms i Nakskov og Caroline Horsens. I Ægteskabet, der blev opløst, fødtes tre Børn, alle i Kjøbenhavn: Grevinde Alice Danneskiold-Samsøe (f. 1886), adm. Direktør Hugo Helms Hasselbalch (f. 1888) og adm. Direktør Erik Hasselbalch (f. 1890, d. 1925).

GROSSERER STEEN HASSELBALCH

I RANDERS

(1852—1914)

Steen Hasselbalch, næstældste Søn af Købmand Steen Hasselbalch og Caroline Margrethe Hoge, fødtes i Randers 14. Aug. 1852.

Steen Hasselbalch kom i Borgerskolen, der laa lige overfor deres Ejendom, Vestergade 12, og i 14 Aars Alderen i Manufakturhandlerlære. Efter at være udlært havde han forskellige Pladser i Randers og andre Steder i Jylland, indtil han 4. Sept. 1877 etablerede sig i Randers under Firma S. A. Hasselbalch. Han var ganske vist kun døbt Steen, men da hans Fader, der jo bar samme Navn, levede, da han nedsatte sig, maatte han indsætte Bogstavet A. i sit Firmanavn og døbte derfor ogsaa sin ældste Søn, som han ventede engang skulde overtage Firmaet, Steen André.

Hasselbalch havde overtaget sin Principals, Sophus Hansens, Manufakturforretning i kgl. Agent A. S. Philipsens Ejendom, Torvegade 18, i 1885 eller 86 flyttede han den til Torvegade 16 i daværende Stentrykker Schmidts Ejendom, som han senere købte og ejede ved sin Død.

Der var den Gang alene i Torvegade 20 Manufakturforretninger, saa det var ikke saa stort bevendt med Fortjenesten ved at være Manufakturhandler i Randers, men Hasselbalch arbejdede sig ved uhyre Flid og Sparommelighed og takket være en god og hjælpende Haand fra sin ældre Broder godt i Vejret. Samtidig med, at han oparbejdede Detailforretningen, interesserede han sig fra omkring Aarhundredskiftet meget for en en gros-Afdeling, som udviklede sig saa betydeligt, at han i 1912 afhæn-

dede sin Detailforretning og fortsatte udelukkende med Grossistafdelingen.

Hasselbalch var ikke mindst for sin store Hjælpsomhed almindelig elsket og afholdt af alle, han kom i Berøring med, og han var en anset Mand i Byen. Hans Kolleger betroede ham Formandshvervet i Randers Manufakturhandlerforening, hvilket medførte, at han i Slutningen af 90erne kom ind i Hovedbestyrelsen for Danmarks Manufakturhandlerforening.

Louise Hasselbalch, f. Behrens.

Grosserer Steen Hasselbalch.

hvis Formand han var i en halv Snes Aar, og ved dets Jubilæum dekoreredes han med Ridderkorset 17. Juli 1908.

Sammen med sin Broder Christian var han Medstifter af Randers Gymnastikforening.

Hasselbalch blev Medlem af Randers Liglaug 1895, var dets Laugsskriver 1901—06 og Oldemand 1907. Han døde Juleaften 1914.

Han sad ved sin Død som Ejer af den store Ejendom Torvegade 16 og en rigtig pæn Formue, der tillod hans Enke i de ti Aar, hun overlevede ham, at have sit gode Udkomme.

Deres Bryllup havde fundet Sted d. 3. Sept. 1880 i Skive, hvor hun, Louise Cathrine Behrens, var født 11. Marts 1858 som Datter af Frederik Christian Behrens og Anna Sophie Gjørtz.

Haselbalchs Hustru blev kun 66 Aar. Hun døde i Randers 26. Nov. 1924.

I deres Ægteskab blev født seks Børn: Forlagsboghandler Steen Hasselbalch (f. 1881), Aage Hasselbalch (f. 11. Dec. 1882, d. 10. Juli 1884), Fru Anna Heger (f. 1884), Ingeniør Christian Hasselbalch (f. 1888), Redaktionssekretær Carl Hasselbalch (f. 1890) og Grosserer Poul Hasselbalch (f. 1892).

JERNSTØBER OTTO HASSELBALCH

GRENAA

(1858—1928)

Otto Richard Valerius Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 13. Jan. 1858 i Randers. Han kom 14 Aar gammel i Maskinlære, tog efter endt Læretid til Skotland, hvor han arbejdede i Maskinfaget i to

Emilie Hasselbalch, f. Sørensen.

Jernstøber Otto Hasselbalch.

Aar, sejlede derefter som Maskinmester ombord paa en amerikansk Dampers og kom 1885 til Hjørring, hvor han blev Værkfører for Hjørring Jernstøberi og Maskinfabrik. I 1887 giftede han sig med Christine Pedersen, der var født 31. Okt. 1859 i Varde, Datter af Vognmand Otto Pedersen.

De flyttede til Grenaa 1891, hvor han overtog Grenaa Jernstøberi, som han drev til sin Død 19. Nov. 1928.

Otto Hasselbalch mistede 18. Dec. 1908 sin første Hustru. Den 24.

Okt. 1915 giftede han sig med Emilie Marie Sørensen, der er født 17. Aug. 1879 i Thisted som Datter af Købmand Anthon Sørensen og Hustru, Stine Gasberg.

Da Otto Hasselbalch ikke fik Børn i sit første Ægteskab, adopterede han og hans Hustru i Hjørring en lille Pige, Anna Hasselbalch (f. 1889), der er gift med Sagfører A. G. Sidenius i Grenaa.

I sit andet Ægteskab havde Hasselbalch fire Børn: Steen Hasselbalch (f. 1916), Otto Hasselbalch (f. 1917), Hugo (f. 1919) og Sophie (f. 1921).

DIREKTØR ANDRÉ HASSELBALCH

(1859—1929)

André Marius Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 25. Feb. 1859 i Randers. Han lærte ligesom sine to Brødre Manufakturhandelen og var i Begyndelsen af 1880erne Kommis hos sin Broder Steen Hasselbalch. Senere blev han Repræsentant for nogle udenlandske Huse i København, men i Slutningen af 1880erne sendte den ældste Broder ham til Amerika.

Her døjede han de første Aar ikke saa lidt og maatte tage Del i alt forefaldende Arbejde, saa kom han til San Francisco, og dær skabte han sig hurtig en Position, bl. a. fordi han havde det Held at knytte nogle formaaende Mænd til sig som sine gode Venner.

Hans ældste Broder Christian hjalp ham at starte en Forretning, vistnok i Manufakturbranchen. Senere begyndte han en Manufakturforretning i Fresno, hvor han efterhaanden blev Direktør for et stort Varehus. Han sendte ogsaa ved Juletid i Slutningen af 90erne store Pakker hjem med Rosiner, der var avlet paa hans egne Vinbjerge.

Efter hans Meddirektørs Død gik det tilbage med Varehuset, og de sidste 3—4 Aar af sit Liv førte han en meget tilbagetrukket og meget beskeden Tilværelse. Han døde 26. Okt. 1929.

Med sin danske Hustru Emilie havde han to Børn: Ella og Roy, antagelig født i 1899 og 1900, der begge er gifte.

SOPHIE HASSELBALCH

GIFT MED FABRIKANT RUDOLPH THRANE

(1861—1927)

Sophie Frederikke Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 30. Sept. 1861 i Randers, hvor hun til Moderens Død i 1893 levede i hendes Hjem.

I 1894 tiltraadte hun en Stilling som Husbestyrerinde for Købmand Thykjær i Thisted, og i 1895 foretog hun en Rejse til Amerika for som Familiens Udsending at gæste sin Broder André. Efter sin Hjemkomst længtes hun stadig til Amerika, og i 1896 tog hun atter derover, hvor hun havde forskellige Stillinger og giftede sig 23. Nov. 1908 med Cigarfabrikant Rudolph Thrane. Hun døde 4. Dec. 1927.

OVERRETSSAGFØRER JACOB HASSELBALCH

I AALBORG

(F. 1873)

Jacob Henning Hasselbalch, ældste Søn af Prokurator Anders Müller Hasselbalch og Thea Colding, fødtes 14. Feb. 1873 i Budolfi Sogn i Aalborg. Han kom i Aalborg Katedralskole og blev Student dærfra 1892.

Som ældste Søn var Jacob Hasselbalch udset til at fortsætte Faderens ansete Forretning og maatte naturligvis studere Jura. Han blev juridisk Kandidat 4. Feb. 1899 og kom straks efter paa sin Faders Kontor. Den 29. Marts 1902 fik Hasselbalch Bestalling som Sagfører, den 11. Maj 1905 fik han Bestalling som Overretssagfører og blev fra 1909 betroet offentlige Sager.

Fra 1921 til 1929 var Overretssagfører Hasselbalch Medlem af Aalborg Byraad, i hvilket han 1921—25 var Næstformand. Desuden har han beklædt forskellige andre Tillidshverv. Han var saaledes 1905—18 Formand for Aalborg vestre Værgeraad og blev 1918 Medlem af Sagførerraadet for 5. Kreds. I flere Aar indtil 1927 var han Formand for Kredsbestyrelsen for 7. Sagførerkreds og 1917—21 Formand for Aalborg Købstads Hjælpekasse. Endvidere er han Formand for Aalborg Hypotekforenings Kontrolkomité, Medlem af Delegationen for Landmandsbankens Aalborg Afdeling og Medlem af Bestyrelsen for Frkn. Langelands, Generalmajor Schleppegrells og flere andre Legater.

Overretssagfører Hasselbalch er meget interesseret i Naturen og i Friluftsliv, hvorfor han ofte færdes ude med Bøsse og Hund.

Paa mødrene Side nedstammer Overretssagføreren fra Biskop Peder Hegelund i Ribe og er gennem hans Hustru beslægtet med Anders Sørensen Vedel og den lærde Wormske Slægt.

Overretssagfører Hasselbalch blev viet 25. Juli 1902 i Immanuelskirken i Kjøbenhavn til Eva Boserup, der er født 29. Nov. 1873 paa Høvdingsgaard, som hendes Fader, Holger Andreas Alexis Boserup, den Gang havde i Forpagtning, senere var han Ejer af Mørdrupgaard

i Nordsjælland og er nu Forpagter paa Nymøllegaard i Lyngø. Fru Hasselbalchs Moder var Emilie, f. Grønvold.

I Overretssagfører Hasselbalchs Ægteskab er i Aalborg født tre Døtre: cand. phil., Frk. Gerda Hasselbalch (f. 1903), Fru Emilie Tønnesen (f. 1905) og Frk., stud. jur. Else Hasselbalch (f. 1909).

CATHRINE SOPHIE HASSELBALCH

(1874—1909)

Førriges Søster, Cathrine Sophie Hasselbalch, fødtes 11. Maj 1874 i Aalborg. Hun fik som Barn Hjernebetændelse, der viste sine sørgelige Følger, da hun blev voksen. Hun døde paa Jydske Asyl ved Aarhus 31. Dec. 1909.

PROPRIETÆR HENNING COLDING HASSELBALCH

VILSBÆKSMINDE

(F. 1876)

Henning Colding Hasselbalch, førriges yngre Broder, fødtes 30. Juli 1876 i Aalborg.

Han blev uddannet som Landmand, bl. a. hos Proprietær Kjeldsen paa Lerkenfeldt, hvor han lærte sin senere Hustru, Johanne Marie Laurberg, at kende. Hun var Datter af Provst Niels Schou Laurberg og Kirstine Kjeldsen. Paa fædrene Side nedstammede hun fra Kaptajn, Borgmester i Korsør Palæmon Laurberg, der var gift med Ane Margrethe Marsvin af den fra Middelalderen stammende Adelsslægt Marsvin, der gik under Navnet »de smukke Marsviner«. Ved dette Ægteskab erhvervede Hasselbalch for sine Efterkommere Adgang til den Hørningske Stiftelse, der oprindelig er bestemt for Adelspersoner af de Friisers og Marsviners Slægt. Paa mødrene Side tilhørte hun den kendte himmerlandske Landmandsslægt Kjeldsen. Fru Hasselbalch er født 13. Marts 1885 i Laastrup.

Efter sit Bryllup forpagtede Hasselbalch Vilsbæksminde af Faderen, der imidlertid havde købt sine Medarvinger ud af Gaarden, og i Feb. 1913 fik Hasselbalch Skøde paa Gaarden.

I Ægteskabet er fem Børn, fødte paa Vilsbæksminde: Amalie Margrethe Hasselbalch (f. 8. Juni 1903), Jacob Hasselbalch (f. 2. Jan. 1905), Ellen Hasselbalch (f. 7. Okt. 1910), Vibeke Hasselbalch (f. 12. Marts 1913) og Anne-Thea Kirstine Hasselbalch (f. 23. April 1917).

MONTØR JACOB HASSELBALCH
KJØBENHAVN
(F. 1872)

Jacob Johan Henrik Hasselbalch, Søn af Landmand Lauritz Hasselbalch og Julie Würtz, er født 18. Juli 1872 paa Røde Mølle i Mygdal Sogn ved Hjørring. Han lærte Maskinfaget paa Sæby Jernstøberi og Maskinværksted, hvor han opholdt sig 1887—92, og kom dærfra til Hillerød. I denne By var Hasselbalch 1897—1904 Formand for Smede- og Maskinarbejdernes Afdeling, ligesom han var betroet at udbetale Understøttelser til de rejsende Svende.

Siden 1906 har Hasselbalch været bosat i København, hvor han i en Snes Aar har arbejdet hos Burmeister & Wain og nu er Montør.

Hasselbalch ægtede 14. Nov. 1897 i Sæby Kirke Ane Marie Pallesen Mørk, der er født 8. Jan. 1872 i Sæby som Datter af Skibsfører Andreas Pallesen Mørk og Maren Sophie Pedersen. I Ægteskabet er født fem Børn: Julie Sofie Hasselbalch (f. 27. Aug. 1898 i Hillerød, død 13. Okt. 1898 samme Sted), Malersvend Oskar Jacob Hasselbalch (f. 1900), Fru Alma Marie Hansen (f. 1901), Adolf Würtz Hasselbalch (f. 10. Sept. 1903 i Hillerød, d. dær 27. Feb. 1904) og Kontorist Erik Johan Laurits Hasselbalch (f. 1908).

KØBMAND NIELS WÜRTZ HASSELBALCH
KJØBENHAVN
(F. 1875)

Niels Würtz Hasselbalch, forriges Broder, f. 22. Marts 1875 paa Røde Mølle. Han kom i Lære hos Smedemester Falls i Aalborg, hvor han var i 4 Aar. 1892 rejste han til København og arbejdede her paa forskellige Fabrikker, blev gift i 1899 og kom saa til I. H. Ruben paa Rolighedsvej, derfra rejste han til Kolding og arbejdede et godt Aar hos Con-

stantin Schrøder & Hansen, men vendte tilbage til København og ned-satte sig 1909 som Kolonialhandler i Schacksgade 5, hvor han stadig driver Forretning.

Hasselbalch blev 9. April 1899 viet i St. Stefanskirke til Alma Sofie Frederikke Nielsen. Hun er født 31. Juli 1877 i Gjorslev som Datter af Skomagermester Niels Nielsen og Maren Poulsen. Deres Børn er Grosserer Kai Würtz Hasselbalch (f. 1901) og Kassererske Mary Bartholine Hasselbalch (f. 1906).

BARTHOLINE HASSELBALCH

(1888—1905)

Bartholine Hasselbalch, forriges Søster, fødtes i Brovst 14. Jan. 1888. Hun rejste straks efter sin Konfirmation til en Morbroder i Nærheden af Chicago, men længtes saa stærkt hjem, at hun efter to Aars Forløb vendte tilbage til Danmark og døde i København 11. Sept. 1905. Hun led af en Hjertefejl.

ANE MARGRETHE CHARLOTTE HASSELBALCH
GIFT MED PETER JENSEN GROOT
(F. 1870)

Ane Margrethe Charlotte Hasselbalch, ældste Datter af Proprietær Bartholomæus Hasselbalch og Dorthea Elisabeth Ryge, fødtes 13. April 1870 paa Torslev Overgaard i Øster Svenstrup Sogn og blev 5. April 1899 gift i Torslev med Peter Jensen Groot, f. 19. Juli 1864 paa Borupgaard i Krogsbæk som Søn af Proprietær William Carl Peter Groot og Cathrine Truelsen.

Groot har ejet Lunde i Lerup Sogn, Øster Han Herred.

I Ægteskabet er født en Søn: Petrus John Qvillin Groot (f. 11. Feb. 1900 paa Lunde), der er uddannet som Maskinist og nu har skabt sig en god Stilling som Tegner og Gravør hos Dockards Bogfirma i Detroit.

PROPRIETÆR JACOB HASSELBALCH
TIL TORSLEV OVERGAARD
(F. 1871)

Jacob Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 15. Okt. 1871 paa Torslev Overgaard. Han fik Uddannelse som Landmand og forpagtede 1898 Torslev Overgaard af sin Fader. 1905 overtog han Gaarden som Ejer.

Hasselbalch havde Bryllup i Horsens Kirke ved Langholt 27. Marts 1905. Hans Hustru, Ane Marie Nymark, er født 23. Juli 1877 i Nygaard ved Langholt. Hun er Datter af Gaardejer Lars Nymark og Maren Kjærsgaard fra Kjærsgaard i Vester Hassing. I Ægteskabet er født 7 Børn: Elisabeth (f. 1906), Bartholomæus (f. 1908), Maren (f. 1909), Larszetty (f. 1911), Esther (f. 1913), Hjalmar (f. 1914) og Margrethe (f. 1916).

Proprietær Jacob Hasselbalch med Familie, Torslev Overgaard.

LANDINSPEKTØR,
BRANDDIREKTØR PETER RYGE HASSELBALCH
RINGKJØBING
(F. 1874)

Peter Ryge Hasselbalch, forriges Broder, er født 31. Jan. 1874 paa Torslev Overgaard. I 1892 kom han paa den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole for at studere til Veterinær, men da det viste sig, at hans Hænder ikke kunde taale de kraftige Saarmidler, der anvendtes ved Desinfektion i Terapien, slog han efter 3 Aars Forløb om og gav sig til at læse til Landinspektøreksamen. Imidlertid havde han et Par Assistentpladser, først $\frac{1}{2}$ Aar hos Landinspektør Hvelplund og senere et Aar hos Landinspektør Boeck i Kjøbenhavn.

Efter 1901 at have faaet Eksamen og Landinspektør-Bestalling nedsatte Hasselbalch sig 1. Jan. 1902 som Landinspektør i Ringkjøbing, hvor han fra 1. Okt. 1913 udnævntes til Branddirektør i Landbygningernes almindelige Brandforsikring. 1914—20 var han tillige kommunal Revisor.

Hasselbalch har af større fagtekniske Arbejder haft Opmaaling og Matrikulering af Stauning Sogns Opgrøde fra Ringkjøbing Fjord og samme vedrørende den inddæmmede og udtørrede Veststadilfjord.

Hasselbalch har altid været passioneret i al Slags Friluftssport, ganske særlig Jagt. Han har aldrig ønsket at have offentlige Hverv, hvad ogsaa har sin Aarsag i udpræget konservative politiske Anskuelser, hvorved han vilde komme til at staa ret isoleret i en saa decideret Venstre-Egn.

Hasselbalch havde 22. Okt. 1902 Stuebryllup i Kjøbenhavn med Yelva Gustava Andreasen, der er født 15. Nov. 1878 som Datter af Toldfuldmægtig Lorentz Andreasen og Ellen Sonne.

Carl Hasselbalch Marie Hasselbalch, f. Bruun Jacob Klem Hasselbalch
Kirstine Bartholine Hasselbalch, f. Klem Barthol Hasselbalch.

PROPRIETÆR JACOB KLEM HASSELBALCH
TIL AALEGAARD
(1857—1922)

Jacob Klem Hasselbalch, Søn af Proprietær Bartholomæus Hasselbalch til Aalegaard og Kirstine Bartholine Klem, fødtes 21. Okt. 1857 paa Aalegaard. Paa denne Gaard blev han opdraget ved Landvæsenet og indhøstede tillige teoretiske Kundskaber ved et Ophold paa Lyngby Landbrugsskole 1876—77.

I 1884 købte han Aalegaard af Faderen for 135,000 Kr. og fortsatte sin Faders Plantning, som han udvidede med 22 Tdr. Land.

Hasselbalch var Sogneraadsformand 1907—18 og Vurderingsmand for Hedeselskabets Plantageforsikring, men iøvrigt en stille Mand, der var meget afholdt og agtet, altid god mod Mennesker og Dyr, ligesom han var bekendt for sin store Gæstfrihed. Han døde 14. Juni 1922 paa Aalegaard af en Blærelidelse. 28. Sept. 1883 havde han ægtet Kassa Marie Johanne Bruun, kaldet Marie, der var født 29. April 1862 paa Boelsgaard, Datter af Proprietær, Landvæsenskommissær, R. af Dbg. Rasmus Bruun til Boelsgaard i Brovst og Cecilie Bruun samt Broder- og Plejedatter af Godsejer Bruun til Birkum paa Gjøl. Hun blev siddende i uskiftet Bo efter Manden og drev Aalegaard med sin Søn som Bestyrer indtil sin Død 24. Feb. 1926.

I Ægteskabet fødtes to Børn: Proprietær Carl Hasselbalch (f. 1884) og Else Hasselbalch (f. 30. Juni 1892 paa Aalegaard), der var svagelig fra Fødslen og døde, godt 13 Aar gammel, 15. Nov. 1905 paa Aalegaard.

TEGNER EUGEN HASSELBALCH

(F. 1859)

Eugen Jørgen Frederik Hasselbalch, Søn af Forpagter Siegvard Hasselbalch og Johanne Frederikke Margrethe Iversen, var født paa Vibeholm 9. Maj 1859. Navnet Eugen fik han efter en Moster. Han var herhjemme Hospitalsforvalter paa Frederiksberg, men udvandrede til Amerika, hvor han blev Tegner og formenes at være død. Hans Adresse har ikke været kendt i de sidste 15 Aar. Han var først gift med sin jævnaldrende Kusine Jørgine Iversen, født 1859 i Kjøbenhavn. Datter af hans Morbroder, islandsk Købmand Gustav Iversen og Hustru Olof Thorveig. Hun døde i Philadelphia 1904, hvorefter han giftede sig paany og fik en Datter i sidste Ægteskab. I første Ægteskab havde han 4 Børn: Arne Hasselbalch (f. 14. Dec. 1884), Kaare Hasselbalch (f. 1. Okt. 1885), Gudrun Hasselbalch (f. 1887), der er gift med Direktør Chas. H. Rohrbach i New York, og Karen Hasselbalch (f. 1891).

POSTKONTROLLØR AXEL HASSELBALCH

(F. 1860)

Axel Johan Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 24. Juli 1860 paa Vibeholm. Han kom efter Faderens Død som Plejesøn til sin Farbroder paa Aalegaard, hvor han fik et dejligt Hjem, siden paa Sorø Akademi og tog dær fjerde Klasses Hovedeksamen i 1876. 1. April 1877 blev han Postelev i Holstebro, 1879 Postfuldmægtig i Randers, 12. Maj (fra 1. Juni) 1885 bevægelig Postekspedient paa Fyn, 19. Dec. 1885 (fra 1. Jan. 1886) Postekspeditor i Ørsted, 22. Juli (fra 1. Aug.) 1891 bevægelig Postekspedient ved sjællandske Jernbanepostkontorer, kgl. Udnævnelse 1. Juni 1895, 1. Juni 1907 Postekspedient i Kjøbenhavn, men gik 1909 atter ud til de bevægelige Postkontorer for Friluftslivets Skyld, 30. April 1915 Postkontrollør ved Jernbanepostkontoret i Kjøbenhavn paa Ruten Kjøbenhavn—Warnemünde, fra hvilken Stilling han 30. Juni 1926 afskedigedes i Naade og med Pension paa Grund af Alder.

Marie Hasselbalch, f. Møller.

Laura Andrea Hasselbalch, f. Bisgaard.

Postkontrollør Axel Hasselbalch og Red. Kr. Dahl.

I 1929 blev Hasselbalch Bankrevisor i Dansk Andels- og Folkebank, og siden 1912 er han Medlem af Eliaskirkens Menighedsraad.

Fra Ungdommen har Hasselbalch været meget sportsinteresseret. Allerede i Skoledagene paa Sorø Akademi var han en dygtig Kricket-spiller, og denne Sport har han dyrket i mange Aar, 1895—1902 var han Medlem af Bestyrelsen for Københavns Boldklub. Han er ivrig Fodgænger og Jæger og har som Medarbejder ved »Nationaltidende« 1898—1901 skrevet en Række Jagtbreve i dette Blad.

Hasselbalch er stærkt slægtsinteresseret og har været en stor Hjælp ved Udarbejdelsen af dette Værk.

Den 16. Nov. 1863 indgik han i St. Mortens Kirke i Randers Ægteskab med Ane Johanne Marie Møller, der var født 1. Jan. 1855 i Randers som Datter af Urmager Johannes Møller og Ane Margrethe (Grethe) Timm. Fru Marie Hasselbalch døde 4. Aug. 1905 i København.

Efter sin første Hustrus Død ægtede Postkontrollør Hasselbalch 13. Nov. 1906 i Helligaandskirken i København Laura Andrea Dam, f. Bisgaard, f. 14. Nov. 1858 i Aalborg, Datter af Købmand Anders Bisgaard og Mathilde Lassen.

I Hasselbalchs første Ægteskab er der tre Børn: Købmand Kay Hasselbalch i White Plains (f. 1884), Fru Elna Holm (f. 1886, d. 1919) og John Hasselbalch i Minneapolis (f. 1888).

OLGA HASSELBALCH

GIFT MED REDAKTØR KR. DAHL

(1862—1915)

Olga Ulrikke Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 22. Aug. 1862 paa Vibeholm. Hun ægtede 16. Okt. 1885 paa Frederiksberg Redaktør Anders Christian (Kristian) Dahl, der er født i Gimsing ved Struer 29. Marts 1861 som Søn af Lærer Jørgen Dahl og Signe Constantia Ægidius.

Efter at have taget Præliminæreksamen fra Thisted Realskole 1878 havde Kr. Dahl Ansættelse paa By- og Herredskontoret i Holstebro, samtidig med at han privat forberedte sig til Artium, kom derpaa til København, hvor han et Par Aar læste til dansk juridisk Eksamen, men afbrød dette Studium, da han 1885 engageredes til Folketeatret, hvor han spillede mindre Roller til 1887.

I Okt. 1884 havde Kr. Dahl debuteret som Journalist i »Nordstjernen«.

og fra 1888 har han været knyttet til Politiken, hvor han særlig har behandlet det kommunale og økonomiske Stof. Som Formand for Journalistforbundet gennem 25 Aar (1905—30) har han gjort et stort organisatorisk Arbejde, og han ledede Arbejdet for den almindelige Pensionsordning for københavnske Journalister, som endelig gennemførtes 1929. Ligeledes planlagde han 1910 den første Rundskuedag, som er bleven gennemført hvert Aar, naar undtages det første Krigsjaar.

Kr. Dahl er Æresmedlem af Journalistforbundet, Formand og Medlem af talrige Bestyrelser. Han blev Ridder af Dannebrog 5. Sept. 1921 og Dannebrogsmænd 11. Dec. 1929, ligesom han har modtaget flere fremmede Ordner.

Fru Olga Dahl, hvis Ægteskab blev opløst, døde i København 6. Dec. 1915. Hun havde to Døtre: Assistent i Laane- og Diskontobanken, cand. phil. Erna Dahl (f. 9. Sept. 1886 paa Frederiksberg, d. 17. Nov. 1918 i København), der 28. Sept. 1909 blev gift med Konditor, Formand for Københavns Konditorforening, Medlem af Haandværkerforeningens Repræsentantskab og Bestyrelse Aage Steen (f. 29. Nov. 1872 i Odense, d. 11. Okt. 1924 paa Montebello).

Fru Dahls anden Datter er Frk. Signe Dahl (f. 10. Feb. 1889) paa Frederiksberg), der er Assistent i Statsanstalten for Livsforsikring.

Olga Dahl, f. Hasselbalch

SIGNE HASSELBALCH

GIFT MED PETER SØLLING WICHMAND TIL BUNDGAARD

(1865—1928)

Larsine Sigvardine Hasselbalch, kaldet Signe, fødtes 24. Jan. 1865 paa Vibeholm og blev 22. Feb. 1884 gift i Torslev med Landbrugskandidat Peter Sølling Wichmand, der 1883 købte Bundgaard i Jetsmark Sogn, som hans Hustrus Oldefader, B. Hasselbalch, ved Begyndelsen af Aarhundredet havde ejet. Nu havde den et Tilliggende af

220 Tdr. Land, dens Hartkorn var $6\frac{5}{8}$ Tdr., og Købesummen var 79,500 Rdl.

Proprietær Wichmand var født i Fuglse 18. Juli 1857. Hans Fader, Frederik Wichmand, var Landmand. Moderen hed Agnes Bønnelyche.

Wichmand havde samtidig Gaarden Axelholm ved Hjørring i Forpagtning, og paa denne Gaard døde han 2. Aug. 1893. Hans Enke mageskiftede 1894 Bundgaard, der nu kun havde et Tilliggende af $3\frac{3}{8}$ Tdr. Hartkorn, til Peder Chr. Mortensen. Senere flyttede hun til København, hvor hun døde 25. April 1928.

I deres Ægteskab fødtes 3 Børn: Assurandør i Baltica Poul Frederik Wichmand (f. 13. Marts 1885 paa Bundgaard), Agnes Wichmand (f. 30. Aug. 1886 paa Bundgaard), der er gift med Sagfører Ernst Thomsen i Stubbekøbing, og Ellen Petra Sølling Wichmand (f. 23. Jan. 1894 paa Axelholm), der ægtede Ingeniør Carl Bechgaard.

Proprietær P. Wichmand med Familie

GODSEJER JOHANNES HASSELBALCH LINDERUMGAARD

(F. 1873)

Johannes Thorlund Hasselbalch fødtes 5. Marts 1873 i Hjørring som Søn af Proprietær, Sagfører Peter Hasselbalch og første Hustru, Hedvig Spärck.

Johannes Hasselbalch blev opdraget ved Landvæsenet og viste allerede som ung Forvalter Dygtighed og administrative Evner. Da han 1898 overtog sin Farbroders Gaard Linderumgaard, kendtes det snart, at en ung og ivrig Mand var kommen til Egnen. Han fortsatte i stor Stil de af Farbroderen paabegyndte Plantninger paa de magreste Arealer af Gaarden, plantede Læhegn tværs over Markerne, byggede Avlsgaarden op efter en Brand, anlagde eget Elektricitetsværk, forbedrede Besætningen, drænede og kalkede Jorden etc. Sammen med sin Broder, Dr. med. Karl Hasselbalch, afkøbte han 1907 Faderen Aastrup og har siden ledet Gaardens Drift.

Hasselbalch er Formand for Hjørring Amts Andels Svineslagteri og Medlem af Bestyrelsen for Foreningen Trængende jyske Landmænd og deres Efterladte, ligesom han i det hele er en agtet og anset Mand paa sin Egn.

Hasselbalch havde Bryllup 5. Marts 1900 paa Herregaarden Irup i Hørdum Sogn i Thy med Kirstine (Søster) Sørensen, f. 1. Maj 1877 paa Irup, Datter af Proprietær Anders Christian Sørensen til Irup og Hustru Ane Sophie, f. Bendsen. Fru Hasselbalch døde 14. Dec. 1923 paa Linderumgaard, og Hasselbalch giftede sig 2den Gang 19. Okt. 1925 i Taars med Ellen Ammitzbøll, der er født 22. April 1876 paa Hvidstedgaard, ældste Datter af denne Hovedgaards Ejer, Gomme Jacob Ammitzbøll, der havde været Forpagter paa Linderumgaard, og Hustru Sophie Frederikke, f. Broe, fra Islegaard.

Hasselbalchs Børn er: Fru Hedvig Grundtvig Sørensen (f. 1901), Fru Johanne Louise Aas (f. 1902), cand. phil. Ida Hasselbalch (f. 1904), Fru Toto Kronborg (f. 1906), cand. phil. Søster Hasselbalch (f. 1908), Karl Johannes Spärck Hasselbalch (f. 1913) og Elisabeth Hasselbalch (f. 1915).

Johanne Louise
Johannes Hasselbalch
Karl Johannes

Kirstine Hasselbalch
Søster
Marie Toto.

Hedvig
Ida

GODSEJER, DR. MED. KARL HASSELBALCH
BORUPGAARD
 (F. 1874)

Karl Albert Hasselbalch fødtes 1. Nov. 1874 paa Aastrup ved Hjørring som 3die Søn i Proprietær Hans Peter Jansen Hasselbalchs 1ste Ægteskab. Hans Skolegang i Hjørring Realskole blev ikke afsluttet med Eksamen, fordi Ministeriet nægtede den kun 12aarige Dreng Tilladelse til at indstille sig; han kom saa i Huset hos sin Faders Fætter, daværende Overlærer, senere Rektor ved Sorø Akademi Bartholomæus Hoff, og tog 16 Aar gammel Studentereksamen i Sorø 1891.

Derefter studerede K. A. Hasselbalch Medicin i København og tog Embedseksamen 1898, blev Assistent ved Universitetets fysiologiske Laboratorium under Prof. Chr. Bohr, forsvarede Doktorgraden i Medicin 1899 med en Afhandling om Fosterstofskifte, rejste paa Stipendium til Berlin og Leipzig i 1904 og blev efter nogle Maaneders praktisk Lægegering Forstander for Lysinstitutets Laboratorium efter Finsens Død. I denne Stilling — fra 1905 til 1918 — udførte han en Række Undersøgelser over Lysets fysiologiske Virkninger, over Højfjeldsklima og over Blodets Reaktion og Organismens Neutralitetsregulation. 1911—18 var han Censor i Fysiologi ved medicinsk Embedseksamen.

I 1917—18 tog han ved Landbohøjskolen Eksamen som Landbrugs-kandidat, opgav sin Stilling ved Finsen-Institutet og flyttede til Borupgaard ved Snekkersten, som i 1916 var tilfaldet hans Hustru ved Arv.

Som Landmand fortsatte han i nogle Aar sit videnskabelige Arbejde, nu med Agerjordens Reaktion og Kulturplanternes Kalkbehov som Emne og offentliggjorde i Landbrugspressen talrige Afhandlinger om sine Resultater, ligesom han ogsaa virkede som Foredragsholder rundt om i Landet. I 1921 købte han Grønnesøgaard ved Frederiksværk — 480 Tdr. Land — hvis forfaldne Avlsbygninger blev ombyggede, og hvis slet afvandede og kalktrængende Jorder blev grundforbedrede, medens Kobesætningen blev rensat for Tuberkulose.

Ved Tilkøb af et Par Naboejendomme blev Borupgaards Tilliggende bragt op fra 250 til 300 Tdr. Land, og i 1929 købtes 400 Tdr. Land Hede i Jylland — Ejendommen »Heimdals« ved Hoven —, som efter Brydning af Aalen og grundig Kultivering og Mergling nu søges omskabt til Agerbrug.

Hasselbalch sidder i Bestyrelsen for Foreningen af Danske Landbrugs-kandidater, for Frederiksborg Amts Landboforening, er Medlem af

De samvirkende sjællandske Landboforeningers Planteavlsudvalg, Formand for Bestyrelsen af det af ham og hans Hustru oprettede »Anders Hasselbalchs Fond til Leukæmiens Bekæmpelse«, Bestyrelsesmedlem i A/S. »Sanatorier for Brystsyge« og Medlem af Landhusholdningsselskabets Bestyrelsesraad.

Gift første Gang 26. Juli 1904 i Hjørring med Nanna Ida Elisabeth Heerfordt (f. 30. Sept. 1882 paa Fejø, d. 12. Okt. 1904 paa Taasinge), Datter af Distriktslæge Niels Christian Heerfordt og Petra Othilia

Borupgaard.

Frederikke Møller, anden Gang 5. Dec. 1906 i København med Antonie Sophie Hagemann (f. 18. Sept. 1879 i København), Datter af Direktør for Polyteknisk Lærestalt, Gehejmekonferensraad Gustav Adolf Hagemann (d. 1916) og Hustru Mathilde, f. Bruun. I dette andet Ægteskab fødtes seks Sønner: Karl Gustav Hagemann Hasselbalch (f. 1907), Steen Hagemann Hasselbalch (f. 1909), Ole Bruun Hasselbalch (f. 2. April 1911 i København, død dær 11. Feb. 1914), Anders Spærck Hasselbalch (f. 11. Sept. 1913 i København, d. 25. Aug. 1929 paa Borupgaard af Leukæmi; det var dette Dødsfald, der foranledigede Oprettelsen af det ovennævnte Legat, hvis Kapital er 700,000 Kr., og hvis Formaal er Opklaring af den ganske gaadefulde og dødelige Sygdoms Natur; Hagen Hasselbalch (f. 1915) og Iver Hagemann Hasselbalch (f. 1920).

	K. A. Hasselbalch	
Antonie Hasselbalch	Steen	Karl Gustav
Iver	Hagen	Anders

BETTY HASSELBALCH

GIFT MED SNEDKERMESTER HANS FLENSTED, I HJØRRING

(F. 1880)

Betty Frederikke Hasselbalch, forriges Halvsøster, er født 16. Jan. 1880 paa Aastrup. Hun tog Præliminæreksamen og virkede en Tid som Lærerinde, men ægtede 27. Dec. 1905 i St. Hans Kirke i Hjørring Snedkermester i Hjørring Hans Flensted, der er født 8. Nov. 1882 i St. Olai Sogn, Brønderup, Søn af fh. Landmand Knud Flensted og Marie Kristine Mathilde Hansen. I Ægteskabet er født 4 Børn: Ester Flensted (f. 25. Okt. 1906), Husjomfru paa Bidstrup ved Laurbjerg, Agnes Flensted (f. 6. Nov. 1907), Ekspeditrice i Hjørring, Asta Magda Flensted (f. 5. Okt. 1909), Ekspeditrice i Hjørring, og Hans Peter Hasselbalch Flensted (f. 13. Juni 1913).

ETTE HASSELBALCH

GIFT MED PROPRIETÆR RASMUS JOHS. MORTENSEN TIL AASHOLM

(F. 1885)

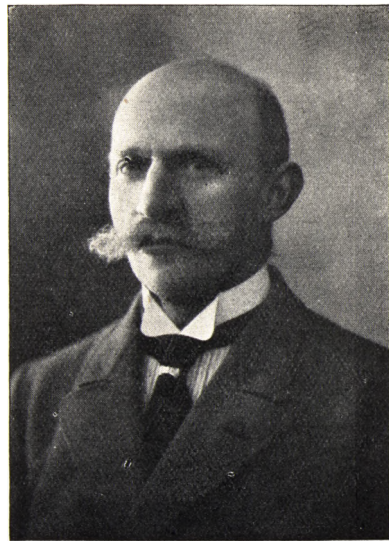
Frederikke Margrethe (kaldet Ette) Hasselbalch, forriges Søster, er født 11. Aug. 1885 paa Aastrup og ægtede 1. Jan. 1908 i St. Hans Kirke i Hjørring Proprietær Rasmus Johannes Mortensen til Aasholm ved Lørslev, f. 20. April 1877 i Nakskov, Søn af Bødkermester Adam Mortensen og Karen Johanne Jensen. I Ægteskabet fødtes paa Aastrup Landvæsenselev Erik Hasselbalch Mortensen 12. Nov. 1910 og Karen Johanne Mortensen 13. Marts 1917.

FORVALTER AXEL HASSELBALCH
OREGAARD
(F. 1871)

Axel Hasselbalch, Proprietær Bartholomæus Hasselbalchs og Fritze Henriette Pouline Schrøders ældste Søn, er født 18. Sept. 1871 paa Udholm. Han tog Realeksamen i Aalborg og kom derefter til Landvæse-

Dagmar Hasselbalch, f. Bruun.

Forvalter Axel Hasselbalch.

net. 1. Maj 1893 til 1. Maj 1896 var han Forvalter paa Rosenfeldt ved Vordingborg, hvorefter han har været i samme Egenskab paa Oregaard under Rosenfeldt. Han ægtede 4. Okt. 1916 i St. Marcus Kirke paa Frederiksberg Dagmar Margrethe Frederikke Bruun, f. 1. Okt. 1881 paa Rynkebygaard, Ringe i Fyn, Datter af Proprietær Carl Johannes Bruun til Haurholm ved Hjørring og Marie Kathrine Petersen. I deres

Ægteskab er født følgende Børn: Carl Hasselbalch (f. 1908), Inger Margrethe Bruun Hasselbalch (f. 1909), Agnete Hasselbalch (f. og d. 1917) og Poul Axel Hasselbalch (f. 1919).

FREDERIKKE HASSELBALCH
GIFT MED D'ARCY CUNNINGHAM STEVENS
(1873—1930)

Frederikke Hasselbalch, forriges Søster, er født 13. Marts 1873 paa Udholm og blev 29. Sept. 1906 gift med D'Arcy Cunningham Stevens, f. 15. Feb. 1879. Fru Stevens, der havde et Pensionat paa Bülovsvej 50, døde 10. Juni 1930. I Ægteskabet er ingen Børn.

HENRIETTE HASSELBALCH
GIFT MED PROPRIETÆR INGVOR MICHAEL HUNTER
(F. 1874)

Henriette Hasselbalch, forriges Søster, er født 30. Maj 1874 paa Aastrup og ægtede 7. Maj 1903 Proprietær Ingvor Michael Hunter til Sejrsten ved Frederikssund, der er født 21. Nov. 1877. I Ægteskabet er to Børn: Svend Mogens Hunter (f. 9. Maj 1905) og Ruth Hunter (f. 18. Marts 1911).

MARGRETHE HASSELBALCH
GIFT MED HESTEHANDLER LAURITZ JOHAN BUSCH
(1876—1927)

Margrethe Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 14. Maj 1876 paa Aastrup og døde 12. Dec. 1927 i Kolding. Hun havde i nogle Aar Børnehaven i Kolding, men blev 30. April 1901 gift i Gjentofte med Hestehandler i Kolding Lauritz Johan Busch, der er født 17. Marts 1864 paa Visborggaard, hvor hans Fader, Joachim Heinrich Busch, var Mejeri- forpagter. Moderen hed Birgithe Kathrine Bøgh. I Ægteskabet er født 2 Børn: Esther Hasselbalch Busch (f. 25. Okt. 1904 i Kolding), der er Student fra Kolding Latinskole og gift med Ingeniør Bernhard Spur, og Christian Bøgh Hasselbalch Busch (f. 4. Nov. 1911 i Kolding). L. I. Busch beklæder flere Tillidshverv.

GODSEJER HANS CHRISTIAN HASSELBALCH
LØVEGAARD
 (F. 1877)

Hans Christian Hasselbalch, forriges Broder, er født 13. Sept. 1877 paa Aastrup. Han var fra 1. April 1904 Forpagter af Gerdrup Hovedgaard ved Skelskør og er nu Ejer af Løvegaard i Høng. 9. Juni 1904 ægtede han Junis Margrethe Wulff Olsen, der er født 7. Aug. 1879 paa Tappernøje Dampmølle. I Ægteskabet er 6 Børn: Axel Frederik Hasselbalch (f. 1905), Hakon Christian Hasselbalch (f. 1907), Fritz Arendt Hasselbalch (f. 1910), Eva Sonja Hasselbalch (f. 1912), Annelise Hasselbalch (f. 1915) og Jørgen Barthol Jansen Hasselbalch (f. 1917), alle fødte paa Gerdrup.

HELGA HASSELBALCH
HOLBÆK
 (F. 1880)

Helga Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 28. April 1880 paa Aastrup. Hun har været Bogholderske hos Crome & Goldschmidt i Holbæk og har nu selv en Broderiforretning dær.

LUCIE HASSELBALCH
GIFT MED KØBMAND HANS FREDERIK HENRY SMITH
 (F. 1880)

Lucie Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 28. April 1880 paa Aastrup og ægtede 8. Juni 1912 i Søllerød Kirke Købmand og Blikkenslagermester Hans Frederik Henry Smith, f. 4. April 1878 i Holbæk, Søn af Blikkenslagermester Carl Christoffer Smith og Hanne Sofie Hansen. I Ægteskabet er en Datter, Grete Hasselbalch Smith, f. 22. Aug. 1914 i København.

STATSKONTROLLØR BARTHOLOMÆUS HASSELBALCH
FREDERIKSSUND
 (F. 1882)

Bartholomæus Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 28. Juni 1882 paa Linderumgaard. Han har været Forpagter af Strandfryd

ved Skibby og er nu Statskontrollør i Frederikssund. Han ægtede 28. Juni 1907 Martha Jørgine Jørgensen og har to Døtre: Ellen Maud Hasselbalch (f. 19. Jan. 1909) og Gerda (f. 2. Juni 1910).

FRITZE HASSELBALCH

(F. 1883)

Fritze Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 15. Dec. 1883 paa Linderumgaard. Hun er Husbestyrerinde i Holbæk.

MATHEA HASSELBALCH

GIFT MED KØBMAND NIELS BECK, STORE HEDINGE

(F. 1863)

Mathea Ivarine Hasselbalch, Datter af Købmand Barthol Hasselbalch og Sophie Laursdatter Schmidt, blev født 26. Ok. 1863 og i Daaben opkaldt efter sin Farmoder. Hun ægtede 12. Okt. 1886 Købmand i Storehedinge Niels Laugesen Beck, der er født 2. Juni 1858. I deres Ægteskab er født ti Børn: Købmand i Marslev Richard Hassel-

Mathea Beck, f. Hasselbalch.

Købmand Niels Beck.

balch Beck (f. 25. Juli 1887), der 28. Feb. 1916 viedes i St. Jacobs Kirke i Kjøbenhavn til Martha Nielsen (f. 28. Juli 1885 i Slagelse), Ingeniør ved Statsbanerne Carl Johan Beck (f. 11. Jan. 1889), der er ugift. Prokurist Otto Beck (f. 17. Aug. 1890), der 18. April 1925 i Hørsholm ægtede Aase Kjær Mørck (f. dær 7. Okt. 1904), Ingrid Beck (f. 24. April 1892), som blev gift 10. Dec. 1917 i Bognor i England med Entreprenør Montaque Louis Carter (f. 1. Okt. 1886 i Winchester, England), Magda Beck (f. 25. Juni 1894, d. 25. Aug. samme Aar), Henny Beck (f. 15. Juni 1896), der havde Bryllup 31. April 1930 i St. Thomas Kirke med Proprietær Poul

Rasmussen (f. 14. April 1893 i København), Landmand Kai Bartold Beck (f. 11. Nov. 1897), der 12. Feb. 1923 i Lagny i Frankrig ægtede Simoné Borgets, og Ingeborg Beck (f. 19. Okt. 1900), der 8. Sept. 1926 i Storehedinge blev viet til Tegner ved den engelske Jernbane i Buenos Aires Kai Alfred Jacobsen (f. 24. Sept. 1896 i København). De to yngste Børn: Kirstine Beck (f. 26. Sept. 1906) og Eli Severine Beck (f. 9. Feb. 1908) er endnu ugifte.

SIGNE HASSELBALCH

GIFT MED KØBMAND PETER AUGUST LARSEN I PRÆSTØ

(F. 1865)

Søsteren Larsine Frederikke (Signe) Hasselbalch fødtes 4. Sept. 1865 i Randers. Hun bor nu paa Frederiksberg. Hun havde Bryl-

Købmand Thorvald A. Larsen med Familie.

lup 7. Dec. 1886 i Herlufsholm Kirke med Købmand Thorvald Peter August Larsen i Præstø. Han var født 27. Dec. 1860 i København

som Søn af Bogholder i Magistraten Lauritz Larsen og Ida Petrine Just Hansen. Købmand Thorvald A. Larsen var meget anset i Præstø. Han var Medlem af Byraadet 1909—17 og Formand for Præstø Handelsforening. Han døde 25. Maj 1920 i Præstø, og hans Enke flyttede senere til Frederiksberg. I deres Ægteskab fødtes syv Børn, alle i Præstø; de fem nulevende Børn fik i 1924 Ret til at føre Navnet Hasselbalch-Larsen: Aage Hasselbalch-Larsen (f. 25. Okt. 1887, d. 21. Feb. 1888 i Præstø), Ingeniør, cand. polyt. Holger Hasselbalch-Larsen i Kallundborg (f. 12. Feb. 1889), der 20. Aug. 1916 i Svinninge ægtede Inger Margrethe Andersen (f. 22. Jan. 1895 i Smakkerup), Lauritz Hasselbalch-Larsen (f. 21. Jan. 1891), der omkom ved en Drukneulykke med nogle unge Roere 9. Juni 1907 ved Karrebæksminde, Underbibliotekar, cand. theol. Kjeld Hasselbalch-Larsen (f. 3. Okt. 1894), Sygeplejerske Aase Hasselbalch-Larsen (f. 17. Juli 1896), der 28. Okt. 1930 i Marmorkirken i København blev viet til Direktør Douglas Irvine Fenger i Neuilly sur Seine (f. 19. Juli 1885) og Else Hasselbalch-Larsen (f. 6. Juli 1904), der 12. Okt. 1928 i Præstø ægtede Læge Palle Jørgensen (f. 23. Nov. 1903 i Odense).

ELSELINE HASSELBALCH

GIFT MED FORPAGTER CARL CHRISTIAN PLAMBECH CHRISTIANSEN
PAA NÆSBYHOLM
(1868—1927)

Elseline Christine Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 23. Feb. 1868 i Randers og døde 13. Juli 1927 paa Næsbyholm. 9. Sept. 1906 havde hun Bryllup i Haarlev Kirke med Forpagter paa Næsbyholm ved Sorø Carl Christian Plambeck Christiansen, der er født 19. Maj 1870 i Vallestrup, Asminderød Sogn, som Søn af Gaardejer Peter Christiansen og Henriette Emilie Plambeck. I Carl Christiansens Ægteskab er født en Datter, Gudrun Hasselbalch Christiansen (f. 18. Aug. 1907 paa Vinstrup Møllegaard ved Holbæk), der 13. Okt. 1928 i Næsby blev gift med Gaardejer Larsen i Smørum Nedre.

FULDMÆGTIG ANDREAS AGERBECK HASSELBALCH

(F. 1870)

Andreas Agerbeck Hasselbalch, forriges Broder, er født 6. Juli 1870 i Randers. Han var tidligere Forvalter og er nu Fuldmægtig

i Københavns Frihavnsaktieselskab og ægtede 28. April 1896 i Nykjøbing Falster Agnes Frederikke Christiansen, født 6. Jan. 1870 i

Fuldmægtig A. A. Hasselbalch.

Agnes Hasselbalch, f. Christiansen.

Gloslunde, Datter af Lærer og Organist Carl Adolf Christiansen og Karen Lise Halling. Ægteskabet er barnløst.

CHRISTINE HASSELBALCH

GIFT MED KØBMAND CHRISTEN HANSEN I HAARLEV

(1872—1905)

Christine Hasselbalch, forriges Søster, blev født 29. Okt. 1872 i Faarup og døde 23. Aug. 1905 i Haarlev. Hun ægtede 21. Jan. 1898 paa Frederiksberg Købmand i Haarlev Christen Theodor Hansen, f. 27. Feb. 1874 i Harrested, Sludstrup Sogn, som Søn af Møller Peter Christian Hansen. Han er nu Grosserer i København og gift igen. I Ægteskabet var to Børn: Et udøbt Barn (f. 16. Dec. 1898, d. 13. Jan. 1899) og et dødfødt Barn (13. Dec. 1899).

TELEFONBESTYRERINDE ALMA HASSELBALCH

(F. 1880)

Alma Hasselbalch, forriges Søster, er født 10. Marts 1880. Hun lever ugift som Bestyrerinde af Haarlev Telefoncentral.

HANDELSAGENT SVEND HASSELBALCH**SLAGELSE**

(F. 1881)

Svend Henrik Hasselbalch, forriges Broder, er født 2. Okt. 1881 i Kjøbenhavn. Han var tidligere Købmand i Nyborg og er nu Handelsagent i Slagelse. 7. Juli 1908 havde han Bryllup i Nyborg med Ulla Sørensen, der er født 17. Nov. 1885 i Nyborg som Datter af Malermester Carl Hartvig Sørensen og Anna Kristine Jensen. I Ægteskabet er tre Børn: Kontorist Margit Hasselbalch (f. 19. Juni 1909 i Nyborg), Bager Gudmund Hasselbalch (f. 8. Dec. 1910 i Nyborg) og Finn Hasselbalch (f. 28. Jan. 1922 i Slagelse).

MATHEA HASSELBALCH
GIFT MED PIANIST CARL THEODOR LESER,
SENERE MED STABSSERGEANT HANS PEDER LISER
(F 1865)

Mathea Henriette Frederikke Hasselbalch, ældste Datter af Proprietær Johan Hasselbalch til Store Skjæggesholt og Antonie Schrøder, fødtes 9. Juli 1865 paa Kirkegaard i Hellum.

Paa sin Faders Hotel du Nord i Frederikshavn traf hun den 20 Aar ældre Pianist Carl Theodor Leser, der rejste som Akkompagnatør med Koncertsanger Axel Michelsen, og de blev forlovede og gifte 26. Feb. 1889 i Taars.

Leser var Schweizer, født 24. Nov. 1845 i Basel som Søn af Operasanger Robert Leser i Wien og hans franskfødte Hustru Louise Craca. Han havde som Akkompagnatør for Charlotte Paty berejst Skandinavien og ligeledes akkompagneret Ole Bull i Tivolis Koncertsal.

Da Balduin Dahl en Gang havde forarget Publikum ved at spille Die Wacht am Rhein og derfor hver Aften var Genstand for store Pibekonserter, engagerede han Leser til at falde ind paa Flygelet, saa snart Orkesteret havde sluttet. Pibekonserterne hørte da op af sig selv.

Leser døde, 52 Aar gammel, 9. Okt. 1893 i Kjøbenhavn.

Næsten 10 Aar senere giftede hans Enke sig 11. Feb. 1902 i Taars med Stabssergent Hans Peder Liser, der i 1899 var bleven Enkemand efter sin anden Hustru. Han var født 8. Nov. 1852 i Tjørnelunde, Finderup Sogn, som Søn af Husmand Rasmus Jensen og Ane Kirstine Nielsen og var 22 Aar gammel bleven Soldat, idet han 5. Maj som Menig indtraadte i 1. Ingeniørbattl. 28. Sept. 1874 blev han Underkorporal, 6. Maj 1876 Korporal, 1. April 1877 Sergent, 1. Maj 1883 Oversergent og 25. Feb. 1904 Stabssergent. Han udnævntes til Dannebrogsmænd 30. Jan. 1902. Den 1. April 1910 forflyttedes han fra 3. Ingeniørdirektion i Fredericia til 1. Ingeniørdirektion i Kjøbenhavn, hvorfra han fik Afsked paa Grund af Alder 8. Nov. 1912. Han døde 6. Nov. 1928 af Hjerneforkalkning og blev begravet paa sin 76 Aars Fødselsdag.

Liser har givet Tegninger til næsten en hel Bydel i Fredericia; han havde som yngre deltaget meget i konservativ Politik, rejste en Del og talte ved Møder samt var Stiller for Højres Kandidater. Han var Formand for Skytteforeningen i Fredericia, Næstformand i Underofficersforeningen og Kasserer i de danske Forsvarsbrødre. Ved Skyttefesterne i Fuglsang Skov hørte man i Reglen hans klare Stemme ved Festbordet. Ved hans Begravelse mødte der Deputationer fra Forsvarsbrødrene og Skytteforeningen i Fredericia.

Fru Liser har sammen med sin yngste Søn i et Aar, 1929—30, besøgt sin ældste Søn i Amerika; hun har taget meget Del i det kirkelige Arbejde, særlig Søndagsskolearbejdet, ved Christianskirken i København. Hun har i sine Ægteskaber haft følgende Børn: Robert Fritz Johan Hasselbalch Leser (f. 29. Marts 1889 i Aarhus, d. 23. Sept. 1918 som Mekaniker i New York), Overofficiant i Ingeniørkorpset Kai Hasselbalch Leser (f. 24. Jan. 1891 i Aarhus), der 16. Dec. 1921 i Sværdborg ægtede Kirsten Petersen, f. d. 16. Maj 1886.

Vagn Aage Hasselbalch Leser (f. 1. Aug. 1892 i Taars), der har et Bilværksted i Brooklyn, New York, og af sidste Ægteskab Alf Hasselbalch Liser (f. 5. Juli 1907 i Fredericia), der er cand. phil. og Kornet.

FRITZE HASSELBALCH

GIFT MED LÆRER PETER VOLTEN I SLAGELSE

(F. 1867)

Fritze Christiane Marie Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 27. April 1867 paa Eget i Skærum. Hun ægtede 2. April 1895 i Taars Peter Volten, der er født 14. Juni 1870 i Jordrup ved Kolding som Søn af Købmand Jørgen Rasmussen og Hustru Anne, f. Christensen.

Volten tog 1888 Studentereksamen fra Kolding Latin- og Realskole og blev det følgende Aar cand. phil. Han begyndte at studere Historie, men tiltraadte 1. Feb. 1891 en Lærerplads i Holstebro, var derpaa i Asaa og Fredericia og selv Skolebestyrer, men blev 1. Sept. 1901 ansat som Lærer i Historie og Sang ved Slagelse kommunale Realskole, hvor han stadig virker. I sidstnævnte Fag havde han i 1903 taget Eksamen fra Ranum Seminarium. Deres Børn er Mag. art. Aksel Peter Fritz Volten (f. 7. Jan. 1896 i Asaa) og Johanne Antonie Volten (f. 20. Aug. 1898 i Asaa), der er uddannet paa det kgl. Musikkonservatorium.

ASTRID HASSELBALCH

GIFT MED VARMEMESTER LAURITZ ALFRED HANSEN I KJØBENHAVN
(F. 1869)

Forriges Søster, Astrid Hasselbalch, fødtes 30. Sept. 1869 paa Eget og blev 17. Maj 1898 i Taars gift med Lauritz Alfred Hansen, der er født 6. Juni 1874 i Aalborg som Søn af Kroejer i Hjalstrup Jens Hansen og Johanne Gregersen.

L. A. Hansen tog Maskinisteksamen i 1896 og sejlede derefter i Kofardifart i 18 Aar med D. F. D. S.s Baade og senere Dampskibsselskaberne Vesterhavets og Nordens Baade. I 1914 ansattes han som Maskinmester paa Svovlsyrefabrikken i Kastrup, hvor han forblev til Fabrikens Nedlæggelse i 1928. Fra 1. Jan. 1930 er han ansat som Varmemester ved Byretten. I Ægteskabet er en Søn, Konstruktør ved Stadsarkitektens Ingeniørkontor Eigil Johannes Hasselbalch Hansen (f. 16. April 1900 i Aalborg), der 27. Dec. 1925 blev gift i Mariendals Kirken paa Frederiksberg med Helga Margrethe Marie Bosselmann Sørensen (f. 2. Feb. 1903 paa Frederiksberg).

ELLEN HASSELBALCH

GIFT MED SEVERIN LANGE KRUISE TIL LILLE RODEGAARD
(F. 1873)

Ellen Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 26. Okt. 1873 paa Eget og ægtede 21. Juli 1903 i Taars sin Fætter Severin Lange Kruise, der er født 18. April 1873 paa Lille Rodegaard, som han overtog 1907. Gaarden har 3 Tdr. Hartkorn og et Tilliggende af 50 Tdr. Land. Han er Søn af Ellen Hasselbalchs Faster Charlotte Amalie Hasselbalch og Landinspektør Mandrup Peder Kruise. I Ellen Hasselbalchs Ægteskab er tre Børn, alle fødte paa Lille Rodegaard: Elektriker Mandrup Peter Kruise (f. 20. Maj 1904), Landmand Sven Aage Kruise (f. 11. Aug. 1905) og Antonie Charlotte Kruise (f. 30. Okt. 1909), der gaar den huslige Vej.

KONTROLLØR, LØJTNANT ASGER HASSELBALCH

(F. 1875)

Asger Hasselbalch, forriges Broder, er født 3. Jan. 1875 paa Eget.

Han blev uddannet som Landmand 1893 paa Store Fuglsang i Skjæve,

blev 1894 Forvalter paa Mølgaard i Ugilt, aftjente sin Værnepligt som Dragon i Randers 1896—97 og var Sekondløjtnant ved 2. Dragon-Regiment i Odense 12. Sept. 1898—8. Okt. 1899. Efter sin Moders Død i 1900 styrede han Store Skjæggesholt for Faderen og overtog den efter hans Død i 1902.

1910 solgte Hasselbalch Store Skjæggesholt og købte Melhaven og Ulfhøj i Serritslev, som han dog kun havde et Aar; derpaa købte han 1911 Knudsgaard, Daugbjerg Sogn, men solgte den atter 1912 og overtog Forpagtningen af Faurholt i Bryrup for Kaptajn Sielle. Arealet til Faurholt udgjorde med Sepstrup Sande c. 1000 Tdr. Land. Hasselbalch forøgede i sin Forpagtningstid det i Forvejen med Bjergfy og Gran betydelig tilplantede Areal, saaledes at der ved Hasselbalchs Fratrædelse stod en Plantage paa c. 200 Tdr. Land. Denne Forpagtning havde Hasselbalch til 1920, hvorefter han blev ansat som Formand paa Svovlsyrefabrikken, hvor han var til dens Nedlæggelse i 1928. Fra 1. Jan. 1930 er Hasselbalch Kontrollør hos Burmeister & Wain. Hasselbalch er ligesom sin Fader meget konservativ, men har ikke deltaget i det politiske Liv.

Kontrollør, Løjtnant Asger Hasselbalch

Han ægtede 16. Jan. 1902 i Thorsted ved Horsens Julie Braae, født 29. Okt. 1879 i Horsens som Datter af Fotograf Johan Frederik Braae og Christiane Zehngraft. I deres Ægteskab er født seks Børn: Laborant Erik Hasselbalch (f. 1902), Reinhardt Verner Hasselbalch (f. 1903, d. 1904), Gunnar Hasselbalch (f. 1905), Andreas Agerbeck Hasselbalch (f. 1906, d. 1923), Telefonistinde Aase Hasselbalch (f. 1908) og Damerfrisørinde Esther Hasselbalch (f. 1912).

FORVALTER HANS THORLUND HASSELBALCH

(1877—1908)

Forriges Broder, Hans Thorlund Hasselbalch, fødtes 2. Feb. 1877 paa Eget. Han lærte Landvæsen. Da Faderen meget ønskede, at hans Sønner skulde samme Sted, som han selv havde været, kom han til Kammerherre Oxholm paa Rosenfeldt og blev senere Forvalter paa Søbo, men døde 4. Sept. 1908 i Rudkjøbing.

GARTNER JOHAN HASSELBALCH

(F. 1878)

Forriges Broder, Johan Agerbeck Hasselbalch, fødtes 1. Nov. 1878 paa Eget. Han lærte Landvæsen hjemme til sit 18. Aar, var derpaa to Aar hos Proprietær Esmann, Christiansbjerg ved Mundelstrup, opholdt sig saa et Aar i Hjemmet og kom efter Faderens Ønske til Kammerherre Oxholm paa Ourupgaard, var derpaa i 3 Aar Soldat i Kjøbenhavn, idet han aftjente sin Værnepligt som Korporal, var saa et Aar hjemme hos sin Broder paa Store Skjæggesholt, købte saa 1909 Nørgaard ved Vester Brønderslev, som han atter solgte 1911 og købte Aarup Mølle ved Vraa, som han havde et Aar, havde 1912—13 en Ejendom under Vrejlev Kloster, kom sidstnævnte Aar til Kjøbenhavn, hvor han 1913—16 arbejdede paa Gartneriet Lundely paa Bernstorffsvej. 1916 blev Hasselbalch Gartner paa Flynderupgaard ved Espergærde og var dær, til han i 1923 ansattes som Gartnermedhjælper ved Frederiksberg gamle Kirkegaard.

Hasselbalch blev gift første Gang 18. Juli 1909 i Budolfi Kirke i Aalborg med Magdalene Marie Gleerup, der var født 20. Sept. 1888 i Aalborg og døde 12. Maj 1918 paa Øresundshospitalet i Kjøbenhavn. Hun var Datter af Proprietær William Gleerup til Agdrup og Christiane Alberta Bregendahl. Anden Gang blev Hasselbalch gift 7. Juli 1920 i Præstens Hjem ved Nathanaels Kirke med Astrichristine Christensen, der er født 5. Marts 1888 i Bergen som Datter af Skindhandler Thomas Christensen og Karen Knudsen.

I sine Ægteskaber har Hasselbalch fire Børn: Kontorassistent Hans Thorlund Gleerup Hasselbalch (f. 1910), Johan William Gleerup Hasselbalch (f. 1912, d. 1914), Antonie (Tyt) Johanne Magdalene Gleerup Hasselbalch (f. 1914) og Karen Ragna Hasselbalch (f. 1921).

ANTONIE (VESLE) HASSELBALCH
GIFT MED PROPRIETÆR CHRISTIAN OLSEN
(F. 1881)

Søsteren Antonie, kaldet Vesle, Hasselbalch, er født 6. Juni 1881 paa Eget og ægtede i 1905 Proprietær Christian Olsen, tidl. Ejer af Nygaard i Stødstrup ved Kirke Eskildstrup og fra 1929 af Ingegaard ved Tølløse, i hvilket Ægteskab der er tre Børn: Johan Charles Hasselbalch Olsen, f. 6. Okt. 1905 i Slagelse, Tonja Hasselbalch Olsen, f. 29. Juli 1907 paa Nygaard, der er gift med fh. Redaktør Christmas Møller, Kongsørehøj ved Nykjøbing Sjælland og Christa Hasselbalch Olsen, f. 6. Juni 1921 paa Nygaard.

SEMINARIEFORSTANDER CHRISTIAN HASSELBALCH

JELLINGE

(F. 1873)

Christian Peter Lindhansen Hasselbalch, Søn af Proprietær Frederik Hasselbalch til Frederikshvile og Henny Lind Hansen, fødtes 12. Marts 1873 paa Frederikshvile. Han blev Student 1890 fra Metropolitanskolen og cand. theol. 8. Juni 1896.

Seminarieforstander
Chr. Hasselbalch og Hustru Vera,
f. Møller.

Hasselbalch virkede derefter som Lærer under Dr. Nørgaard og cand. Bågø paa Testrup Folkehøjskole 1. Nov. 1896 til 31. Okt. 1900 og fra 1. Nov. 1900 til 8. Juni 1905 paa Frk. Th. Langs Kvindeseminarium i Silkeborg.

9. Juni 1905 kaldtes Hasselbalch som Sognepræst til Rødding, Løvel og Pederstrup i Viborg Stift. Samme Aar brændte Rødding Præstegaard.

28. April 1910 forflyttedes Hasselbalch som Sognepræst til Brøndum og Hvidbjerg i samme Stift, og herfra kom han 25. Juni 1915 som Sognepræst til Hammel, Vold-

by og Søby, endelig vendte han 1920 tilbage til sin gamle Gerning, idet han 26. Juli 1920 udnævntes til Forstander for Jelling Seminarium, hvor han stadig virker.

Seminarieforstander Hasselbalch blev gift 1ste Gang 5. Aug. 1898 i Harrendrup Kirke paa Fyn med Marie Blichfield, der var født 29. Maj 1871 i Tved og døde 24. Okt. 1905 i Rødding. Hun var Datter af

Provst Michael Frederik Kamman Blichfeld og Cathrine Caroline Korn. I dette Ægteskab var Datteren Fru Cathrine Videbæk (f. 1899).

7. Juli 1908 viedes Hasselbalch i Hjørlande Kirke til **V e r a M ø l l e r**, der er født 7. Juli 1882 i Riise Mølle, Sandby Sogn paa Lolland, Datter af Ejer af Riise Møllegaard ved Nakskov, Christian Diderik M., og Elisabeth Marie Ida Mathilde Harriet Schmidt, hvis Efterkommere har Adgang til den Schou-Beckmanske Stiftelse.

I sidste Ægteskab fødtes fire Børn: Vilborg Hasselbalch (f. 1909), Harald Hasselbalch (f. 1911), Eva Hasselbalch (f. 1913) og Oluf Hasselbalch (f. 1915).

LANDMAND FREDERIK HASSELBALCH

AALBORG

(F. 1874)

Forriges Broder, **F r e d e r i k H a s s e l b a l c h**, fødtes 23. Okt. 1874 i Frederikshvile. Han er forhenværende Landmand og bosat i Aalborg. Han ægtede 28. Dec. 1899 i Ørum **M a r e n J o h a n n e J ø r g e n s e n**, der er født 5. Feb. 1877 i Nebbelunde som Datter af Husejer Poul Jørgensen og Anna Margrethe Sørensen. Deres Børn er: Jens Christian Hasselbalch (f. 1901), Karen Hasselbalch (f. 1903, d. 1926) og Anna (f. 1905).

KAREN HASSELBALCH

GIFT MED SOGNEPRÆST H. O. FRIMODT-MØLLER

KIRKE HELSINGE

(F. 1876)

K a r e n B e r t h e l i n e M a t h e a H a s s e l b a l c h, forriges Søster, er født 19. April 1876 paa Frederikshvile og ægtede 21. April 1897 i Hellevad Pastor **H a n s O t t o F r i m o d t - M ø l l e r**, der er født 5. Okt. 1871 i Kjøbenhavn som Søn af Sognepræst Hans Christian Diderik Møller og Cornelia Maria Nicoline Frimodt.

Han var Studenterkammerat med sin forannævnte Svoger fra Metropolitanskolen og tog efter 6 Aars Studier teologisk Embedseksamen, ligeledes samtidig med Svogeren. Han kom nu til at virke nogle Aar i Amerika først, fra 1897, som Præst for Bethania, dansk evangelisk-lutherske Menighed ved Elk-Horn i Jowa og som Lærer ved Elk-Horn

dansk-lutherske College. Det følgende Aar blev han Lærer i Teologi ved Trinitatis danske evangelisk-lutherske Præsteskole i Blair, Nebraska, og i danske Fag ved Dana College samme Sted samt Præst for St. Johannes danske evangelisk-lutherske Menighed i Burth Co., Nebraska, senere for Menigheden i Hill Creek i samme Stat, 1902 blev han Præst for Trinitatis danske evangelisk-lutherske Menighed i Albert Lea med Annekser i Riceland, Alden og London, Minnesota, og 1904 vendte han tilbage til Danmark. Han var nu i et halvt Aar Reisepræst for Udvalget for Utah-

Pastor H. O. Frimodt-Møller og Hustru Karen, f. Hasselbalch med Børn.

missionen, der virker for Evangeliets Forkyndelse for Landsmænd i Utah og mod Mormonpropagandaen her hjemme, senere har han været Medlem af og fungeret som Sekretær for dette Udvalg. Han udnævntes samme Aar, 1904, til Sognepræst ved St. Johannes Kirke i Aarhus og var fra 1909 tillige Forstander for Aarhus Kvindeseminarium, indtil han 1915 blev Sognepræst for Kirke Helsingø og Drøsselbjerg.

Pastor Frimodt-Møller er Sekretær i Udvalget for den forenede evangelisk-lutherske Kirke i Amerika. Han udgav 1917 Frikirkelige Spørgsmaal og 1927 Dansk Bosættelse i Canada.

I deres Ægteskab er født fire Børn: Bibliotekar Christian Frederik Frimodt-Møller (f. 12. Juli 1898 i Elk-Horn), der er gift med Gerda Agger.

Sygeplejerske Henny Cornelia Frimodt-Møller (f. 17. Maj 1903 i Albert Lea), Cornelia Charlotte Frimodt-Møller (f. 4. Sept. 1911 i Aarhus) og stud. med. Hans Jacob Frederik Hasselbalch Frimodt-Møller (f. 24. Jan. 1913 i Aarhus).

PROPRIETÆR SEVERIN LANGE HASSELBALCH
BRUNSVANG
(F. 1877)

Severin Lange Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 10. Dec. 1877 paa Frederikshvile. Han er uddannet som Landmand og er nu Ejer af Brunsvang ved Gramrode. Han ægtede 9. Okt. 1893 Marie Melballe, i hvilket Ægteskab der er født seks Børn: Henning Melballe Hasselbalch (f. 1904), Søren Melballe Hasselbalch (f. 1906), Johanne, der døde spæd, Mette Kirstine Melballe Hasselbalch (f. 1908), Rasmus Melballe Hasselbalch (f. 1912) og Frederik Melballe Hasselbalch (f. 1913).

OVERRETSSAGFØRER JACOB HASSELBALCH
NØRRE SUNDBY
(F. 1881)

Jacob Andreas Hasselbalch, forriges Broder, er født 3. Feb. 1881 paa Frederikshvile, blev Student i 1900 fra Industribygningens Latin- og Realskole, cand. jur. 16. Feb. 1909, Sagfører i Aalborg 12. Juni 1912, Overretssagfører 28. Feb. 1916, er nu bosiddende i Nørre Sundby. Han ægtede 6. Sept. 1912 i Vor Frelses Kirke i Aalborg Ella Kragelund, født 19. Juli 1889 i Aalborg som Datter af Fabrikant, Konsul Michael Frederik Kragelund og Henriette Elisabeth Werner. I Ægteskabet er tre Børn, alle fødte i Aalborg: Jacob Michael Frederik Hasselbalch (f. 1913), Bodil Hasselbalch (f. 1915) og Grethe Hasselbalch (f. 1918).

PROPRIETÆR ALBERT HASSELBALCH
CARLSBERG
(F. 1882)

Albert Johannes Andkier Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 12. Dec. 1882 paa Frederikshvile. Han er uddannet som Land-

Proprietær Severin Lange Hasselbalch med Familie.

mand og ejer nu Carlsberg ved Randers. 5. Juni 1908 havde han Bryllup i Jetsmark med **E l l e n E l i s a b e t h K r o g h**, født dær 3. Sept. 1885 som Datter af Lærer i Moseby Søren Krogh og Lucie Grete Jansen.

LANDMAND NIELS PETER HASSELBALCH

JELLING

(F. 1884)

Niels Peter Hasselbalch, født 25. Okt. 1884 paa Frederikshvile. Han er uddannet som Landmand, men har i en Del Aar været svagelig og bor nu i Jelling, hvor han dels hjælper sin nedennævnte Søster i hendes Boghandel, dels arbejder som Gartner.

BOGHANDLERSKE HENNY HASSELBALCH

JELLING

(F. 1889)

Henny Johanne Marie Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 27. Okt. 1889 paa Frederikshvile. Hun driver Boghandel i Jellinge.

ELISABETH HASSELBALCH
GIFT MED KELLEY BARNETT I NEBRASKA
(1874—1919)

Elisabeth Christine Hasselbalch fødtes 23. Feb. 1874 i Bogense som Datter af Farver Steen Wilhelm Hasselbalch og Emma Mørk. Hun udvandrede med Forældrene til Nebraska, hvor hun 6. Sept. 1893 i Shelby blev gift med John Kelley Barnett, født 4. Maj 1870, men hun døde allerede 11. Juni 1919. Hendes Mand, der er Søn af Hannibal Barnett og Hustru Nina, lever i Hershey, Nebraska. I Ægteskabet er født ti Børn: Bessie Nina Barnett (f. 23. Juli 1894), Charles Barnett (f. 21. Feb. 1896), Emma Hazel Barnett (f. 23. Nov. 1897), Ralph William Barnett (f. 2. Okt. 1900), Gerda Frederikke Barnett (f. 1. Sept. 1903), Glenn Stone Barnett (f. 3. Jan. 1905), Neil Kenneth Barnett (f. 31. Dec. 1909), Edna Ruth Barnett (f. 12. April 1911), Nels Noel Barnett (f. 18. April 1913), John Kelley Barnett (f. 4. Maj 1914).

FREDERIKKE HASSELBALCH
GIFT MED HARLEY L. OLCOTT, OMAHA
(F. 1875)

Forriges Søster, Frederikke Caroline Hasselbalch, fødtes 25. Juli 1875 i Bogense. Hun kom med Forældrene til Nebraska, hvor hun 25. Marts 1908 i Lexington ægtede Harley L. Olcott, der var født 10. Juni 1865 i Marengo, Illionis, og døde 21. Feb. 1916 i Columbus, Nebraska. Han var Søn af Farmer og Ejendomsbesidder Carlos Olcott og Malvina Kimball. Mrs. H. L. Olcott bor nu 2448 Fontenelle Blvd., Omaha, Nebraska. I hendes Ægteskab er født tre Børn: Lydia Malvina Olcott (f. 17. Juni 1909), Amy Faye Olcott (f. 2. Maj 1911) og Harley L. Olcott (f. 19. Juli 1913).

HELENE HASSELBALCH

GIFT MED FARMER BERT BALL POWELL, SUTHERLAND, NEBRASKA

(F. 1877)

Helene Dorthea Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 29. Maj 1877 i Bogense, kom med Forældrene til Nebraska og ægtede 3. Okt. 1900 i Shelby Farmer i Sutherland, Nebraska, Bert Ball Powell, født 7. Sept. 1877 i Brothertown, Nebraska, som Søn af Abram Joel Powell og Anna Ball. I Ægteskabet er født seks Børn: Lee Aubry Powell (f. 1. Juni 1902, d. 23. Aug. 1907), Perle Owen Powell (f. 7. Feb. 1904), Myrll Ward Powell (f. 22. Sept. 1905), Clair Arthur Powell (f. 29. Maj 1907), Bertrum Arlan Powell (f. 6. Maj 1911) og Grant Kenneth Powell (f. 25. Juli 1914).

MARIE HASSELBALCH

GIFT MED HOWARD DAVID HAHN, HARTFORD, KANSAS

(F. 1878)

Marie Antoinette Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 3. Okt. 1878 i Bogense. Udvandrede med Forældrene til Nebraska, hvor hun 20. Okt. 1897 i Shelby ægtede Howard David Hahn i Hartford, Kansas, der er født 8. Okt. 1868 som Søn af Louis Hahn (fra Tyskland), der boede i Easton, Pennsylvania, og Hustru Sarah A. Waggoner. I Ægteskabet er født tre Børn: Eva Sarah Hahn (f. 1. Jan. 1900), der 17. Aug. 1918 ægtede Floyd Rosenberger, Lou Roy Hahn (f. 15. Sept. 1904 i Columbus, Nebraska) og Valeda Mae Hahn (f. 27. Sept. 1905 i Hartford) ligesom Søsteren Ella Marie (f. 10. Aug. 1921).

TØMRER WILLIAM HASSELBALCH

(F. 1883)

William Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 24. Marts 1883 i Bogense. Udvandrede med Forældrene til Amerika og blev Tømrer. Han bor nu 3013 Armes Avenue, Omaha, Nebraska. 12. Juli 1920 havde han Bryllup i Omaha med Jessie Margaret Benson, der er født 23. Jan. 1898. I Ægteskabet er født to Børn: William Lee Hasselbalch (f. 10. Sept. 1922) og Norma Jean Hasselbalch (f. 11. Dec. 1927).

GERDA HASSELBALCH

GIFT MED DR. WARD HUGHES POWELL, MINDEN, NEBRASKA

(F. 1886)

Gerda Charlotte Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 9. Feb. 1886 i Bogense. Hun kom med Forældrene til Nebraska og ægtede 7. April 1914 i Omaha Dr. Ward Hughes Powell, der er født 12. Okt. 1882 i Shelby, Nebraska, og Broder til forannævnte Bent B. Powell. De bor nu 207 South Ridge Ave, Minden, Nebraska. I Ægteskabet er født fire Børn: Charlotte Elise Powell (f. 28. Dec. 1915 i Minden), Ward Hughes Powell (f. 10. Aug. 1917), Clarke William Powell (f. 15. Jan. 1920, d. 14. Maj 1920) og Russell Eugene Powell (f. 9. Dec. 1922).

MASKINFORHANDLER NELS HASSELBALCH

OMAHA

(F. 1888)

Niels (i Amerika Nels) Jacob Hasselbalch, forriges yngste Broder, er født 13. Marts 1888 i Bogense, kom med Forældrene til Nebraska, hvor han nu er Maskinforhandler i Omaha. Her ægtede han 17. Nov. 1914 Anna C. Gruber, der er født samme Sted 24. Juni 1891. I Ægteskabet er født to Børn: Norman Paul Hasselbalch (f. 16. Maj 1922) og Curtis Steen Hasselbalch (f. 14. Maj 1925), begge i Omaha.

HOTELEJER OTTO HASSELBALCH COLUMBUS, NEBRASKA

(F. 1881)

Otto Steensen Hasselbalch fødtes 22. Maj 1881 i Polk County ved Shelby som Søn af Farmer Emil Hasselbalch og Karen Marie Hansen.

Han ejer værdifulde Hoteller og Grundejendomme med Dansesal og andre Bygninger i Columbus, Nebraska, med en maanedlig Indtægt af 1500 Dollars. Han havde Bryllup 1. Jan. 1904 i Griely, Nebraska, med Ida May Fillinger, der er født 25. Jan. 1885 i Holt County, Nebraska. I deres Ægteskab er født fire Børn: Alma Harriet Hasselbalch (f. 1904), Merle Alven Hasselbalch (f. 1909), Oma Elenore Hasselbalch (f. 1915), Lais Marie Hasselbalch (f. 1926).

MARIE HASSELBALCH

GIFT MED GRUNDEJER WILLIAM BERNT I COLUMBUS

(F. 1883)

Marie Hasselbalch, forriges Søster, fødtes i Polk County 13. April 1883. Hun ægtede 23. Sept. 1903 i Oruola i Nebraska William Bernt, der nu ejer fire Ejendomme i Columbus med en maanedlig Indtægt af 200 Dollars. Han er født 16. Okt. 1877 i Polk County som Søn af den fra Østrig indvandrede John Bernt og hans i Wisconsin fødte Hustru Katharine Krepssbach. I Ægteskabet er en Søn Roy David Bernt (f. 23. Juli 1912 i Polk County).

DORTHEA HASSELBALCH

GIFT MED FARMER FRED SHANK I POLK COUNTY

(F. 1888)

Dorthea Hasselbalch, forriges Søster, fødtes 3. Sept. 1887 i Polk County. Hun ægtede 18. Juni 1900 i Omaha Farmer i Polk County

F r e d S h a n k, der er født samme Sted 24. Marts 1887. I Ægteskabet fødtes i Polk County tre Børn: Helen Marie Shank (f. 4. April 1911), Relma Irina Shank (f. 14. April 1913) og Owen Geo Shank (f. 19. Marts 1915).

FARMER NELS HASSELBALCH

POLK COUNTY

(F. 1888)

Forriges Broder, Nels Peter Hasselbalch, fødtes 28. Juni 1888 i Polk County. Han er Farmer og Ejer af 280 Acres værdifuldt Land, desuden driver han en meget udstrakt Kreaturhandel med en aarlig Om-sætning paa 200,000 Dollars.

FARMER GEORG HASSELBALCH

POLK COUNTY

(F. 1889)

Georg Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 8. Dec. 1889 i Polk County. Han er Farmer og Ejer af 280 Acres værdifuldt Land. 7. Marts 1916 havde han Bryllup i Polk County med Mollie Kutnel, der er født 6. Feb. 1894 i Colfax County, og hvis Forældre var indvandrede fra Østrig. I Ægteskabet fødtes to Børn: Lester George Hasselbalch (f. 1917) og Elaine Marie Hasselbalch (f. 1924).

CAROLINE HASSELBALCH

GIFT MED FARMER JEFF MILLER

(F. 1892)

Forriges Søster, Caroline Helene Hasselbalch, fødtes 25. Maj 1892 i Polk County. Hun ægtede 9. Maj 1917 Farmer Jeff Miller, hvis Forældre kom fra Ohio. Han er født 16. Jan. 1888 i Polk County. I Ægteskabet er ingen Børn.

FARMER RALPH HASSELBALCH
POLK COUNTY
(F. 1896)

Førriges Broder, O w e n R a l p h H a s s e l b a l c h, fødtes 31. Marts 1896 i Polk County. Han er Farmer og Ejer af 120 Acres Land, desuden driver han Handel med levende Kreaturer, Heste og Svin, med en aarlig Omsætning af 35,000 Dollars. Han ægtede 28. Marts 1925 i Omaha J u n e M a r i e A n d e r s e n, der er født 27. Juli 1902 i Colorado. I Ægteskabet er født en Søn Emil Niels Hasselbalch (f. 1927).

FARMER AUGUST HASSELBALCH
POLK COUNTY
(F. 1897)

H a n s A u g u s t H a s s e l b a l c h, førriges Broder, fødtes 1. Nov. 1897 i Polk County. Han er Farmer og Kreaturhandler samme Sted og opdrætter aarlig flere Hundrede Svin.

ALMA HASSELBALCH
GIFT MED WILLIAM S. KENNEDY, ST. EDWARD
(F. 1885)

Alma Jennie Hasselbalch, Datter af Købmand Niels Hasselbalch og Anna Christine Andersen, fødtes 2. Aug. 1885 i St. Edward, Nebraska. Hun tog Eksamen fra St. Edward High School i 1903 og besøgte ogsaa Brownell School for Girls i Omaha. 3. Juni 1908 havde hun Bryllup i St. Edward med William S. Kennedy, der var født samme Sted 30. Sept. 1883 og døde dær 17. Feb. 1919. Mrs. Kennedy lever i St. Edward.

FORRETNINGSMAND HOLGER ROY HASSELBALCH
ST. EDWARD
(F. 1887)

Holger Roy Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 29. Juli 1887 i St. Edward. Han besøgte St. Edward High School og Lincoln Business College. Under Verdenskrigen tjente han i de forenede Staters Hær og var med Ekspeditionsstyrkerne i Frankrig. Han er nu Forretningsmand i St. Edward.

Hasselbalch ægtede 23. Maj 1922 Estella Mae Verhaege, der er født 7. Marts 1893. I Ægteskabet er et Barn, Duane Lee Hasselbalch f. 1924).

DR. VETR. ARNOLD HASSELBALCH
ST. EDWARD
(F. 1890)

Arnold Edwin Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 22. Juli 1890 i St. Edward. Arnold Hasselbalch tog Eksamen fra St. Edward High

School 1909, hvorefter han besøgte Kansas City Veterinary College, her tog han Doktorgraden 1912 som Doctor af Veterinary Medicine. Under Verdenskrigen tjente han i de forenede Staters Hær med Kaptajns Rang og var med Ekspeditionsstyrkerne i Frankrig. Han prakticerer nu i St. Edward og er tillige interesseret i Olieforretning og i Kvæggets Forædling. Han indgik Ægteskab 12. Dec. 1916 med Myrtle Mary Dress, der er født 21. Aug. 1892. I Ægteskabet er to Børn: Neal Irving Hasselbalch (f. 1920) og Jean Marilyn Hasselbalch (f. 1923).

SAGFØRER, DR. JUR. EARL HASSELBALCH
ST. EDWARD, NEBRASKA
 (F. 1901)

Earl Lorraine Hasselbalch, forriges Broder, fødtes 27. Juni 1901 i St. Edward. Han tog Eksamen fra St. Edward High School 1919, blev 1923 Bachelor of Science in Business Administration ved Nebraska Universitet og 1926 Dr. jur. ved Stanford Universitet. Han er nu Sagfører i St. Edward.

TOBAKSFABRIKANT GEORG HASSELBALCH

VEJLE

(1895—1920)

Georg Jespersen Hasselbalch, Søn af Tobaksfabrikant Georg Hasselbalch og Christiane Jespersen, fødtes 31. Feb. 1895 i Vejle. Han lærte Tobaksfabrikationen i Harald Halbergs Tobaks- og Cigarfabrik i Svendborg og kom derefter hjem og arbejdede hos Faderen. Efter dennes Død bistod han Moderen med at føre Forretningen videre, men døde efter en Motorulykke paa Horsens Landevej. Han bragtes til Sygehuset, og det gik fremad med Helbredelsen; saa førtes han til sit Hjem, men her indtraf Døden 23. April 1920. Hasselbalch var meget interesseret i Arbejdet for den konservative Sag og var indtil kort før sin Død Formand for den konservative Ungdomsforening i Vejle.

ERNA HASSELBALCH
GIFT MED OVERRETSSAGFØRER EMIL STAKEMANN
 (F. 1897)

Forriges Søster, Erna Jespersen Hasselbalch, fødtes 10. Marts 1897 i Vejle. 2. Nov. 1918 blev hun i St. Nicolai Kirke i Vejle viet til Emil Herman Stakemann. Han er født 16. Jan. 1887 i Chri-

Overretssagfører Stakemann.

Erna Stakemann, f. Hasselbalch.

stiansted paa St. Croix som Søn af Prokurator, senere Dommer Andreas Emil Stakemann og Caroline Totten Finlay.

Stakemann blev Student 1905 fra Østersøgades Latinskole, cand. jur. 2. Juni 1910 med laud. og var derpaa Sagførerfuldmægtig i København, indtraadte 1. Jan. 1913 i Skattedepartementet, blev 1. Sept. 1915 tillige Assistent paa Landsoverskatteraadets Kontor og var 1917—18 Sekretær hos Skibreder A. P. Møller. 11. Jan. 1919 fik Stakemann Bestalling som Overretssagfører. I Ægteskabet er to Børn, begge fødte i København: Georg Hasselbalch Stakemann (f. 15. Maj 1920) og Bente Lise Hasselbalch Stakemann (f. 18. Juni 1924).

ALICE HASSELBALCH

GIFT MED RITMESTER, GREVE KNUD DANNESKIOLD-SAMSØE

(F. 1886)

Alice Hasselbalch fødtes 23. Juli 1886 i København og ægtede 14. Nov. 1906 i Hørsholm Kirke Greve Knud Danneskiold-Samsøe, en Søn af Teaterchefen, Hofjægermester, Greve Christian Conrad Sophus Danneskiold-Samsøe til Nordfeld, Aalebækgaard og Klosterskov-

Grevinde Alice Danneskiold-Samsøe,
f. Hasselbalch.

Ritmester
Greve Knud Danneskiold-Samsøe.

gaard paa Møen, Annerup (Raakildegård) og Christiansholm ved Klampenborg og Marineminister, Admiral Zahrtmanns Datter, Wanda Sophie Elisabeth Candia Zahrtmann.

Greve Knud Danneskiold-Samsøe er født 26. Juni 1876 paa Christiansholm, blev Sekondløjtnant af Fodfolkets 1. Batl. 10. Juni 1898,

ved 2. Dragonregiment 27. Marts 1900 og ved Gardehusarregimentet 3. April 1900, udnævntes 7. Marts til Premierløjtnant, fik 14. Maj 1903 den prøjsiske røde Ørns Ordens 4. Klasse, var 1903 og 04 paa den svenske Rideskole i Strömsholm, traadte 29. Marts 1905 uden for Nr., kom atter i Nr. ved 4. Dragonregiment 20. Juni 1908 og 18. Juni 1909 ved Gardehusarregimentet, hvorfra han tog Afsked 1. Jan. 1911 og købte 1912 Hovedgaarden Visborggaard ved Visborg.

Greve Danneskiold-Samsøe deltog meget i Væddeløb og interesserede sig for ædel Hesteavl. 24. Aug. 1912 udnævntes han til Ridder af Dannebrog. Han var 1912—13 Formand i Gardehusarforeningen og derefter Foreningens Æresmedlem.

Ved Sikringsstyrkens Formering meldte Greven sig straks og fik Kommandoen over Gardehusarregimentets 1. Eskadron, der kantonnerede i Vallensbæk fra 10. Aug. til 31. Okt. 1914, blev 28. April 1915 Ritmester i Reserven ved Gardehusarregimentet og udsendtes 1916 for at besøge Lejre med russiske Krigsfanger i Tyskland, hvorefter han dekoreredes med det prøjsiske røde Kors af 2. og 3. Grad, det russiske røde Kors og det danske røde Kors Mindetegn for Krigsfangehjælp 1914—19.

Greve Danneskiold-Samsøe har grundlagt Visborggaard Græsmarksskole. Han er Æresmedlem af Væddeløbshesteejerforeningen og af Strömsholm Fältridklub, fra 1924 Præsident for samtlige Gardehusarforeninger og desuden Formand i Grand danois Klubben.

I Alice Hasselbalchs og Greve Knud Danneskiold-Samsøes Ægte-skab er født tre Døtre: Komtesse Tove Danneskiold-Samsøe (f. 31. Maj 1909 paa Pinjehøj i Rungsted), der 6. Feb. 1928 ægtede cand. jur., Greve Leon Nicolaus Henri Moltke-Hvitfeldt (f. 9. Jan. 1899), Komtesse Merete Danneskiold-Samsøe (f. 9. Nov. 1911 i Kjøbenhavn), der 15. Okt. 1930 ægtede cand. polit., Kornet ved Livgarden, Greve Kjeld Brockenhuus-Schack (f. 8. Jan. 1900) og Komtesse Helle Danneskiold-Samsøe (f. 21. Dec. 1918 i Kjøbenhavn).

FABRIKANT HUGO H. HASSELBALCH

KJØBENHAVN

(F. 1888)

Hugo Helms Hasselbalch, forriges Broder, er født 29. Maj 1888 i Kjøbenhavn.

Hugo H. Hasselbalch er Medindehaver af Firmaet Hasselbalch & Co.,

Dansk Gardin- og Textil-Fabrik og Dansk Farveri- og Merceriserings-Anstalt. Han er tillige administrerende Direktør for Aktiebolaget Svenska

Fabrikant Hugo H. Hasselbalch.

Grethe Hasselbalch, f. Ditlevsen.

Gardinfabriken i Göteborg og for Aktieselskabet Norsk Gardinfabrik i Halden.

Den 15. Okt. 1913 ægtede han i Kjøbenhavn *Grethe Ditlevsen*, født den 22. April 1889 i Kjøbenhavn, tidligere Solodanserinde ved det kgl. Teater.

FABRIKANT ERIK HASSELBALCH

KJØBENHAVN

(1890—1925)

Forriges Broder, *Erik Hasselbalch*, fødtes 30. Jan. 1890 i Kjøbenhavn. Han blev Student 1908 fra Rungsted Kostskole og cand. phil. 1909, var Medindehaver af Firmaet Hasselbalch & Co., administrerende Direktør for Aktiebolaget Svenska Gardinfabriken i Göteborg og for Aktieselskabet Norsk Gardinfabrik i Halden, ligesom han var Formand for Selskabet Kunstindustrimuseets Venner.

Han døde i Kjøbenhavn den 5. April 1925.

Den 15. Dec. 1917 havde han i Citadelskirken i Kjøbenhavn ægtet Baronesse Louise Augusta Barbara Antonie Plessen, der er født 9. Sept. 1892 som Datter af Fideikommissbesidder, Kammerherre, Baron Sergius Joseph Hugo Alexander Otto Heinrich Plessen og Sophie Louise Wilhelmine Augusta von Eckermann.

I Ægteskabet er en Datter, Sonja Varvara Hasselbalch (f. 1920).

Fabrikant Erik Hasselbalch.

Louise Hasselbalch, f. Baronesse Plessen.

FORLAGSBOGHANDLER STEEN HASSELBALCH

KJØBENHAVN

(F. 1881)

Steen André Hasselbalch, ældste Søn af Grosserer Steen Hasselbalch og Louise Behrens, fødtes 15. Juni 1881 i Randers.

Steen Hasselbalch kom 1888 i Randers lærde Skole.

Den 14. Aug. 1897 kom Steen Hasselbalch i Lære hos Boghandler Digmann i Silkeborg. Efter fire Aars Læretid rejste han 1. Sept. 1901 til København og fik Ansættelse som Medhjælper i Chr. Steinbachs Boglade, Vesterbrogade 10. Den 1. April 1902 fik Hasselbalch en anden Stilling hos Boghandler N. Fr. Nielsen i Randers, hvor han var til 1. April 1903, da han indkaldtes som Soldat for at aftjene sin Værnepligt ved 20. Batl. i Aarhus.

Efter at være udtaget til Befalingsmand gennemgik Hasselbalch fra Okt. 1903 til Juni 1904 Sekondløjtnantskolen for Fodfolket, han fik saa Udnævnelse til Sekondløjtnant af Fodfolket 10. Juni 1904 og gjorde ikke et, men halvandet Aars Tjeneste ved 9. Regiment i Viborg.

Den 1. Okt. 1905 lagde Hasselbalch Uniformen bort og fortsatte sin Uddannelse i Boghandelen indtil 1. Okt. 1906 hos Boghandler Soltau i Flensborg og derefter til 1. April 1907 hos Firmaet C. M. Ebel i Zürich og fra 1. April 1907 til 1. Sept. samme Aar i Libraire Nilsson i Paris.

Efter et Par Maaneders Rejse i Frankrig, England, Holland og Belgien kom Hasselbalch 1. Nov. 1907 til København, hvor han sammen med sin senere Kompagnon, Boghandler Aage Erslev, indtraadte i Ledelsen af Jacob Erslevs Forlag, hvis daværende Leder var Professor Kr. Erslev.

1. April 1909 udvidede de den beskedne Forlagsforretning ved Overtagelse af Sigfred Michelsens Eftf.s udenlandske Boglade og flyttede 15. Maj 1909 begge Virksomheder til Købmagergade 26, og dær havde Firmaet Erslev & Hasselbalch til Huse, indtil det opløstes 31. Dec. 1915.

Fra sidstnævnte Dato startede Hasselbalch sit eget Firma Steen Hasselbalchs Forlag, idet han overtog det gamle Jacob Erslevs Forlag, Ers-

lev & Hasselbalchs eget Forlag samt A/S Skandinavisk Bladforlag, der bl. a. udgav »Vore Damer« og »Vore Herrer«, og dette Firma har han senere været Eneleder af.

Forlagsboghandler Steen Hasselbalch.

Jutta Hasselbalch, f. Kongsted.

Steen Hasselbalch ægtede 10. Aug. 1913 i Humlebæk Jutta Margrethe Kongsted, Datter af Planteskoleejer Christian Kongsted og Hustru Laura, f. Lützhøft. Fru Hasselbalch er født 15. Jan. 1889 i Slagelse.

ANNA HASSELBALCH

GIFT MED GROSSERER CARL HEGER, RANDERS

(F. 1884)

Anna Caroline Heger, forriges Søster, er født 8. Juni 1884 i Randers. Hun ægtede 3. Sept. 1904 i St. Mortens Kirke i Randers Grosserer i Randers Carl Peter Heger, født 19. Okt. 1877 i Ringkjøbing som Søn af Grosserer i Randers Carl Neergaard Heger og Maren Dalgaard.

Grosserer Carl Hegers Oldefader var kgl. Skuespiller Stephan Heger. Grosserer Heger er Medlem af Bankraadet for Banken for Randers

og Omegn og Formand i Bestyrelsen for Aktieselskabet Bjerregaard, Noe & Co. i Randers. I Ægteskabet er to Børn, fødte i Randers: Alice Heger (f. 19. Marts 1906), der 3. Sept. 1928 blev gift med Direktør Viggo Bjerregaard, Randers, og Ebba Heger (f. 6. Maj 1908), som 6. Maj 1929 ægtede Grosserer Carl Einar Schibbye, Aarhus.

INGENIØR CHRISTIAN HASSELBALCH

IVIGTUT

(F. 1888)

Frederik Christian Behrens Hasselbalch, forriges Broder, er født 28. Nov. 1888 i Randers.

Han har taget Konstruktøreksamen og Adgangseksamen til Kunstakademiet.

Christian Hasselbalch har særlig arbejdet ti Aar som Ingeniør med Jernbeton, saaledes syv Aar i Norge og to Aar i Rumænien, senere tre Aar ved Kryolitselskabet i Ivigtut i Grønland.

REDAKTIONSSEKRETÆR CARL HASSELBALCH

CANADA

(F. 1890)

Forriges Broder, Carl Hasselbalch, er født 8. Aug. 1890 i Randers. Han havde 1907—19 Ansættelse i forskellige Banker i Danmark, deraf 1907—15 i Handelsbanken i Randers, kom saa som Bankassistent 1920 til Glasgow, 1921 til Hambros Bank i London, opholdt sig 1922—24 i Tyskland og var i 1½ Aar ansat i Bankhaus Grohe-Heinrich i Neustadt an der Haardt, vendte saa hjem og var 1924—26 Veksellerer i Aarhus. Sidstnævnte Aar udvandrede han til Canada, hvor han nu er Redaktionssekretær ved Dansk Canadisk Tidende.

GROSSERER POUL HASSELBALCH

KJØBENHAVN

(F. 1892)

Poul Steen Hasselbalch, forriges Broder, er født 25. Juli 1892 i Randers. Han tog 1908 Præliminæreksamen fra Randers Statsskole

og var 1908--11 i Handelslære i Flensborg, læste derpaa paa Købmandsskolen og tog Handelsskoleeksamen dærfra i 1912.

Poul Hasselbalch var saa ansat i Bomuldsforretning i Manchester 1913--15, bestyrede derpaa og afhændede efter Faderens Død dennes Manufakturforretning en gros i Randers og vendte 1916 tilbage til København.

29. Okt. 1918 har Poul Hasselbalch taget Borgerskab som Grosserer, og 1919 blev han Indehaver af Firmaet Svend Holchs Eftf.

GERDA HASSELBALCH

(F. 1903)

Gerda Hasselbalch er født 20. Dec. 1903 i Aalborg som Datter af Overretssagfører Jacob Henning Hasselbalch og Eva Boserup. Hun blev Student fra Aalborg Skole 1922 og cand. phil. 1923.

EMILIE HASSELBALCH

GIFT MED ERIK TØNNESEN TIL KOLSTRUPGAARD

(F. 1905)

Emilie Hasselbalch, forriges Søster, er født 18. Dec. 1905 i Aalborg. Hun ægtede 15. Nov. 1929 i Budolfi Kirke i Aalborg Anders Erik Tønnesen, født 11. Sept. 1902 paa Øbakkegaard i Ledøje, Søn af Proprietær, Bankdirektør Mads Peter Tønnesen, K. af Dbg., D.M., og Maren Sofie Andersen.

Erik Tønnesen tog Realeksamen 1919 og begyndte samme Aar i September at lære Landvæsen. Fra 1. Nov. 1929 har han været Ejer af Kolstrupgaard ved Aabenraa.

I Ægteskabet er født en Søn, Kaj Tønnesen (f. 27. Sept. 1930 paa Kolstrupgaard).

ELSE HASSELBALCH

(F. 1909)

Forriges Søster, Else Hasselbalch, er født 18. Aug. 1909 i Aalborg. Hun blev Student 1928 fra Aalborg Skole og studerer nu Jura i Kjøbenhavn.

Proprietær Henning Colding Hasselbalch og Johanne Marie Laurbergs Børn

Amalie Margrethe Hasselbalch, f. 8. Juni 1903 paa Vilsbæksminde.

Jacob Hasselbalch, f. 2. Jan. 1905 paa Vilsbæksminde.

Ellen Hasselbalch, f. 7. Okt. 1910 paa Vilsbæksminde.

Vibeke Hasselbalch, f. 12. Marts 1913 paa Vilsbæksminde.

Anne Thea Kirstine Hasselbalch, f. 23. April 1917 paa Vilsbæksminde.

Montør Jacob Hasselbalch og Anne Marie Pallesen Mørks Børn

Oskar Jacob Hasselbalch fødtes 12. April 1900 i Hillerød, lærte Malerhaandværket hos Johan N. Schrøder i Nørre Farimagsgade 67 i København, aflagde Svendeproeve i Marts 1919, ved hvilken Lejlighed han tilkendtes Haandværkerforeningens Sølvmedalje og er nu Formand i Faget.

Alma Marie Hasselbalch fødtes 3. Juli 1901 i Hillerød. Hun ægtede 13. Maj 1926 i Frederiksborg Slotskirke Chauffør William Victor Hansen, der er født 9. Juli 1893 i København.

Erik Johan Laurits Hasselbalch fødtes 12. Juni 1908 i København. Han tog 1925 Præliminæreksamen fra Forchhammervejens kommunale Fortsættelseskursus og blev ansat som Handels- og Kontorelev i den østrigske Fabrik Tungsrams Generaldepot i København.

Købmand Niels Hasselbalch og Anna Sofie Frederikke Nielsens Børn

Kai Würtz Hasselbalch fødtes 12. Dec. 1901 paa Frederiksberg. Han er uddannet paa Købmandsskolen og var derpaa ansat i Fade-

rens Forretning, indtil han 1927 løste Borgerbrev som Grosserer i København.

Mary Bartholine Hasselbalch fødtes 14. Nov. 1906 i København. Er ligesom Broderen uddannet paa Købmandsskolen og har lært Kontorfaget hos Isenkræmmerfirmaet John Willumsen & Søn i Kompagni-stræde. Hun blev i 1925 ansat som Kassererske paa Dansk Galosche- og Gummifabriks Hovedkontor.

Proprietær Jacob Hasselbalchs til Torslev Overgaards Børn

Elisabeth Dorthea Hasselbalch, f. 11. Maj 1906 paa Overgaard, Husjomfru paa Gl. Toftegaard ved Aabybro.

Bartholomæus Hasselbalch, f. 31. Jan. 1908 paa Overgaard, hvor han er Medhjælper ved Landbruget.

Maren Nymark Hasselbalch, f. 25. Aug. 1909 paa Overgaard, Husassistent i Halvrimmen.

Larzetty Nymark Hasselbalch, f. 8. April 1911 paa Overgaard, er hjemme.

Esther Hasselbalch, f. 5. Feb. 1913 paa Overgaard, er hjemme.

Hjalmar Bolwig Hasselbalch, f. 24. Juni 1914 paa Overgaard, er hjemme.

Margrethe Hasselbalch, f. 27. Maj 1916 paa Overgaard, er hjemme.

PROPRIETÆR CARL HASSELBALCH

TIL AALEGAARD

(F. 1884)

Carl Hasselbalch, Søn af Proprietær Jacob Klem Hasselbalch til Aalegaard og Marie Bruun, er født paa Aalegaard 16. Juli 1884.

Han blev uddannet som Landmand paa Vestervig Kloster, besøgte 1905—06 Dalum Landbrugsskole og blev ved Faderens Død 1922 Bestyrer af sin Fødegaard, som han overtog som Ejer ved Moderens Død 1926.

Hasselbalch blev i 1928 valgt til Snefoged. Han anses for en meget dygtig Landmand. Paa Grund af Vanskeligheder ved at drive større Gaarde har han i 1930 afhændet 163 Tdr. Land af Aalegaards Jorder til Udstykning.

Hasselbalch er ugift.

Tegner Eugen Hasselbalchs Børn

Arne Hasselbalch, f. 14. Dec. 1884 i Kjøbenhavn.

Kaare Hasselbalch, f. 1. Okt. 1885 i Kjøbenhavn.

Gudrun Hasselbalch, f. 1887, er gift med Direktør Chas H.
Rohrbach, 5 Lenox Place, Maplewood, U. S. A.

Karen Hasselbalch, f. 1891.

En Pige, f. 1905.

KAY HASSELBALCH

(F. 1884)

Kay Hasselbalch, Postkontrollør Axel Hasselbalchs ældste Søn i hans Ægteskab med Ane Johanne Marie Møller, er født 18. Sept. 1884 i Randers. Han blev uddannet som Dekorationsmaler i Kjøbenhavn, men rejste i Januar 1905 til Amerika. Var først Tegner paa Marmorfabrikken i Proctor i Vermont, hvor han fandt sin senere Hustru. Siden

Kay Hasselbalch, U. S. A.

Kay Hasselbalchs Hustru og Datter.

slog han sig paa Forretning og var bl. a. en Tid Pianoforhandler i Des Moines, derefter gik han paa Opfordring ind i en Bankforretning som Fonds-Sælger, var saa hjemme paa Besøg og er nu ansat ved et Jernbaneselskab i White Plains, N. York, U. S. A. Under Verdenskrigen meldte baade han og hans yngre Broder sig som Frivillige, men Krigen sluttede, inden de kom af Sted.

Hasselbalch ægtede 27. Juli 1908 i Proctor, Vermont, Helvig Bartholda Anderson, der er født 25. Sept. 1888 i Falkenberg i Sverige Datter af Bengt Peter Anderson i Proctor. Fru Haselbalch er Journalist ved Daily Express.

I Hasselbalchs Ægteskab er født to Børn: Arne, født 24. Marts 1910 i Proctor, men som allerede døde 1. April samme Aar, og Rita Marie Hasselbalch (f. 1911).

ELNA HASSELBALCH
GIFT MED PROPRIETÆR HAKON HOLM TIL LOUISENDAL
(1886—1919)

Elna Hasselbalch, forriges Søster, blev født 19. Jan. 1886 i Ørsted, kom efter Moderens Død i Huset hos Proprietær Holm, Øster-

Proprietær Holm.

Elna Holm, f. Hasselbalch.

gaard ved Løgstør, for at lære Husholdning og traf dær Proprietær Holms Broder, H a k o n H o l m til Louisendal ved Halkjær, med hvem hun blev forlovet og gift den 22. Juni 1910 i Eliaskirken i Kjøbenhavn. Efter 10 Aars ualmindeligt lykkeligt Ægteskab døde hun 9. Jan. 1919. Hun døde paa Louisendal af spansk Syge efter kun tre Dages Sygeleje. I Ægteskabet fødtes fire Børn, alle paa Louisendal: Christian Hasselbalch Holm

(f. 16. April 1911), der er Mejerieleev, Else Marie Hasselbalch Holm (f. 7. Maj 1914), lærer nu ligesom Moderen Husholdning paa Østergaard samt Tvillingerne Gudrun Hasselbalch Holm og Karen Hasselbalch Holm (f. 30. Marts 1917). Proprietær Holm er nu gift med Karen Hjorth, Datter af Branddirektør Hjorth, Birkelse.

SALGSLEDER JOHN HASSELBALCH

MINNEAPOLIS

(F. 1888)

Johannes (eller som han i Amerika kaldes) John Hasselbalch, forriges Broder, er født 13. Dec. 1888 i Ørsted. Han tog 1903 Præliminæreksamen fra Industribygningens Latin- og Realskole (Henrik Madsens), kom derefter i Murerlære og gik paa teknisk Skole for at uddanne sig til Arkitekt, men fik Lyst til at se sig om i Verden og rejste derfor i Foraaret 1907 over til Broderen i Proctor i Amerika, hvor han gik ind i Broderens Plads som Tegner i Marmorfabrikken i Proctor. Efter at have arbejdet her fra April til December 1907 søgte han Uddannelse som Vinduespynter og opnaede her smukke Resultater, der blev omtalt og illustreret i Fagpressen.

Paa sin Søgen efter Arbejde kom han en Dag i Wisconsin til Marshfield, en lille By paa 6—7000 Indbyggere. Da han saa den lange, kedelige Gade, tænkte han straks, at her vilde han ikke blive og lod derfor sin Kuffert blive staaende paa Banegaarden, medens han selv gik ned ad Gaden. Han standsede ved Firmaet Rose Brothers, en Ekviperingsforretning for Herrer og Damer, tog en rask Beslutning og gik ind for at spørge, om de ikke havde Plads for en Vinduespynter. Det havde de nok, og han blev dær med det samme. Han fik snart ogsaa Del i andet Arbejde, og efter nogen Tids Forløb tog Chefen ham med paa Indkøb til Chicago. De besøgte Herreekviperings en gros Firmaet Hart Schaffner & Marx, hvor Cheferne fik Interesse for Hasselbalch. Da en af Firmaets Rejsende en Dag spurgte Cheferne, om de ikke kunde anvise ham en By, hvor han med Fordel kunde sætte Penge i en Herreekviperingsforretning, svarede de ham, at de kunde anvise ham baade Stedet og Manden, han kunde bruge, nemlig Marshfield og John Hasselbalch hos Rose Brothers. Han fulgte Raadet og overlod John Hasselbalch 13,000 Dollars til at starte en saadan Forretning for. Hasselbalch købte da en bestaaende mindre Forretning og udvidede og moderniserede den.

Det var i 1915, da John Hasselbalch var 27 Aar gammel. Omsætningen steg fra 18,000 Dollars det første Aar til 115,000 Dollars det femte Aar. I 1926 solgte han Forretningen og var derpaa retail advisor, indtil han i Januar 1928 overtog Salget af Globe Underwood for Minne-

John Hasselbalch.

John Hasselbalchs Hustru og Søn.

sota, Wisconsin, North and South Dakota med Bopæl i Minneapolis, Minn.

I 1911 mødte John Hasselbalch sin tilkommende Hustru i Marshfield, hvor de blev viede 29. Okt. 1913. Hendes Navn er Eleanor Agnes Harkin; hun er født 10. Sept. 1889 i Marshfield som Datter af Tømrermester John Joseph Harkin og Ella Walsh. Deres Søn Robert er født 3. Nov. 1921.

Børn af Godsejer Johannes Hasselbalch, Linderumgaard og Søster Sørensen

Hedvig Sofie Wilhelmine Hasselbalch, f. 2. Feb. 1901 paa Linderumgaard. Hedvig Hasselbalch ægtede 27. Juli 1922 i Ugilt Forpagter af Tvevang ved Hæstrup Kristen Grundtvig-Sørensen, f. 18. Feb. 1890 i Tylstrup som Søn af Købmand, Proprietær Nicolaj Grundtvig-Sørensen og Benedicte Christensen.

Forpagter Grundtvig-Sørensen har faaet Uddannelse paa forskellige jyske Gaarde, bl. a. Hannerupgaard ved Hobro og paa Statens Forsøgsstation i Tylstrup. Han har været paa Højskole i Vraa og paa Landbrugsskolen i Lyngby, blev 1911 Forvalter paa Gl. Vraa ved Tylstrup og var dær til 1918, hvorunder dog faldt to Aars Værnepligt og Landbrugsskoleopholdet, beskæftigede sig 1918 til 22 med Fabrikation og Handel med Tørv og overtog 1922 Forpagtningen af Tvevang.

I Ægteskabet er født fire Børn, alle paa Tvevang: Kirsten Grundtvig-Sørensen (f. 25. Dec. 1923), Inger Grundtvig-Sørensen (f. 25. Dec. 1923), Steen Grundtvig-Sørensen (f. 17. Okt. 1925) og Bente Dora Kirstine Grundtvig-Sørensen (f. 13. Juli 1928).

Johanne Louise Hasselbalch, f. 14. Maj 1902 paa Linderumgaard. Hun har været Lærerinde paa Forsøgsstationen ved Tylstrup og ægtede 12. April 1927 i Ugilt Inspektør paa Aastrup ved Hjørring Emil Jensen Aas, der er født 1. Nov. 1900 paa Aas ved Taars, Søn af Proprietær Christen Jensen Aas og Agnes Lucie Weigmann.

Ida Hasselbalch, f. 11. Feb. 1904 paa Linderumgaard, tog Studentereksamen 1921 fra Hjørring højere Almenskole og blev cand. phil. 1922, blev senere uddannet som Sygeplejerske og var Sygeplejerske ved Professor Røvsings Klinik 1927—28, ved Bispebjerg Hospital 1928—30 og er fra 1. Nov. 1930 atter Sygeplejerske ved Professor Røvsings Klinik.

Marie Toto Høegh Hasselbalch fødtes 26. Sept. 1906 paa Linderumgaard. Toto Hasselbalch har været Lærerinde for sine Søkende paa Linderumgaard og ægtede 25. Sept. 1928 i Ugilt Proprietær Laurits

Christian Kronborg til Øster Mejlsted ved Brønderslev. Han er født 27. Juni 1898 paa Nørre Faarbæk ved Klim som Søn af Proprietær Jens Martin Kronborg til Sønderstrupgaard ved Bonderup og Kathrine Marie Sønderstrup-Kronborg.

Proprietær L. Kronborg har faaet sin Uddannelse i Privatskole og som Landvæsenselev, aftjente sin Værnepligt ved 5. Dragonregiment i Randers og gennemgik Rytteriets Befalingsmandsskole paa Jægersborg. Han har haft Forvalterpladser i 6 à 7 Aar paa forskellige Gaarde, men købte og overtog 25. Aug. 1928 Øster Mejlsted ved Brønderslev. I Ægteskabet er en Datter Vibeke Kronborg (f. 20. Juni 1930 paa Øster Mejlsted).

Søster Hasselbalch er født 26. Marts 1908 paa Linderumgaard. Hun tog 1925 Studentereksamen fra Hjørring højere Almueskole og blev det følgende Aar cand. phil. Ligesom Søsteren uddannede hun sig i Sygepleje og var 1928—30 ansat som Sygeplejerske paa Børnehospital i Kjøbenhavn, er for Tiden hjemme, men skal 1. Jan. 1931 tiltræde en Plads som Sygeplejerske ved Kommunehospital.

Karl Johannes Spärck Hasselbalch, f. 5. Juni 1913 paa Linderumgaard.

Elisabeth Hasselbalch, f. 18. Feb. 1915 paa Linderumgaard.

Børn af Godsejer Dr. med. K. A. Hasselbalch og Antonie Sophie Hagemann

Karl Gustav Hagemann Hasselbalch fødtes 16. Sept. 1907 i Kjøbenhavn. K. G. Hasselbalch tog 1925 Eksamen som matematisk-naturvidenskabelig Student fra Sorø Akademi, studerede Kemi i Oxford

Astrid Hasselbalch, f. Pade.

Karl Gustav Hasselbalch.

1925—26 og derefter 1926—28 ved polyteknisk Lærestanstalt, men slog i Sommeren 1928 ind paa Statsvidenskab, tog i Julen 1929 første Del af Embedseksamen. Gift 5. Aug. 1930 i Slotskirken med Astrid Sigismunda Pade, f. 6. Aug. 1908 paa St. Croix, Datter af Ritmester Erik Pade og Komtesse Sophie Ida Caroline Schulin.

Steen Hagemann Hasselbalch, f. 20. Sept. 1909 i Kjøbenhavn, stud. polyt.

Ole Bruun Hasselbalch, f. 2. April 1911 i Kjøbenhavn, d. dær 11. Feb. 1914.

Anders Spärck Hasselbalch, f. 11. Sept. 1913 i Kjøbenhavn, d. 25. Aug. 1929 paa Borupgaard. Det var i hans Navn, Forældrene oprettede det forannævnte Fond.

Hagen Hasselbalch, f. 1. Okt. 1915 i Kjøbenhavn.

Ivar Hagemann Hasselbalch, f. 16. Feb. 1920 paa Borupgaard.

Børn af Forvalter Axel Hasselbalch og Hustru, f. Bruun.

Carl Hasselbalch, f. 25. Juli 1908 paa Iselingen. Han har lært Landvæsen paa Iselingen ved Vordingborg.

Inger Margrethe Bruun Hasselbalch, f. 1. Sept. 1909 paa Iselingen.

Agnethe Hasselbalch, f. 16. Feb. 1917 paa Iselingen, d. dær 12. Juni samme Aar.

Poul Axel Hasselbalch, f. 13. Juni 1919 paa Oregaard.

Børn af Godsejer Hans Christian Hasselbalch, Løvegaard.

Axel Frederik Hasselbalch, f. 19. Maj 1905 paa Gerdrup.

Hakon Christian Hasselbalch, f. 16. Juni 1907 paa Gerdrup.

Fritz Arenth Hasselbalch, f. 26. Aug. 1910 paa Gerdrup.

Eva Sonja Hasselbalch, f. 28. Feb. 1912 paa Gerdrup.

Annelise Hasselbalch, f. 15. Marts 1915 paa Gerdrup.

Jørgen Barthol Jansen Hasselbalch, f. 3. April 1917 paa Gerdrup.

Børn af Statskontrollør Bartholomæus Hasselbalch, Frederikssund.

Ellen Maud Hasselbalch, f. 19. Jan. 1909.

Gerda Hasselbalch, f. 2. Juni 1910.

Børn af Agent Svend Hasselbalch og Ulla Sørensen

Margit Hasselbalch, f. 19. Juni 1909, Kontorist.

Gudmund Hasselbalch, f. 8. Dec. 1910, Bager.

Finn Hasselbalch, f. 28. Jan. 1922.

Børn af Kontrollør Asger Hasselbalch og Julie Braae.

Erik Anthoni Hasselbalch, f. 24. April 1902 paa Store Skjæggesholt. Erik Hasselbalch lærte i fire Aar Mejerifaget, bl. a. paa Cathrinedal ved Bryrup. Efterat Faderen var bleven ansat ved Svovlsyrefabrikken, kom han ogsaa dertil og var dær til dens Nedlæggelse, er nu Laborant paa Svovlsyrefabrikken i Kallundborg.

Reinhardt Verner Hasselbalch, f. 7. Nov. 1903 paa Store Skjæggesholt, d. dær 7. Maj 1904.

Gunnar Charles Asger Hasselbalch, f. 28. Juli 1904 paa Store Skjæggesholt, har lært Landvæsen bl. a. paa Krabbesholm i Skibby og senere været ansat paa Svovlsyrefabrikken og Fords Fabrik; gift 28. Dec. 1927 paa Raadhuset i København med Julie Johansen, f. 7. Okt. 1907 i Ring, Datter af Smed Oluf Johansen og Marie Magdalene Petersen. I dette Ægteskab er en Datter, Henny Hasselbalch, f. d. 22. Marts 1928 i København.

Andreas Agerbeck Hasselbalch, f. 20. Aug. 1906 paa Store Skjæggesholt, kom i Maskinlære, men blev dødelig kvæstet ved en Beholders Sprængning og døde paa Sundby Hospital 10. Aug. 1923.

Aase Hasselbalch, f. 22. April 1908 paa Store Skjæggesholt, blev ansat ved Københavns Telefonvæsen i 1927 og fast ansat som Telefonistinde i 1930.

Esther Hasselbalch, f. 20. Jan. 1912. Hun er Damefrisørinde.

Børn af Gartner Johan Hasselbalch

med første Hustru Magdalene Marie Gleerup:

Hans Thorlund Gleerup Hasselbalch, f. 22. Aug. 1910 paa Nørgaard ved Vester Brønderslev. Han er Kontorassistent ved Svovlsyrefabrikken.

Johan William Gleerup Hasselbalch, f. 2. Aug. 1912 i Vrejlev, d. 18. Dec. 1914 paa Øresundshospitalet.

Antonie (Tyt) Johanne Magdalene Gleerup Hasselbalch, f. 18. Feb. 1914 paa Rigshospitalet. Hun er i Huset hos sin Morbroder, Revisor i Landbrugsministeriet Vilhelm Gleerup.

Med anden Hustru Astri Christine Christensen:

Karen Ragna Hasselbalch, f. 11. Feb. 1921 i Espergærde.

Børn af Seminarieførstander Christian Hasselbalch

med første Hustru Marie Blichfield:

Cathrine Hasselbalch, f. 4. Maj 1899 i Ravnholt, Tiset Sogn. Hun tog 1922 farmaceutisk Medhjælpereksamen og ægtede 27. Jan. 1927 i Jelling Lærer i Københavns Jens Videbæk.

Lærer Videbæk er født i Ranum 10. Nov. 1904 og tog 1924 Lærereksamen fra Jelling Seminarium, hvorefter han i 1926 blev ansat som Lærer ved mosaisk Drengeskole.

I Ægteskabet er en Søn David Videbæk, f. 22. Jan. 1929 paa Frederiksberg.

Med anden Hustru:

Vilborg Hasselbalch, f. 21. April 1909 i Rødding Præstegaard. Hun læser til Lærerindeeksamen.

Harald Bernhard Frederik Hasselbalch, f. 23. Juni 1911 i Brøndum Præstegaard. Han blev Student fra Vejle Latinskole og studerer nu Polyteknik i København.

Eva Hasselbalch, f. 21. Marts 1913 i Brøndum Præstegaard, er hjemme.

Oluf Johannes Hasselbalch, f. 28. Nov. 1915 i Hammel Præstegaard. Han er for et Aar i Smedelære i Hygum.

Børn af Landmand Frederik Hasselbalch og Johanne Jørgensen

Jens Christian Hasselbalch, f. 4. Feb. 1901 paa Gaarden Nørre Ravnstrup i Ørum Sogn, udgik af 3. Mellemskoleklasse i Sæby Skole, var 4 Aar i Koloniallære hos Chr. Waarst i Sæby, aftjente fra 1922 sin Værnepligt ved 9 Batl. i Aalborg, kom samme Aar paa Korporskolen i Sønderborg, var fra 1923—25 Underkorporal og Korporal ved 30. Batl. og meddeltes ved sin Afgang i Okt. 1925 det Vidnesbyrd, at han havde gode Anlæg for Tjenesten, er paalidelig og i Besiddelse af god praktisk Sans. Hans Forhold i og udenfor Tjenesten havde i enhver Henseende været meget tilfredsstillende. I 1923 erhvervede han Idrætsmærket i Bronze. Efter Soldatertiden har Hasselbalch haft 3 Pladser som Kolonialekspedient, sidst i Viborg. I 1930 blev han ansat som Portier paa Hotel Korsør i Korsør.

Karen Hasselbalch, f. 2. Juni 1903, lærte Sygepleje, men blev under sin Virksomhed paa Epidemiafdelingen paa Aalborg Amtssygehus smittet af Difteritis og døde 10. Okt. 1926 i Aalborg.

Anna Hasselbalch, f. 20. Marts 1905 i Ørum, Hjørring Amt. Hun er i Huset hos Kontorchef Dalgaard i Brøndshøj.

Børn af Proprietær Severin Lange Hasselbalch, Bruusvang ved Gramrode og Marie Melballe

Henning Melballe Hasselbalch, f. 30. Sept. 1904.

Søren Melballe Hasselbalch, f. 1. Marts 1906.

Mette Kirstine Melballe Hasselbalch, f. 27. Marts 1908.

Rasmus Melballe Hasselbalch, f. 17. Sept. 1912.

Frederik Melballe Hasselbalch, f. 30. Nov. 1913.

Børn af Overretssagfører Jacob Hasselbalch og Ellen Kragelund

Jacob Michael Frederik Hasselbalch, f. 15. Aug. 1913 i Aalborg.

Bodil Hasselbalch, f. 13. Marts 1915 i Aalborg.

Grethe Hasselbalch, f. 9. Nov. 1918 i Aalborg.

Børn af Tømrer Wm. Hasselbalch, Omaha og Jessie Benzon

William Lee Hasselbalch, f. 10. Sept. 1922.

Norma Jean Hasselbalch, f. 11. Dec. 1927.

Børn af Maskinforhl. Nels Hasselbalch, Omaha, og Anna Gruber

Norman Poul Hasselbalch, f. 16. Maj 1922 i Omaha.
Curtis Steen Hasselbalch, f. 14. Maj 1925 i Omaha.

Børn af Hotelejer Otto Hasselbalch, Columbus og Ida Fillinger

Alma Harriet Hasselbalch, f. 29. Nov. 1904 i Cordova.
Merle Alven Hasselbalch, f. 9. Jan. 1909 i Cordova.
Oma Eleenore Hasselbalch, f. 15. Feb. 1915 i Butlec
County.
Lais Marie Hasselbalch, f. 15. Feb. 1926 i Columbus.

Børn af Farmer Georg Hasselbalch, Polk County og Mollie Kutnel

Lester George Hasselbalch, f. 25. Okt. 1917 i Polk County.
Elaine Marie Hasselbalch, f. 22. Feb. 1924 i Polk County.

Barn af Farmer Ralph Hasselbalch, Polk County Jane Andersen

Emil Niel Hasselbalch, f. 17. Jan. 1927 i Polk County.

Barn af Forretningsmand Holger Roy Hasselbalch, St. Edward

Duane Lee Hasselbalch, f. 21. Juni 1924 i St. Edward.

Børn af Dr. vetr. Arnold Hasselbalch, St. Edward

Neal Irving Hasselbalch, f. 4. Nov. 1920 i St. Edward.
Jean Marilyn Hasselbalch, f. 19. Juni 1923 i St. Edward.

Barn af Fabrikant Erik Hasselbalch og Baronesse Louise Plessen

Sonja Varvara Hasselbalch, f. 16. April 1920 i Kjøbenhavn. Hun har i Daaben faaet sin Oldemoder, Fyrstinde Gagarins Navn Varvara.

Kay Hasselbalch og Helvy Andersons Datter

Rita Marie Hasselbalch, f. 3. Aug. 1911 i Oshkosh, Wisconsin.

Salgsleder John Hasselbalch og Eleanor Harkins Søn

Robert James Hasselbalch, f. 3. Nov. 1921 i Marshfield.

Gunnar Hasselbalch og Julie Johansens Datter

Henny Hasselbalch, f. 22. Marts 1928 i Kjøbenhavn.

TILFØJELSER OG RETTELSE

- Side 12, Linie 3 fra neden 1682, læs 1672.
- 30, — 8 — tilføj: Pastor Hasselbalch døde 28. Juni 1772.
 - 61, — 8 fra oven 1817, læs 1820.
 - 77, — 2 fra neden Jens Leth, læs Jens Nielsen Leth.
 - 148, — 12 fra oven tilføj: Hans Enke døde 8. Okt. 1876 paa Torp i Underup.
 - 153, — 16 — 1861, læs 1881.
 - 157, — 10 fra neden 1857, — 1824.
 - 162, — 2 og 4 fra oven 1853, læs 1833.
 - 172, — 5 fra oven tilføj: Søn af Folketingsmand Frederik Hasselbalch og Sine Hoff.
 - 275, — 3 fra neden 1888, læs 1887.
 - — — 1 — 1900, læs 1909.
 - 226, — 11 fra oven Nørgaard, læs Nørregård.

